ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

63

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ
(ἢ Παιδόπολις)

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΡΑΝΟΥ
«ΠΡΟΝΟΙΑ ΒΟΡΕΙΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ»

Διευθύνεται ἀπὸ τριμελῆ Ἐπιτροπὴ Ἐντεταλμένων Κυριῶν ΠΒΕΕ.

ΓΡΑΦΕΙΑ: Ἡρώδου Ἀττικοῦ 9

ΑΘΗΝΑΙ, 1 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1952
ΕΤΟΣ Γ'. ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 63 (15)

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:
Ὀργανισμῶν, Τραπεζῶν, Ἑταιρειῶν, Δήμων Δρ. 100.000
Κοινότητες καὶ Σχολεῖα . . . . » 50.000
Παιδιὰ Παιδοπόλεων καὶ συμμοριόπληκτα: 10.000 δρ. τὸ χρόνο. Ἄπορα παιδιά: Ἕνα χρόνο 15.000. Ἑξάμηνη 10.000. Τὰ εὔπορα. Ἕνα χρόνο: 25.000. Ἑξάμηνη 15.000.
Ἐξωτερικοῦ: Δολλάρια 10 ἢ Λίραι 4.
ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 2000

Ὑπεύθυνος Συντάξεως: ΑΓΓ. ΜΕΤΑΞΑΣ, Ἀντιφίλου 16 — Ἀθῆναι
Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Φραγκ. Μαλατέστας, Μενελάου 9, Ἀθῆναι

Ὁ Βασίλειος Σαράφης μὲ ἐρωτᾷ:
1) Ποιὰ χρονολογία ἤκμασε ἡ ἀρχαία Ὄλυνθος;
2) Πόσα χρόνια πέρασαν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου;
3) Τί ἦτο ὁ Λύσανδρος;

Ἀ π ά ν τ η σ η: 1) Ἡ Ὄλυνθος εἶναι πόλις ἑλληνικὴ στὸ μυχὸ τοῦ Τορωναίου κόλπου μεταξὺ τῶν χερσονήσων Πελλίνης καὶ Σιδωνίας. Ὑπῆρξε ἀκμαιότατη πόλις πρὸ καὶ μετὰ τὸν Φίλιππον.

2) Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος γεννήθηκε στὰ 356 π. Χ. στὴν Πέλλη καὶ πέθανε στὰ 323 στὴ Βαβυλῶνα. Ἂν πάρουμε ἀφετηρία λοιπὸν ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ γεννήθηκε πέρασαν ἀπὸ τότε 1952 + 356 = 2308 χρόνια.

3) Ὁ Λύσανδρος ἦταν Σπαρτιάτης στρατηγὸς καὶ ναύαρχος ποὺ διακρίθηκε στὸν Πελοποννησιακὸ πόλεμο. Κατάστρεψε τὸν Ἀθηναϊκὸ στόλο ἐν «Αἰγὸς ποταμοῖς» στὰ 405 π. Χ. καὶ κυρίεψε τὸν Πειραιᾶ καὶ τὴν Ἀθήνα. Εἶναι αὐτὸς ποὺ ἐπέβαλλε στὴν Ἀθήνα τοὺς «Τριάκοντα Τυράννους». Νικήθηκε καὶ φονεύθηκε πολεμῶντας τοὺς Βοιωτοὺς στὰ 395 π. Χ.

Ὁ Παῦλος Τσακιρίδης μὲ ἐρωτᾷ:
Τί εἶναι οἱ μαχαραγιάδες καὶ ποῦ βρίσκονται;

Ἀ π ά ν τ η σ η: Ὑπάρχουν οἱ λέξεις Ρατζᾶς ἢ Ραγιᾶς ποὺ σημαίνει βασιλιᾶς, ἡγεμόνας. Οἱ Ρατζάδες εἶναι ἡγεμόνες σὲ ἰθαγενῆ κράτη στὶς Ἰνδίες καὶ στὴ Μαλαϊκὴ Πολύνησο. Ὁ Μαχαρατζᾶς ἢ Μαχαραγιᾶς εἶναι ὁ Μεγάλος Βασιλιᾶς ποὺ ἀσκεῖ ἀνώτερη κυριαρχία σὲ πολλοὺ Ρατζάδες ἢ Ραγιάδες.

Ἡ Ἀγωνίστρια μὲ ἐρωτᾷ:
1) Ἄλλος εἶναι ὁ Σοπενάουερ καὶ ἄλλος ὁ Σοπενχάουερ;
2) Πῆρε ποτὲ Ἕλλην τὸ βραβεῖο Νόμπελ;

Ἀ π ά ν τ η σ η: 1) Σοπενάουερ καὶ Σοπενχάουερ εἶναι τὸ ἴδιο: Λέγεται Ἀρθοῦρος καὶ γερμανικὰ τὸ ὄνομά του γράφεται SCHOPENHAUER. Ἄλλοι λοιπὸν τὸ προφέρουν ἔτσι μὲ τὸ Η καὶ ἄλλοι ἀλλοιῶς χωρὶς τὸ Η.

2) Ὄχι, κανένας Ἕλληνας δὲν πῆρε μέχρι σήμερα τὸ βραβεῖο Νόμπελ.

Ὁ Ἀθανάσιος Γραμματίκας μὲ ἐρωτᾷ:
1) Τί εἶναι ὁ Πύργος τοῦ Ἄϊφελ;
2) Τί εἶναι τὸ Κρεμλῖνον;

Ἀ π ά ν τ η σ η: 1) Ὁ Πύργος τοῦ Ἄϊφελ εἶναι σιδερένιος πύργος ὕψους 300 μέτρων στὸ πεδίο τοῦ Ἄρεως στὸ Παρίσι. Ἄρχισε νὰ φτιάνεται στὰ 1887 καὶ τελείωσε στὰ 1889, σὲ σχέδιο τοῦ μηχανικοῦ Ἀλεξάνδρου Ἄϊφελ. Στὴν κορυφὴ τοῦ ὑπάρχει ἐργαστήριο ἀεροδυναμικῆς καὶ σταθμὸς ἀσυρμάτου.

2) Τὸ Κρεμλῖνον εἶναι τὸ κεντρικὸ τμῆμα τῆς Μόσχας περιτειχισμένο. Ἀποτελεῖται ἀπὸ συμπλέγματα μεγάρων, ναῶν, μονῶν, ἐπισήμων κτιρίων καὶ στρατώνων. Μέχρι τὸν ΙΗ΄ αἰῶνα ἔμεναν ἐκεῖ οἱ Τσάροι καὶ οἱ Πατριάρχαι. Τώρα μένει ἐκεῖ ἡ Σοβιετικὴ Κυβέρνηση.

Ὁ Ἀθανάσιος Νικ. Τσεργᾶς μὲ ἐρωτᾷ:
1) Πῶς ἤξερε ὁ Ἰούλιος Βὲρν καὶ προφήτεψε γιὰ τὸ ὑποβρύχιο καὶ τὸ ἀεροπλάνο;

Ἀ π ά ν τ η σ η: Ὁ Ἰούλιος Βέρν, εἶχε σπουδαῖες γνώσεις τεχνικές. Εἶχε καὶ διαίσθηση. Καὶ μπόρεσε μὲ βάση αὐτὲς νὰ προφητέψη ὅλες σχεδὸν τὶς σύγχρονες κατακτήσεις τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τεχνικῆς.

Ἡ Ἔμιλυ μὲ ρωτᾷ:
1) Ποῖος ἀνακάλυψε πρῶτος τὴν τόσον μεγάλην ἐπίδρασιν τῆς πικραγγουριᾶς ἐπὶ τῶν ἀσθενειῶν;
2) Γιατὶ ὅταν βυθίζωμεν τὸ χέρι μας ἐντὸς τοῦ ὑδραργύρου δὲν βρέχεται ἐνῶ ὁ ὑδράργυρος εἶναι ὑγρόν;

Ἀ π ά ν τ η σ η: 1) Ὁ Ἱπποκράτης πρῶτος ἀναφέρει τὴν πικραγγουριὰ καὶ ὡρισμένες ἰδιότητές της, ἰδίως καθαρτικές, τῶν ἀναπνευστικῶν ὀργάνων καὶ τοῦ στομάχου.

2) Ὁ ὑδράργυρος δὲν ἔχει τὴν λεγομένην εἰς τὴν φυσικὴν συνάφεια μὲ τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ «συνάφεια» στὴ φυσικὴ λέγεται ἡ ἰδιότητα ποὺ ἔχουν δυὸ σώματα μεταξύ των νὰ ἕλκωνται ἢ νὰ ἀπωθοῦνται. Ὁ ὑδράργυρος ὅμως δὲν ἔχει αὐτὴν τὴν ἰδιότητα. Καὶ γι' αὐτὸ δὲν «κολλάει» οὔτε στὸ χέρι, οὔτε καὶ σὲ ἄλλα σώματα ὅπως τὸ γυαλὶ κλπ.

Ο ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ
(Σκίτσο τοῦ Γ. Τσακτάνη)

Ὁ Ἠλίας Μαρκόπουλος μὲ ἐρωτᾷ:
1) Γιατὶ ἡ γάτα βλέπει τὴν νύκτα, ἐνῶ οἱ ἄνθρωποι δὲν βλέπουν.
2) Γιατὶ ἡ Πούλια περπατεῖ σὰν τὸν Ἥλιο καὶ ἀπὸ ποῦ πῆρε τὸ ὄνομα Πούλια;

Ἀ π ά ν τ η σ η: 1) Τὴν νύκτα τὰ σώματα ἐκπέμπουν τὰς λεγομένας ὑπερύθρους ἀκτίνας, αἱ ὁποῖαι προσβάλλουν τὰ ὀπτικὰ νεῦρα ὡρισμένων νυκτοβίων κυρίως ζώων μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἡ γάτα. Τὰ ὀπτικὰ νεῦρα τοῦ ἀνθρώπου δὲν εἶναι εὐαίσθητα εἰς τὰς ἀκτῖνας αὐτάς. Καὶ ἔτσι τὰ μὲν ζῶα βλέπουν τὴν νύκτα, ἐνῶ οἱ ἄνθρωποι δὲν βλέπουν.

2) Οἱ Πλειάδες ἦταν ἑπτὰ θυγατέρες τοῦ Ἄτλαντα, ποὺ κατὰ τὴ μυθολογία, μεταμορφώθηκαν σὲ ἀστέρια. Ὁ ὁμώνυμος ἀστερισμὸς ἀποτελεῖται ἀπὸ ὁμάδα ἀστέρων εἰς τὸν ἀστερισμὸν τοῦ Ταύρου. Διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ διακρίνονται 6 ἢ 7 ἀστέρες. Ὁ ἀστερισμὸς αὐτὸς λέγεται καὶ Πούλια. Ἡ ὀνομασία Πλειὰς προῆλθε ἀπὸ τὸ πλείω, πλεῖστος. Δηλαδὴ πολλὰ μαζί, καὶ ἡ Πούλια εἶναι παραφθορὰ τοῦ Πλειάς. Πούλιο, πούλια, σημαίνει πολλὰ μαζί. Ὑπάρχουν πολλοὶ ποὺ ὑποστηρίζουν πῶς τὸ πούλια βγῆκε ἀπὸ τὰ μικρὰ πουλιὰ τῆς κόττας. Εἶναι δηλαδὴ ἡ κλῶσσα μὲ τὰ πουλάκια της. Τώρα γιατὶ περπατάει ἡ πούλια ὅπως ὁ ἥλιος; Δὲν περπατάει ἡ πούλια. Ἁπλῶς κινούμεθα ἐμεῖς γύρω ἀπὸ τὸν ἄξονά μας καὶ γύρω ἀπὸ τὸν ἥλιο. Καὶ στὶς κινήσεις αὐτὲς τῆς γῆς ὀφείλονται καὶ οἱ «φαινομενικὲς» μετακινήσεις στὸν οὐρανὸ τῆς Πλειάδος καὶ τῶν ἄλλων ἀπλανῶν ἀστέρων.

Ὁ Γ. Τόλιος μὲ ἐρωτᾷ:
Πῶς σχηματίσθηκαν τὰ ὄρη; Ὑπάρχει πολὺ ρευστὸ σῶμα εἰς τὸ κέντρον τῆς γῆς; Ποῦ παρουσιάστηκε τὸ πρῶτο ἡφαίστειο;

Ἀ π ά ν τ η σ η: Τὰ βουνὰ σχηματίσθηκαν ἀπὸ τὶς διαταράξεις τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς γῆς συνεπείᾳ τῆς λάβας ποὺ βράζει στὰ ἔγκατά της. Καθιζήσεις καὶ ἀνυψώσεις ἐδαφῶν ἐδημιούργησαν τὰ ὄρη καὶ τὶς κοιλάδες. Καὶ βέβαια στὸ κέντρο τῆς γῆς ὑπάρχουν σώματα σὲ ρευστὴ κατάσταση ἐξ αἰτίας τῆς ἐπικρατούσης ἐκεῖ τεραστίας θερμοκρασίας. Αἱ ἐκρήξεις τῶν ἡφαιστείων εἶναι ἀκριβῶς τὸ ξεθύμασμα αὐτῆς τῆς καταστάσεως εἰς τὰ ἔγκατα τοῦ πλανήτη μας. Ποῦ καὶ πότε παρουσιάστηκε τὸ πρῶτο ἡφαίστειο δὲν εἶναι γνωστό.

ΤΟ ΜΠΟΥΡΙ τοῦ Γύφτου.

— Φυσᾶς ἐσύ; Φυσάω κι' ἐγώ! 'Α-
στράφτεις ἐσύ; 'Αστράφτω κι' ἐγώ !
Βροντᾶς ἐσύ; Βροντάω κι' ἐγώ! 'Ο
Καραφάνταλος, ἕνας γύφταρος ὣς
τρία μέτρα, ἐξύπνησε μὲ τὰ μπουρίνια
του. 'Αφοῦ ἐτράβηξε μὲ θυμὸ τὸ τσού-
λι, ὅπου κοιμόντουσαν τὰ δυό του γυ-
φτόπουλα καὶ τὰ ἀναποδογύρισε ἀπά-
νω στὴ μάνα τους, γιὰ νὰ ξυπνήσουν,
ἐπῆγε στὸν ὑποταχτικό του καὶ τὸν
ἄρχισε στὶς κλωτσιές. Ξύπνα ρὲ Μά-
χτο! Γιὰ χαραμλίκι τὸ πῆρες τ' ἀρ-
γαστήρι; Τ' ἀργαστήρι τοῦ Καραφάν-
ταλου, μιὰ σανιδόφραχτη παραγκούλα,
ἦταν μαζὶ καὶ πλυσταριὸ καὶ κοτέτσι
καὶ χοιροστάσιο. Ἕνα μεγάλο φυσε-
ρό, στημένο στὸ κέντρο τῆς παράγ-
κας, μ' ἕνα ἀμόνι δίπλα του, ἕνας πέ-
τρινος τροχὸς στὴν ἄκρη καὶ πέντ' ἔξη
κλαδευτήρια, καρφωμένα στὸ σανίδω-
μα, ἦταν ὅλη ἡ ἐπίπλωση τ' ἀργαστη-
ριοῦ, ποὺ ἀπὸ τὸ χάραμα ἄρχιζε νὰ
τυρανεῖ τὸ χωριὸ μὲ τ' ἀδιάκοπα σφυ-
ροκοπήματα τῶν γύφτων καὶ τὰ
τραγούδια τοῦ Καραφάνταλου:

— Μὲ τὴ βαρειά, μὲ τὴ βαρειὰ
ξυπνᾶν οἱ γύφτοι τὰ χωριά!

Οὔτε τὰ τραγούδια ὅμως οὔτε οἱ
βαρειὲς ἀκουστήκανε σήμερα. 'Ο
Καραφάνταλος μὲ τὰ μπουρίνια
του, εἶχε ξεσπάσει σὲ τρομερὲς
βλαστήμιες καὶ βρισιές. 'Απὸ τὸ
χάραμα, ποὺ ξύνησε, ἔφερνε γύρα
τ' ἀργαστῆρι ἀνήσυχος χωρὶς νὰ
κατορθώνει νὰ πιαστεῖ ἀπὸ δουλειά!

Ἦταν Αὔγουστος ἀκόμα, μὰ ὁ
καιρὸς ἀγρίεψε ἄξαφνα, ὁ οὐρανὸς
ἐκατσούφιασε, μαύρισε, καὶ τὰ σύν-
νεφα πυκνά, βαριά, χαμήλωναν λί-
γο - λίγο ὡς τὰ κεραμίδια τῶν σπι-
τιῶν κι' ἡ ἀνεμοβουή, πουρχότανε
ἀπὸ μακριά, ἔδειχνε, πὼς τὸ μπου-
ρίνι πλησίαζε. Ἕξη μῆνες τὸ καλο-
καίρι ὁ γύφτος ζοῦσε σὲ παράδει-
σο, ὅπως ταίριαζε στὸ σκαρί του.
Τώρα ὅμως, ποῦρθε τ' ἀγριοκαίρι,
ἔπεσε πάνω του σὰ βραχνάς. 'Η
Βαρειὰ ἀτμόσφαιρα καὶ ἡ μυρουδιὰ
τοῦ ἤλεκτρου τοῦ βάσαιναν τὸ στῆ-
θος καὶ δυσκόλευαν τὴν ἀναπνοή
του. Ἔπιασε νὰ λιμάρει ἕνα κλα-
δευτήρι, μὰ ἀνήσυχα τὰ μάτια του
ἔβλεπαν ὁλοένα τὰ σύννεφα. Ἔτρε-
με σύγκορμος ἀπὸ θυμὸ καὶ φόβο
μαζί, μπαίγνια τῆς βαρομετρικῆς
πίεσης, ποὺ ὁ ὀργανισμός του ἦταν
ἀδύνατο νὰ ὑποφέρει.

— Μπρέ! Μπρέ! Μπρέ. 'Απὸ τώρα
χειμώνα ; Τὄλεγε καὶ τὸ ξανάλεγε,
προσπαθώντας νὰ κρύψει ἀπὸ τοὺς ἄλ-
λους τὴν κατάστασή του. Σὲ κάποια
στιγμὴ ἡ παράγκα ἐσείστηκε συθέμε-
λη ἀπὸ τὸ πρῶτο μήνυμα τοῦ δρόλα-
πα. 'Ο Καραφάνταλος ἀλαφιάστηκε,
πέταξε τὴ λίμα, τήραξε τὰ σύννεφα,
ποὺ σαΐτευαν μέσα τους πύρινα φίδια,
καὶ ἀλαφιασμένος ἅρπαξε τὸ κρεμα-
στάρι τοῦ φυσεροῦ κινώντας το ἀνήσυ-
χος πάνω - κάτω. Φζουού - φζουοὺ -
φζουουουουουού !! Τὸ τεράστιο φυσερὸ ἄρχισε νὰ μουγκρίζει, σὰ νὰ προσπαθοῦσε νὰ σβύσει τὸ βουΐγμα τῆς ἀνεμοζάλης, καὶ ὁ Καραφάνταλος, παίρνοντας θάρρος, ἄρχισε νὰ μηκτυρίζει τὸ Θεό, τραβώντας μὲ πείσμα τὸ κρεμαστάρι τοῦ φυσεροῦ καὶ μονολογώντας θριαμβευτικά. Φυσᾶς ἐσύ; Φυσάω κι' ἐγώ! Φυσᾶς ἐσύ; Φυσ. . . .».

Μιὰ τρομαχτικὴ ἀστραπὴ τοὔκοψε τὴ λέξη στὸ στόμα. 'Εξερόβηξε, τήραξε γύρω του φοβισμένος ἀλλὰ συνῆρθε ἀμέσως: 'Αστράφτεις ἐσύ; 'Αστράφτω κι' ἐγώ! . . . Ξανάρχισε τὴ δουλειά του, ρίχνοντας βιαστικὰ μὲ τὸ φαράσι καρβουνόσκονη στὸ καμίνι τοῦ φυσεροῦ. Χιλιάδες τώρα ἐπηδοῦσαν οἱ σπίθες, κάνοντας νὰ φωτοβολεῖ τὸ ἀργαστήρι, καὶ ἡ μελαψὴ μορφὴ τοῦ γύφτου, ποὺ ἐξακολουθοῦσε νὰ ἐπαναλαμβάνει θριαμβευτικά: 'Αστράφτεις ἐσύ; 'Αστράφτω κι' ἐγώ! 'Αστράφτεις ἐσύ. 'Αστράφτ. . . κρηρκρηρκρη. . . Μπουουουουουούμ! Τὸ ἀστροπελέκι ἔπεσε ἐκεῖ κοντά, καὶ ὁ Καραφάνταλος τινάχτηκε κατακίτρινος στὴν ἄλλη ἄκρη τῆς παράγκας. Τὸ μπουρί του ὅμως νίκησε καὶ τώρα. Ξαναγύρισε στὸ φυσερό, ἅρπαξε τὸ σφυρὶ καὶ ἕνα κοκκινισμένο μοχλό, ποὺ εἶχε στὴ φωτιά, τὸν ἐτοποθέτησε στ' ἀμόνι, καὶ ἄρχισε μαζὶ μὲ τὴ γύφτισσα καὶ τὸν ὑποταχτικό; ποὺ ἔτρεξαν ἀμέσως στὴν προσταγή του μὲ τὶς βαρειές, ἄγριο σφυροκόπημα, φωνάζοντας, σὰν δαιμονισμένος : Βροντᾶς ἐσύ; Βροντάω κι' ἐγώ! . . . . 'Η θύελλα ὅμως τώρα ξέσπασε ἄγρια. Τὰ ἀστραπόβροντα καὶ τὸ χαλάζι ἔδερναν μὲ μανία τὴν παράγκα, ποὺ ἄρχισε νὰ πλημμυρίζει, καὶ σ' ἕνα δυνατὸ σπρώξιμο τοῦ ἀνεμοστρόβιλου ἔγυρε μονόπαντα. 'Η γύφτισσα κι' ὁ ὑποταχτικὸς ἔτρεξαν νὰ τὴ στηρίξουν μὲ δοκάρια, ἐνῶ ὁ Καραφάνταλος ἐκμηδενισμένος, περίτρομος, ἐσταύρωσε τὰ χέρια, καὶ βλέποντας τὸν οὐρανό, ἄρχισε τώρα νὰ παραπονιέται: Εἴπαμε Θεούλη μου, νὰ βρέξεις! Νὰ φυσήξεις! Μὰ ὄχι ν' ἀνοίξεις τὴ γῆ νὰ μᾶς καταπιεῖ! Λυπήσου μας!

"Αρπαξε τὸ σφυρί...

'Η παράκληση ὅμως τοῦ γύφτου ἔφτανε ἀργά. 'Η παράγκα μ' ἕν' ἀλλόκοτο τρίξιμο, σωριάστηκε στὴ γῆ. Οἱ γύφτοι μόλις πρόφτασαν νὰ πεταχτοῦν ὄξω, ἐνῶ ὁ Καραφάνταλος συμπλήρωνε τὴν παράκλησή του μὲ τὴ μοιρολατρικὴ τώρα θυμοσοφία τῆς φυλῆς του.

—Κάμε τὸ κέφι σου, Γεραμπή! Κάμε τὸ κέφι σου! Μά. . . ἂν ἐγὼ ἤμουν Γεραμπὴς καὶ σὺ γύφτος, ποτὲ δὲ θὰ σοὔκανα τέτοιο κακό!

Ἄ! Γεραμπή! . . .

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΡΚΑΒΙΤΣΑΣ
(1908)

ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΣΠΑΖΟΚΕΦΑΛΙΩΝ

'Ο Β'. Διαγωνισμὸς Σπαζοκεφαλιῶν δὲν σημείωσε καμμιὰ ἀπολύτως ἐπιτυχία. Ἔλαβαν μέρος μόνον 32. 'Απ' τὶς συλλογὲς ἡ 'Επιτρ. Κρίσεως ξεχώρισε μόνον ἑπτά. Καὶ ἀπ' αὐτὲς μιὰ συλλογὴ ποὺ ἦρθε τρίτη, εἶναι ἀνώνυμη. 'Εκεῖνος ποὺ τὴν ἔστειλε ξέχασε νὰ ὑπογράψη. Τότε ποὺ τὴν ἔλαβα ἔγραψα στὸ περιοδικὸ στοιχεῖα τῆς συλλογῆς καὶ παρακάλεσε τὸν ἀποστολέα νὰ μοῦ στείλη τὸ ὄνομά του. Ἄδικα ὅμως περίμενα μέχρι σήμερα.

Ἔτσι οἱ συλλογὲς ποὺ ξεχωρίσαμε μένουν ἔξη.

Κι' αὐτὲς εἶναι:

Γ. Τσαμπούρης (Κολινδρὸς Πιερίας), πρῶτο βραβεῖο. 'Αλ. Γκῶγκος (Χαλάνδρι), Β' βραβεῖο. Νικ. Χατζηγεωργίου (Μυτιλήνη), Β' Βραβεῖο. Στ. Κυριακίδης (Σέδες Θεσσαλονίκης), Γ' Βραβεῖο. 'Αλεξ. Τσικλειδῆς Γ' βραβεῖο.

'Ο 'Ηλίας Χουλιάρας("Αρτα)ἦλθε 5ος ἀλλὰ λόγω τοῦ ὅτι, ὅπως καὶ ὁ ἴδιος ὡμολόγησε, μιὰ ἀπὸ τὶς πνευματικές του ἀσκήσεις ἦταν ἀντιγραφή, παίρνει Δ' βραβεῖο. 'Ενῶ κανονικὰ θὰ ἔπρεπε νὰ πάρη τρίτο διότι εἶχε 10 καλὰ στὴ συλλογή του ἡ ὁποία ἦταν μιὰ ἀπὸ τὶς καλλίτερες.

'Απονέμεται Α' ἔπαινος στούς:

Β. Σιωμόπουλο(Πρέβεζα), Π. Μαρκόπουλο (Κορώνη), Χρ. Σαμανίδη (Γιαννιτσά), 'Αντων. Πατέλη (Σουφλί), Εὐάγ. Τσιλίφη (Κόνιτσα), Δ. Καραβαργιώτη (Σουφλί).

'Απονέμεται Β' ἔπαινος στούς:

'Αλ. Μαυριλάκην (Σουφλί), 'Απ. Παπαγιαννόπουλον καὶ Λουκᾶν Ντερέκαν (Καρδίτσα), Κ. Χατζησταύρου (Καβάλλα) καὶ Διον. Μαρκόπουλον (Κορώνη).

Εἰς τοὺς βραβευθέντας θὰ σταλῆ ἀπὸ ἕνα βιβλίο ἐκ τῶν ἐκδόσεων τῶν «Φίλων τοῦ Βιβλίου» τῆς ἐκλογῆς των.

Προθεσμία δηλώσεως βιβλίου μέχρι τέλος Αὐγούστου. Τὴν 1ην Σεπτεμβρίου θὰ στείλω στοὺς βραβευθέντες βιβλίο τῆς δικῆς μου ἐκλογῆς ἐὰν δὲν ἔχουν κάμη τὴ σχετικὴ δήλωση.

Ο ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ

Μιὰ ἐπεξήγηση τοῦ χάρτη τοῦ ἐξωφύλλου μας

Ὁ Περσέας

(Συνέχεια καὶ τέλος)

Ἀφοῦ ἔφυγε ὅπως εἴδαμε ἀπὸ τὶς Γοργόνες ὁ Περσέας πῆγε στὴν Αἰθιοπία.

Ἐκεῖ βασίλευε κάποιος βασιλιᾶς ποὺ τὸν ἔλεγαν Κηφέα. Αὐτὸς καὶ ἡ γυναίκα του ἡ Κασσιόπεια, εἶχαν μιὰ κόρη μονάκριβη ποὺ τὴν ἐλάτρευαν, γιατὶ ἦταν καλὴ καὶ πεντάμορφη... Μὲ μητρικὸ μάλιστα καμάρι ἡ Κασσιόπεια, πενεύτηκε κάποτε πὼς ἡ μοσχανάθρευτή της θυγατέρα, ἦταν πιὸ ὄμορφη κι' ἀπ' τὶς νεράϊδες.

Οἱ νεράϊδες ὅμως τῶν νερῶν, οἱ «νύμφες», πολὺ κακοφανίστηκαν ἀπὸ αὐτὰ τὰ παινέματα τῆς Κασσιόπειας. Μὲ φωνὲς καὶ μὲ κλάμματα καὶ μὲ ἀδιάκοπες γκρίνιες, κατάφεραν τὸν πατέρα τους, τὸν θεὸ τῆς θάλασσας τὸν Ποσειδῶνα, νὰ τοὺς ὑποσχεθῆ πὼς θὰ τιμωρήση τὴν Κασσιόπεια γιὰ τὴν ἀλλαζωνία της.

Ἔτσι θέλοντας καὶ μὴ θέλοντας ὁ θεός, γιὰ νὰ εὐχαριστήση τὶς κόρες του, ἔστειλε στὸ βασίλειο τοῦ Κηφέα τρομερὲς πλημμύρες ποὺ κατάστρεψαν τὴ σοδειὰ τῶν Ἀβυσσινῶν. Κι' ἀκόμα τοὺς ἔρριξε στὴ χώρα τους ἕνα τέρας ποὺ ἔτρωγε ὅποιον εὕρισκε μπροστά του.

Τάχασαν οἱ κάτοικοι, τρόμαξαν κι' ἔτρεξαν ὅπως ἦταν τότε ἡ συνήθεια στὰ μαντεῖα... Νὰ ρωτήσουν τοὺς θεοὺς — σῶσον ἐλέησον — τί νὰ κάνουν γιὰ νὰ ξορκίσουν τὸ κακό. Κι' ὅλα τὰ μαντεῖα ἔβγαλαν χρησμὸ πὼς μόνο μιὰ σωτηρία ὑπῆρχε: ὁ τόπος δὲν θὰ ἡσύχαζε ἀπὸ τὴν συμφορὰ ἂν ἴσως ὁ βασιλιᾶς Κηφέας δὲν πρόσφερε τὴν μοναχοκόρη του νὰ τὴν φάη τὸ τέρας.

Ὁ Κηφέας μὲ ὅλο ποὺ λάτρευε τὴν θυγατέρα του, γιὰ νὰ ἡσυχάση τὸν λαό του, ἀναγκάστηκε νὰ προσφέρη τὴν Ἀνδρομέδα θυσία στὸν χολωμένο θεό.

Ἔδεσαν τὴν πανόμορφη παρθένα σ' ἕνα βράχο καὶ σίγουρα τὸ τέρας θὰ τὴν ἔτρωγε ἂν ἴσως δὲν ἔμπαινε στὴ μέση ὁ Περσέας.

Τὸ βασιλόπουλο τοῦ Ἄργους, εἶχε φθάσει στὴν Αἰθιοπία ἀκριβῶς τὴν ἡμέρα ποὺ ὁ λαὸς θρηνοῦσε γιὰ τὴν θυσία τῆς Ἀνδρομέδας.

Ὁ Περσέας ἔδειξε τὸ κεφάλι τῆς Μέδουσας στὸ τέρας, ποὺ σὰν τὸν κοίταξε ἔμεινε στὸν τόπο του ἀσάλευτο, κι' ὁ Περσέας τὸ σκότωσε μὲ τὴν μεγαλύτερη εὐκολία.

Ὕστερα ἔλυσε τὴν Ἀνδρομέδα, καὶ μαζὶ πῆγαν στὸν πατέρα της καὶ τοῦ γύρεψαν τὴν εὐχή του γιὰ τὸ γάμο τους. Ὁ Περσέας παντρεύτηκε τὴν βασιλοπούλα τῆς Αἰθιοπίας, καὶ τὴν πῆρε μαζί του ποὺ γύριζε στὴν πατρίδα του.

Τὸ νιόπαντρο ζευγάρι ἔκανε ἕνα ὡραῖο ταξίδι τοῦ γυρισμοῦ.

Πέρασαν πρῶτα ἀπ' τὴν χώρα τῶν «Ὑπερβορείων» ἐκείνων ποὺ κατοικοῦσαν πέρα ἀπὸ τὴν χώρα τοῦ βοριᾶ. Ἐκεῖ, σὲ μιὰ ἡλιόλουστη πολιτεία, οἱ ἄνθρωποι ζοῦσαν ζωὴ χαρισάμενη, χωρὶς πολέμους καὶ κακίες — καὶ ἦταν τόσο γεροὶ κι' εὐτυχισμένοι, ποὺ ἔφταναν τὰ χίλια χρόνια.

Ἔπειτα πῆγαν στὴν χώρα τοῦ Ἄτλαντα. Ὁ Ἄτλας ὅμως τοὺς φέρθηκε πρόστυχα κι' ἀρνήθηκε νὰ τοὺς φιλοξενήση. Γι' αὐτὸ ὁ Περσέας τοῦ ἔδειξε τὸ κεφάλι τῆς Μέδουσας καὶ τὸν πέτρωσε: καὶ σήμερα ἀκόμη ἡ μεγάλη ὀροσειρὰ στὴ βόρειο Ἀφρική, λέγεται Ἄτλας.

Ὅταν γύρισε στὴ Σέριφο ὁ Περσέας, ἔμαθε πὼς ἡ μητέρα του εἶχε καταφύγει σ' ἕναν ναὸ ὅπου τὴν εἶχε κρύψει ὁ πιστὸς ὑπηρέτης τους Δίκτυς, γιὰ νὰ ξεφύγη τοῦ Πολυδέκτη ποὺ ἤθελε καλὰ καὶ σώνει νὰ τὴν παντρευτῆ. Ὁ Περσέας ἀπολίθωσε τὸν Πολυδέκτη μὲ ὅλη του τὴν ἀκολουθία, κι' ἔκανε βασιλιᾶ τοῦ νησιοῦ τὸν Δίκτυ.

Ὕστερα ὁ Περσέας γύρισε πίσω τὰ σάνδαλα καὶ τ' ἄλλα μαγικὰ δῶρα στὸν Ἑρμῆ, καὶ τὸ κεφάλι τῆς Μέδουσας τὸ ἔκαμε δῶρο στὴν Ἀθηνᾶ ποὺ τὸ ἔβαλε πάνω στὴν ἀσπίδα της. Καὶ ὁ ἥρωας, ἥσυχος πιά, γύρισε πίσω στὴν πατρική του γῆ, τὸ Ἄργος, μὲ τὴν γυναίκα του τὴν Ἀδρομέδα καὶ τὴν μητέρα του.

Ὁ Ἀκρίσιος ὁ παπούς του, ὅταν ἔμαθε πὼς ὁ Περσέας γύρισε στὸ Ἄργος, φοβήθηκε καὶ πάλι τὸν χρησμό, καὶ γι' αὐτὸ κατέφυγε στὴν χώρα τῶν Πελασγῶν τὴν Λάρισσα.

Ὁ Περσέας τὸν ἀκολούθησε κι' ἐκεῖ, γιὰ νὰ τὸν πείση νὰ ἐπιστρέψη, γιατὶ πίστευε ὅτι τίποτα δὲν εἶχε ὁ παπούς του νὰ φοβηθῆ ἀπ' αὐτόν.

Ὁ βασιλιᾶς τῆς Λάρισσας Τευταμίας τὸν δέχτηκε μὲ μεγάλες τιμές. Καὶ πρὸς τιμήν του ὀργάνωσε μεγάλους ἀθλητικοὺς ἀγῶνες. Ὁ Περσέας ἔλαβε κι' αὐτὸς μέρος, καὶ στὸ πένταθλο, ρίχνοντας τὸ δίσκο πέτυχε τὸν Ἀκρίσιο ποὺ ἦταν ἀνάμεσα στοὺς θεατές, στὸ πόδι, καὶ τὸν πλήγωσε θανάσιμα.

Σὲ λίγο ὁ Ἀκρίσιος πέθανε ἀπὸ τὸ τραῦμα του, κι' ἔτσι ξεπληρώθηκε ἐκεῖνος ὁ ἀπαίσιος χρησμός. Ἔθαψαν τὸν Ἀκρίσιο στὴν Λάρισσα, ἀλλὰ ὁ Περσέας δὲν εἶχε πιὰ καρδιὰ νὰ γυρίση καὶ νὰ βασιλέψη στὸ Ἄργος. Ἄλλαξε τὸ βασίλειό του μὲ τὸν Μεγαπένθη: τοῦ ἔδωσε τὸ Ἄργος, καὶ πῆρε τὴν Τίρυνθα.

Ὁ Περσέας θεμέλιωσε στὴν Ἀργολίδα τὴν Περσέπολη, καὶ κατόπιν τὶς Μυκῆνες ποὺ ἔγινε πατρίδα τῶν Πελοπιδῶν. Ἦταν καλὸς καὶ δίκαιος βασιλιᾶς, καὶ οἱ ὑπήκοοί του ἦταν εὐτυχισμένοι.

Μὲ τὴν Ἀνδρομέδα ἀπόκτησε πολλὰ παιδιά, κι' ὕστερα ἀπὸ τὸν θάνατό του ἔγινε ἀστερισμός, ὅπως ἄλλωστε κι' ἡ γυναίκα του ἡ Ἀνδρομέδα καὶ οἱ γονεῖς της, ὁ Κηφέας καὶ ἡ Κασσιόπεια.

Ἡ θεία ΕΙΡΗΝΗ

Η ΦΙΛΟΤΕΛΙΚΗ ΜΑΣ ΣΤΗΛΗ

Ἡ σειρὰ τῆς Ἑκατονταετηρίδος ἡ ὁποία ἀπεικονίζει τοὺς ἥρωες τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821 εἶναι μία ἀπὸ τὶς ὡραιότερες σειρὲς ποὺ ἔχει νὰ δείξη ἡ Ἑλλάδα μέχρι σήμερα.

Κάθε συλλέκτης ἂς προσπαθήση νὰ βρῆ τουλάχιστον τὶς πρῶτες 13 ἀξίες οἱ ὁποῖες καὶ εὐθυνότερες εἶναι καὶ οἱ παραστάσεις των μᾶς θυμίζουν ἐκείνους ποὺ θυσιάστηκαν τότε γιὰ τὴ σημερινὴ καὶ μελλοντικὴ ἐλευθερία τῆς πατρίδας καὶ τοῦ γένους μας. Κανεὶς ἀπὸ σᾶς μικροί μου φίλοι, ὅσοι πραγματικὰ ἀγαπᾶτε τὰ γραμματόσημα, νὰ μὴν ἀμελήση νὰ προμηθευθῆ τὴ μικρὴ αὐτὴ σειροῦλα. Θὰ εἶναι γιὰ ὅλους σας καὶ μιὰ ἀναγνώριση ἐκ μέρους σας γιὰ τὶς θυσίες τῶν ἡρώων μας. Κάθε φορὰ ποὺ θὰ βλέπετε τὰ γραμματόσημα αὐτὰ θὰ σκέπτεσθε μὲ εὐγνωμοσύνη πόσα ὀφείλομε στοὺς τιμημένους αὐτοὺς ἀγωνιστὰς τῆς Ἐπαναστάσεως.

Ο ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΤΗΣ

ΣΕΙΡΑ ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΡΙΔΟΣ

Ρήγας Φερραῖος

Πατριάρχης Γρηγόριος Ε΄

Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης

Ἀθανάσιος Διάκος

Λασκαρίνα Μπουμπουλίνα

Κωστ/νος Κανάρης

Θεόδωρος Κολοκοτρώνης

Μάρκος Μπότσαρης

Γεώργιος Καραϊσκάκης

Ἀνδρέας Μιαούλης

ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ

Τὰ παράπονα τῆς μητέρας

Εἶμαι κατατσακισμένη... Κάθε μέρα φαγητό.

Κάθε μέρα λερώματα. Κάθε μέρα αὐτὸς ὁ πόντος ποὺ σπάζει σὲ μιὰ κάλτσα, σὲ δέκα κάλτσες καὶ ἑκατὸ πόντοι ποὺ ξεφεύγουν.

Κάθε μέρα αὐτὸ τὸ πανέρι μὲ ροῦχα γιὰ μπάλωμα καὶ μαντάρισμα, ποὺ δὲν ἀδειάζει ποτέ.

Κάθε μέρα αὐτὴ ἡ σκόνη. Καὶ πὼς μπορεῖ νὰ πέφτει καθημερινὰ τόση σκόνη ἀθόρυβα;...

Ἕνα ὁλόκληρο φτυάρι σκόνη σὲ κάθε δωμάτιο — χωρὶς νὰ λογαριάσουμε τοὺς σβώλους ποὺ κουβαλοῦν τὰ πόδια — σὰν νὰ πέρασε ἀπὸ δῶ, πρὶν ἀπὸ μιὰ ἑβδομάδα ἡ σκούπα. Σκόνη ποὺ μοιάζει ν' ἀναβρύζει ἀπὸ τὸ πάτωμα σὰν ἀπὸ ἔδαφος. Στάχτη ποὺ ξαναγυρίζει πάντοτε, μικρὴ παλίρροια, μικρὴ βροχή, ποὺ καταποντίζει τὶς μέρες μου...

Παπούτσια, παντελόνια.

Κάθε μέρα αὐτὰ τὰ μουσκεμένα, πάνω ἀπὸ τὶς μπότες, πόδια. Ἀναζητοῦν τοὺς λάκκους! Κάλτσες βρεμμένες ποὺ στεγνώνουν γύρω στὴ φωτιά. Κάλτσες ποὺ οἱ φτέρνες τους δραπέτευσαν...

Παντελόνια χωρὶς πάτο...

GENEVIEVE FAUCONNIER

Μετάφραση: Ἀλκ. Ροδοπούλου

ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

Τὰ τρία ἀδέλφια, ἔχουν τώρα περισσότερο καιρὸ νὰ κάνουν συντροφιὰ τοῦ παπποῦ. Τρέχουν μαζί του στὰ χτήματα καὶ περνοῦν κοντά του εὐχάριστες ὧρες. Πόσα, ἀλήθεια πράματα ξέρει ὁ παπποὺς! Τί πολύξερος γέρος! Καὶ τί δὲν τοὺς λέει ὅταν εἶναι μαζί. Ἀπαντάει τόσο ὄμορφα σ' ὅλες τὶς ἀπορίες. Καὶ τοὺς ἐξηγεῖ τόσο σταρᾶτα ὅλα τὰ θέματα ποὺ τὸν ρωτᾶνε. Τώρα, μάλιστα, ποὺ στὴν παρέα τους προστέθηκε κι' ὁ ξάδελφός τους ὁ Ἀντωνάκης, ποὺ ἦρθε ἀπὸ τὴν Ἀθήνα νὰ περάση τὸ καλοκαῖρι κοντά τους, ὁ παπποὺς ἔχει νὰ πῆ χίλια δυὸ πράματα στὸν ἄλλο του ἐγγονὸ γιὰ τὴν ἀγροτικὴ ζωή.

Μὰ σήμερα εἶναι ἡ μέρα τῆς Μυθολογίας. Καὶ τὰ τέσσαρα παιδιά, ζητοῦν ἀπὸ τὸν παπποῦ τὴν τακτικὴ ἱστορία.

— Ποῦ εἴχαμε μείνει τὴν ἄλλη φορὰ ρώτησε ὁ παπποὺς τὰ παιδιά.

— Θὰ μιλούσαμε σήμερα, εἶπε ἡ Τασία, γιὰ τοὺς καυγάδες τοῦ Δία μὲ τὸν πατέρα του τὸν Κρόνο.

—Ὡραῖα, παρατήρησε ὁ παπποὺς. Μὰ προτοῦ μποῦμε στὴν ἱστορία τῆς τιτανομαχίας αὐτῆς θὰ ἔπρεπε νὰ ποῦμε προηγουμένως λίγα πράματα γιὰ τὸν Κρόνο. Τί ἦταν τέλος πάντων αὐτὸς ὁ Κρόνος;

—Ὁ πατέρας τοῦ Δία καὶ ὁ ἄνδρας τῆς Ρέας, εἶπε ὁ Κωστάκης.

Οἱ ἄλλοι γέλασαν.

— Σωστά, εἶπε ὁ παπποὺς. Καὶ δὲν βλέπω τὸ λόγο νὰ γελᾶτε μὲ ὅσα εἶπε ὁ Κωστάκης. Ἀλλὰ αὐτὸ δὲν εἶναι ἀρκετό. Σύμφωνα, λοιπὸν μὲ τὴ Μυθολογία, ὁ Κρόνος ἦταν γιὸς τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς. Μὰ ὅπως συμβαίνει μ' ὅλους τοὺς θεοὺς πολλοὶ «ἐρίζουν» διεκδικῶντας γιὰ τὸν ἑαυτό τους τὴν πατρότητα τοῦ Κρόνου... Ἔτσι οἱ μυθογράφοι λένε πὼς πατέρας τοῦ Κρόνου ἦταν ὁ Πολυδεύκης, ἄλλοι πάλι ὑποστηρίζουν πὼς πατέρας του ἦταν ὁ Αἴμων. Καὶ πὼς μητέρα του ἦταν γι' ἄλλους ἡ Θέτις καὶ γι' ἄλλους ἡ Ἑκάτη. Μὰ οἱ περισσότεροι δέχονται πὼς ὁ Κρόνος ἦταν γιὸς τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς καὶ ὁ νεώτερος μὰ ὁ πιὸ ἐπίσημος ἀπὸ ὅλους τοὺς Τιτᾶνες.

— Καὶ τί ἦταν οἱ Τιτᾶνες; ρώτησε ὁ Ἀντωνάκης.

—Ἦταν, πῆρε τὸ λόγο ὁ Γιῶργος, ἕνα εἶδος Θεοί, παιδιὰ κι' αὐτοὶ τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς. Ἦταν μεγαλόσωμοι καὶ δυνατοί.

—Ἔτσι εἶναι παρατήρησε ὁ παπποὺς. Μὲ τὴ διαφορὰ πὼς πολλοὶ ὑποστηρίζουν πὼς οἱ Τιτᾶνες ἦταν παιδιὰ τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Ταταΐας καὶ ἀπὸ τὴ μητέρα τους πῆραν τὸ ὄνομά τους. Ἄλλοι πάλι λένε πὼς ἦταν παιδιὰ τοῦ Κουρήτη καὶ τῆς Γῆς καὶ ἄλλοι παιδιὰ τοῦ Τιτάνου, γιοῦ τοῦ Οὐρανοῦ. Οἱ περισσότεροι παραδέχονται ὡστόσο πὼς οἱ Τιτᾶνες ἦταν γιοὶ τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς καὶ μάλιστα ὅτι ἦσαν ὅλοι - ὅλοι ἔξη. Δηλαδὴ ὁ Ὠκεανός, ὁ Κοῖος, ὁ Ὑπερίων, ὁ Κρῖος, ὁ Ἰαπετὸς καὶ ὁ νεώτερος ἀπὸ ὅλους ὁ Κρόνος. Ὑπάρχουν ὅμως μερικοὶ ποὺ ὑποστηρίζουν πὼς ὑπῆρχαν καὶ ἄλλοι Τιτᾶνες καὶ πὼς ὁ πρωτότοκος ἦταν ὁ Τιτάν. Κι' αὐτὸς ὅταν θὰ καταστρεφόταν ὁ Οὐρανὸς θὰ γινόταν διάδοχός του. Μὰ ἡ Γῆ εἶχε κι' αὐτή, σὰν ὅλες τὶς μανάδες τὶς ἀδυναμίες της. Ἀγαποῦσε καὶ τὰ ἄλλα της παιδιά, μὰ περισσότερο ἀπ' ὅλα τὸ στερνοπούλι της τὸν Κρόνο. Καὶ ἤθελε γι' αὐτὸν καὶ μόνο νὰ ἐξασφαλίση τὴ βασιλεία ὅλου τοῦ Κόσμου! Τὸν ἤθελε τὸν Κρόνο διάδοχο τοῦ Οὐρανοῦ.

Ὁ Τιτὰν δέχτηκε μὰ μὲ μιὰ συμφωνία. Θὰ βασίλευε ὁ Κρόνος ἀλλὰ δὲν θὰ ἔκανε παιδιά. Καὶ ἔτσι ἡ βασιλεία θὰ ξαναγύριζε στοὺς ἀπογόνους τοῦ Τιτᾶνος. Καὶ ὁ Κρόνος κράτησε τὸ λόγο του. Παντρεύτηκε τὴν Ρέα. Μὰ μόλις αὐτὴ γεννοῦσε τὰ παιδιά τους, αὐτὸς τὰ κατάπινε. Ἔτσι, εἶδε κι' ἀπόειδε ἡ κακομοίρα ἡ Ρέα, ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ κρατήση παιδὶ στὴν ἀγκαλιά της καὶ σὰν γέννησε τὸ Δία...

—Ἔδωσε στὸν ἄντρα της νὰ καταπιῆ μιὰ σπαργανωμένη πέτρα, διέκοψε ἡ Τασία.

—Ἀκριβῶς. Καὶ τὸν Δία τὸν ἔστειλε στὴν Κρήτη γιὰ νὰ ἀνατραφῆ στὸ Ἰδαῖον Ἄντρον, εἶπε ὁ Γιῶργος.

—Ὅλα αὐτὰ σᾶς τὰ εἶπα, ἔκαμε ὁ παπποὺς, τὴν ἄλλη φορά. Καὶ ἐνῶ ἡ Ἀμάλθεια ταΐζε τὸ Δία μὲ ὅλα τὰ ἀγαθὰ ποὺ τῆς ἔδινε τὸ θαυματουργὸ κέρας, ὁ Τιτὰν πῆρε μυρουδιὰ τὴν ἀπάτη τῆς Ρέας. Καὶ μιὰ ποὺ ὁ Κρόνος, ἔστω καὶ ἄθελά του, καταπάτησε τὴ συμφωνία ποὺ εἶχε μὲ τὸν ἀδελφό του, νὰ μὴ κάνει δηλαδὴ παιδιά, συμμάχησε μὲ τοὺς ἄλλους Τιτᾶνες καὶ κήρυξε τὸν πόλεμο κατὰ τοῦ Κρόνου.

—Ἦταν, φυσικό, ὁ Κρόνος νὰ νικηθῆ σ' αὐτὴ τὴ μάχη. Οἱ ἄλλοι εἶχαν μπροστὰ στὸν Κρόνο, ὅπως θὰ λέγαμε σήμερα «ὑπέρτερες δυνάμεις» καὶ στὴν πρώτη σύγκρουση μὲ τὸ νεώτερο ἀδελφό τους, τὸν ἀνάγκασαν νὰ παραδοθῆ. Κι' αἰχμάλωτος τῶν Τιτάνων ὁ Κρόνος ρίχτηκε στὴ φυλακή, καὶ θέλοντας καὶ μὴ παράδωσε στὸν ἀδελφό του τὸν Τιτᾶνα τὴν ἐξουσία.

— Κι' ἔτσι, εἶπε ὁ Γιῶργος, ἔληξε ἡ πρώτη Τιτανομαχία.

Στὸ μεταξὺ ὁ Δίας εἶπε ὁ παπποὺς μεγάλωνε. Εἶχε γίνει πιὰ σωστὸ παλληκάρι. Βέβαια, δὲν εἶχε λόγους νὰ εἶναι εὐχαριστημένος μὲ τὴ διαγωγὴ τοῦ πατέρα του, ποὺ θὰ τὸν ἔχαβε σὰν μπουκιὰ ἂν τὸν συναντοῦσε στὸ ἀδιάκοπο κυνηγητὸ ποὺ τοῦ ἔκανε. Μὰ ἔλα πάλι ποὺ τὸ αἷμα νερὸ δὲν γίνεται. Μόλις λοιπὸν ἔμαθε πὼς ὁ Κρόνος, ὁ πατέρας του, βρισκόταν αἰχμάλωτος τῶν ἄλλων Τιτάνων, σύναξε στρατὸ ἀπὸ Κρητικοὺς καὶ ξεκίνησε γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση τοῦ πατέρα του. Πραγματικὰ ὁ Δίας μὲ τοὺς Κρητικούς του πολέμησε μὲ γενναιότητα. Κι' ἔπειτα ἀπὸ πολλὲς μάχες νίκησε τοὺς Τιτᾶνες κι' ἔδωσε στὸν πατέρα του τὴν ἐλευθερία.

— Κι' ἔτσι ἔληξε ἡ δεύτερη Τιτανομαχία, πρόφτασε νὰ διακόψη ὁ Γιῶργος, γιατὶ τὴν ἴδια φράση, ἦταν ἕτοιμος νὰ πῆ κι' ὁ Κωστάκης.

—Ἔτσι εἶναι. Ὁ Δίας ὅμως ὄχι μόνο ἀπελευθέρωσε τὸν πατέρα του, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἔδωσε ξανὰ καὶ τὸ θρόνο.

Μὰ ὁ πατέρας του, ὁ Κρόνος, φάνηκε ἀχάριστος. Ἀντὶ νὰ εὐγνωμονῆ τὸ γιό του, θυμήθηκε μιὰ προφητεία ποὺ τοῦ εἶχαν πῆ. Πὼς ὁ γιός του θὰ τὸν ἐκθρόνιζε. Καὶ ἄρχισε νὰ συσκέπτεται μυστικὰ μὲ διάφορους ὑπηρέτες του γιὰ νὰ σκοτώσουν τὸν Δία! Ἔμαθε ὅμως ὁ Δίας τὰ σχέδια τοῦ πατέρα του. Ρώτησε λοιπὸν τὴ Γῆ καὶ τὴ Μῆτι, καὶ αὐτὲς τὸν συμβούλεψαν πὼς προηγουμένως ἔπρεπε νὰ ἐλευθερώση τὰ ἀδέλφια του ποὺ εἶχε καταπιῆ ὁ Κρόνος. Ἡ Μῆτι μάλιστα ἔδωσε ἐμετικὸ στὸν Κρόνο. Κι' αὐτὸς ἔβγαλε στὴν ἀρχὴ τὸ σπαργανωμένο λιθάρι, ἔπειτα κατὰ σειρὰ ὅλα τὰ ἀδέλφια τοῦ Δία...

— Καὶ ἦταν σῶα καὶ ἀβλαβῆ;

— Βέβαια! Βλέπεις οἱ θεοὶ ἦταν ἀθάνατοι καὶ δὲν πέθαιναν μέσα στοῦ πατέρα τους τὸ στομάχι.

Ἀφοῦ λοιπὸν ἔσωσε ὁ Δίας τὰ ἀδέλφια του, ἔκαμε μαζί τους συμμαχία. Καὶ τότε κήρυξε τὸν πόλεμο κατὰ τοῦ Κρόνου. Φυσικὰ τὸν νίκησε καὶ τὸν ἐξώρισε.

Καὶ ἀπὸ τότε ὁ Δίας γίνεται ὁ ὁριστικὸς Βασιλιὰς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὁ μεγάλος ἐξουσιαστὴς τῶν θεῶν καὶ τῶν ἀνθρώπων...

Μὰ γιὰ νὰ τὰ καταφέρη νὰ ἐπιβληθῆ χρειάστηκε πολλοὺς ἀγῶνες. Μὰ γι' αὐτοὺς θὰ ξαναμιλήσουμε πάλι.

Α. Κ. Μ.

Η ΥΠΗΡΕΤΡΙΑ

(Σκίτσο Θ. Μπέμπη)

◆

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

Θεολόγος: Μὴν ξεχνᾶς πὼς ὁ κρασὶ εἶναι θανάσιμος ἐχθρός σου.

Ὁ μπεκρῆς: Μὰ... ὁ Χριστὸς εἶπε ν' ἀγαπᾶμε τοὺς ἐχθρούς μας.

Θεολόγος: Ναὶ μὰ ὄχι καὶ νὰ τοὺς πίνωμε.

***

ΣΤΗ ΦΥΤΟΛΟΓΙΑ

Δάσκαλος: Πότε εἶναι Γιάννη ὁ καταλληλότερος καιρὸς νὰ κόβουμε τὰ μῆλα;

Γιάννης: Ὅταν... λείπη ὁ ἀγροφύλακας, Κύριε.

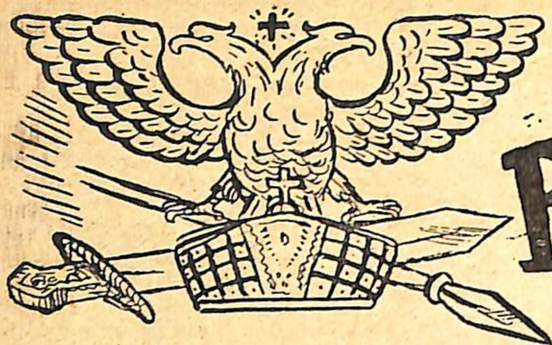
Ἐστάλησαν ἀπὸ τὸ Γ. ΓΚΟΥΤΟ

***

Δάσκαλος: Γιὰ πές μου Ἀποστολάκη ἐὰν ἴδῃς ἕναν ἄνθρωπο τῆς παλαιᾶς ἐποχῆς πῶς θὰ τὸν φωνάξῃς;

Μαθητής: Παλιάνθρωπο, κύριε.

ΑΠΟΣΤ. ΤΣΕΛΕΠΗΣ
Παιδόπολις Σχολῆς Ἁγ. Ἀνδρ. Ἀττικῆς

Τόν καιρό τοῦ ΒΟΥΛΓΑΡΟΚΤΟΝΟΥ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ ΠΗΝΕΛΟΠΗΣ ΔΕΛΤΑ

39ον.

Τὴν κοίταξε σὰ νὰ τῆς ζητοῦσε βοήθεια, σὰ νὰ περίμενε ἀπὸ κείνην ἕνα λόγο ποὺ νὰ τὸν κάνει νὰ πιστέψει αὐτὰ ποὺ ὁ ἴδιος τῆς ἔλεγε.

Ἡ κόρη τώρα ἔτρεμε ὅλη. Τὰ λόγια του, ποὺ χωρὶς ἐνθουσιασμὸ καὶ χωρὶς πίστη τῆς τὰ εἶχε πεῖ, ξύπνησαν ξαφνικὰ σ' αὐτὴν ἐλπίδες, ποὺ λίγο-λίγο εἶχαν σβήσει. Θυμήθηκε πράματα ποὺ εἶχε ἀκούσει γιὰ τὸ μικρὸ ἐκεῖνο ἡρωϊκὸ σῶμα, καὶ ποὺ εἶχαν περάσει ἀπαρατήρητα στὴ μεγάλη της λύπη, μὰ ποὺ τώρα τῆς φώναζαν τὴν παρουσία τοῦ Κωνσταντίνου της. Ποιὸς ἄλλος ἀπὸ κεῖνον θὰ εἶχε τὴν τόλμη νὰ μπεῖ στὴ σκηνὴ τοῦ Βλαδισλάβ, νὰ νὰ δεῖ τὸ γράμμα, νὰ τὸ πάρει τοῦ ἀγγελιοφόρου καὶ νὰ τὸ πάγει στὸν Γίνο; Ποιὸς ἄλλος μποροῦσε σὲ δυὸ μέρες ἀπὸ τὸ Θέμα τοῦ Δυρραχίου νὰ προφθάσει νὰ μηνύσει τοῦ Γίνου, στὰ Βοδενά, πὼς ὁ Ἰωάννης Βλαδισλὰβ εἶχε μαχαιρώσει μὲ τὸ χέρι του τὸν Βλαδίμηρο [1], τὸ γαμπρὸ τοῦ Σαμουήλ, καὶ εἶχε σηκώσει μεγάλη ἀναρχία γύρω στὸ Δυρράχιο καὶ ἀκόμα καὶ μέσα στὴν πόλη, μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ πάρει μὲ προδοσία τὸ κάστρο;

Κάθε φορὰ ποὺ ρωτοῦσαν τὸν Γίνο Βούγα πὼς τὰ μάθαινε ὅλα αὐτά, ἐκεῖνος ἀποκρίνουνταν μονάχα πὼς τὰ ἤξερε ἀπὸ κάποιον πιστό του.

Κι ἔξαφνα, μπροστά της, φωτεινὴ καὶ παρήγορη, ἔλαμψε πάλι ἡ ἐλπίδα, μήπως καὶ ὁ πιστὸς αὐτὸς ἦταν ὁ Κωνσταντῖνος...

— Νὰ πᾶς, Μιχαήλ, νὰ πᾶς! εἶπε μὲ φωτιά, τὸ πρόσωπό της ὅλο, ἀναμμένο ἀπὸ ἐνθουσιασμὸ καὶ συγκίνηση. Νὰ πᾶς, ναί! Ἂν ὑπάρχει καμμιὰ ἐλπίδα... ἂν ζεῖ ἀκόμα, ἐκεῖ θὰ ἔχει πάγει, στοῦ Γίνου τὸ σῶμα! Αὐτὴ εἶναι ἡ ζωὴ ποὺ τοῦ ἀρέσει, κινδύνους καὶ ἡρωϊσμοὺς γεμάτη... Πῶς δὲν τὸ συλλογίστηκες νωρίτερα; ἔ;

Ὁ Μιχαὴλ πῆρε τὰ δυό της χέρια κι ἔσκυψε τὸ κεφάλι του χαμηλά, ὥσπου τὸ μέτωπό του ἀκούμπησε στὰ χέρια της.

—Ὁ Θεὸς νὰ σ' εὐλογήσει.. μουρμούρισε, ἡ πίστη σου μοῦ ξαναδίνει ζωή...

Τὸν εἶδε τόσο συντριμμένο, τόσο ἀφανισμένο τώρα ποὺ δὲν προσποιοῦνταν πιά, ποὺ δάκρυα γέμισαν τὰ μάτια της, καὶ τὸν αἰσθάνθηκε πιὸ δυστυχισμένο ἀκόμα καὶ ἀπ' αὐτὴν τὴν ἴδια.

—Ἂν ἡ πίστη μου σοῦ δίνει ἐσένα δύναμη, Μιχαήλ, τοῦ εἶπε, τί νὰ πῶ ἐγὼ γιὰ κεῖνα ποὺ κάνεις ἐσὺ γιὰ μένα;

Σήκωσε τὸ πρόσωπό του ὅπου ἡ μαύρη καὶ ἀδιάκοπη λύπη τῶν δύο τελευταίων χρόνων εἶχε ἀφήσει βαθιὰ τὰ χαράκια της, καὶ μιὰ στιγμὴ σταμάτησε τὸ βλέμμα του ἀπάνω της.

—Τί δὲ σοῦ χρεωστῶ, Μιχαήλ! Ἂν δὲ σὲ εἶχα ἐσένα...

— Σώπα! διέκοψε κεῖνος ἀπότομα.

— Θὰ μὲ πάρη μαζί του...

Σηκώθηκε, ἔκανε μερικὰ βήματα, κι ἔπεσε σ' ἕνα σοφὰ μὲ τὸ κεφάλι γερμένο στὰ χέρια του.

—Ἄφησέ με νὰ σοῦ τὸ πῶ, ἐξακολούθησε ἡ Ἀλεξία, ποὺ γύρευε νὰ στερεώσει τὴ φωνή της. Ἂν δὲν εἶχα τὴ βαθιὰ φιλία σου, ποὺ σὲ κάμνει καὶ ἀπὸ ἀδελφὸ καλύτερο...

Ὁ Μιχαὴλ πετάχθηκε πάνω.

— Στ' ὄνομα τοῦ... στ' ὄνομα τοῦ Κωνσταντίνου, σώπα, μὴ μιλᾶς γιὰ χρέος, φώναξε μὲ πάθος. Δὲν ξέρεις τί λές!

Πῆγε στὸ παράθυρο κι ἔγειρε ἔξω. Καὶ τὸ λαφρὺ τοῦ πελάγου τ' ἀεράκι δρόσισε τὸ καυτό του μέτωπο, γαλήνεψε τὴν ἀγριεμένη ψυχή του.

Ὅταν γύρισε, ἦταν λίγο πιὸ χλωμός, μὰ ἦταν ἥσυχος.

—Ἀλεξία, εἶπε, ἦλθα νὰ σοῦ πῶ πὼς θὰ παραιτηθῶ ἀπὸ τὸ στρατό.

— Ναί, τὸ εἶπες καὶ πρίν. Μὰ γιατί, Μιχαήλ;

— Γιὰ νὰ εἶμαι ἐλεύθερος. Ὁ Βασιλέας μὲ διόρισε ὑπασπιστή του γιὰ τὴν ἐκστρατεία τοῦ Λογγοῦ [1]. Μὰ ἂν δεχθῶ, θὰ εἶμαι δεμένος ὅπως ἤμουν ὡς τώρα, ποὺ τόσες φορές, στὶς διάφορες ἀποστολὲς ὅπου ἔτυχε νὰ μὲ στείλει ὁ Αὐτοκράτορας, πέρασα κοντὰ στὸν Γίνο ἢ στοὺς δικούς του, καὶ ποτέ, ποτὲ δὲν μπόρεσα νὰ τὸν συναντήσω! Λὲς καὶ μὲ ἀπέφευγαν! Θέλω τώρα νὰ εἶμαι ἐλεύθερος...

—Ἀπεναντίας, διέκοψε ἡ Ἀλεξία, νὰ μὴν παραιτηθεῖς μὲ κανέναν τρόπο, καὶ νὰ φύγεις μὲ τὸν Αὔγουστο. Ἂν εἶσαι ὑπασπιστής του, εἶσαι σχεδὸν βέβαιος νὰ δεῖς τὸν ἴδιο τὸν Γίνο, σὰν πάγει νὰ τοῦ κάνει καμμιὰν ἀναφορά!

— Πῶς ξέρεις, Ἀλεξία, ποὺ καὶ πῶς μπορῶ νὰ τὸν δῶ;

— Τὸ ξέρω ἀπὸ τὸν Αὔγουστο τὸν ἴδιο. Συχνὰ σὰν ἔχει διάθεση, μοῦ διηγεῖται τὰ κατορθώματα τοῦ Γίνου, ποὺ τὸν ἔχουν ἐνθουσιάσει. Καὶ στὸ τέλος μοῦ λέγει πάντα, «Νὰ καλὸς γαμπρὸς γιὰ σένα, ποὺ ἔζησες τόσα χρόνια στὰ βουνά!»

Ὁ Μιχαὴλ γέλασε.

— Εἶναι λοιπὸν νέος ὁ Γίνος;

— Δὲ ρώτησα ποτέ, ἀποκρίθηκε ἡ Ἀλεξία. Μ' ἀπὸ τὰ χρόνια ποὺ τὸν ἀκούω, πρέπει νὰ γέρασε πιά.

— Καὶ τί σοῦ εἶπε ὁ Αὔγουστος γι' αὐτόν;

— Συνεννοήθηκε μαζί του καὶ συμφώνησαν πώς, μὲ τὸ λαμπρὸ σῶμα τῶν κατασκόπων καὶ ἀγγελιοφόρων ποὺ κατόρθωσε νὰ διοργανώσει, μπορεῖ νὰ στέλνει ὁ Γίνος τὶς εἰδήσεις κατευθεῖαν στὸν Αὐτοκράτορα πολὺ γρήγορα, ὅπου καὶ ἂν βρίσκεται, ἀκόμα καὶ στὴ Θεσσαλονίκη ἂν εἶναι, ἢ καὶ στὴν Πόλη. Κι ἔτσι νὰ ξέρει πάντα ὁ Αὔγουστος ἀκριβῶς ποὺ βρίσκονται τὰ βουλγάρικα σώματα, καὶ νὰ μὴν ξαναδοῦμε πιὰ καταστροφὲς σὰν τοῦ Βοτανειάτη στὸ στενὸ τοῦ Δύσβατου, καὶ σὰν τοῦ Γονιτσιάτη, ποὺ μὲ τὸν πρωτοσπαθάριο Ὀρέστη καὶ ὅλο τὸ σῶμα του, καταστράφηκε στὴν ἐνέδρα τοῦ Ἰβάτζη.

— Καὶ τοῦ εἶπε ὁ Γίνος πὼς θὰ τὸν εἰδοποιεῖ;

—Ὅπου καὶ ἂν βρίσκεται, ναί.

Ὁ Μιχαὴλ ἔμεινε μιὰ στιγμὴ συλλογισμένος.

Ὕστερα εἶπε ἔξαφνα:

— Μὰ ὅλα αὐτὰ ποὺ σοῦ εἶπε σένα

---

1 Βλαδίμηρος: ἄντρας τῆς Κοσάρας, τῆς κόρης τοῦ Σαμουήλ. Ὁ Σαμουὴλ τὸν εἶχε διορίσει διοικητὴ τῆς Τρυμαλίας, στὴ Σερβία καὶ ὅσο ζοῦσε ὁ ἀγαθὸς καὶ ἴσιος Βλαδίμηρος, ὅλη ἡ ἐπαρχία αὐτὴ καλοπερνοῦσε μὲ ἡσυχία καὶ ἀσφάλεια. Μὰ ὁ Βλαδισλὰβ τοῦ ζήτησε μιὰ συνέντευξη καὶ τὸν μαχαίρωσε, στὰ 1016, γιὰ νὰ εἶναι ἐλεύθερος νὰ κάνει ὅ,τι θέλει στὸ Θέμα τοῦ Δυρραχίου καὶ νὰ πάρει μὲ κάθε τρόπο τὸ κάστρο.

1 Λογγός: φρούριο βουλγάρικο πολὺ δυνατὸ πού, καθὼς φαίνεται, βρίσκουνταν βορειοανατολικὰ τῆς Καστοριᾶς.

ὁ Αὔγουστος, πῶς εἶναι δυνατὸ νὰ μὴν τὰ γνωρίζει ὁ Νικήτας;

— Ὁ Νικήτας; Μὰ τὰ ξέρει! ἀποκρίθηκε ἡ Ἀλεξία.

— Τὰ ξέρει;

Ὁ Μιχαὴλ ἔκανε μερικὰ βήματα πάνω καὶ κάτω, καὶ πάλι σταμάτησε μπρὸς στὸ παράθυρο, κοιτάζοντας ἔξω μὲ φρύδια σουφρωμένα.

— Τί τρέχει, Μιχαήλ; Δὲ σοῦ τὰ εἶπε; ρώτησε ἡ κόρη σιμώνοντάς τον.

— Ὄχι μόνο δὲ μοῦ τὰ εἶπε, ἀποκρίθηκε ὁ Μιχαήλ, μὰ ὅποταν μιλῶ ἐγὼ γιὰ τὸν Γίνο Βούγα ἢ ρωτῶ τίποτα μπροστά του, ἀπαντᾶ σὰ νὰ βαριέται νὰ μιλήσει ἢ ἀλλάζει τὴν ὁμιλία.... Καὶ ὅμως μὲ ὅλα αὐτά, ποτὲ δὲ μοῦ ἔδειξε τόσην ἀγάπη ὅπως ἀπὸ κείνη τὴ νύχτα...

Ἔκοψε ἀπότομα τὴ φράση του κι ἔσκυψε πάλι στὸ παράθυρο.

Τὰ μάτια τῆς Ἀλεξίας γέμισαν δάκρυα.

— Μὴν τὸν συνερίζεσαι, εἶπε σιγά, ἄλλαξε τόσο ἀπὸ τότε... Καὶ εἶναι καὶ αὐτὸς τόσο θλιμμένος!

Ὁ Μιχαὴλ γύρισε πάλι καὶ τὴν κοίταξε. Ἀνάμεσα στὰ φρύδια του, δυὸ - τρεῖς ρυτίδες χαράζουνταν βαθιά.

— Ἂν παραιτηθῶ, εἶπε, ποιὸς μ' ἐμποδίζει ν' ἀκολουθῶ τὸν Αὐτοκράτορα;

— Δὲν εἶναι τὸ ἴδιο, ἀποκρίθηκε ἡ Ἀλεξία. Ὡς ὑπασπιστής του θὰ μαθαίνεις περισσότερα πράματα.

— Σωστὸ αὐτό. Μά.... ἂν τύχει καὶ βρίσκομαι πάλι μακρυά, σὲ καμμιὰν ἀποστολή, τὴν ὥρα ποὺ θὰ φθάσει ὁ Γίνος ἢ κανένας ἀποσταλμένος του;

Ἡ Ἀλεξία ἀκούμπησε τὸ χέρι της σιγὰ στὸν ὦμο του.

— Θὰ εἶμαι ἐγὼ ἐκεῖ, εἶπε μὲ συγκίνηση.

— Ἐσύ, Ἀλεξία;

— Ναί!... Θὰ ἔλθω μαζί σου.

Πῆρε ἀπὸ τὸν ὦμο του τὸ χέρι της καὶ τὸ κράτησε στὰ δυὸ δικά του. Τὸ στόμα του ἔτρεμε νευρικά.

— Θὰ σ' ἀφήσει ὁ Αὔγουστος;

— Θὰ μὲ πάρει μαζί του. Θὰ τοῦ τὸ ζητήσω.

— Ἀλεξία... μουρμούρισε ὁ Μιχαήλ.

Ἡ κόρη ἔκανε νὰ χαμογελάσει, λαφρὺ τρεμούλιασμα ξεχώρισε τὰ χείλη της.

— Τώρα θὰ τὸν βροῦμε, εἶπε σιγά.

Μιὰ στιγμὴ ἀκόμα κράτησε τὸ χέρι της σφιγμένο στὰ δικά του, κι ἔσκυψε τὸ κεφάλι σὰ νὰ ἤθελε κάτι νὰ τῆς πεῖ.

Μὰ ξαφνικὰ πάλι τὴν ἄφησε, πῆρε βιαστικὰ τὸ μανδύα του καὶ τὴν περικεφαλαία, καὶ βγῆκε ἀπὸ τὴν κάμαρα χωρὶς νὰ τὴν ξανακοιτάξει.

Ὅταν μπῆκε μέσα ἡ Εὐδοξία, βρῆκε τὴν Ἀλεξία ἀκόμα στὸ ἴδιο μέρος. Τὴν ἀγκάλιασε καὶ τὴν ἔσυρε πρὸς τὸ παράθυρο.

Τὴν ἴδια ὥρα ὁ Μιχαὴλ ἄνοιγε τὴν αὐλόπορτα, εἶδε τὶς δυὸ γυναῖκες, τὶς χαιρέτησε μὲ τὸ χέρι κι ἔφυγε.

— Τί τοῦ εἶπες καὶ τὸν ἄλλαξες ἔτσι, γλυκιά μου νεράιδα; ρώτησε χαμογελώντας ἡ Εὐδοξία. Τὸν εἶδα ποὺ ἔφευγε καὶ τὸν σταμάτησα. Ἦταν ἄλλος ἄνθρωπος. Μοῦ εἶπε πὼς θὰ φάγει μαζί μας ἀπόψε καὶ πὼς φεύγει μὲ τὸν Αὐτοκράτορα. Ἦταν σὰ μεθυσμένος. Τί τρέχει;

Δυὸ κόμποι ἔτρεμαν στὰ μαῦρα κυρτὰ ματόκλαδα τῆς κόρης.

— Γιὰ πρώτη φορά, ἀποκρίθηκε, τοῦ εἶπα ἐγὼ νὰ φύγει γιὰ νὰ βρεῖ τὸν Κωνσταντῖνο. Καὶ θὰ πάγω μαζί του, Εὐδοξία.

ΚΣΤ'.
ΓΙΝΟΣ ΒΟΥΓΑΣ

Σ' ἕνα μικρὸ καμαράκι, πλάγι στὴ μεγάλη σάλα ὅπου ὁ Αὐτοκράτορας ἔκαμνε τὰ συμβούλιά του μὲ τοὺς στρατηγοὺς καὶ ἀνώτερούς του ὑπαλλήλους, περίμενε ἡ Ἀλεξία.

Ὁ Βασιλέας ἔφευγε σὲ λίγο γιὰ τὴ Μοσυνούπολη ὅπου τὸν περίμενε ὁ στρατὸς ὁλόκληρος, ἕτοιμος νὰ ξεκινήσει γιὰ τὴν ἐκστρατεία ἐναντίον τοῦ Λογγοῦ, ποὺ ἦταν ἀπὸ τὰ τελευταῖα ἀλλὰ καὶ τὰ δυνατότερα κέντρα τῶν ἀνυπότακτων Βουλγάρων. Εἶχε διατάξει τὴν Ἀλεξία νὰ τὸν περιμένει ἐκεῖ, ἐνόσω τελείωνε μερικὲς βιαστικὲς δουλειὲς καὶ ὑπέγραφε τὶς τελευταῖες του διαταγές.

Ἡ Ἀλεξία εἶχε ἔλθει ν' ἀποχαιρετήσει τὸν Αὐτοκράτορα καὶ συνάμα νὰ ζητήσει ὁδηγίες γιὰ τὸ δικό της ταξίδι.

Ὁ Βασίλειος εἶχε ἀπορήσει κάπως ὅταν τοῦ ζήτησε ἡ κόρη τὴν ἄδεια ν' ἀκολουθήσει τὴν ἐκστρατεία. Ἀλλὰ δὲν τῆς τὸ ἀρνήθηκε. Ἐξηγήσεις δὲν τοῦ εἶχε δώσει ἀκόμα, καὶ τώρα μὲ καρδιόχτυπο περίμενε τὰ ρωτήματα ποὺ θὰ τῆς ἔκαμνε βέβαια ὁ Αὔγουστος, γιὰ τὴν περίεργη αὐτὴν ἐπιθυμία της.

Ἕνας δοῦλος σήκωσε τὴν κουρτίνα τῆς πόρτας καὶ κάποιος μπῆκε.

Ἡ Ἀλεξία σηκώθηκε. Μὰ ἔξαφνα ἀναγνώρισε τὸν ἄντρα, καὶ μὲ μιὰ φωνὴ ρίχθηκε στὴν ἀγκαλιά του.

— Ἄχ, Νικήτα! Νικήτα!

Ὁ Νικήτας τὴν ἔσφιξε στὴν καρδιά του.

— Μοῦ εἶπαν πὼς ἦσουν ἐδῶ, καὶ ἦλθα ἀμέσως, εἶπε χαμηλόφωνα.

Τὴν ἀπομάκρυνε λίγο καὶ τὴν κοίταξε. Εἶναι ἀλήθεια, Ἀλεξία;

— Τί πράμα, Νικήτα;

— Παντρεύεσαι;

Σαστισμένη τὸν ρώτησε:

— Μὲ ποιόν;

Ὁ Νικήτας ἀναστέναξε.

— Δὲν πειράζει μὲ ποιόν, εἶπε, φθάνει ποὺ δὲν παντρεύεσαι.

— Ποῦ σοῦ ἦλθε νὰ ρωτήσεις;

— Λόγια τῶν χασόλογων, εἶπε ὁ Νικήτας. Ἄφησέ τους νὰ λέγουν. Ἀκούστηκε πὼς φεύγεις. Φεύγεις ἀλήθεια;

— Ναί, Νικήτα!

— Γιὰ ποῦ;

— Γιὰ τὰ Βοδενά.

Ὁ Νικήτας ἀναπήδησε.

— Τί πᾶς νὰ κάνεις στὰ Βοδενά;

— Θ' ἀκολουθήσω τὴν ἐκστρατεία. Ὁ Αὔγουστος ὅμως βρίσκει περιττὸ νὰ πάγω στὴ Μοσυνούπολη. Μὲ στέλνει ἴσια στὰ Βοδενά, ὅπου θὰ τὸν βρῶ σὰν ἔλθει.

— Καὶ στὰ Βοδενὰ ποῦ θὰ μείνεις;

— Στὸ φρούριο. Μοῦ ἑτοίμασαν δωμάτια. Καὶ θὰ φροντίσω τώρα τὸν τάφο τοῦ Γρηγόρη.

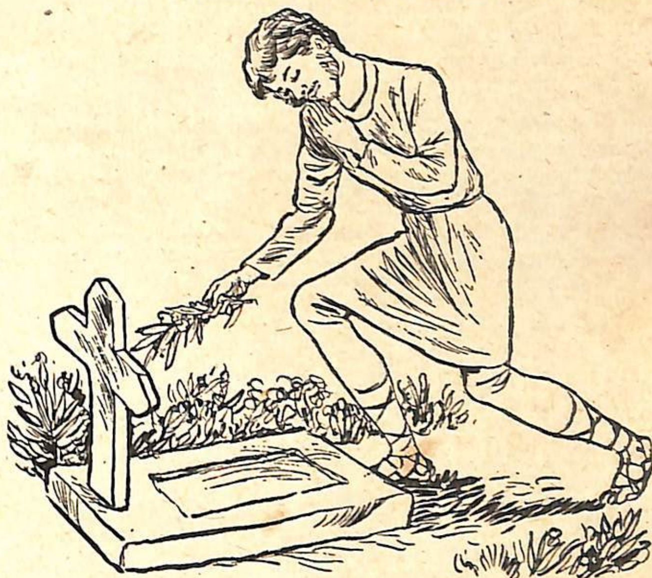
Ὁ Νικήτας γύρισε κατὰ τὸ παράθυρο.

— Θὰ τὸν βρεῖς χτισμένο, εἶπε.

Τῆς γύριζε τὴ ράχη καὶ ἡ κόρη δὲν ἔβλεπε τὸ πρόσωπό του. Μὰ ἡ φωνή του τῆς φάνηκε ἀλλαγμένη.

— Τὸν ἔχτισες ἐσύ, Νικήτα;

— Ὄχι... Τὸν βρῆκα ἕτοιμο σὰν πῆγα ἐκεῖ τὶς προάλλες. Καὶ ἀκούμπησα στὴν πέτρα ἕνα κλαδὶ ροδοδάφνης ποὺ ἄνθιζε κεῖ κοντά.

Ἀκούμπησα στὴν πέτρα ἕνα κλαρὶ ροδοδάφνης.

— Ποιὸς τὸν ἔχτισε;

— Δὲν ξέρω. Πές μου, Ἀλεξία, γιατί ζήτησες νὰ μᾶς ἀκολουθήσεις;

Ἡ Ἀλεξία δὲν ἀποκρίθηκε. Ἀκουμπισμένη στὸ τραπέζι, ἀργὰ - ἀργά, μὲ τὴν ἄκρη τοῦ δαχτύλου της, γυάλιζε τὰ ἀσημένια ἐγκολλήματα ποὺ τὸ στόλιζαν.

Ὁ Νικήτας γύρισε, τὴν εἶδε, καὶ ἦλθε καὶ κάθησε κοντά της.

— Γιατί θέλεις νὰ ἔλθεις, Ἀλεξία; τῆς εἶπε πιὸ σιγά.

Ἡ ἐπιμονή του τὴ συγκίνησε.

— Τὸ μαντεύεις, μουρμούρισε.

Ὁ Νικήτας ἀκούμπησε τὸ τραχύ του χέρι στὸ λεπτὸ χεράκι της.

— Πᾶς νὰ τὸν βρεῖς; ρώτησε.

Μὲ τὸ κεφάλι τοῦ ἔκανε νόημα καταφατικό.

— Ξέρεις ποῦ εἶναι! ρώτησε ὁ Νικήτας.

Ἡ κόρη σήκωσε τὰ μάτια της.

— Ὄχι, εἶπε.

Καὶ θλιβερὰ πρόσθεσε:

— Μὴν ἔμαθες ἐσὺ τίποτα, Νικήτα;

— Μὰ λοιπὸν ποῦ πηγαίνεις; ρώτησε ὁ Νικήτας χωρὶς ν' ἀποκριθεῖ.

— Ὅπου πάγει ὁ Μιχαήλ.

— Καὶ ποῦ πάγει ὁ Μιχαήλ;

— Ὅπου τὸν ὁδηγήσει ὁ Κύριος.

— Στὴν τύχη;

— Δὲν κατόρθωσε νὰ μάθει ποῦ βρίσκεται, Νικήτα!

— Τὸν ἄμοιρο... μουρμούρισε ὁ Νικήτας.

Καὶ πιὸ σιγὰ ρώτησε:

— Πῶς εἶναι;

Τὰ μάτια της γέμισαν δάκρυα.

(Ἡ συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

Τά παιδιά γράφουν

ΠΡΟΣΕΥΧΗ

Χριστούλη μας ἀτίμητε
γεμάτος καλωσύνη
ποὺ ἡ ἄπειρη σοφία σου
τὸν κόσμο διευθύνει.

Τὴν ἱερὴ τούτη στιγμὴ
μὲ ὑψωμένα χέρια
σοῦ στέλνουν δέηση θερμὴ
ἀθῶα περιστέρια!...

Διῶξε ἀπ' τὴν ψυχούλα μας
τὸν πόνο, τὴν ὀδύνη...
καὶ κάνε, Σύ, γλυκὲ Χριστὲ
ν' ἁπλωθῆ γαλήνη.

Δίνε μας θάρρος στὴν καρδιὰ
δύναμη καὶ ὑγεία
καὶ εἰς τὴν τίμια δουλειὰ
τὴ θεία Σου εὐλογία!...

ΝΙΚΟΣ ΕΥΘ. ΤΑΜΠΟΥΡΗΣ

ΕΛΙΚΩΝΙΑΔΕΣ

ΕΛΙΚΩΝΙΑΔΕΣ! Νά κι' ὁ δικός μας σύλλογος. Καὶ μεῖς στὸ πλευρὸ τοῦ ΕΛΙΚΩΝΟΣ ἕτοιμες γιὰ μιὰ ἐντατικὴ ἐργασία, γιὰ μιὰ συνεχῆ δημιουργία.

Ὄνειρά μας, τὰ ὄνειρά σας. Σκοπός μας, ὁ σκοπός σας. Πρόγραμμά μας, τὸ πρόγραμμά σας.

Εἴμαστ' ἕτοιμες γιὰ τὴν ἐξόρμηση. Ποθοῦμε κι' ἐμεῖς νὰ προσφέρουμε ΚΑΤΙ γιὰ νὰ γίνη πραγματικότητα τὸ μεγάλο μας ὄνειρο. Νὰ χτίσωμε μιὰ καινούργια ΕΛΛΑΔΑ. Μιὰ νέα πατρίδα σὲ γερὰ θεμέλια μὲ ἀκρογωνιαῖο λίθο τὸ ΧΡΙΣΤΟ.

Βαρεθήκαμε στὰ συνηθισμένα. Ποθοῦμε κάτι καινούργιο. Γιατὶ μόνο τὸ νέο ἔχει ἀξία στὴ ζωή.

Θὰ γίνουμε οἱ «Γύφτοι» τοῦ Παλαμᾶ. Χαλαστάδες καὶ χτίστες μὲ τὴν ἀράδα. Θὰ ξεριζώσουμε κάθε τι τὸ ἄσχημο, κάθε τι τὸ σάπιο καὶ παλιό, ἀπὸ τὴν κοινωνία μας. Θὰ φυτέψουμε πρωτομύριστα λουλούδια, τραγουδώντας τὰ πρωτάκουστα τραγούδια.

Γύφτοι πραγματικοί. Οἱ ψυχές μας εἶναι καὶ τέτοιες. Χίλιες οἱ ἀγάπες μας... Χίλια τὰ ὄνειρά μας...

Ἕνα μέλλον ξανοίγεται μπροστά μας χαμογελαστὸ μὲ μυριάδες ὑποσχέσεις. Καὶ ξεκινάμε ἔχοντας γιὰ βάρκα μας τὴ χρυσόφτερη ΕΛΠΙΔΑ, γιὰ κουπιὰ τὸ ΘΑΡΡΟΣ καὶ τὴν ΠΙΣΤΗ μας νὰ φθάσωμε στὸ τέρμα καὶ ν' ἀντικρύσουμε τὴν πραγμάτωση τῶν ὀνείρων μας.

ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΕΣ, ποὺ ποθῆτε μιὰ αὔριο καλλίτερη ἀπ' τὴ χθές, ἐλᾶτε κοντά μας. Πυκνῶστε τὶς τάξεις μας.

Ὅλες ἀδελφωμένες θὰ πετύχουμε αὐτὰ ποὺ χρόνια τώρα δὲν κατορθώσαμε.

ΔΡΟΣΟΠΗΓΗ
«Ἑλικωνιάδες»

ΦΕΓΓΑΡΟΛΟΥΣΤΗ ΒΡΑΔΥΑ

Βραδυάζει. Ὅλα κουρασμένα ἑτοιμάζονται νὰ ἀναπαυθοῦν. Ὁ φωτεινὸς Φαέθων φτάνει κουρασμένος καὶ σκονισμένος στὸ τέρμα τοῦ δρόμου του. Πρὶν βυθισθῆ πίσω ἀπὸ τὰ βάθη τῆς θάλασσας ρίχνει ἕνα τελευταῖο χαμόγελο στὴ φύση. Κατόπιν παίρνοντας διάφορα σχήματα χάνεται σὰν ἕνα γοργοτάξιδο καράβι στὸ βάθος τοῦ ὁρίζοντα. Μέσα ἀπὸ τὸ παλάτι της κάνει τὴν ἐμφάνισή της ἡ μάγισσα νύχτα, ποὺ ἀρχίζει νὰ ἁπλώνη τὰ μαῦρα πέπλα της. Τὰ πουλάκια κουρασμένα ἔχουν κοιμηθῆ. Τὰ ἀστέρια τρελλοπαίζουν μέσα στὶς φυλλωσιές. Πίσω ἀπὸ μιὰ βουνοκορφὴ βγαίνει ἀθόρυβα τὸ φεγγάρι. Προχωρεῖ ἀργὰ σμίγοντας στὴ δυναστεία τῶν ἄστρων. Τὸ δρεπάνι τῆς ματωμένης σελήνης χύνει τὸ ἀμυδρὸ φῶς της παντοῦ. Τὰ μικρὰ ἀνθάκια ἀνοίγουν τὰ νυσταγμένα μάτια τους καὶ βλέπουν τὸ φῶς τῆς σελήνης καὶ ξεχνοῦν τὴ νύστα τους. Ἡ μικρὴ λιμνούλα ἔχει φορέσει τὸ καλό της φόρεμα. Καὶ ἡ νύχτα προχωρεῖ μεγαλόπρεπα. Κουκουρίκουκουου. Ὅλα ἀμέσως χαλοῦν. Τὰ ἄστρα ἄφησαν τὸν τρελλὸ χορό τους. Ἡ σελήνη δύει. Τὰ πουλάκια ξύπνησαν. Ὅλα ὑποδέχονται τὴ μάγισσα μέρα.

ΤΙΜΟΛΕΩΝ ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ
(Τάξη ΣΤ' Δημοτικοῦ, Κυπαρισσία)

ΕΝΑ ΓΛΥΚΟ ΠΡΩΙΝΟ ΣΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ

Τὸ λευκὸ βαποράκι γρήγορα σὰν δελφίνι σχίζει τὴ θάλασσα. Ἕνα μικρὸ φωτάκι ψηλὰ στὴν κορυφὴ τοῦ βαποριοῦ ἁπλώνει ἁπαλὰ τὸ ἀδύνατό του φῶς καὶ μᾶς κρατᾶ συντροφιὰ ἐνῶ τὰ κυματάκια χτυποῦν ἐπάνω στὸ λευκὸ βαποράκι καὶ προσπαθοῦν νὰ ποῦν κάποιο σκοπὸ μὰ δὲν τὸ καταφέρνουν. Τὰ τελευταῖα ἄστρα ψηλὰ στὸν καθαρὸ οὐρανὸ χρυσοστεφανώνουν μὲ ξεχωριστὴ χάρη τὰ μαῦρα νερὰ ποὺ χάνονται ἀπ' τὰ νυσταγμένα ματια μας σὲ μικρὴ ἀπόσταση μέσα στὸ γλυκὸ μισοσκόταδο. Σὲ λίγο ὁ λαμπρὸς βασιλιᾶς τοῦ φωτὸς προβάλει μὲ ὅλη του τὴν δόξα πίσω ἀπ' τὰ βουναλάκια, ἐνῶ ἕνας ἀόρατος ζωγράφος τραβᾶ μιὰ φωτεινὴ πινελιὰ στὴ σκοτεινὴ φύση. Ὅλα ἀλλάζουν ὄψη. Ἡ γῆ ντύνεται μὲ τὸ καταπράσινό της φόρεμα, ἐνῶ ἡ θαμπὴ θάλασσα παίρνει τὸ χρῶμα τοῦ γαλάζιου μας οὐρανοῦ. Τί ὡραῖα ποὺ εἶναι τώρα ὅλα! Σὲ λίγο χαιρετοῦμε τοὺς πρώτους γλάρους ποὺ παίρνουν τὸ πρωϊνό τους λουτρό, πλημμυρισμένοι εὐτυχία. Ἀπὸ μακρυὰ προβάλουν τὰ μικρὰ χαριτωμένα νησάκια τοῦ Αἰγαίου, σὰν σπαρμένα νερολούλουδα, στολισμένα μὲ τὶς ἄπειρές τους ὀμορφιές. Τὸ μάτι δὲν χορταίνει νὰ βλέπη καὶ νὰ θαυμάζη. Κυττάζομε ὅλα αὐτὰ μὲ τὸ στόμα ἀνοιχτό, ἐνῶ ἀπ' τὰ βάθη τῆς ἁγνῆς ψυχῆς μας, βγαίνει ἕνας εὐχαριστήριος ὕμνος πρὸς τὸν Δημιουργό.

Κ. ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΙΟΥ
(Θεσ)νίκη)

ΣΤΗ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ

Βασίλισσά μας λατρευτὴ
Προστάτρια τῶν θλιμμένων
σὲ ὅλους μας ἡ ζηλευτὴ
πρώτη τῶν διαλεγμένων.

Βασίλισσα καμάρι μας
τῶν ὀρφανῶν μητέρα
Ἐσὺ ποὺ μᾶς ἐφύλαξες
ἀπ' τοῦ ἐχθροῦ τὰ χέρια.

Βασίλισσα τὸ γέλιο σου
μᾶς δίνει τὴν ἐλπίδα
μητέρα μας ἡ χάρη σου
μᾶς δίνει τὴν ἀσπίδα.

Ἐσὺ μᾶς πῆρες στοργικὰ
πίστη, ἀγάπη, θάρρος
Ἐσὺ μᾶς ἔδωσες χαρά,
ἐνῶ μᾶς εἶχε ὁ Χάρος.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ε. ΒΑΣΣΟΣ
(Μαθητὴς τῶν Βασ. Τ. Σχολῶν Λέρου)

ΣΤΟΝ ΤΑΦΟ ΤΟΥ ΠΑΤΕΡΑ

Σούρουπο! Ἡ νύχτα ἄρχισε σιγὰ - σιγὰ νὰ ἁπλώνη τὰ ἀραχνοῦφαντα πέπλα της. Ἡσυχία παντοῦ! Ἀπέραντη σιγαλιά! Μόνο τὸ κράξιμο τῆς κουκουβάγιας ἀκούγεται κάπου - κάπου πέρ' ἀπ' τὰ χαλάσματα. Τὰ πουλάκια κουρασμένα ἀπ' τὸ τραγοῦδι ὅλης τῆς ἡμέρας ἔπεσαν νὰ κοιμηθοῦν στὶς φωλιές τους. Οἱ νυχτερίδες ἄρχισαν κιόλας τὸ τρελλό τους φτερούγισμα σὰν πεταλοῦδες τῆς νύχτας. Τὸ ἁπαλὸ βραδυνὸ ἀεράκι ποὺ ἔρχεται μακρυὰ ἀπ' τὴ θάλασσα κάνει πιὸ ἥσυχο τὸν ὕπνο τῆς φύσης. Ἡ μαλακὴ πνοὴ τοῦ μαϊστραλιοῦ κάνει τὶς κορφὲς στὰ αἰωνόβια κυπαρίσσια νὰ γέρνουν ἐλαφρὰ πρὸς τὰ κάτω σὰν νὰ ἀποχαιρετοῦν κι' αὐτὰ τὴ μέρα, ποὺ μόλις πρὶν λίγο ἔσβυσε πίσ' ἀπ' τὸ βουνό. Αἰωνόβια κυπαρίσσια! Πραγματικά! Πόσα χρόνια ἔχουν περάσει ἐδῶ ἀκοίμητοι φρουροὶ στὸ ἐρημικὸ ἐξωκκλῆσι; Πόσες φορὲς δὲν ἔνοιωσαν τὶς λύπες τῶν ἀνθρώπων καὶ λυπήθηκαν κι' αὐτά; Μὰ ἔνοιωσαν καὶ τὶς χαρές τους καὶ χάρηκαν πάλι. Πόσες φορὲς ἀκόμη δὲν εἶδαν νὰ περνοῦν ἀπὸ κάτω τους πρόσωπα λυπημένα καὶ ἔγειραν εὐλαβικὰ δείχνοντας ἔτσι τὴ λύπη τους; Γνώρισαν ὅλα τὰ μυστικὰ τῶν ἀνθρώπων καὶ τὰ κράτησαν περισσότερο μυστικά.

Ἔξαφνα μιὰ σκιὰ γλύστρησε μέσ' ἀπ' τὸ σκοτάδι τῆς νύχτας. Νυχτερινὸς ἐπισκέπτης! Παραμέρισε προσεκτικὰ τοὺς θάμνους ποὺ εἶχαν φυτρώσει γύρω ἀπ' τὸ ἐκκλησάκι καὶ πήδησε λαφριὰ στὸ μικρό του κῆπο. Μιὰ στιγμὴ ἔκανε ἕνα γύρο μὲ τὰ μάτια του σ' ὅλο τὸν κῆπο καὶ ἀπότομα διευθύνθηκε σὲ μιὰ γωνιά. Ἔσκυψε εὐλαβικὰ καὶ ἔβγαλε τὸ καπέλο του. Μπροστὰ μόνο ἕνας παλιὸς ξύλινος σταυρὸς διακρίνονταν. Ὅλο τ' ἄλλο μέρος τὸ εἶχαν σκεπάσει χόρτα. Χορτάριασε τοῦ γονιοῦ του ὁ τάφος!... Ἄμοιρο παιδί! Φτωχὲ πατέρα! Εὐτυχισμένα χρονια!... Τότε στὸ πατρικό του σπίτι ἡ εὐτυχία ἦταν σκορπισμένη παντοῦ.

Ἔπαιζε τότε ξένοιαστα στὰ ὄμορφα περιβόλια τους. Καμμιὰ ἔγνοια γιὰ τὴ ζωή. Ὅλα φαίνονταν γελαστά. Μὰ ἡ εὐτυχία τους δὲ βάσταξε πολύ. Ἔξαφνα μιὰ μέρα ποὺ ἡ φύση ἔξω γιόρταζε, δυστυχία πλάκωσε στὸ σπίτι τους. Ὁ πατέρας πέθανε! Πέθανε ἀφήνοντας σὰν μόνη κληρονομιὰ στὸ παιδί, τὴν εὐχή του. Ὁ γιὸς ἀναγκάστηκε νὰ φύγη. Νὰ φύγη μακρυά, νὰ δουλέψη γιὰ νὰ ζήση. Καὶ ἡ μητέρα γιὰ νὰ συντηρηθῆ ξενοδούλευε. Πάει!... Διαλύθηκε τὸ εὐτυχισμένο σπίτι.

Ὅλες αὐτὲς οἱ μαῦρες σκέψεις περνοῦν μὲ μεγάλη ταχύτητα ἀπ' τὸ μυαλό του. Ἕνας στεναγμὸς φούσκωσε τὰ στήθη του καὶ δάκρυα καφτὰ κύλησαν ἀπ' τὰ μάτια καὶ πότισαν τοῦ γονιοῦ τὸ τάφο. Δάκρυα λύπης, δάκρυα ἀναμνήσεων.

Καὶ κεῖ ποὺ τὰ ἀπλανῆ ὑγρά του μάτια κύτταζαν χωρὶς ὄρεξη τὰ δέντρα ποὺ ἀργοσάλευαν, κάποιος τοῦ φάνηκε πὼς ἔρχεται. Τὰ μάτια του ἄστραψαν ἀπὸ θυμό. Ποιὸς ἐρχόταν νὰ τὸν ἐνοχλήση σὲ μιὰ τέτοια στιγμή. Μὰ ἡ ὀργή του ἔπεσε ἀμέσως, τὰ χέρια του ἁπλώθηκαν μπροστὰ καὶ μόνο δυὸ λέξεις κατώρθωσε νὰ ἀρθρώση.

— Μανούλα μου...

— Παιδί μου...

Δυὸ ἀγκαλιὲς ἄνοιξαν κι' ἔκλεισαν πάνω σ' ἕνα τάφο. Μόνο τὰ δέντρα ποὺ στέκονταν ἔνοιωσαν τὰ λόγια ποὺ εἶπαν οἱ δυὸ ἐκεῖνες τσακισμένες ψυχές.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΛΑΜΠΡΙΝΟΣ
(Μαθητὴς Ε' τάξεως Γυμν. Ἐλευθερουπόλεως)

ΤΑ ΣΠΙΤΙΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

Ἀφιερωμένο στὴν Α.Μ. τὴν Βασίλισσά μας

Γιατί στοῦ πόνου τὸ κρεββάτι
βάλσαμο χύθηκε γλυκό;

Περνοῦν ἀπὸ τὴ σκέψη μας, μὲ τὴν ἀπορία αὐτὴ τοῦ ποιητῆ σκηνὲς τρομακτικές, σκηνὲς θλιβερές. Ποιὸς δὲν τὸ θυμᾶται; Λίγα χρόνια μόλις πέρασαν. Τὸ βέβηλο χέρι τοῦ συμμορίτη, χωρὶς νὰ ξεφυλλίση τὴν ἱστορία τῆς μικρῆς Ἑλλάδας, ποὺ σκεπτόταν νὰ κατακτήση, ἅρπαξε τ' ὅπλο κι' ὥρμησε ἀπάνω της. Σκότωσε, κι' ἅρπαζε ἀπ' τὴν ἀγκαλιὰ τῆς μάνας 27.000 παιδιά. Κι' ὕστερα ἔσπασε τὰ μοῦτρα του στὰ βράχια τοῦ Μπέλες, τοῦ Γράμμου καὶ τοῦ Βίτσι. Μὰ ἡ κατάσταση ποὺ δημιούργησε ἦταν φοβερή. Ἐρείπια παντοῦ. Ποιός θὰ ἔσωζε τὴν Ἑλλάδα μας; Καὶ νά ποὺ βρέθηκε μιὰ «Μάνα». Ἅπλωσε στοργικὰ τὰ χέρια της κι' ἀγκάλιασε τὰ παιδιά της. Τὰ ἔβαλε μέσα στὸ «Σπίτι τους» καὶ φροντίζει γι' αὐτά. Ἔχυσε βάλσαμο στὶς πικραμένες νεανικὲς καρδιές. Καὶ τώρα μὲ τὴν φροντίδα Της πλάθουν τὴν καινούργια Ἑλλάδα, τὴν Ἑλλάδα τοῦ Χριστοῦ. Τί μεγάλη ἀλήθεια ἡ ἀποστολὴ τῶν «Σπιτιῶν τοῦ Παιδιοῦ»! Ἂς τὸ μάθουν ὅλοι οἱ Ἕλληνες κι' ἂς ἐνισχύσουν τὸν σκοπὸ αὐτό. Κι' ἂς προσευχηθοῦν στὸ Θεὸ γιὰ τὴν Βασίλισσά μας, γιατὶ αὐτὴ εἶναι ἡ Μεγάλη Μάνα, ποὺ κατὰ τὸν ποιητή:

«Ἔχυσε βάλσαμο γλυκὸ στοῦ πόνου τὸ κρεββάτι»

Δημιούργησε τὰ «Σπίτια τοῦ Παιδιοῦ». Ὦ! Ναί.

Τὴν γνωρίζω εἶν' Ἐκείνη
ποὺ παντοῦ σκορπᾶ χαρά,
Φρειδερίκη τῆς Ἑλλάδος
ἡ Βασίλισσα ἡ Γλυκειά.

Μεγάλη μας Μάνα νὰ ζήσης γιὰ τὸ καλὸ τῆς Ἑλλάδος.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΘ. ΒΛΑΧΟΣ
«Σπίτι τοῦ Παιδιοῦ» Κάτω Πορροΐων)

Γύρω 'απ' τόν 'Αθλητισμό

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΝΙΚΕΣ ΣΤΟΥΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥΣ

Ἡ Ἑλλάδα — κοιτίδα τοῦ ἀθλητισμοῦ — μετέσχε πάντοτε στὶς Ὀλυμπιάδες. Οἱ Ἕλληνες ἀθληταὶ ἔδωσαν τὸ παρών στὶς παγκόσμιες αὐτὲς ἀθλητικὲς συγκεντρώσεις καὶ μὲ τὴν φιλοτιμία τους καὶ τὸ πεῖσμα τους κατώρθωσαν νὰ διακριθοῦν.

Στὴν πρώτη Ὀλυμπιάδα τῶν Ἀθηνῶν τοῦ 1896 οἱ Ἕλληνες ἀθληταὶ ἀπέσπασαν δέκα πρώτες νίκες, εἴκοσι δεύτερες καὶ τέσσερις τρίτες. Ὁ Σπῦρος Λούης ἐπρώτευσε στὸ μαραθώνιο, ὁ Ι. Γεωργιάδης στὴ σπάθη, ὁ Ι. Μητρόπουλος στοὺς κρίκους, ὁ Ν. Ἀνδρικόπουλος στὴν ἀναρρίχηση ἐπὶ κάλω, ὁ Λ. Πύργος στὸ ξίφος ἀσκήσεως, ὁ Π. Καρασεβδᾶς στὴ σκοποβολὴ μὲ ὅπλο γκρὰ ἀπὸ 200 μέτρων, ὁ Γ. Φραγκούδης στὴ σκοποβολὴ διὰ πιστολίου ἀπὸ 25 μέτρα, ὁ Γ. Ὀρφανίδης στὴ σκοποβολὴ διὰ πολεμικοῦ ὅπλου ἀπὸ 300 μέτρων, ὁ Ι. Μαλοκίνης στὴν κολύμβηση ναυτῶν 100 μέτρων καὶ ὁ Α. Κωνσταντινίδης στὴν ποδηλασία 87 χιλιομέτρων.

. . . Καλαθιά!

Στὴ δεύτερη Ὀλυμπιάδα τῶν Παρισίων τοῦ 1900 οἱ Ἕλληνες ἀθληταὶ δὲν ἐπέτυχαν καμμιὰ νίκη. Στὴν τρίτη Ὀλυμπιάδα τοῦ Ἁγίου Λουδοβίκου τὸ 1904, ὁ Π. Κακούσης ἐπέτυχε πρώτην νίκην στὴν ἄρση βαρῶν δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν, σηκώσας 112 κιλά, δηλαδὴ 87 ὀκάδες καὶ 170 δράμια, ποὺ ἦταν νέον ὀλυμπιακὸν ρεκόρ, ὁ δὲ Ν. Γεωργαντᾶς ἐπέτυχε τρίτην νίκη στὴ δισκοβολία. Στὴν τετάρτη Ὀλυμπιάδα τοῦ 1908, ὁ Κ. Τσικλητήρας ἐπέτυχε δύο δεύτερες νίκες στὰ ἅλματα εἰς μῆκος ἄνευ φορᾶς καὶ εἰς ὕψος ἄνευ φορᾶς, ὁ δὲ Μ. Δωρίζας μιὰ δεύτερη νίκη στὸν ἑλληνικὸν ἀκοντισμόν. Στὴν πέμπτη Ὀλυμπιάδα τῆς Στοκχόλμης τοῦ 1912, ὁ Τσικλητήρας ἐπέτυχε μιὰ πρώτη νίκη στὸ ἅλμα εἰς μῆκος ἄνευ φορᾶς καὶ μιὰ τρίτη στὸ ἅλμα εἰς ὕψος ἄνευ φορᾶς. Στὴν ἕβδομη Ὀλυμπιάδα τῆς Ἀμβέρσας τοῦ 1920 ἡ ἑλληνικὴ σκοπευτικὴ ὁμὰς ἐπέτυχε μιὰ δεύτερη νίκη στὸ ἀγώνισμα βολῆς περιστρόφου. Στὴν ὄγδοη Ὀλυμπιάδα τῶν Παρισίων τοῦ 1924, ὁ γλύπτης Κ. Δημητριάδης ἐπέτυχε πρῶτον βραβεῖον εἰς τὸν διαγωνισμὸν Καλῶν Τεχνῶν, βραβευθέντος τοῦ ἀγάλματός του ποὺ παριστάνει τὸν Δισκοβόλον. Τέλος, στὴ δέκατη τέταρτη Ὀλυμπιάδα τοῦ Λονδίνου τοῦ 1948, ὁ παλαιστὴς Πετιμεζᾶς κατετάγη ἐκτὸς νικητής.

ΔΑΝΙΑ — ΕΛΛΑΣ 2 — 1

Ἡ Ἑλλάδα μετέσχε στὸ Ὀλυμπιακὸ ποδοσφαιρικὸ τουρνουὰ τῆς Ὀλυμπιάδος τοῦ Ἑλσίνσκι μὲ τὴν Ἐθνικὴ ὁμάδα.

Ἡ κλήρωση τῶν ἀγώνων γιὰ τὸ μὰτς μεταξὺ ὅλων τῶν ὁμάδων ποὺ ἔπαιρναν μέρος ἔφερε στὸν πρῶτο προκριματικὸ ἀντίπαλο τῆς Ἐθνικῆς μας ὁμάδος τὴν ὁμάδα τῆς Δανίας. Γιὰ δεύτερη φορὰ οἱ δυὸ ἐθνικὲς ὁμάδες ἐτίθεντο ἀντιμέτωποι. Τὴν πρώτη ἦταν στὰ 1896 — στοὺς Α΄ ὀλυμπιακοὺς ποὺ ἔγιναν στὴν Ἀθήνα. Τότε ἡ Ἐθνική μας ὁμάδα εἶχε ἡττηθῆ μὲ 8 - 0. Μετὰ 56 ὁλόκληρα χρόνια τὸ ἔφερε ἔτσι ἡ τύχη καὶ οἱ δυὸ Ἐθνικὲς ὁμάδες ἀγωνίστηκαν πάλι γιὰ τὸν ὀλυμπιακὸ τίτλο. Καὶ πάλι ἡ τύχη χαμογέλασε στὴν ὁμάδα τῆς Δανίας ποὺ κέρδισε τὴν δικὴ μας καὶ ἔτσι ἀποκλειστήκαμε ἀπὸ τοὺς περαιτέρω ἀγῶνες τοῦ ὀλυμπιακοῦ τουρνουᾶ.

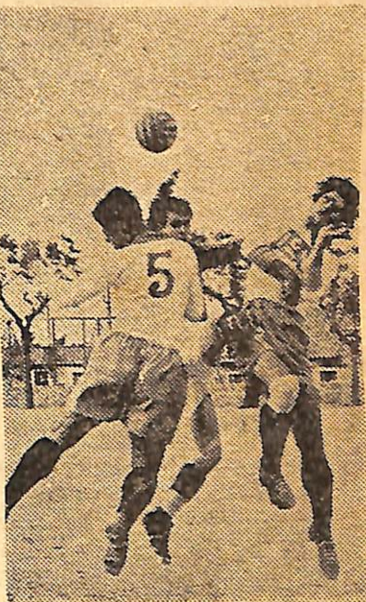
Πορτραῖτα Ποδοσφαιριστῶν

ΠΑΙΚΤΑΙ ΤΗΣ Α.Ε.Κ.

Ἔχουμε λάβει πολλὰ γράμματα ἀπὸ μικροὺς ἀναγνῶστες μας ποὺ ζητοῦν νὰ γράψουμε γιὰ παῖκτες τῆς Α.Ε.Κ. Ἱκανοποιώντας τὴν ἐπιθυμία τους δίνουμε παρακάτω μερικὰ σύντομα βιογραφικὰ σημειώματα μερικῶν ἄσσων τῆς Α.Ε.Κ.

ΗΛΙΑΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ: Ὁ δυναμικώτερος καὶ πιὸ θυελλώδης «σέντερ - φόρ», ποὺ ὑπάρχει σήμερα στὴν Ἑλλάδα εἶναι ἀσφαλῶς ὁ Η. Παπαγεωργίου. Τὸ εἰκοσιπεντάχρονο αὐτὸ παλληκάρι ἔχει κατακτήσει ὅλους τοὺς φιλάθλους χάρις στὶς μεγάλες του ἱκανότητες. Ἔχει ἕνα σοὺτ ποὺ πραγματικὰ εἶναι βολίδα. Εἶναι ἐπίσης τρομερὰ μαχητικός. Εἶναι ἱκανὸς νὰ κυνηγᾷ τὴν μπάλλα σ' ὅλο τὸ διάστημα τοῦ ἀγῶνος χωρὶς νὰ κουραστῇ. Παίζει πάντα μὲ ψυχὴ καὶ αὐτοθυσία καὶ μαρκάρει στενὰ τοὺς ἀντιπάλους του. Ὁ Ἠλίας Παπαγεωργίου γεννήθηκε τὸ 1925 στὴ συνοικία τοῦ Πειραιῶς τὰ Καμίνια. Ἐκεῖ ἀπὸ μικρὸς ἔκανε παρέα μὲ τὸν Ἀντρέα Μουράτη καὶ τὸν Στέλιο Χριστόπουλο (Στελλάρα).

Καὶ οἱ τρεῖς μαζὶ εἶχαν γραφτῆ στὸ ἀνεξάρτητο σωματεῖο τοῦ Ἀπόλλωνος Νέου Φαλήρου. Καὶ ἐκεῖ στὰ διάφορα γήπεδα τῆς γειτονιᾶς τους ἄρχισαν νὰ δίνουν τὰ πρῶτα μάτς. Καὶ οἱ φίλαθλοι ποὺ κάθε Κυριακὴ ἔβλεπαν τὴν ὁμάδα τῆς γειτονιᾶς τους, μιλοῦσαν πάντα μὲ τὰ καλύτερα λόγια γιὰ τὸν Παπαγεωργίου. Γιατὶ πραγματικὰ ἀπὸ τότε ὁ Ἠλίας ἔδειχνε πὼς θὰ γίνῃ μεγάλος παίκτης. Κάποια Κυριακὴ τὸν εἶδε κι' ὁ γνωστὸς σ' ὅλους τοὺς φιλάθλους σύμβουλος τοῦ Ἀτρομήτου Πειραιῶς κ. Μίλτος Σκορδίλλης.

Ποιὸς θὰ κερδίσῃ τὴ μπάλλα;

Τὸ παίξιμο τοῦ νεαροῦ αὐτοῦ ποδοσφαιριστῆ τοῦ ἔκανε μεγάλη ἐντύπωση κι' ἀμέσως (τὸ 1944) τὸν ἔγραψε στὸν «Ἀτρόμητο». Αὐτὸ ἦταν τὸ πρῶτο βῆμα τοῦ Παπαγεωργίου πρὸς τὴν δόξα καὶ τὸν θρίαμβο.

Τὸ πρῶτο του ἐπίσημο μάτς τὸ ἔδωσε πρὸς τὸν «Ἀτρόμητο» Ἀθηνῶν. Τότε ἡ ὁμάδα του εἶχε νικήσει μὲ 4 — 1. Τὰ τέσσερα γκὸλ τὰ εἶχε σημειώσει ὁ Παπαγεωργίου μὲ βολίδες ἀπὸ 30 μέτρα μακριά. Σιγὰ - σιγὰ χάρη στὶς ἱκανότητές του ἄρχισε νὰ ἐπιβάλλεται σὰν μεγάλος ποδοσφαιριστής. Οἱ φίλαθλοι τοῦ Πειραιῶς τὸν καμάρωναν στὰ μάτς γιὰ τὸ δυναμικὸ παιγνίδι του. Ἔγινε μόνιμο στέλεχος τῆς μικτῆς ὁμάδος Πειραιῶς. Τὸ 1949 ὁ Παπαγεωργίου μετεγράφη μὲ διετῆ ἀποκλεισμὸ στὴν Α.Ε.Κ. Καὶ στὴν καινούργια ὁμάδα συνέχισε τὴν λαμπρὴ καρριέρα του. Οἱ Ἀθηναῖοι φίλαθλοι ἄρχισαν κι' αὐτοὶ νὰ τὸν προσέχουν καὶ νὰ τὸν θαυμάζουν. Σ' ὅλα τὰ φιλικὰ μάτς τῆς Α.Ε.Κ. πρὸς ἑλληνικὲς καὶ ξένες

Δύο στιγμιότυπα ἀπὸ ἀγῶνες τοῦ ἀγγλικοῦ ποδοσφαιρικοῦ πρωταθλήματος

ὁμάδες ἔπαιξε διακρινόμενος πάντοτε. Ἡ μεγάλη του ἀξία ἀναγνωρίσθηκε κι' ἐφόρεσε τὴ φανέλλα τῆς ἐθνικῆς ὁμάδας παίζοντας δυὸ φορὲς στὴν Αἴγυπτο. Σήμερα ὁ Ἠλίας Παπαγεωργίου εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ καλύτερα στελέχη τοῦ Ἑλληνικοῦ ποδοσφαίρου καὶ εἶναι μόνιμος σχεδὸν σέντερ φὸρ στὴν Ἐθνική μας ὁμάδα.

Κ. ΜΑΡΟΠΟΥΛΟΣ: Ὁ... πατέρας τῆς Α.Ε.Κ. Εἶναι πραγματικὰ ὁ Κλεάνθης Μαρόπουλος ὁ πιὸ παληὸς παίκτης τῆς ὁμάδος τοῦ δικεφάλου ἀετοῦ. Ὁ Μαρόπουλος θεωρεῖται σὰν ὁ δυναμικώτερος καὶ πιὸ τρομερὸς στὰ σοὺτ ἀπὸ ὅλους τοὺς «μέσα ἀριστεροὺς» ποὺ ἔχουν ποτὲ παρουσιασθῆ στὰ ἑλληνικὰ γήπεδα. Στὴ χρυσὴ ἐποχὴ τῆς Α.Ε.Κ. 1938-40 αὐτὸς ἔγραψε τὶς πιὸ λαμπρὲς σελίδες καὶ τότε τοῦ δόθηκε τὸ παρατσοὐκλι ὁ Ξανθὸς Ἀετός.

Γεννήθηκε τὸ 1919 στὴν Κωνσταντινούπολη. Ξεκίνησε σὰν ποδοσφαιριστὴς τοῦ Ποσειδῶνος Καλαμῶν. Τὸ 1933 γράφτηκε στὴν δύναμη τῆς Α.Ε.Κ. καὶ τὸ 1935 σὲ ἡλικία 16 ἐτῶν ἔπαιξε στὴν Μικτὴ Ἀθηνῶν. Ἀπὸ τότε ὁ Μαρόπουλος ἔπαιζε συνεχῶς στὴ Μικτὴ Ἀθηνῶν καὶ τὴν Ἐθνικὴ μας ὁμάδα καὶ δόξασε τὸ ἑλληνικὸ ποδόσφαιρο.

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΘΑΙΝΕΤΕ...

...Ὁ πιὸ πολυσύνθετος Ἕλληνας ἀθλητὴς στίβου ἦταν ὁ Χρῆστος Μάντικας, ὁ διεθνὴς ἐμποδιστής μας μὲ τὶς παρακάτω ἐπιδόσεις: Δρόμος 100 μ. 11΄. Δρόμος 200 μ. 22΄΄, 4. Δρόμος 400 μ. 50΄΄,1. Δρόμος 110 μ. μετ' ἐμποδίων 14΄΄,8. Δρόμος 400 μ. μετ' ἐμποδίων 53΄΄,5. Δρόμος 200 μ. μετ' ἐμποδίων 25΄΄. Ἅλμα εἰς μῆκος 6 μ. 66. Ἀκοντισμὸς 51 μ.

...Στὰ πρῶτα χρόνια τῆς γερμανικῆς κατοχῆς τὰ τρία μεγάλα ποδοσφαιρικὰ σωματεῖα τοῦ κέντρου Ὀλυμπιακός, Παναθηναϊκὸς καὶ Α.Ε.Κ. ἔπαιζαν μὲ τὶς ἑξῆς συνθέσεις: Ὀλυμπιακός: Λούβαρης, Ζάκκας, Μαλεύρης, Μινάρδος, Χέλμης, Βαγιακάκος, Μαρᾶτος, Γόδας, Βάζος, Συμεωνίδης, Ἀναματερός. Α.Ε.Κ.: Σκλαβοῦνος, Γάσπαρης, Παπαδόπουλος, Σπυρίδης, Κοντούλης, Μάγερας, Βασιλείου, Χατζησταυρίδης, Τζανετῆς, Μαρόπουλος, Ξένος, Κουτσουλιέρης. Παναθηναϊκός: Σεϊμανίδης, Μπαλάσκας, Σύρκος, Κρητικός, Καμπέρος, Μίχας, Δεστούνης, Πανταζόπουλος, Ρεμοῦνδος, Σεβαστός, Τριανταφύλλης.

...Ὁ Νίκος Ζάκκας ἦταν ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ δυναμικὰ μπὰκ ποὺ ἐφάνηκαν ποτὲ στὰ ἑλληνικὰ γήπεδα. Ὁ Ζάκκας ἀπεχώρησε τὸ 1945 ἀπὸ τὸν Ὀλυμπιακὸ γιατὶ ἐμπάρκαρε σὰν μηχανικὸς στὸ πλοῖο «Ἑλληνικὴ Ἀκτή» ὅπου ἀκόμη ἐργάζεται. Ἂν ὁ Ζάκκας ἐξακολουθοῦσε νὰ παίζῃ ἀσφαλῶς σήμερα θὰ ἦταν στὴν Ἐθνικὴ ποδοσφαιρική μας ὁμάδα.

...Ἕνας ἄλλος ἄσσος Ἕλληνας παίκτης ἦταν ὁ Ἄγγελος Μεσάρης. Ὁ Μεσάρης ξεκίνησε σὰν μέτριος παίκτης τοῦ Παναθηναϊκοῦ τὸ 1927. Τὸ 1928 ἐξελίχθηκε καὶ τὸν ἑπόμενο ἦταν πιὰ ἕνας πραγματικὸς «ἄσσος». Ἔπαιξε δυὸ χρόνια δηλαδὴ ἕως τὸ 1931 καὶ προεκάλεσε τὸν θαυμασμὸ ὅλων τῶν φιλάθλων ἐκείνης τῆς ἐποχῆς. Στὸ ζενὶθ ὅμως τῆς δράσεώς του ἀπεχώρησε ἀπότομα χωρὶς νὰ δώσῃ καμμιὰ ἐξήγηση.

...Τὸ 1931 ἡ Ἐθνικὴ ποδοσφαιρικὴ ὁμάδα τῆς Ἀγγλίας ἐπέτυχε μιὰ ἐκπληκτικὴ νίκη ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Ἰσπανίας μὲ τέρματα 7-1. Τότε σὰν γκολκήπερ τῆς Ἐθνικῆς Ἰσπανίας ἀγωνιζόταν ὁ περίφημος Ρικάρντο Ζαμόρα.

...Ὁ Αὐστραλὸς Τζέφρεϋ Γουάτσον κατέχει ἕνα παράδοξο παγκόσμιο ρεκόρ. Τὸ ρεκὸρ τοῦ πηδήματος μὲ σκοινάκι. Σὲ διάστημα 6 ὡρῶν καὶ 17 λεπτῶν ὁ Γουάτσον ἐπήδησε 30.127 φορὲς τὸ σκοινάκι. Μέσος ὅρος δηλαδὴ 80 πηδήματα στὸ λεπτό.

...Οἱ Ἐθνικὲς ποδοσφαιρικὲς ὁμάδες τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Βουλγαρίας ἔχουν συναντηθῆ — προπολεμικῶς βέβαια — 9 φορές. Στοὺς ἀγῶνες αὐτοὺς 6 φορὲς νίκησε ἡ Βουλγαρία, 2 ἡ Ἑλλάδα καὶ ἕνας ἀγὼν ἔληξε ἰσόπαλος. Συνολικὰ ἡ Ἑλλάδα δέχθηκε 17 τέρματα καὶ ἐπέτυχε 13. Τὸ μεγαλύτερο σκὸρ ἐπέτυχε ἡ Ἑλληνικὴ Ἐθνικὴ ὁμάδα ἐπιβληθεῖσα τῆς Βουλγαρικῆς τὸ 1930 στὴν Ἀθήνα μὲ 6-1...

...Στὸ ἀγώνισμα τοῦ δεκάθλου ἡ σειρὰ τῶν ἀγωνισμάτων εἶναι: Α΄ ἡμέρα: 100 μ. ἅλμα εἰς μῆκος, 400 μ., σφαιροβολία, ἅλμα εἰς ὕψος. Β΄ ἡμέρα: 110 μ. μετ' ἐμποδίων, δισκοβολία, ἅλμα ἐπὶ κοντῷ, ἀκοντισμός, 1.500 μ. Μεταξὺ τῶν ἀγωνισμάτων δὲν ἐπιτρέπεται νὰ μεσολαβῇ διάστημα μεγαλύτερο μισῆς ὥρας.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΑΣ

Πολλὲς ἀπὸ τὶς ἀνταποκρίσεις ποὺ δημοσιεύονται σήμερα ἔχουν κάπως περασμένη ἡμερομηνία. Αὐτὸ συμβαίνει γιατὶ τὸν τελευταῖο μῆνα ἐστάλησαν πολλὲς ἀθλητικὲς συνεργασίες, καὶ γιὰ νὰ δημοσιευθοῦν μαζὶ ὅλες θὰ ἦταν ἀδύνατο ἐλλείψει χώρου. Τὶς δημοσιεύουμε λοιπὸν σήμερα.

Σχετικὰ μὲ τὶς ἀνταποκρίσεις θὰ ἤθελα γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ νὰ παρακαλέσω τὰ παιδιὰ ποὺ μοῦ γράφουν νὰ προσέχουν τὰ ἑξῆς σημεῖα: 1) Νὰ γράφουν καθαρὰ καὶ ἀπὸ τὴν μιὰ μεριὰ τοῦ χαρτιοῦ. 2) Οἱ ἀγῶνες νὰ ἀναφέρωνται σὲ τοπικὲς ἀνεπίσημες ὁμάδες. Δηλαδὴ ὁμάδες ποὺ δὲν ἀνήκουν στὴν δύναμη τῆς Ἑλληνικῆς Ποδοσφαιρικῆς Ὁμοσπονδίας. 3) Νὰ γράφουν λίγα καὶ συγκεκριμένα, καὶ 4) Ἀπὸ κάθε πόλη ἢ χωριὸ νὰ γράφη μόνον ἕνα παιδί. Γιατὶ συμβαίνει νὰ μοῦ στέλνουν ἀπὸ τὸ ἴδιο χωριὸ γιὰ ἕνα καὶ τὸν αὐτὸ ἀγῶνα πέντε καὶ δέκα παιδιά.

Ο ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ

ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

ΣΤΑ ΝΕΑ ΜΟΥΔΑΝΙΑ: Ὁ Παναθλητικὸς Ὅμιλος Μουδανιῶν εἶναι ἡ ἰσχυροτέρα ὁμάδα τῆς Χαλκιδικῆς. Ἔχει δώσει μέχρι τώρα 21 ἀγῶνες. Ἀπὸ αὐτοὺς ἐκέρδισε τοὺς 18 καὶ ἦρθε ἰσόπαλος στοὺς τρεῖς. Ἡ ὁμάδα ἀποτελεῖται ἀπὸ τοὺς ἑξῆς: Χρυσομέλην, Κουλίγκαν, Κοκοτόν, Παπαδόπουλον, Κωνσταντινίδην, Βουτσᾶ, Σαρκόσην, Θωμαδάκην, Παλέλογλου, Καραμιχάλην.

Γ. Χ.

ΣΤΗ ΣΠΑΡΤΗ: Ἡ Εα τοῦ γυμνασίου ἐνίκησε σὲ ποδοσφαιρικὸ ἀγῶνα τὴν Εβ μὲ 8-1. Ἐπίσης ἐνίκησε καὶ τὴν Δη μὲ 3-1. Ἡ νικήτρια: Ἔξαρχος, Ἀσημακόπουλος, Γιαννίκος, Ἀττιλᾶκος, Ἀδαμᾶκος, Θεοδωρίδης, Δημητρέλης, Θεοδωρόπουλος.

Γ.

ΣΤΟ ΠΕΠΛΟ: Σὲ φιλικὸ ἀγῶνα ἡ ὁμάδα τοῦ Πέπλου Δόξα ἐνίκησε τὴν μικτὴ Γεμησης. Ἡ νικήτρια: Κάβουρας, Κουζημζῆς, Νικολαΐδης, Καραπετάγκος, Θεοδωρίδης Κ. Ν. καὶ Γ., Λοῦδος, Καδόγλου Σ. καὶ Χ.

Β. Κ.

ΣΤΗ ΜΕΣΣΗΝΗ: Ὁ Ὀλυμπιακὸς ἐνίκησε τὸν Κεραυνὸ Ἁγίας Παρασκευῆς μὲ 2-0. Οἱ νικηταί: Μανωλόπουλος, Τσόσης, Παντεζόπουλος, Πανουσόπουλος, Σκορθάκης, Γαϊτάνης, Πατρινιός, Ἀσημάκης.

Γ. Π.

ΣΤΗΝ ΚΑΡΔΙΤΣΑ: Σὲ ἀγῶνα βόλλεϋ-μπὼλ ἡ Ε΄ τάξη τοῦ γυμνασίου ἡττήθη ἀπὸ τὴν ὁμάδα τῆς ΙΙ Μεραρχίας μὲ 15-9, 9-15, 11-16. Αἱ συνθέσεις τῶν ὁμάδων. ΙΙ Μεραρχία: Βακάλης, Ἠλιάδης, Μπαχαρίδης, Κυριακίδης, Βελισαρίου, Μαυριδόπουλος. Ε΄ τάξη: Ρουμελιώτης, Φάρας, Στύλας, Μοδάτσος, Τίκας, Νικολάου.

ΣΤΟ ΑΓΡΙΝΙΟ: Σὲ δύο ἀγῶνες ποὺ ἔδωσε ἡ ὁμάδα τῆς Παποπόλεως τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, ἐνίκησε τὶς ὁμάδες Παποπόλεως Λεπενοῦ μὲ 3-0, καὶ Ματσουκίου μὲ 1-0. Ἡ νικήτρια: Θ. Χατζῆς, Ντούσκας, Τσόνης, Σκευτέρης, Χαρούλης, Τσιρόνης, Στρουγγάρης, Μποῦγλος.

Γ. Τ.

ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΑ: Ἡ ἀντιπροσωπευτικὴ ὁμάδα τῆς Σχολῆς Μονίμων Ὑπαξιωματικῶν ἐνίκησε τὸν Ὀλυμπιακὸ Αἰγίου μὲ 5-1. Οἱ νικηταί: Μιχαηλίδης (Ἀλεξόπουλος), Κότσιρας, Χατζηλίας, Δαμασκηνίας, Ἀθανασιάδης, Μαζάνης (Πουτρῆς), Σωτηριάδης, Χατζημιχαήλ, Κετριστάκης, Χριστοδούλου, Ἐμιργᾶς (Σταφυλῆς).

Γ. Χ.

ΣΤΗ ΜΕΛΙΣΟΠΕΤΡΑ: Ἡ «Νίκη» Σανοβοῦ ἐκέρδισε τὴν ὁμάδα τῆς Μελισόπετρας μὲ 2-1. Οἱ νικηταί: Ἰωσήφ, Ζήκας, Τσινόλης, Στεργίου, Καρέντζος, Καρακατσάνης καὶ Χ.

Ι. Σ.

ΣΤΑ ΓΡΕΒΕΝΑ: Ἡ Α΄ ὁμάδα τῆς Δ΄ τάξεως ἀναδείχθηκε πρωταθλήτρια. Οἱ ποδοσφαιρισταὶ ποὺ τὴν ἀποτελοῦν εἶναι οἱ ἑξῆς: Γούλιας, Φωτιάδης, Σταυρόπουλος, Μπέγκας, Παπαθεοδώρου, Στάμος, Στεργιόπουλος, Τσιαμπαρδούκας, Χαντέβας, Τσιμουράγκας, Παπαευσταθίου.

Σ.

ΣΤΑ ΛΑΒΑΡΑ: Ὁ Ὀλυμπιακὸς ἐνίκησε τὸν Ἄρη μὲ 3-2. Οἱ παῖκται τοῦ Ὀλυμπιακοῦ: Παπαζίκας, μυλωνᾶς, Κατσαρός, Γιαναρούρης, Ταμίας, Γιανναρούδης, Μαλιαδᾶς, Κυριαζίδης (Ἀρχηγός).

Κ. Κ.

ΣΤΟ ΦΥΛΑΚΤΟ: Ὁ Παμφυλακτιακὸς ἐξῆλθεν ἰσόπαλος τῆς Λευκίμης μὲ 0-0 καὶ ἐνίκησε τὴν ὁμάδα τῶν Λαγινῶν μὲ 6-1. Ἡ σύνθεση τοῦ Παμφυλακτιακοῦ: Κισυδάκης, Κουντουράκης, Μακρυλάκης, Κουκουζίκας, Κουτσελάκης, Λουτριώτης, Γιεμουσιακάκης, Ἀλεξάκης, Κουτελάκης, Καρακατσάνης.

Α. Μ.

ΣΤΗΝ ΞΗΡΟΛΙΜΝΗ: Ἡ ἐνδεκάδα τῆς Ξηρολίμνης ἔδωσε 4 μὰτς μὲ τὴν μικτὴ Σιατίστης. Ἔχασε τὸ ἕνα μὲ 3-1 καὶ κέρδισε τὰ ἄλλα τρία μὲ 3-1. Τὴν ὁμάδα ἀποτελοῦν οἱ ἑξῆς: Παπαδόπουλος, Λιπιρίδης, Γραμματικόπουλος, Μυριωνίδης, Παναγιωτίδης, Κοτίδης, Βροχαρίδης, Ἀντωνιάδης, Κορουσίδης, ,Αραβόπουλος, Χριστοφορίδης.

Μ. Λ.

ΣΤΟ ΛΕΥΚΑΔΙΟΝ: Ὁ ἀγὼν Δόξης - Νίκης ἔληξε μὲ 3-0 ὑπὲρ τῆς Δόξης. Στὸν πρῶτο ἀγῶνα ἡ Νίκη ἐπεβλήθη τῆς Δόξης μὲ 1-0.

Δ. Θ.

ΣΤΗ ΜΥΤΙΛΗΝΗ: Οἱ ἐσωτερικοὶ ἀγῶνες στίβου τῶν μέσων τάξεων τοῦ Β΄ Γυμνασίου Μυτιλήνης ἔληξαν μὲ τ ἀάκόλουθα ἀποτελέσματα:

Ε΄ - ΣΤ΄ 80 μ.: 1) Βαζάκας (ΣΤ΄) 9΄΄9. 2) Γογολίδης (ΣΤ΄) 10΄΄1.

300 μ.: 1) Γογολίδης (ΣΤ΄) 51΄1΄΄. 2) Ἀϊβαλιώτης (Ε΄).

Λιθοβολία: 1) Γογολίδης (ΣΤ΄) 15 μ. 50. 2) Γρηγόρογλου (Ε΄) 14 μ. 75.

Δισκοβολία: 1) Γρηγόρογλου (Ε΄) 33 μ. 10. 2) Γιακαλῆς (ΣΤ΄) 31 μ. 60.

Σφαιροβολία: 1) Σῖμος (ΣΤ΄) 12 μ. 25. 2) Γιακαλῆς 12 μ.

Ἀκοντισμός: 1) Ἠλιάδης (Ε΄) 32 μ. 21. 2) Γιακαλῆς (ΣΤ΄) 31 μ. 12.

Ἅλμα εἰς μῆκος (ἁπλοῦν): 1) Βαζάκας (ΣΤ΄) 4 μ. 82. 2) Ἀϊβαλιώτης (Ε΄) 4 μ. 60.

Τριπλοῦν: 1) Ἀϊβαλιώτης (Ε΄) 9 μ. 95. 2) Ἠλιάδης (Ε΄) 9 μ. 92.

Ἅλμα εἰς ὕψος: 1) Ἰλιάδης (Ε΄) 1 μ. 40. 2) Ἀϊβαλιώτης (Ε΄) 1 μ. 30.

Σκυτ. 4 Χ 80: 1) Ὁμὰς ΣΤ΄ τάξ. 48΄΄5 (Σκοῦφος - Πήκουλος - Βαζάκας - Γογολίδης). 2) Ε΄ τάξ. 48΄΄9 (Κυριακοῦ - Λυκοῦργος Τεμπέλης - Ἀϊβαλιώτης).

Σὲ ποδοσφαρικὸ ἀγῶνα ἡ Δ΄ τάξη ἐνίκησε τὴν Γ΄ μέ 11-9. Ἡ νικήτρια: Ἀϊβαλιώτης, Χατζηδημητρίου, Μπούμπας, Σερέσλης, Γιαννέλης, Χατζηγεώργης, Καραβανιάν.

Σὲ ἀγῶνα μπάσκετ - μπὼλ ἡ ὁμάδα τῆς Δ΄ ἐθριάμβευσε ἐπὶ τῆς Γ΄ μὲ 88-6. Ἡ νικήτρια: Χατζηγεώργης, Ταχτατζῆς, Μπούμπας, Καραβανιάν, Λεβεντέλης, Ἀλεξέλης.

Θ. Μ.

ΣΤΗΝ ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ: Σὲ ἀγῶνα μπάσκετ - μπὼλ οἱ «5 φίλοι» Ἁγ. Παρασκευῆς ἐπεβλήθησαν τῆς «Τόλμης» Χαλανδρίου μὲ 15-19. Ἡ νικήτρια ὁμὰς διεκρίθη γιὰ τὸ τεχνικὸ καὶ ὁμαδικό της παιχνίδι. Παρέταξε τὴν ἀκόλουθο σύνθεση: Φωτεινὸς (20), Μπερταμίνης (6), Μηλιώνης (10), Βουδηκλάρης (12), Σκουρλέτης (4), Μπάτσας.

Α. Γ.

ΣΤΟ ΔΑΜΙΑΝΟ: Ἡ «Ἀναγέννησις» ἐνίκησε τὴν μικτὴν Ἀρχοντικοῦ μὲ 2-1. Οἱ νικηταί: Ἰωσηφίδης, Ἰωσηφίδης, Λουκίδης, Λαγομάτης, Γαβριηλίδης, Μαυρίδης, Τοπαλίδης, Παπαδόπουλος, Σταυρίδης (ἀρχηγός), Ἰλίζογλου, Ἀτματζίδης.

Ἐπίσης τὸ β΄ τῆς «Πράσινης Θύελλας» ἐνίκησαν τὸν «Ὀλυμπιακὸν» Γιαννιτσῶν μὲ 4-0.

Σ. Π.

ΣΤΗΝ ΚΑΤΕΡΙΝΗ: Ἡ ποδοσφαιρικὴ ὁμὰς τῆς Γ΄ τάξ. γυμνασίου Γ΄ Πιερίας ἐνίκησε τὴν ὁμάδα τῆς Γ΄ τάξ. μὲ 3-2. Ἐκ τῆς νικητρίας διεκρίθησαν οἱ Γαργαγέτας, Βαρμάζης, Λαζαρίδης καὶ Ἀλεξανδρίδης. Ἐπίσης ἡ ὁμὰς τῆς Γ΄ τάξ. ἐνίκησε Μύτικα Λιτοχωρίου μὲ 2-0.

Διεκρίθησαν ὁ τερματοφύλαξ Γαργαγέτας, Τσακιρίδης, Ἀλεξανδρίδης, Ἀργυρόπουλος.

Ζ. Σ.

ΣΤΑ ΚΡΕΣΤΑΙΝΑ: Κατὰ τὰς ἐπιδείξεις καὶ τοὺς ἀγῶνας τοῦ γυμνασίου νικηταὶ στὰ διάφορα ἀγωνίσματα ἀνεδείχθησαν ο ἑξῆς:

Δρόμος 100 μ.: Ζαφειρόπουλος. Δρόμος 400 μ.: Πλακογιάννης. Δρόμος 1000 μ.: Τουρῆς. Ἅλμα ἁπλοῦν: Κάγκουρας Π. 5,50. Ἅλμα τριπλοῦν: Δάγκαρης Ι.: 12,30.

Τὰ μεγάλα ἱδρύματα

Τώρα ποὺ τελείωσαν τὰ ἄρθρα γιὰ τὸ θυμό, ἂς κυττάξουμε πάλι μερικὲς ἐρωτήσεις. Ἔχω ἐμπρός μου ἕνα παληὸ γράμμα ἑνὸς μαθητοῦ ἀπ' τὶς Παιδοπόλεις τῆς Βορείου Ἑλλάδος.

Εἶχε, λέει, ἔρθει στὴν Ἀθήνα ὡς ἄρρωστος. Καί, ὅταν τελείωσε ἡ θεραπεία του, πῆγε σ' ἕνα Νοσοκομεῖο, τὸ μεγαλύτερο τῶν Ἀθηνῶν τὸν «Εὐαγγελισμό» καὶ ἐκεῖ εἶδε διάφορα ρητά. Μέσα σ' αὐτὰ ἦταν καὶ τὸ «Ταῦτα ἐντέλλομαι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους». Καὶ λέγει ὅτι ἔχει μιὰ ἀπορία: «Ποιοὶ ἔκαμαν αὐτὰ τὰ μεγάλα ἔργα καὶ γιατὶ εἶχαν τόσο μεγάλη ἀγάπη, ἐνῶ ἐμεῖς σήμερα, ὅπως λέγει στὸ γράμμα του, ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι τῆς σημερινῆς ἐποχῆς, κοιτᾶμε πάντοτε τὸ κακὸ καὶ ὄχι τὸ καλό; Τί εἶναι αὐτὸ ποὺ λείπει καὶ σκεπτόμαστε πάντοτε τὴν καταστροφή; Ἄνθρωποι, λέει, δὲν ἦσαν ἐκεῖνοι; Ἄνθρωποι δὲν εἴμαστε ἐμεῖς; Καὶ μὲ περισσότερα μέσα ἀπὸ κείνους. Γιατί, ὅμως, αὐτό;

Μοῦ φαίνεται πὼς ἡ ἀπάντηση δὲν εἶναι δύσκολη. Πρῶτα, στὸ πρῶτο ἐρώτημα: «Ποιοὶ ἔκαμαν τὰ ἔργα αὐτά;» Μά, ὅλα τὰ ἔργα, καὶ τὸ νοσοκομεῖο τοῦ «Εὐαγγελισμοῦ», καί, πάρα πάνω, ἡ Μαράσλειος Ἀκαδημία, καὶ τὸ νοσοκομεῖο τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, καὶ τὸ Γηροκομεῖο, πάρα κάτω, καὶ ἡ Ριζάρειος ἀπέναντι, καὶ τὸ Πολυτεχνεῖο, καὶ ἡ Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη καὶ ἡ Σιναία Ἀκαδημία, καὶ χίλια δυὸ ἄλλα ἔργα ποὺ ἔχουν γίνει καὶ μέσα στὴν Ἀθήνα καὶ σὲ ἄλλες πόλεις, ἔχουν γίνει ἀπὸ τοὺς Μεγάλους Εὐεργέτες τοῦ Ἔθνους.

Εἰδικώτερα, τὸ Νοσοκομεῖο ὁ «Εὐαγγελισμός», ἔχει γίνει ἀπ' τὴν ἀείμνηστη Βασίλισσα Ὄλγα, ποὺ τόσο εἶχε ἀγαπήσει τὸν ἑλληνικὸ λαό, καὶ ἀπὸ ἄλλους εὐεργέτες ποὺ ἔσπευσαν νὰ Τὴν βοηθήσουν στὴν προσπάθειά Της αὐτὴ νὰ ἱδρύσῃ τὸ μεγάλο Θεραπευτήριο. Τὸ Νοσοκομεῖο αὐτό, σιγὰ - σιγά, πλουτίσθηκε ἔπειτα καὶ ἀπὸ ἄλλες δωρεές, μικρὲς καὶ μεγάλες, καὶ ἔτσι ἔγινε τὸ μεγάλο αὐτὸ καὶ τεράστιο Ἵδρυμα ποὺ βλέπουμε σήμερα καὶ ποὺ ἀποτελεῖ μιὰ ὁλόκληρη πόλη.

Ὅπως ἔλεγε ἡ ἴδια ἡ Βασίλισσα Ὄλγα δημιουργώντας τὸν «Εὐαγγελισμό», τὸ ἔφτιαξε γιὰ νὰ ἐκπαιδεύωνται μέσα Ἀδελφὲς — Νοσοκόμοι μὲ χριστιανικὲς ἀρχὲς ποὺ μὲ τὴν ἀγάπη τους νὰ συμπονοῦν τὸν ἄρρωστο καὶ νὰ τὸν περιποιοῦνται σὰν νἆταν πραγματικὸς ἀδελφός τους, πατέρας τους, δικός τους — μὲ μιὰ λέξη — ἄνθρωπος.

Μὲ τὴν ἴδια ἀγάπη ποὺ ἡ Βασίλισσα Ὄλγα ἔκανε τὸν «Εὐαγγελισμό», ἔγιναν καὶ τὰ ἄλλα μεγάλα Ἱδρύματα, ποὺ εἶναι πραγματικὰ ἕνα στολίδι καὶ γιὰ τὴν Πρωτεύουσα καὶ γιὰ τὴν Χώρα μας ὁλόκληρη.

Αὐτά, ὅσο γιὰ τὸ πρῶτο ἐρώτημα. Ὅσο γιὰ τὸ δεύτερο, καὶ ἐκεῖ νομίζω ὅτι ἡ ἀπάντηση δὲν εἶναι δύσκολη. Ἀλλὰ ἡ κατάσταση δὲν εἶναι ὅπως τὴν νομίζει ὁ ἀγαπητός μου ἐπιστολογράφος. Γιατὶ παίρνει ὡς δεδομένο, ὅτι οἱ σημερινοὶ ἄνθρωποι σκεπτόμαστε πάντοτε τὴν καταστροφή. Δὲν εἶναι σωστό, νομίζω. Γιατί, ὅπως καὶ πρὶν ὑπῆρχαν καλοὶ ἄνθρωποι σὰν αὐτοὺς ποὺ ἔγιναν Εὐεργέτες τοῦ Ἔθνους μας, ἔτσι ὑπάρχουν καὶ σήμερα.

Παραδείγματος χάριν, ποιὸς ἔκανε ὅλες αὐτὲς τὶς Παιδοπόλεις; Ἡ ἀγάπη τῆς Βασιλίσσης μας καὶ ἡ ἀγάπη τόσων ἄλλων κυριῶν καὶ κυρίων ποὺ ἦσαν ἕτοιμοι νὰ Τὴν βοηθήσουν καὶ κοπίασαν ἐξαιρετικὰ γιὰ νὰ γίνῃ τὸ μεγάλο αὐτὸ ἔργο, ποὺ ἔσωσε τόσες χιλιάδες παιδιὰ ἀπ' τὴν ἀπαγωγὴ καὶ τὸν θάνατο. Ἂν δὲν ὑπῆρχε αὐτὴ ἡ ἀγάπη, οἱ Παιδοπόλεις δὲν θὰ ἦταν δυνατὸν νὰ γίνουν, οὔτε νὰ λειτουργήσουν τόσο καλὰ καὶ τόσο κανονικά. Ἂν σκεφθῇ κανεὶς πὼς μέσα σὲ μιὰ τόσο δύσκολη ἐποχὴ καὶ μέσα σὲ τόσο σύντομο χρονικὸ διάστημα μπόρεσαν νὰ ξεπηδήσουν 52 τέτοια ἱδρύματα ἀπ' ἄκρη σὲ ἄκρη τῆς Χώρας μας, καταλαβαίνει πόση ἀγάπη καὶ πόση αὐτοθυσία χρειάσθηκε γιὰ νὰ γίνῃ ἕνα τόσο μεγάλο ἔργο. Ὅλα αὐτά, ὅπως καὶ τόσα ἄλλα μεγάλα καὶ μικρότερα ἔργα, ἀκριβῶς ἀπὸ τὴν ἀγάπη ἔγιναν.

Ἡ ἀγάπη, παιδιά, εἶναι ἐκείνη ποὺ στολίζει πραγματικὰ τὴν Χώρα μας, ὅπως καὶ κάθε πολιτισμένη Χώρα. Χωρὶς τὴν ἀγάπη καὶ τὰ ἄτομα, ἀλλὰ καὶ ὁλόκληρα ἔθνη, γίνονται «χαλκὸς ἠχῶν ἢ κύμβαλον ἀλαλάζον».

Ὁ Πατὴρ ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

Υ. Γ. Μιὰ ἀναγνώστρια, μὲ τὸ ψευδώνυμο «Ἀγωνίστρια» ἐπανέρχεται πάλι σὲ ἕνα θέμα ποὺ τὸ εἴχαμε ξανασυζητήσει: «Πῶς θὰ γίνουν οἱ κακοὶ καλοί, ἐὰν ἐμεῖς δὲν κάνωμε τὸ καλὸ στοὺς κακούς». Νομίζω ὅτι σ' αὐτὸ ἔχει δοθῆ ἡ ἀπάντηση καὶ γι' αὐτὸ τὴν παραπέμπω σὲ προηγούμενα σημειώματα. Ἂν πάνω σ' αὐτὰ ἔχει ἀπορία, τότε ἂς μοῦ τὴ γράψη.

Ὁ ἴδιος

Ἅλμα εἰς ὕψος : Μπούσιος Ἄγ.: 1,55. Ἅλμα ἐπὶ κοντῷ : Καραθάτης Θ.: 19,60. Σφαιροβολία : Στανάσης Γ.: 2,85. Λιθοβολία : Λεβέντελόπουλος Δ.: 13.80. Ἑλλην. Δισκοβολία : Σπηλιόπουλος Γ.: 31,90. Ἐλευθέρα δσκοβολία : Μαρινόπουλος Ἰω.: 44,40. Ἀκοντισμός : Περιστερόπουλος Ἀγγ.: 47,50.

Α. Κ.

ΣΤΟ ΛΗΞΟΥΡΙ : Σ' ἕνα φιλικὸ ἀγῶνα βόλεϋ - μπὼλ μεταξὺ τῶν ὁμάδων «Β.Ε.Σ.» - «Πανληξουριακοῦ», νικήτρια ἀνεδείχθη ἡ Β.Ε.Σ. μὲ 2 - 3 βέτ. Ἡ νικήτρια : Τριανταφυλλίδης, Δεσποτίδης, Σειριστατίδης, Ἀδάμου, Καλίας, Αἰμίλιος.

ΣΤΟ ΧΑΛΑΝΔΡΙ : Γιὰ τὸ πρωτάθλημα Χὰντ - μπὼλ τοῦ Γυμνασίου Χαλανδρίου, ἡ Δ΄ τάξη ἀνεδείχθη ἰσόπαλος τῆς Γ΄ μὲ 6 - 6.

Τὰ τέρματα ἐπέτυχαν ἀπὸ τὴν Δ΄ οἱ Μανουσάκης (2), Σταϊκούρας (2), Σκούρτης καὶ Πέτικας. Ἀπὸ τὴ Γ΄ οἱ Φουρνάρης (2), Βασιλόπουλος, Μαραγκός, Τσόγκας καὶ Γιαννόπαπας.

Αἱ συνθέσεις : Δ΄: Πέτικας, Παναγιωτόπουλος, Πανώριος — Μπαλῆς, Σκούρτης, Κουλούρης — Ἀδάμ, Μανουσάκης, Λαγδός, Σούστας, Κωσταρᾶς.

Γ΄: Σκουλῆς, Μπινιάρης, Μαραγκός — Τσόγκας, Βλαχόπουλος, Ψαρᾶς — Μηλιώνης, Βασιλόπουλος, Νικογιάννης, Γιαννόπαπας, Φουρνάρης.

Στὸν ἀγῶνα τῶν δευτέρων νίκησε ἡ Γ΄ μὲ 1 - 0!

ΣΤΟΝ ΑΕΤΟ : Εἰς τὸ γήπεδον «Ἀτρομήτου» διεξήχθη ἀγὼν φιλικὸς μεταξὺ τῆς ὁμάδος «Ἀκρίται τοῦ Σπιτιοῦ» καὶ τῆς ὁμάδος τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου. Νικήτρια ἀνεδείχθη ἡ ὁμὰς τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου μὲ 1 - 0. Αἱ ὁμάδες. Δημοτικοῦ : Γῶγος Π., Κεσίδης Σ., Στεργίου Ν., Βασιλεάδης Π., Μαρίνης Χ., Σπανὸς Γ., Στεφανόπουλος Μ., Λιάχιος Εὐ., Ἰωαννίδης Σ., Γούναρης Π. Λυπίτικας Εὐ. «Ἀκρίται» : Σάκκουλας, Δουγάνης, Κουτσογιάννης, Γούναρης, Σκῶπας, Κάλφας, Μπούτσης, Γκουλέκας, Ρόμπας, Στεργίου, Καρακάλτσας.

ΣΤΟ ΔΑΜΙΑΝΟ: Σὲ ἀγώνα ποδοσφαίρου ἡ «Πράσινη Θύελλα» νίκησε τὸν «Μακεδονικὸ» Γιαννιτσῶν μὲ 4 — 0. Ἡ νικήτρια: Πεντζαρόπουλος, Κοτρίδης, Καζόγλου, Γρηγοριάδης, Καζόγλου ΙΙ, Ἀτματζίδης, Παπαδάκης, Παντελίδης, Παπαδόπουλος, Μαυρίδης καὶ Χατζιαβραμίδης.

ΣΤΟΝ ΑΓΙΟ ΑΝΔΡΕΑ: Ἡ ποδοσφαιρικὴ ὁμάδα τῆς Παιδ. Σχολῆς ἦρθε ἰσόπαλη μὲ τὴν ὁμάδα τῆς Γυμναστικῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν μὲ 2 — 2. Οἱ παῖκτες τῆς Σχολῆς: Ξενοκώστας, Νίκου, Κοψίδης, Παυλίδης, Πάτσης, Λιάλιος Μπέκας, Σταματάκης, Δελούδης, Παπαοικονόμου, Παπαδόπουλος. Ἐπίσης ἡ Γυμν. Ἀκαδημία νίκησε τὴ Σχολὴ στὸ βόλλεϋ μπὼλ μὲ 2 — 1.

Κ. Τ.

ΣΤΟ ΒΙΤΣΙ: Ἡ Α. Ε. Βίτσων Ζαγορίου νίκησε σὲ ἀγῶνα μπάσκετμπὼλ τὸν «Ὀλυμπιακὸ» μὲ 40 - 35. Οἱ νικηταί: Παληάτσος, Νικολάου, Κεφάλας, Βασδέκης, Λάζος.

ΣΤΗΝ ΚΑΛΗ ΠΑΝΑΓΙΑ: Ὁ νεοϊδρυθεὶς «Ἀρχιμήδης» νίκησε τὸν «Μ. Ἀλέξανδρο» μὲ 4 — 2. Ἡ νικήτρια: Ἀλεξίου, Χαραλαμπίδης, Γραμματίκας, Μυλωνᾶς, Τσακιρίδης, Κουρτσίδης, Καβατζῆς, Εὐθυμιάδης, Στεργίου, Τεντόγλου, Στεφανίδης.

ΣΤΟ ΒΟΛΟ: Ἡ ὁμάδα τῆς Σάμου νίκησε τὴν ὁμάδα τῆς Δωδεκανήσου μὲ τέρματα 8 — 4. Τὰ τέρματα τῆς νικητρίας πέτυχαν οἱ ἑξῆς: Χ. Μουχλούλης (2) Τσιλιμάγκος Ε. (3), Πυσίδης, Καβελίδης καὶ Σκαρτσούνης. Ἡ νικήτρια: Πούλιος, Χαμπίπης, Καβελίδης, Τσιλιμάγκος, Μουχλούλης, Σκαρτσούνης, Πενσίδης καὶ Μπέλος.

Α. Κ.

ΣΤΗΝ ΠΑΙΑΝΙΑ: Παρουσία 3.500 καὶ πλέον φιλάθλων, ἐτελέσθησαν στὸ γήπεδο τοῦ «Παμπαιανικοῦ» οἱ γυμναστικὲς ἐπιδείξεις τῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν τοῦ γυμν. παραρτήματος Παιανίας. Νικηταὶ καὶ νικήτριες στὰ διάφορα ἀγωνίσματα ἀνεδείχθησαν: Κορασίδων: 80 μ. Ἀθανασίου (Γ΄ τάξ.) 9΄΄, 100 μ. Δάβαρη (Στ΄ τάξ.) 11΄΄. Ἅλμα ἁπλοῦν Δάβαρη (Στ΄ τάξ.) 4.20. Στὴ σκυταλοδρομία 4 Χ 80 πρώτη (Γ΄ τάξ.). Παίδων: 80 μ. Παπᾶς (Γ΄ τάξ.) 7΄΄9, 100 μ. Δάβαρης (Ζ΄ τάξ.) 9΄΄6. 300 μ. Παπακωνσταντίνου (Ζ΄ τάξ.) 40΄΄7. 800 μ. Ἀνδρέου (Στ΄ τάξ.) 2΄33΄΄. Ἐκτὸς συναγωνισμοῦ πρῶτος Παπᾶς Δημ. 2΄40΄΄. Ἅλμα ἁπλοῦν Κωτσαρᾶς (Δ΄ τάξ.) 5.45. Σφαιροβολία: Παπακωνσταντίνου Κ. 11.50. Στὴ σκυταλοδρομία 4Χ200 πρώτη (Δ΄ τάξ.). Διεκρίθησαν οἱ Παπᾶς καὶ Παπακωνσταντίνου. Τὴν τελετὴ ὠργάνωσαν ἡ γυμνάστρια δὶς Πολυμενάκου καὶ ὁ ἀκούραστος καθηγητὴς κ. Λ. Γκίκας.

Σ.

ΣΤΗ ΝΑΥΠΑΚΤΟ: Ἡ Α.Ε. Ρηγανίου μὲ τέρματα 4 — 1 νίκησε τὴν Α.Ε. Παλαιοπαναγιᾶς. Οἱ νικηταί: Μπαρμπαγιάννης, Κερεγιάννης, Δῆμος, Τσέκος, Ἀναστασόπουλος, Χριστόπουλος.

ΣΤΗΝ ΠΥΛΟ: Ὁ «Ὀλυμπιακὸς» σὲ φιλικὸ ποδοσφαιρικὸ ἀγῶνα κατέβαλε τὸν «Ἀπόλλωνα» μὲ 2 — 1. Ὁ «Ὀλυμπιακὸς» ἐχρησιμοποίησε τούς: Κόκκαρην, Κοντᾶκον, Καλογερόπουλον, Ζωντανόν, Ἀνδριανόπουλον, Ἀγγελόπουλον, Μπουρτζάλην, Καραμπέτσον, Δρέλλιαν καὶ Μπραΐμην.

Γ. Δ. Κ.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Α. Μακρυλάκην: Καὶ βέβαια ἀγαπητέ μου φίλε ἐσὺ εἶσαι ἀνταποκριτὴς στὸ Φυλακτό. Σοῦ ἀναθέτω καὶ τὰ ἄλλα ποὺ μοῦ ζήτησες.

Β. Κάβουραν. Πέπλον : Στὴν ἀνταπόκρισή σου γράφεις ὅτι νίκησε ἡ ὁμάδα τῆς Δόξης. Δὲν ἀναφέρεις ὅμως οὔτε τί ἀγώνας ἦταν — ποδόσφαιρο, μπάσκετ. Οὔτε καὶ τὸ σκόρ. Κύτταξε νὰ εἶσαι πιὸ προσεκτικὸς ἄλλη φορά.

Δ. Θεοδοσίδην. Λευκάδιον : Καὶ τὸ δικό σου γράμμα τὸ πῆρα καὶ τὸ διάβασα μὲ τὶς δίκαιες — κατ' ἐσένα βέβαια — διαμαρτυρίες. Δὲν νομίζω ὅμως ὅτι θὰ ἐξυπηρετήσω κανένα σκοπὸ ἂν τὴν δημοσιεύσω. Ἁπλούστατα θὰ δημιουργηθῆ παρεξήγηση. Στεῖλε μου κάτι γιὰ τὴν ὁμάδα σου καὶ θὰ τὸ δημοσιεύσω ὁλόκληρο.

Ζ. Ζγουράκην, Κατερίνη : Μοῦ ἔστειλες δυὸ ἀνταποκρίσεις καὶ δημοσιεύω, ὅπως βλέπεις, μόνον τὴ μία. Ἡ ἄλλη δὲν δημοσιεύεται γιατὶ ἀναφέρεται σὲ ἀγῶνα ἐπίσημο, πρωταθλήματος τῆς ὁμοσπονδίας. Ἔχω γράψει πολλὲς φορὲς μέχρι τώρα ὅτι οἱ ἐπίσημοι ἀγῶνες δὲν ἐνδιαφέρουν τὴ στήλη μας.

Θ. Μπέμπην, Μυτιλήνην : Ἀγαπητὲ Θανάση. Διάβασα τὸ... διαμαρτυρόμενο(!) γράμμα σου. Δὲν εἶναι μόνον τὸ ζήτημα τοῦ χώρου ποὺ μὲ ἀναγκάζει νὰ κόβω τὶς ἀνταποκρίσεις. Στὶς κρίσεις σου γιὰ τὴ διαιτησία — καὶ αὐτὸ εἶναι μόνον γιὰ σένα — θὰ πρέπει νὰ εἶσαι κάπως πιὸ... διακριτικός.

Μ. Μικέλην, Μυτιλήνην : Ἐφ' ὅσον ἔχουν ἔτσι τὰ πράγματα καὶ ἐσὺ εἶσαι στὸ Α΄ Γυμνάσιο, εὐχαρίστως τότε θὰ δημοσιεύσω ὅ,τι μοῦ στείλεις.

Χ. Χ. Πίζπαν, Βελλᾶ : Μπορεῖς εὔκολα ἐφ' ὅσον ἔχεις τὴν ὄρεξη νὰ μοῦ στέλνεις τὴν ἀθλητικὴ κίνηση τοῦ σχολείου σου. Ταυτότητες οὔτε δίνουμε ἀλλὰ οὔτε καὶ χρειάζονται. Περιμένω ἀνταπόκρισή σου.

Γίνον Βουγάν : Πρόκειται περὶ τοῦ Γιάννη Ἁγιάννη ποὺ μοῦ γράφει ἀπὸ τὸν Ἀετό. Ἐσὺ ἀπὸ... ποιὸν Ἀετὸ γράφεις;

ἡ Σελίδα τῶν Μικρῶν

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ ΜΕ ΤΗ ΓΙΑΓΙΑ

Τίνος εἶναι τὸ σφάλμα;

Ἀγαπητά μου παιδιά,

Ἀκοῦστε τὸ παράπονο τῆς Βούλας καὶ πέστε ἂν ἔχω ἄδικο ποὺ τῆς λέω πὼς φταίει ἐκείνη. Ξέρετε τὸ μεγάλο ἐλάττωμά της, τί νὰ τὰ λέμε καὶ νὰ τὰ ξαναλέμε; Εἶναι ἀκατάστατη καὶ δὲ σέβεται τίποτε. Ὅλα στὰ χέρια της σπάζουν, λερώνονται, γίνονται φύλλα καὶ φτερά.

Λοιπόν, ἦρθε σήμερα τὸ πρωῒ μουτρωμένη.

— Τί ἔχεις Βούλα;

— Ὁ Δημητρὸς λέει πὼς τοὔσκισα τὸ βιβλίο.

— Ἐνῶ ἐσύ;...

— Δὲν τοῦ τὄσκισα βέβαια, εἶπε θυμωμένη. Διαβάζαμε τὸν «Πρασινοσκούφη», τὴν ἱστορία ἑνὸς Καλλικάντζαρου. Καθὼς τὸν κρατοῦσε λοιπὸν ὁ Δημήτρης, εἶδα μιὰ ζωγραφιὰ καὶ τοῦ εἶπα νὰ μοῦ τὴ δείξη. Αὐτὸς δὲν ἤθελε γιατὶ ἦταν περίεργος λέει νὰ δῆ τὸ τέλος. Τραβῶ κι' ἐγὼ τὴ σελίδα καί...

— Καὶ τὴ σκίζεις...

— Ἐγὼ ἢ αὐτὸς ποὺ δὲν ἤθελε νὰ μοῦ δείξη τὴ ζωγραφιά; Ὅλα πιὰ σὲ μένα τὰ ρίχνετε. Τώρα θύμωσε καὶ δὲν ἐννοεῖ νὰ διαβάσωμε ἄλλο. Δὲν ἔχει ὄρεξη, λέει, νὰ τοῦ κάμω κομμάτια τ' ὡραῖο βιβλίο του.

— Δὲν ἔχει κι' ἄδικο. Λοιπὸν τί θὰ γίνη; Περίμενε νὰ τελειώση τὴν ἱστορία τοῦ Καλλικάντζαρου, μὲ τὸν πράσινο σκοῦφο, νὰ στὴν διηγηθῆ ὕστερα κι' ἐσένα. Γιατί τὸ βιβλίο δὲ σοῦ τὸ δίνει; Τὸν ξέρω τὸ Δημητρό. Αὐτὸς ἀγαπᾶ τὴν τάξη.

— Ἂς τὸ χαίρεται. Θὰ ζητήσω κι' ἐγὼ τῆς Ξενούλας ποὺ ἔχει τὸ ἴδιο βιβλίο. Πάω κιόλας γιὰ νὰ τὸ δῆ ποὺ θὰ τὸ τελειώσω μπροστὰ στὰ μάτια του.

Ἡ Ξενούλα ἦταν μιὰ φίλη τῆς Βούλας, ποὺ κάθεται ἀντίκρυ στὸ σπίτι μας. Ἔχει ὅμως κι' αὐτὴ τὴ μανία τοῦ Δημητροῦ— ποὺ πιστεύω νὰ τὴν ἔχετε ὅλοι σας—θέλει δηλαδὴ τὰ βιβλία της περιποιημένα. Ἔτσι, σὲ λίγο, εἴδαμε μουτρωμένη τὴ Βούλα νὰ ἔρχεται μ' ἄδεια χέρια:

— Δὲ θέλω πιὰ οὔτε ν' ἀκούσω τ' ὄνομα τῆς Ξενούλας! Ἀκοῦς ἐκεῖ! Ἐγὼ τῆς δανείζω ὅλα μου τὰ βιβλία κι' αὐτὴ δὲ μοῦ ἔδωσε τὸν Πρασινοσκούφη;

— Ὤ, τὴν ἀχάριστη καὶ γιατί;

— Λέει πὼς φοβᾶται μὴν τῆς τὸν σκίσω.

— Μπᾶ; Καὶ πῶς, στὰ καλὰ καθούμενε, εἶπε τέτοια κουβέντα; Τῆς ἔσκισες ἄλλο βιβλίο, ποτέ;

— Ὄχι βέβαια... Δηλαδή... ἕνα φύλλο ξεκόλλησε μοναχό του ἀπ' τὸ «Ρομπὲν τῶν Δασῶν».

— Δὲ μοῦ λές, κορίτσι μου, ἡ Ξενούλα σοῦ ἔφερε πίσω ποτὲ χαλασμένο βιβλίο; Σοῦ τὰ γυρίζει ἀπείραχτα ὅπως τῆς τὰ δίνεις; Ἐνῶ ἐσύ, πότε φταῖνε οἱ ζωγραφιές, πότε ξεκολλᾶνε τὰ φύλλα μονάχα τους. Ντρέπομαι γιὰ λογαριασμό σου. Δὲν ἔχεις τὴ δύναμη νὰ διορθώσης ἕνα ἐλάττωμά σου καὶ ἀντὶ νὰ τὸ παραδέχεσαι, ρίχνεις τὶς εὐθῦνες στοὺς ἄλλους καὶ γίνεσαι καὶ γελοία. Μὲ τὸ δίκιο τους δὲ σοῦ δίνουν πιὰ τίποτε τ' ἄλλα παιδιά.

Ἔβαλε τὰ κλάμματα κι' ἔφυγε ἀπὸ κοντά μου. Ἄ, μὰ δὲν ὑποφέρεται πιὰ τὸ θηρίο! Τί νὰ τῆς κάμω, νὰ βάλη γνώση; Δὲν ἔχετε νὰ μοῦ δώσετε καμμιὰ συμβουλή;

Σᾶς φιλῶ
Ἡ γιαγιὰ ΚΑΝΤΙΑΝΗ

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΑΚΙ ΜΑΣ

Μιὰ φορὰ καὶ ἕναν καιρό, ζοῦσε καὶ ἔβοσκε σὲ κάποιο ὁλοπράσινο λειβάδι ἕνας παχὺς καὶ καλοθρεμμένος γάϊδαρος. Μιὰ ἀλεποῦ ποὺ τὸν εἶδε τὸν ὀρέχτηκε καὶ μιὰ καὶ δυὸ πάει καὶ βρίσκει τὸ λύκο.

— Ἔλα νὰ δῆς λύκο ἕνα γάϊδαρο καὶ θὰ καταλάβης μόνος σου τὶ νόστιμος μεζὲς ποὺ θὰ γίνη.

Τρέχει ὁ λύκος καὶ τὸν βλέπει, καὶ ἄρχισε ἀμέσως νὰ σκέπτεται πὼς θὰ παράσερνε τὸ γάϊδαρο γιὰ νὰ τὸν φάη.

— Ξέρεις τί νὰ κάνουμε λύκο, τοῦ λέει ἡ ἀλεποῦ.

— Τί νὰ κάνουμε;

— Ν' ἀγοράσουμε μιὰ βάρκα καὶ νὰ πάρουμε καὶ τὸ γάϊδαρο μαζί μας γιὰ ναύτη. Κι' ἅμα βγοῦμε στ' ἀνοιχτὰ νὰ τὸν φᾶμε. Ἄντε σὺ νὰ πάρης μιὰ βάρκα κι' ἐγὼ πηγαίνω νὰ συμφωνήσω μὲ τὸν γάϊδαρο.

Πάει ὁ λύκος ἀγοράζει μιὰ βάρκα καὶ τὴ φορτώνει ἐλιές, πάει κι' ἡ ἀλεποῦ παίρνει τὸ γάϊδαρο κατέβαίνει στὸ γυαλὸ καὶ μπαρκάρουν. Σὰν ἔφτασαν στ' ἀνοιχτὰ λέει ἡ ἀλεποῦ.

— Στὴ θάλασσα βρισκόμαστε σύντροφοί μου. Ποιὸς ξέρει ἂν θὰ φθάσωμε ζωντανοὶ στὸ λιμάνι ποὺ πᾶμε. Γιὰ καλὸ καὶ γιὰ κακὸ ἐλᾶτε νὰ ξεμολογηθοῦμε.

Γίνεται ὁ λύκος πνευματικὸς καὶ ξεμολογάει πρῶτα τὴν ἀλεποῦ.

— Τί ἁμαρτίες ἔκαμες κυρὰ Μαριώ;

— Ἔκλεψα μερικὲς κότες κι' ἔφαγα κάτι κουνέλια.

— Δὲν ἔκαμες καὶ τίποτε κακὸ εἶπε ὁ λύκος. Σκουλίκια τῆς γῆς ἔφαγες. Ἔλα τώρα νὰ μὲ ξομολογήσεις καὶ σύ.

— Λέγε, εἶπε ἡ ἀλεποῦ στὸ λύκο, τὶς ἁμαρτίες σου.

— Ἔφαγα κάμποσα πρόβατα, κάμποσα κατσίκια καὶ κάμποσα γελάδια ἀπάντησε ἀτάραχος ὁ λύκος.

— Ἄ μικρὰ πράματα. Σκουλήκια τῆς γῆς ἔφαγες καὶ σύ.

— Ἔλα καὶ σὺ κὺρ γάϊδαρε νὰ μᾶς πῆς τὶς ἁμαρτίες σου, εἶπε ὁ λύκος.

— Ἐγώ, λέει ὁ γάϊδαρος, ἤμουν κάποτε φορτωμένος μαρούλια. Λοιπὸν τὰ λιμπίστηκα κι' ἔφαγα ἕνα φυλλαράκι.

— Τί ἔκαμε, λέει, εἶπαν κι' οἱ δυὸ ὁ λύκος κι' ἡ ἀλεποῦ; Ἔφαγες μαρουλόφυλλο χωρὶς ξύδι; Ἄ, εἶναι μεγάλη ἡ ἁμαρτία σου. Καὶ γιὰ νὰ συχωρεθῆς θὰ σὲ φᾶμε τούτη κι' ὅλας τὴ στιγμή.

— Βρὲ παιδιά, λέει ὁ γάϊδαρος δὲν ἔκαμα καὶ μεγάλο κακό...

— Δὲν γίνεται, εἶπε αὐστηρὰ ὁ λύκος. Ἡ ἁμαρτία σου εἶναι ἁμαρτία. Θὰ σὲ φᾶμε.

— Βρὲ ἀμάν....

— Τίποτα!

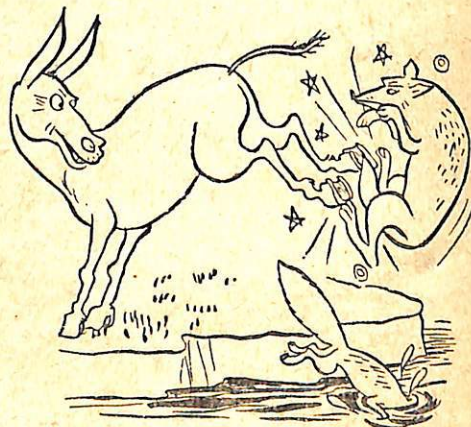
— Φᾶτε με, εἶπε ὁ γάϊδαρος. Ἀλλὰ ζητάω μιὰ χάρη ἀπὸ σᾶς. Σὰν πέθανε ὁ πατέρας μου, μοῦ ἄφησε μιὰ γραφὴ καὶ μοῦ τὴν ἔβαλε στοῦ ποδαριοῦ μου τὸ πέταλο! Γιὰ ψάξε λύκο νὰ τὸ βρῆς, νὰ δῶ τί μοῦ γράφει ὁ πατέρας μου καὶ τότε φάγε με.

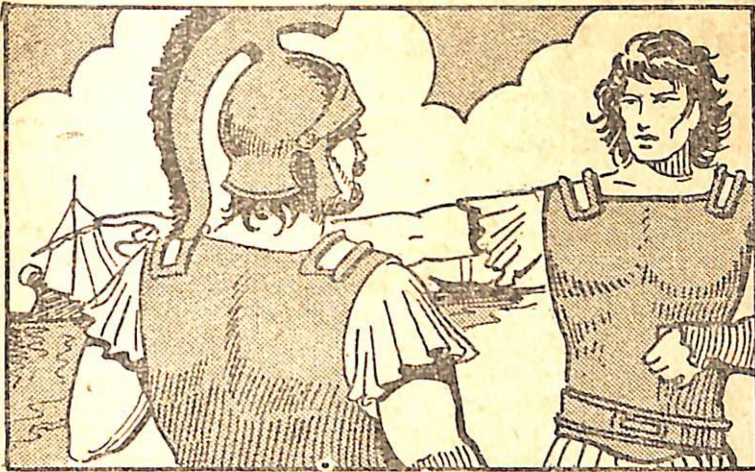
Σηκώνει τὸ ἕνα του ποδάρι ὁ γάϊδαρος. Πάει κι' ὁ λύκος νὰ κυττάξη μὰ τὴν ἴδια στιγμὴ ὁ γάϊδαρος τοῦ δίνει μιὰ κλωτσιὰ καὶ νᾶτον φαρδὺς - πλατὺς μέσα στὴ θάλασσα!.. Τρέχει κι' ἡ ἀλεποῦ νὰ σωθῆ καὶ βρίσκεται κι' αὐτὴ στὴ θάλασσα. Σὲ λίγο πνίγηκαν κι' οἱ δυὸ γιατὶ δὲν ἤξεραν κολύμπι...

Κι' ἔμεινε ὁ γάϊδαρος στὴ βάρκα νοικοκύρης καὶ τοῦ πλεούμενου καὶ τῶν ἐλιῶν...

— Σωστὸ εἶναι, σιγομουρμούριζε ὁ γάϊδαρος ἐνῶ μασούλιζε τὶς ἐλιές... Ὅποιος σκάφτει τὸ λάκκο τ' ἀλλουνοῦ πέφτει ὁ ἴδιος μέσα.

Η ΑΝΕΜΗ

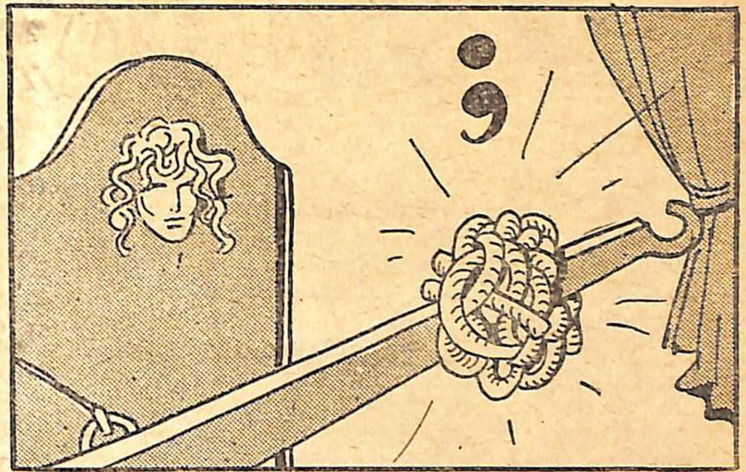
139 Κάνοντας θυσία στὴν Ἄρτεμη, ὁ Ἀλέξανδρος βγῆκε ἀπὸ τὴν πόλη νὰ συνεχίση τὴν ἐκστρατεία.

Πῆρε τὴ Μίλητο κι' ἄλλες πολιτεῖες. Μιὰ μεγάλη μάχη ἑτοιμαζόταν. Ὁ ἴδιος ὁ βασιλιᾶς τῆς Περσίας θ' ἀναμετριόταν μὲ τὸν Ἀλέξανδρο.

— Νὰ διαλυθῆ ἀμέσως ὁ στόλος, εἶπε ὁ Ἀλέξανδρος, δὲν τὸν χρειαζόμαστε πιά.

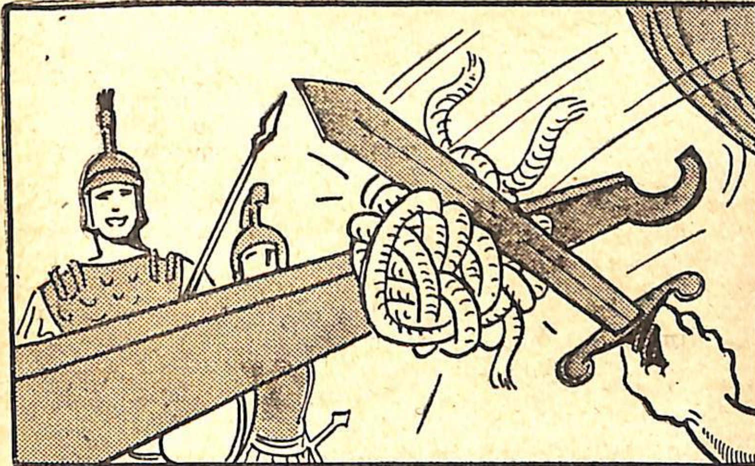
— Μὰ γιατί; εἶπε ὁ Παρμενίων, ὁ στόλος εἶναι ἡ ἐλπίδα μας· ἂν χαθῆ ἡ μάχη, θὰ μποῦμε μέσ' τὰ καράβια νὰ φύγουμε.

— Αὐτὴ ἀκριβῶς τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας καὶ τῆς φυγῆς θέλω νὰ σᾶς κόψω, εἶπε ὁ Ἀλέξανδρος. Σωτηρία μας εἶναι μόνο ἡ νίκη

140 Ὁ Ἀλέξανδρος προχωρεῖ τώρα νὰ συναντήση τὸ Δαρεῖο. Παίρνει τὶς Κελαινές, μπαίνει στὴ Φρυγία. Μιὰ μιὰ πέφτουν οἱ πολιτεῖες καὶ τὰ χωριά. Στὸ Γόρδιο, μιὰ παλιὰ ἱερὴ πόλη, πῆγε νὰ προσκυνήση στὸ ναὸ τοῦ Διός. Ἐκεῖ εἶδε τ' ἁμάξι μὲ τ' ἄλυτο δέσιμο... Ἕνα σκοινὶ εἶχε σφίξει μὲ τὶς θηλιές του, τὶς μυστικὲς καὶ πολύπλοκες , τὸ ζυγὸ τ' ἁμαξιοῦ. Κανεὶς δὲ μποροῦσε νὰ βρῆ τοῦ δεσμοῦ τὴν ἄκρη καὶ νὰ τὸν λύση.

— Ὅποιος τὸν λύση, ἔλεγε ἕνας χρησμός, θὰ γίνη κύριος ὅλης τῆς Ἀσίας.

141 Μὰ δὲν ἦταν εὔκολο. Ὁ Γόρδιος δεσμὸς δὲν εἶχε οὔτε ἀρχὴ οὔτε τέλος. Ὁλόγυρά του μαζεύτηκαν πλῆθος περίεργοι, Μακεδόνες καὶ Φρύγες: Οἱ πρῶτοι μὲ τὴν ἐλπίδα πὼς θὰ λυνόταν αὐτὸ τὸ σκοινὶ ἀπ' τὸ βασιλιά τους, οἱ δεύτεροι μὲ τὸ κρυφὸ πόθο πὼς δὲ θὰ τὰ κατάφερνε.

Ὥρα πολλὴ βασανίστηκε ὁ βασιλιὰς τῆς Μακεδονίας. Τοῦ κάκου. Οἱ Φρῦγες χαμογελοῦσαν εἰρωνικά. Ὁ Ἀλέξανδρος ἔσειρε τότε τὸ ξίφος του κι' ἔκοψε τοὺς κόμπους .

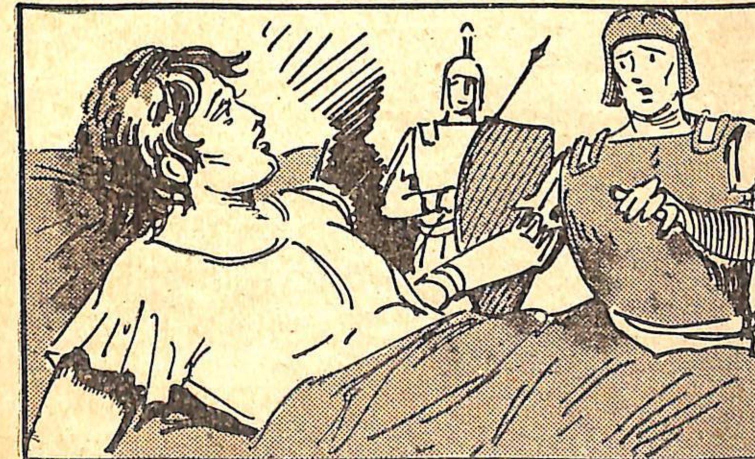
— Φτάνει ποὺ λύθηκε, εἶπε περήφανος. Ὁ χρησμὸς ἐκπληρώθηκε.

Κι' ἀλήθεψε ἡ προφητεία. Ὁ Ἀλέξανδρος ἔγινε κύριος τῆς Ἀσίας.

142 Ὥστοσο ὁ νεαρος βασιλιας της Μακεδονιας ἔπεσε ἄρρωστος μὲ πολὺ πυρετό. Τί κακοτυχία! Εἶχε λουσθῆ, ἱδρωμένος στὰ παγωμένα νερὰ τοῦ Κύδνου. Περνοῦσε ὁλοσκόνιστος καὶ τὰ διάφανα ποταμίσια νερά, καθὼς ἄστραφταν φαίνονταν τόσο προκλητικά. Ἔβγαλε τὴ στολή του καὶ χώθηκε στὸ ποτάμι. Κι' ἄξαφνα, ἕνα ρῖγος τάραξε τὸ κορμί του. Ἡ ὄψη του ἔγινε κατάχλωμη. Τὸν πῆραν οἱ στρατιῶτες στὰ χέρια τους καὶ τὸν ἔφεραν στὴ σκηνή.

Μιὰ μελαγχολία ἔπεσε ἀμέσως στὸ στρατόπεδο κι' ἕνας θρῆνος συγκλόνισε τοὺς πιστοὺς Μακεδόνες. Τὸν ἔκλαιγαν κιόλας γιὰ πεθαμένο.

143 Ἄξαφνα ἄνοιξε τὰ μάτια του, γνώρισε τοὺς γύρω του.

— Πόσο ἀπέχει ὁ Δαρεῖος; ρώτησε τοὺς φίλους του.

— Πέντε ἡμέρες.

— Ἀλλοίμονο, ψιθυρίζει μὲ πόνο, τὸ βλέπετε ὅλοι σας πόσο μὲ καταδιώκει ἡ τύχη. Θὰ χάσω τὴ νίκη. Ποιὸς ξέρει; Μπορεῖ νὰ μὲ πιάσουν κι' αἰχμάλωτο, ἂν δὲ βρῶ ἕνα ἄδοξο θάνατο πρὶν ἀρχίση ἡ μάχη, ἐδῶ, στὴ σκηνή μου. Μὰ ὄχι, τοῦ κάκου ἡ τύχη παλεύει νὰ μὲ νικήση. Θὰ γίνω καλά. Ἕνα φάρμακο. Ἕνα φάρμακο δραστικὸ ποὺ νὰ φέρη ἀμέσως τὸ θάνατο ἢ τὴν ὑγεία. Δὲν ἔχω καιρὸ γιὰ ἀργὲς θεραπεῖες.

144 — Ὑπομονή, βασιλιά μου, τοῦ εἶπε ὁ Φίλιππος, ὁ γιατρός του, ποὺ πλησίασε, σκίζοντας τὸ πλῆθος.

— Δὲν ἔχω καιρὸ γιὰ ὑπομονή, ἔκοψε ὁ Ἀλέξανδρος τὸ γιατρό του.

— Καλὰ λοιπόν, θὰ σοῦ φέρω τὸ φάρμακο ποὺ ζητᾶς. Θέλω μόνο τριήμερο προθεσμία.

Σὰν πέρασαν οἱ τρεῖς μέρες ὁ Φίλιππος ἦρθε κρατώντας στὸ χέρι του ἕνα κύπελλο .

— Ἕνα γράμμα πολὺ ἐμπιστευτικό, ἀκούστηκε τότε, ἀπ' τὴν εἴσοδο μιὰ φωνή. Ὁ Ἀλέξανδρος πῆρε τὸ γράμμα. (Συνεχίζεται)

ΤΙ ΚΙ' ΑΝ ΓΕΡΑΣΕ...

ΔΙΗΓΗΜΑ ΤΟΥ ΧΡ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗ

ΕΝΑ σαββατόβραδο τοῦ χειμώνα μὲ πῆρε ὁ πατέρας μου καὶ πήγαμε στὰ χειμάδια, γιατὶ εἶχε ἀρχίσει ὁ γέννος κι' ἦταν ἀνάγκη νὰ δώσει ὅτι ὁδηγίες χρειάζονταν στὸν ἀρχιπιστικό, καινούριον ἀκόμα, ὡς ρογιασμένον ἐκεῖνον τὸν Ἅη - Δημήτρη καὶ δὲν ἤξερε τὴν ἰδιαίτερη τάξη τοῦ κοπαδιοῦ μας.

Ἐγὼ ἤμουν δὲν ἤμουν ὀχτὼ χρονῶν τότε, ἀλλ' ἤξερα ὄχ λίγα πράματα τότε γιὰ τὴν ἡλικία μου, ὡς πρὸς τὰ γίδιο καὶ τὰ πρόβατα... ἤξερα δηλαδὴ ποιὸ πρόβατο λέγεται λάγιο, ποιὸ μπέλο, ποιὸ κάλεσιο, ποιὸ κότσινο, ποιὸ μπάλιο καὶ ποιὸ γίδι λέγεται νιάγκρο, ποιὸ φλῶρο ποιὸ κανοῦτο, ποιὸ μπούτσικο, ποιὸ μπάρτζο, ποιὸ καπνόμπαρτζο, ποιὸ μετσένιο, ποιὸ σιούτο, ποιὸ σκουλαρικάτο, ποιὸ γκιῶσο καὶ τὰ λοιπά. Ἤξερα ἀκόμα ἀπὸ τὰ κέρατα τῶν κριαριῶν καὶ τῶν γιδιῶν ἀπὸ πόσα ἀρνιὰ ἢ ἀπὸ πόσα κατσίκια ἦταν, καθὼς καὶ ποιὰ πρόβατα εἶναι βδελλιασμένα καὶ τὰ λοιπά· καὶ τὰ ἤξερα ὅλα αὐτὰ ὄχι βέβαια ἀπὸ καμμιὰ μου ἐξαιρετικὴ εὐφυΐα, ἀλλ' ἀπὸ μεγάλη ἐξοικείωση καὶ συνήθεια, γιατί, ἀφόντας εἶχα γεννηθεῖ, ἀνακατωνόμουν πάντα μὲ καμμιὰ εἰκοσαριὰ γίδια κι' ἄλλα τόσα πρόβατα, ποὺ εἴχαμε χειμώνα - καλόκαιρο στὸ σπίτι, κι' εἶχα τὰ εὐνοούμενά μου κατσίκια καὶ τὰ εὐνοούμενά μου ἀρνιὰ κι' ἔπαιζα μ' αὐτὰ καὶ κοιμόμουν τὸ βράδυ πότε μ' ἕνα κατσίκι καὶ πότε μ' ἕνα ἀρνὶ στὴν ἀγκαλιά, ποὺ μοῦ τἄπαιρναν ὕστερα, ἅμα κλειοῦσα τὰ μάτια μου.

Ὁ πατέρας μου καμάρωνε μ' αὐτήν μου τὴν ἀγάπη πρὸς τὰ γιδοπρόβατα καὶ μοῦ 'λεγε ὅτι θὰ μοῦ ἀγόραζε χίλια γίδια καὶ χίλια πρόβατα, ὅταν θὰ γενόμουν μεγάλος καὶ θὰ τέλειωνα τὰ γράμματα. Ἄλλες φορὲς πάλι ἔλεγε:

— Τί κρίμα! νὰ μὴν ἔχω ἄλλο παιδί, γιὰ τὸ σπίτι, κι' αὐτὸ νὰ τὸ κάνω τσέλιγκα θὰ γιόμηζαν τὰ βουνὰ κι' οἱ κάμποι ἀπὸ τὰ γιδοπρόβατά μου!...

Ἐκείνη τὴν ἡμέρα, τὴν παραμονὴ τῆς Πρωτοχρονιᾶς, ὅπως εἶπα, μὲ πῆρε ὁ πατέρας μου καὶ πήγαμε στὸ χειμάδι. Ἦταν ἀπάνω - κάτω ἡ ὥρα, ποὺ θὰ μαζεύονταν τὰ γίδια ἀπὸ τὴν μιὰ μεριά, ἀπὸ τὸν πουρναρὸ λόγγο, καὶ τὰ πρόβατα ἀπὸ τὴν ἄλλη ἀπὸ τὸ λιβάδι. Ηὕραμε ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἕναν ἀπὸ τοὺς τρεῖς πιστικούς μας, ποὔρχονταν μὲ δυὸ ἀρνιὰ στὰ χέρια καὶ μὲ τὶς προβατίνες, τὶς μανάδες τους ἀπὸ πίσω βελάζοντας· «μπάααα! μπάααααα...»

Ὕστερα ἀπὸ λίγο ἦρθε καὶ ὁ ἀρχιπιστικὸς κι' ἄρχισε νὰ μιλάει μὲ τὸν πατέρα μου γιὰ τὶς ἀνάγκες τῶν μαντριῶν καὶ τῶν γιδιῶν καὶ τῶν προβάτων· ποῦθε νὰ κόψουν παλιούρια καὶ πουρναρόκλαδα, τὶ διόρθωμα ἤθελαν τὰ μαντριά, πόσες βέργες καὶ πόσο σάλιμα χρειαζόνταν, ὅτι ἦταν ἀνάγκη νὰ γένει κι' ἕνας τσάρκας ἀκόμα γιὰ τὰ κατσίκια, γιατὶ δὲν θὰ τὰ χωροῦσε ὁ ἕνας, ποὺ εἴχαμε, καὶ κάτι ἄλλα, ποὺ δὲν ἔδινα ἐγὼ καμμιὰ προσοχὴ καὶ δὲν ἔδινα κανένα ἐνδιαφέρον ποὺ θὰ γίνονταν, ἀλλ' ἐπάνω στὶς ὁμιλίες ἄκουσα τὸν ἀρχιπιστικὸ νὰ λέγει.

—Ἔχομε ἀνάγκη, ἀφεντικό, κι' ἀπὸ ἕνα συρτάρι γιὰ τὰ γίδια...

— Κι' ὁ Γκιῶσος; τὸν ρώτησε ὁ πατέρας μου.

— Γέρασε ὁ καϋμένος!... ἀπολογήθηκε ὁ ἀρχιπιστικὸς καὶ δὲν ἔχει δύναμη νὰ τρέχει μπροστά. Τὸν παίρνουν σβάρνα τώρα ἄλλα τραγιὰ μικρότερά του.

— Μωρὲ τὸν καϋμένο τὸν Γκιῶσο! φώναξε ὁ πατέρας μου μὲ περισσὴ λύπη.

Γκιῶσος λεγόταν τὸ πρῶτο γίδι τοῦ κοπαδιοῦ μας. Χρεωστοῦσε τ' ὄνομα του στὸ χρωματισμό του κι' ὄχι σ' ἄλλο τίποτε, κι' ἦταν πρῶτο, γιατὶ ἦταν τὸ μεγαλείτερο στ' ἀνάστημα γι' αὐτὸ φοροῦσε τὸν μεγαλείτερο κύντρο τοῦ κοπαδιοῦ, κύντρον μὲ δυὸ παράκυντρους μέσα του κι' ἕνα χοντρὸ γλωσσίδι στὸν κεντρικὸ κύντρο.

Θέλετε νὰ μάθετε τί λογῆς εἶναι τὰ γκιωσόγιδα; Γκιώσα λέγονται γενικῶς ὅλα τὰ γίδια, πὤχουν μαύρη ράχη καὶ μαύρη πλευρὰ κι' ἄσπρη κοιλιὰ καὶ κάτι ἄσπρες ἀράδες στὸ πρόσωπό τους, ἀπὸ ἀπάνω πρὸς τὰ κάτω.

—Ἄρχισε νὰ τὰ κατιχαίνει ὁ καϋμένος ! ξανάπε ὁ ἀρχιπιστικός, γιατὶ τοῦ σώθηκαν τὰ δόντια καὶ δὲν μπορεῖ νὰ τρώει κλαρὶ τώρα τὸ χειμώνα καὶ τὸν βαραίνει πολὺ ὁ κύντρος.

—Ἔ! τότε, εἶπε ὁ πατέρας μου, σώθηκαν τὰ ψωμιά του! κρίμα στὸ τραγί! ἀλλὰ πόσο θὰ βαστοῦσε τὸ καϋμένο! εἶναι δέκα χρονῶν τραγί! καὶ πολὺ ποὺ βάσταξε!....

— Σωστά! πρόστεσε κι' ὁ ἀρχιπιστικός, τὰ γεράματα δὲν παίζουν!...

— Λοιπόν, ἐξακολούθησε ὁ πατέρας μου, βγάλ' του τὸν κύντρο καὶ βάλ' τον στὸν Φλῶρο· πῶς σοῦ φαίνεται ὁ Φλῶρος; κορπερὸς εἶναι...

—Ἐγὼ νομίζω, ἀφεντικό, ἀπάντησε ὁ ἀρχιπιστικός, ὅτ θάναι καλύτερος ὁ Μπάρτζος· εἶναι πλιὸ πεταχτός.

—Ἂς εἶναι κι' ὁ Μπάρτζος, εἶπε πάλι ὁ πατέρας μου συμβιβαστικά· βγάλε λοιπὸν τὸν κύντρο ἀπὸ τὸν Γκιῶσο καὶ βάλ' τον στὸν Μπάρτζο καὶ τοῦ Μπάρτζου τὸν βάνεις σὲ κανένα ἄλλο τραγὶ ἄκυντρο...

Ὁ μεγάλος ὁ κύντρος εἶναι ἕνα εἶδος στέμμα τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ κοπαδιοῦ, ἕνα σύμβολο ἡγεμονίας.

— Καὶ στὸν Γκιῶσο τί θὰ βάλουμε, ξαναρώτησε ὁ ἀρχιπιστικός.

— Στὸν Γκιῶσο; ἄχ! τὸν καϋμένον τὸν ἀπόμαχο, στεῖλ' τον αὔριο πρωΐ στὸ σπίτι, νὰ τὸν ματώσουμε, ποὖναι καὶ γιορτή.

Μ' ἄγγιξαν στὴν καρδιὰ αὐτὰ τὰ λόγια τοῦ πατέρα μου κι' ἄρχισαν νὰ τρέχουν τὰ δάκρυα ἀπὸ τὰ μάτια μου βρεχή!

— Γιατί κλαῖς; μὲ ρώτησε ὁ πατέρας μου.

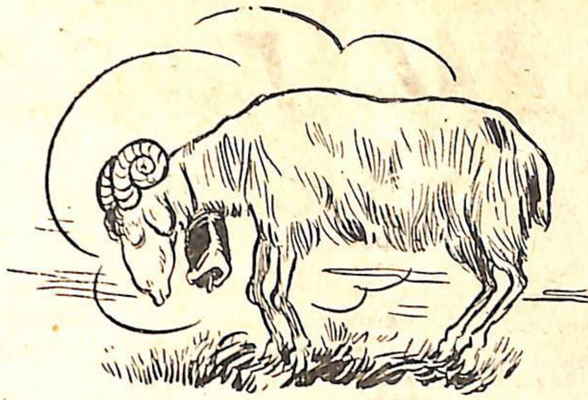
— Γιὰ τὸν καϋμένο τὸν Γκιῶσο, ποὺ θὰ τὸν σφάξης! τοῦ ἀποκρίθηκα κλαίγοντας.

— Κλαῖς, ποὺ θὰ τὸν σφάξουμε; μὲ ρώτησε πάλι. Τί νὰ τὸν κάνουμε τὸ λοιπόν; Ἂν δὲν τὸν σφάξουμε, θὰ ψοφήσει, ἀφοῦ τοῦ σώθηκαν τὰ δόντια του καὶ δὲν μπορεῖ νὰ φάει κλαρὶ τὸ χειμώνα! Ὅποιος γεράζει, παιδί μου, καταντάει ἄχρηστος, κι' ὁ μόνος του προορισμὸς εἶναι ὁ θάνατος. Τὰ γιδοπρόβατα ἔχουν αὐτὸ τὸ καλό, ποὺ τὰ σφάζομε καὶ δὲν πᾶν χαμένα. Τὰ τρῶμε

Θὰ γιόμιζαν τὰ βουνὰ καὶ οἱ κάμποι ἀπ' τὰ γιδοπρόβατά του...

ἐμεῖς καὶ δὲν τὰ τρῶν τὰ ὄρνια.

Σ' αὐτὸ ἀπάνω ἄρχισαν νά 'ρχονται καὶ τὰ γίδια σὰ μακρυὰ ζωντανὴ ἁλυσσίδα... Ὁ καϋμένος ὁ Γκιώσος βρίσκονταν στὴ μέση τῆς ἁλυσσίδας ἀντὶ νὰ βρίσκεται στὴν κορυφὴ καὶ δὲν μποροῦσε νὰ σύρει τὸν κύντρο στὸ λαιμό του· ἀλλ' ἦταν καὶ ἕνας θεόκυντρος! Τί κύντρος; Τριπλόκυντρος. Δυὸ τρεῖς ὀκάδες βαρύς.

Ὁ Γκιώσσος

Ὅταν ἄρχισαν νὰ μπαίνουν στὸ χειμάδι τὰ γίδια, ἅρπαξε ὁ ἀρχιπιστικὸς τὸν Γκιώσο κι' ἄρχισε νὰ τοῦ ζουπάει τὸ κουλούρι, γιὰ νὰ τὸ ξεθηλυκώσει καὶ νὰ τοῦ βγάλει τὸν κύντρο, ἐνῶ τ' ἄλλα γίδια στέκονταν καὶ κοίταζαν τὴν καθαίρεση τοῦ ἀρχηγοῦ τους ἀπὸ τὴν ἀρχηγία τοῦ κοπαδιοῦ κι' ἄλλα περνοῦσαν μὲ ἀδιαφορία.

— Μὴν τὸ ξεκυντρώνεις τὸ τραγί! τοῦ φώναξα τοῦ ἀρχιπιστικοῦ ἄγρια καὶ διαταχτικὰ κι' αὐτὸς σεβόμενός με ἔπαψε νὰ ζουπάει τὸ κουλούρι καὶ μὲ ρώτησε μὲ κάποια ἀπορία.

— Γιατί;

— Γιατὶ καὶ ξεγιατὶ δὲν ξέρω! τοῦ εἶπα. Νὰ κάνης ἔτσ' ποὺ σοῦ λέω!

Κι' ὁ πατέρας, συγκινημένος κι' αὐτὸς ἀπὸ τὴ δική μου τὴ συγκίνηση, τοῦ εἶπε κι' αὐτός

— Καλὰ σοῦ λέει τὸ παιδί! Μὴν τὸ ξεκυντρώνεις τὸ τραγί! Δὲν πρέπει νὰ τὸ ντροπιάσωμε στὰ μάτια τοῦ κοπαδιοῦ του, ποὺ τό 'σερνε περήφανα, τόσα χρόνια ἀπὸ πίσω του!

Ὁ γιδάρης ὁ πιστικός, ποὺ τὸν εἴχαμε κάμποσα χρόνια μὲ τὰ γίδια μας, ἀκούγοντας τὰ λόγια τοῦ πατέρα μου, ἔμπηξε τὰ κλάμματα σὰ μωρὸ παιδὶ καὶ ἔπεσε ἀπάνω στὸν ἀρχιπιστικὸ μὲ τὴν κλίτσα, λέγοντας του μὲ θυμὸ καὶ μὲ πόνο:

— Ἀφ' σ' τὸ τραΐ καὶ μὴν τὸ ντροπιάζεις ἔτσ', ἀντίχριστε, γιατὶ θὰ σὲ τσακίσω!

Βλέποντας κι' ὁ Κοράκης, τὸ γιδόσκυλό μου, τὸ γιδάρη νὰ ρίχνεται ἀπάνω στὸν ἀρχιπιστικό, τοῦ ρίχτηκε κι' αὐτὸς καὶ τὸν ἅρπαξε ἀπὸ τὴν κάπα!

— Ὄξω, Κοράκη! ὄξω!... φώναξε ὁ πατέρας μου καὶ μπῆκε στὴ μέση νὰ ὑπερασπιστεῖ τὸν ἀρχιπιστικὸ κι' ἀπὸ τὸ γιδάρη κι' ἀπὸ τὸ σκυλί. Εἶδαν ὅλη ἐκείνη τὴ σκηνὴ τὰ γίδια κι' ἔδειχναν σὰ νὰ καταλάβαιναν καὶ νὰ αἰστάνονταν τὴ θέση τοῦ ἀρχηγοῦ τους.

Δὲν εἶπε τίποτε τοῦ γιδάρη ὁ ἀρχιπιστικός, καταλαβαίνοντας τὴν ἐσωτερική του ὤθηση, ποὺ τὸν εἶχε σπρώξει ἐναντίον του, κι' ὄχι ἔχτρα ἢ μίσος. Τότε ὁ πατέρας μου εἶπε τοῦ γιδάρη, γιὰ νὰ τὸν ἱκανοποιήσει.

— Νὰ φέρ'ς αὔριο τὸ πρωῒ τὸν Γκιώσο στὸ σπίτι μὲ τὸν κύντρο του, τιμημένον... ἀκοῦς; νὰ φέρεις κι' ἕνα στειροπούλι γιὰ σφάξιμο... ὅποιο διαλέξει ὁ τσέλιγκάς σου...

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἔρχονταν καὶ τὰ πρόβατα στὸ μαντρί... Ὁ ἥλιος ἦταν βασιλεμένος καὶ ὁ κατάλαμπρος αποσπερίτης ἄρχισε νὰ λάμπει στὸν οὐρανό, σὰ χρυσόφωτη καντήλα.

— Πᾶμε! μοῦ εἶπε ὁ πατέρας μου, λέγοντας στοὺς πιστικούς.

— Καληνύχτα παιδιά, κι' ὄμορφα τὰ κοπάδια!....

Καὶ γυρίσαμε στὸ σπίτι.

Ὅλη νύχτα ὀνειρευόμουν, τὸν καϋμένο τὸ Γκιώσο, πὼς ἤθελε νὰ τὸν ξεκυντρώσει ὁ ἀρχιπιστικός, πὼς τοῦ ρίχτηκε ὁ γιδάρης μὲ τὴν κλίτσα καὶ πὼς κόντεψε νὰ τὸν ξεσκίση ὁ Κοράκης. Ὅλος ὁ ὕπνος μου ἦταν μιὰ ἀδιάκοπη ὀνειροφαντασία, ποὺ δὲν κυριαρχοῦσε ἄλλος κανείς, παρὰ ὁ καθαιρεμένος τράγος ἀπὸ τὸ μέγα ἀξίωμά του.

Τὸ πρωΐ, προτοῦ ἑτοιμαστοῦμε ἀκόμη γιὰ τὴν ἐκκλησία, ἀκούστηκε ὁ μεγάλος κύντρος τοῦ Γκιώσου, πὤρχονταν ἀργὰ - ἀργά· ἀκούγοντας τὸν κύντρο ὁ πατέρας μου βγῆκε στὴν κρεβάτα, γιὰ νὰ ἰδεῖ τὸν πιστικό, πὤρχονταν μὲ τὸν Γκιώσο καὶ μὲ τὸ στειροπούλι καὶ τοῦ εἶπε:

— Σφάξ' τα καὶ τὰ δυὸ γλήγορα καὶ κατεβαίνω νὰ τὰ γδάρω!

Ἡ μάνα μου ἀκούοντας τὸ «σφάξ' τα καὶ τὰ δυό...» πετάχτηκε κι' αὐτὴ στὴν κρεβάτα κι' εἶπε τοῦ πατέρα μου μὲ θυμό, ὅπως συνήθιζε ὅταν ἔκανε ἐκεῖνος κάτι παράνομο στὸ σπίτι.

— Τί εἰν' αὐτὸ ποὺ διάταξες πάλε; ἕνα σφαχτὸ μᾶς φτάνει! ἀρραβωνίσια θὰ κάνουμε σήμερα καὶ διάταξες νὰ σφαχτοῦν δυὸ τραγιά;

— Αἴ στὴ δουλειά σου! τῆς εἶπε ὁ πατέρας μου· ξέρω ἐγὼ τὶ κάνω! γιὰ μεθυσμένο μὲ πῆρες πρωΐ - πρωΐ; Τὸ ἕνα εἶναι γιὰ μᾶς καὶ τ' ἄλλο εἶναι γιὰ τὸ χωριό... Τὸν Γκιώσο, ποὺ γέρασε, καὶ τοῦ σώθηκαν τὰ δόντια καὶ δὲν μπορεῖ πλιὰ τὸν χειμώνα νὰ φάει κλαρὶ καὶ θὰ ψοφήσει ἀπὸ τὴν πεῖνα, θὰ τὸν κάνουμε πεντέξη κομμάτια καὶ θὰ τὸν μοιράσομε στὰ φτωχόσπιτα, γιὰ νὰ ἀρτυθοῦν κι' αὐτὰ χρονιάρα μέρα σήμερα. Νομίζεις ὅτι εἶναι ὅλος ὁ κόσμος σὰν ἐμᾶς, ποὺ σφάζομε κάθε βδομάδα;

Ἀκούοντας ἡ μάνα μου ὅτι ἡ θυσία τοῦ Γκιώσου εἶχε φιλανθρωπικὸ σκοπὸ ἀφοπλίστηκε καὶ γύρισε πίσω, ἀλλὰ μόλις ἄκουσα ἐγὼ τὴν ὑποχώρηση τῆς μάνας μου πετάχτηκα στὴν αὐλὴ καὶ ἅρπαξα κλαίοντας τὸν Γκιώσο ἀπὸ τὸ λαιμό.

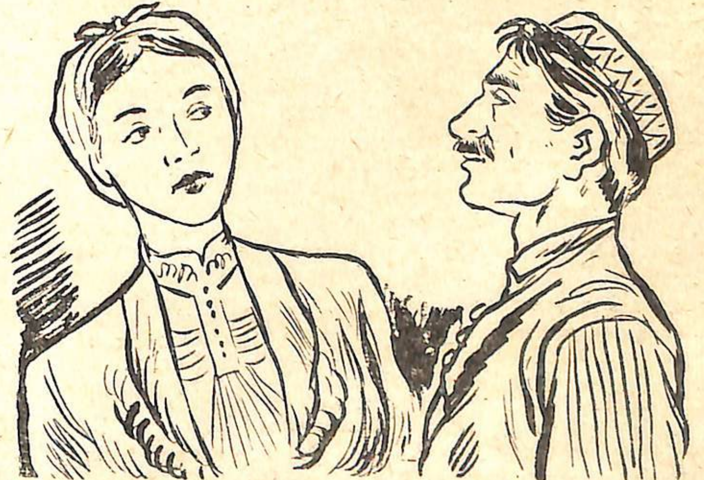
Δὲν ἀφίνω, εἶπα, κανέναν νὰ μοῦ σφάξει τὸν Γκιώσο!

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ μοῦ φάνηκε, ὅτι ἂν σφάζονταν ὁ Γκιώσος, θὰ σφάζονταν στὸ πρόσωπό του ὅλη ἡ γιδοκοπὴ μας. Δὲν μποροῦσα νὰ φανταστῶ τὰ γίδια μας χωρὶς τὸν Γκιώσο, τὸν περήφανό μας τὸν Γκιώσο, ποὺ τὸν ζήλευαν ὅλοι οἱ τσελιγκάδες γιὰ τὸ μεγάλο του τ' ἀνάστημα, γιὰ τὰ χοντρὰ καὶ μακρυά του τὰ κέρατα, ποὺ ἦταν ὡς μισὴ ὀργιὰ τὸ καθένα καὶ δὲν τοὔβγαινε κανένα ἄλλο τραγὶ στὸ πάλεμα. Θυμόμουν πόσες φορές, ὅταν πήγαινα στὰ γίδια, μέσα στὸ λόγγο, γιὰ νὰ διασκεδάσω, τὸν καβαλίκευα σὰ νὰ ἦταν φορτηγὸ κι' ἔφερνα μαζί τὴ λόγγα καβάλα καὶ μοῦ φαίνονταν, ὅτι δὲν θὰ σφάζονταν ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἕνας τράγος, ἀλλὰ ἕνας ἄνθρωπος τοῦ σπιτιοῦ μας, ἕνας σύντροφός μου καὶ μὲ κανένα τρόπο δὲν ἐννοοῦσα νὰ μοῦ τὸν σφάξουν!

Σ' αὐτὸ ἐπάνω εἶχε σφάξει τὸ στειροπούλι ὁ γιδάρης, ἕνα τετράπαχο τραγάκι καὶ στέκονταν ἕτοιμος μὲ τὸ ματωμένο μαχαίρι στὸ χέρι του νὰ σφάξει καὶ τὸ Γκιώσο, ἂν καὶ δὲν ἐπιθυμοῦσε νὰ τὸ κάνει.

— Φύγε ἀπ' αὐτοῦ, παλιόπαιδο, τραβήξου! μοῦ φώ-

(Συνέχεια στὴ σελίδα 410)

— Αἴ στὴ δουλειά σου, τῆς εἶπε ὁ πατέρας μου...

Τά παιδιά τοῦ πλοιάρχου Γκράντ

Η ΖΥΓΑΙΝΑ

Στὶς 26 Ἰουλίου τοῦ 1864, ἐνῶ φύσαγε ἕνας δροσερὸς καὶ πολὺ εὐχάριστος Μαΐστρος, ἕνα θαυμάσιο καὶ πολυτελέστατο γιώτ — μιὰ ἰδιωτικὴ θαλαμηγὸς δηλαδὴ — ἔσκιζε μὲ μεγάλη ταχύτητα τὴν γκρίζα θάλασσα ποὺ περιζώνει τὴν Ἀγγλία.

Εἶχε σημαία ἀγγλική, μὰ σ' ἕνα κατάρτι ἦταν ὑψωμένη μιὰ ἄλλη τριγωνικὴ σημαιούλα σκούρα γαλάζια, ὅπου ἦταν κεντημένα μὲ χρυσὴ κλωστὴ δυὸ γράμματα ποὺ διακρίνονταν ἀπὸ πολὺ μακριά.

Τὰ γράμματα αὐτὰ ἕνα Ε κι' ἕνα Γ ποὺ πάνω τους ἦταν κεντημένο ἕνα δουκικὸ στέμμα, ἦταν τ' ἀρχικὰ τοῦ ὀνόματος «Ἐδουάρδος Γκλένερβαν». Γιατὶ τὸ ὡραῖο βαπόρι ἦταν τὸ «Ντάνκαν» καὶ ἦταν ἰδιοκτησία τοῦ λόρδου Γκλένερβαν, ἑνὸς Σκώτου ἄρχοντα ποὺ ἦταν γνωστὸς σὲ ὅλη τὴν Ἀγγλία γιὰ τὴν ἀγάπη ποὺ εἶχε στὴ θάλασσα.

Μαζύ του στὸ «Ντάνκαν» ταξίδευαν καὶ ἡ γυναίκα του ἡ λαίδη Ἕλενα κι' ἕνας ξάδερφός του, ὁ ταγματάρχης Μὰκ Νάμπς.

Τὸ «Ντάνκαν» ποὺ μόλις εἶχε βγῆ ἀπὸ ναυπηγεῖο κι' ἔλαμπε ὁλόκληρο σὰν ἕνα θαυμάσιο, φανταχτερὸ παιχνίδι, ἔκανε ἀκριβῶς τὸ δοκιμαστικὸ ταξίδι του: οἱ κύριοί του ἀφοῦ διεπίστωσαν πὼς ὅλα πήγαιναν περίφημα εἶχαν δώσει τὴν ἐντολὴ νὰ ξαναγυρίση στὸν κόλπο τῆς Γλασκώβης ἀπ' ὅπου εἶχε ξεκινήσει τὸ πρωΐ.

Ξαφνικὰ ὁ ναύτης πάνω στὴν σκοπιὰ ἔμπηξε μιὰ φωνή. Γύρισαν τότε ὅλοι καὶ κοίταξαν τὴ θάλασσα, στὸ αὐλάκι ποὺ ἄφηνε ἡ ἕλικα τοῦ βαποριοῦ, κι' εἶδαν ἕνα τεράστιο σκυλόψαρο ποὺ ἀκολουθοῦσε τὸ πλοῖο κάνοντας μακροβούτια.

Ὁ λόρδος Γκλένερβαν μὲ τὴ γυναίκα του ἦταν στὴ γέφυρα τοῦ καπετάνιου, καὶ διασκέδαζαν νὰ παρακολουθοῦν τὶς τοῦμπες τοῦ ἀδηφάγου κήτους ποὺ τοὺς ἀκολουθοῦσε μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ πέση τίποτε ἀπὸ τὸ πλοῖο καὶ νὰ τὸ χάψη.

— Πρώτης τάξεως καρχαρίας! εἶπε ὁ πλοίαρχος ὁ Τζὼν Μάνγκλς.

— Καρχαρίας Τζὼν στὰ νερὰ τῆς Γλασκώβης; ἀπόρησε ὁ λόρδος Γκλένερβαν.

— Μάλιστα μυλόρδε. Γιατί; Σᾶς φαίνεται παράξενο; Ὁ καρχαρίας αὐτὸς ποὺ βλέπετε, δὲν εἶναι κάθαυτὸ καρχαρίας. Εἶναι ἕνα εἶδος καρχαρία ποὺ λέγεται «ζύγαινα» καὶ ποὺ βρίσκεται σὲ ὅλες τὶς θάλασσες τοῦ κόσμου.

— Τρώει ἀνθρώπους; ρώτησε μὲ φρίκη ἡ λαίδη Ἕλενα.

— Ὅλοι οἱ καρχαρίες τρῶνε ἀνθρώπους, εἶπε ὁ ταγματάρχης.

— Τότε πρέπει νὰ τὴν σκοτώσουμε αὐτὴν τὴν ζύγαινα! Τί λὲς Τζών;

— Εἶναι κάτι ποὺ θὰ τὸ κάνω πολὺ εὐχαρίστως μυλόρδε. Ὅσα περισσότερα ἀπὸ αὐτὰ τὰ φοβερὰ σκυλόψαρα ξεπαστρεύει κανείς, τόσο καλύτερο εἶναι!

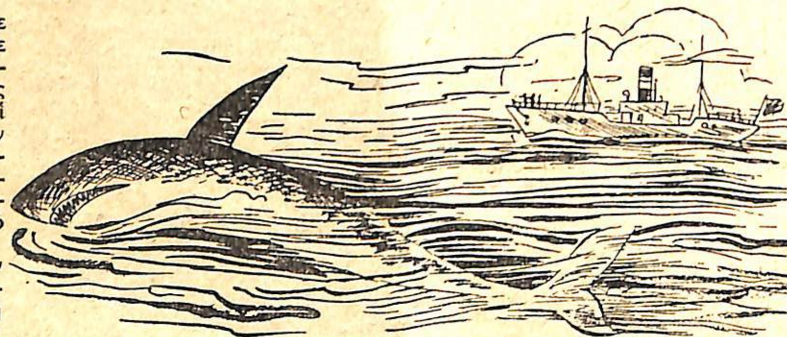
— Ἐμπρὸς λοιπὸν Τζών! Μὴ διστάζεις! εἶπε εὔθυμα ὁ λόρδος. Αὐτὸ τὸ ψάρεμα θὰ κόψη ἄλλωστε κάπως καὶ τὴ μονοτονία τοῦ ταξιδιοῦ.

— Ζύγαινα! ἔκανε συλλογισμένη ἡ λαίδη Ἕλενα. Δὲν ἤξερα πὼς ὑπάρχει σκυλόψαρο μὲ τέτοιο ὄνομα!

— Τὸ λένε ἔτσι, ἐξήγησε ὁ ταγματάρχης, γιατὶ τὸ κεφάλι του ἔχει αὐτὸ τὸ παράξενο σχῆμα ποὺ βλέπεις: σὰ νὰ εἶναι καμωμένο ἀπὸ δυὸ κεφάλια σφυριῶν ποὺ ζυγίζονται. Γι' αὐτὸ ἀγγλικὰ λέγεται ἡ ζύγαινα «Ζυγαριόψαρο» ἐνῶ γαλλικὰ τὴν λένε «Σκυλόψαρο - σφυρί»...

— Μυλαίδη ἐλπίζω νὰ σᾶς διασκεδάση τὸ ψάρεμά μας, εἶπε ὁ πλοίαρχος. Καὶ δὲν θὰ εἶναι μονάχα ψάρεμα, ἀλλὰ καὶ μιὰ καλὴ πράξη.

Ἡ θάλασσα ἦταν λίγο ταραγμένη. Ἡ ζύγαινα ὅμως ἀκολουθοῦσε τὸ καράβι χωρὶς νὰ γνοιάζεται γιὰ τὰ κύματα. Ὁ πλοίαρχος ἔδωσε τὶς διαταγές του. Ὅλο τὸ πλήρωμα εἶχε μαζευτῆ στὸ κατάστρωμα νὰ παρακολουθήση τὸ θέαμα. Μερικοὶ ναῦτες ἔρριξαν στὴ θάλασσα ἕνα γερὸ σκοινὶ ποὺ εἶχε στὴν ἄκρη ἕνα τσιγκέλι ὅπου εἶχαν περάσει ἕνα καλὸ κομμάτι λαρδί.

Εἶδαν ἕνα τεράστιο σκυλόψαρο ποὺ ἔκανε μακροβούτια.

Ἡ ζύγαινα, μὲ ὅλο ποὺ ἦταν μακριά, μυρίστηκε τὸ μεζὲ κι' ἄρχισε νὰ κολυμπάη πιὸ γρήγορα. Οἱ ναῦτες τράβηξαν τὸ σκοινί, σὲ τρόπο ποὺ τὸ δόλωμα ν' ἀγκίζη τὰ πλευρὰ τοῦ πλοίου. Καθὼς ἡ ζύγαινα πλησίαζε σκίζοντας τὰ κύματα μὲ τὰ γερὰ πτερύγιά της, ἄρχισαν νὰ φαίνωνται πιὸ καθαρὰ τὰ δυὸ σφυριὰ ποὺ ἀποτελοῦσαν τὸ κεφάλι της, καὶ τὰ ἀπαίσια στρογγυλά της μάτια ποὺ τὰ φλόγιζε ἡ λαιμαργία.

Ὅταν ἔφτασε στὸ δόλωμα ἄνοιξε τὸ στόμα της μὲ τὴν τετραπλὴ σειρὰ τῶν δοντιῶν της κι' ἔπεσε στὴ ράχη γιὰ νὰ τὸ ἁρπάξη καλύτερα. Καὶ μέσα σ' ἕνα δευτερόλεπτο, τσιγκέλι καὶ δόλωμα ἐξαφανίστηκαν στὸ στομάχι τῆς ζύγαινας.

Εἶχε πιαστῆ.

Οἱ ναῦτες ἄρχισαν νὰ τυλίγουν τὸ σκοινὶ σὲ μιὰ καρούλα. Εὐτυχῶς ἦταν σκοινὶ ἐξαιρετικὰ γερό, γιατὶ ἡ ζύγαινα χτυπιόταν μὲ ὅλη της τὴν δύναμη. Καὶ χρειάστηκε νὰ τραβήξουν πολλοὶ μαζὺ γιὰ νὰ μὴν παρασύρη τὸ σκοινὶ καὶ ξαναπέση στὴ θάλασσα.

Ὅταν τὴν σήκωσαν κάμποσο, κάποιος πέταξε μιὰ θηλιὰ ποὺ τὴν ἅρπαξε ἀπὸ τὴν οὐρά, καὶ παρέλυσε ὅλες της τὶς κινήσεις. Σὲ λίγο βρισκόταν στὸ κατάστρωμα, ὅπου ἐξακολουθοῦσε νὰ χτυπιέται. Ἕνας ναύτης ὅμως τὴν πλησίασε, καὶ μ' ἕνα τσεκούρι τῆς ἔκοψε τὴν φοβερὴ οὐρά της, ποὺ ἦταν ἐξαιρετικὰ ἐπικίνδυνη γιατὶ μ' ἕνα χτύπημά της θὰ μποροῦσε νὰ πληγώση σοβαρὰ κάποιον.

Τὸ ψάρεμα εἶχε τελειώσει. Δὲν εἶχαν πιὰ νὰ φοβηθοῦν τὸ τέρας. Οἱ ναῦτες ἐκδικήθηκαν τὸ σκυλόψαρο ἀλλὰ δὲν εἶχαν ὡστόσο ἱκανοποιήσει καὶ τὴν περιέργειά τους. Γιατὶ συνηθίζεται ἀφοῦ σκοτωθῆ τὸ σκυλόψαρο, νὰ τοῦ ἀνοίγουν τὸ στομάχι καὶ νὰ βλέπουν τί ἔχει μέσα. Καὶ τί δὲν βρίσκει ἀλήθεια κανεὶς στὸ στομάχι ἑνὸς σκυλόψαρου! Τὰ πιὸ παράξενα, τὰ πιὸ ἀπίθανα πράγματα, ποὺ ἀργότερα, ὅταν διηγεῖται κανεὶς τὴν ἱστορία, ἀποτελοῦν τὸ πιὸ ἐνδιαφέρον της σημεῖο!

Ἡ λαίδη Γκλένερβαν δὲν θέλησε νὰ παρασταθῆ σ' αὐτὴν τὴν μᾶλλον ἀηδιαστικὴ «ἐξερεύνηση», καὶ γι' αὐτὸ ἔφυγε. Ὅλοι οἱ ἄλλοι ὅμως ἔμειναν νὰ δοῦν.

Ἡ ζύγαινα ἦταν πολὺ μεγάλη: κάπου τέσσερα μέτρα. Τῆς ἄνοιξαν τὸ στομάχι ποὺ ὅμως πρὸς μεγάλη τους ἀπογοήτευση ἦταν ἐντελῶς, μὰ ἐντελῶς ἄδειο! Ἡ δύστυχη η ζύγαινα θὰ περνοῦσε μεγάλες πεῖνες...

Ὁ λοστρόμος ὅμως ἔδειξε κάτι γαντζωμένο σὲ μιὰ ἄκρη τοῦ στομαχιοῦ.

— Κι' αὐτὸ τί εἶναι; εἶπε.

— Αὐτό; ἀπάντησε ἕνας ναύτης. Θὰ εἶναι κανένα κομμάτι βράχος ποὺ ἡ ζύγαινα τὸν κατάπιε γιὰ σαβούρα!

— Μὴ λέτε κουταμάρες! εἶπε σοβαρὰ ὁ Τὸμ Ἄουστιν, ὁ δεύτερος πλοίαρχος. Δὲν πήρατε εἴδηση πὼς ἡ ζύγαινα ἦταν τόσο... μπεκρού, ποὺ ὄχι μόνο ρούφηξε τὸ κρασὶ ἀλλὰ κατάπιε καὶ τὴν μπουκάλα;

— Τί; ἔκανε ὁ λόρδος Γκλένερβαν. Ὥστε μπουκάλα εἶναι τὸ πρᾶγμα αὐτὸ ποὺ τῆς εἶχε σκαλώσει στὸ στομάχι;

— Πράγματι, εἶναι μπουκάλα μυλόρδε! εἶπε ὁ λοστρόμος πλησιάζοντας. Βλέπει ὅμως κανεὶς ὡστόσο πὼς δὲν βγῆκε τώρα δὰ ἀπ' τὸ κελάρι...

— Φρόντισε λοιπὸν νὰ τὴν βγάλης καὶ νὰ τὴν πλύνης καλά. Μέσα στὶς μπουκάλες ποὺ βρίσκει κανεὶς στὴ θάλασσα συχνὰ ὑπάρχουν σπουδαῖα ἔγγραφα.

— Ἔτσι λές; ἔκανε ὁ ταγματάρχης.

— Γιατί ὄχι; Σὲ λίγο θὰ ξέρουμε.

— Ὁμολογῶ ὅτι ἀρχίζω ν' ἀνυπομονῶ.

— Τόμ, εἶπε ὁ λόρδος στὸ Δεύτερο. Φρόντισε νὰ πλύνουν αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, καὶ νὰ τὸ φέρουν τὸ γρηγορώτερο στὸ σαλόνι τῆς γέφυρας.

— Πολὺ καλὰ μυλόρδε, εἶπε ὁ Τόμ.

Καὶ νὰ πὼς συνέβηκε νὰ βρίσκονται ὕστερ' ἀπὸ λίγο γύρω ἀπὸ μιὰ μπουκάλα ποὺ τοὺς ἔστειλε ἡ θάλασσα μέσω τοῦ στομαχιοῦ τῆς ζύγαινας.

Ὁ λόρδος Γκλένερβαν τὴν ἐξέτασε προσεκτικά. Ἦταν μακρόστενη καὶ στὴν ἄκρη ἔκλειε μ' ἕνα φελὸ ποὺ τὸν κρατοῦσε ἀκόμη ἕνα σύρμα.

— Εἶναι μπουκάλα σαμπάνιας μάρκας Κλικό! εἶπε ἁπαλὰ ὁ ταγματάρχης.

Φαίνεται πὼς ἤξερε ἀπὸ κρασιά, γιατὶ κανεὶς δὲν εἶπε τίποτε.

— Τώρα ξέρομε τί μπουκάλα εἶναι καὶ

δὲν μένει παρὰ νὰ μάθωμε ποῦθε ἔρχεται! εἶπε ἡ λαίδη Ἕλενα.

— Εἶναι γεμάτη ὄστρακα καὶ χορτάρια. Φαίνεται πὼς θάμεινε καιρὸ στὸν ὠκεανό, εἶπε ὁ ἄντρας της.

Μὲ τὸν σουγιά του, ἄρχιζε νὰ ξύνη τὸ λαιμὸ τῆς μπουκάλας καὶ φάνηκε σὲ λίγο ὁ φελός, ἀρκετὰ κατεστραμμένος ἀπὸ τὸ νερό.

— Δυσάρεστο! εἶπε ὁ πλοίαρχος. Ἂν ἔχη μέσα χαρτιά, θὰ ἔχουν καταστραφῆ ἀπὸ τὴν ὑγρασία.

Ὁ λόρδος Γκλένερβαν τράβηξε ὄχι χωρὶς κόπο τὸ φελό.

— Λοιπόν; ρώτησε ἡ λαίδη Ἕλενα.

— Λοιπὸν ἀγαπητή μου δὲν γελάστηκα. Μέσα εἶναι χαρτιά.

— Γράμματα! Ἔγγραφα! Ποιὸς ξέρει τί! φώναξε ἡ γυναίκα του.

— Ναί... Μόνο ποὺ τάχει μουλιάσει ἡ ὑγρασία, καὶ εἶναι ἀδύνατο νὰ τὰ βγάλω γιατὶ ἔχουν κολλήσει στὸ γυαλί.

— Σπάσε τὴν μπουκάλα! φώναξε ἡ λαίδη.

— Ἃ ὄχι δά! Προτιμῶ νὰ τὴν διατηρήσωμε ἀκαίρια!

— Τότε, σπάσε μόνο τὸν λαιμό! πρότεινε ὁ ταγματάρχης.

Δὲν μποροῦσε ἄλλωστε νὰ γίνη διαφορετικά. Ἔτσι μ' ἕνα σφυρὶ ποὺ εἶπε καὶ τοῦ ἔφεραν ὁ λόρδος Γκλένερβαν ἔσπασε τὸ λαιμὸ τῆς μπουκάλας, κι' ἔβγαλε ἀπὸ μέσα ἕνα μάτσο κιτρινισμένα χαρτιά.

ΤΑ ΤΡΙΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ἦταν τρία κομμάτια χαρτί. Τρία γράμματα. Μόνο ποὺ οἱ γραφικοὶ χαρακτῆρες εἶχαν ξεθωριάσει καὶ σβύσει ἀπὸ τὴν ὑγρασία.

Ὁ λόρδος Γκλένερβαν τὰ ἐξέτασε προσεκτικά, ἐνῶ ὅλοι περίμεναν ἀνυπόμονα νὰ μιλήση.

— Ἀπ' ὅτι καταλαβαίνω, εἶπε τέλος, λένε καὶ τὰ τρία χαρτιὰ τὸ ἴδιο πρᾶγμα, σὲ διαφορεική γλῶσσα τὸ καθένα. Τὸ ἕνα γαλλικά, τὸ δεύτερο ἐγγλέζικα, τὸ τρίτο γερμανικά.

— Βγαίνει κανένα νόημα τουλάχιστον; ρώτησε μὲ φανερὴ ἀνησυχία ἡ λαίδη Ἕλενα.

— Εἶναι δύσκολο νὰ πῶ. Δὲν ξέρω ἀκόμη. Ἔκανε διστακτικὰ ὁ λόρδος.

— Ἴσως τὸ ἕνα χαρτὶ νὰ συμπληρώνη τὸ ἄλλο, εἶπε ἥσυχα ὁ ταγματάρχης.

— Αὐτὸ θὰ τὸ δοῦμε ἀμέσως!

Τὸ πρῶτο χαρτί, ἦταν γραμμένο ἀγγλικά, καὶ γι' αὐτὸ τὸ διάβασαν ὅλοι. Νὰ τί ἔγραφε:

62 Βρετ κώβη
ναυάγ
στεριὰ
πλοίαρ Γκρ
αὐτὸ τὸ ἔγγρ μὴ
καὶ . . . .
. . . . οηθήσ
χαμένοι!

— Δὲν βγάζω καὶ πολὺ νόημα! εἶπε ὁ ταγματάρχης.

— Πάντως εἶναι γραμμένο σὲ πολὺ καλὰ ἐγγλέζικα! εἶπε ὁ πλοίαρχος.

— Αὐτὸ δὲ μᾶς ἐνδιαφέρει! εἶπε ὁ λόρδος.

— Μερικὲς λέξεις εἶναι καθαρές! εἶπε ἡ λαίδη Ἕλενα: οἱ λέξεις «ναυάγησαν, στεριά, πλοίαρχος, αὐτὸ τὸ ἔγγραφο, χαμένοι». Ἀκόμη μερικὲς λέξεις μπορεῖ κανεὶς νὰ τὶς μαντέψη. Ὅπως λ. χ. «Γκρ» ποὺ σίγουρα πρέπει νὰ εἶναι τ' ἀρχικὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ πλοιάρχου... Ὅλη αὐτὴ ἡ ὑπόθεση φαίνεται πὼς ἀφορᾶ κάποιο ναυάγιο...

— Γι' αὐτὸ κιόλας μιλάει γιὰ «αὐτὸ τὸ ἔγγραφο» καὶ «βοηθῆστε». Δὲν εἶναι δύσκολο νὰ συμπληρώση κανεὶς κι' αὐτές, εἶπε ὁ λόρδος Γκλένερβαν.

— Ὁ Θεὸς νὰ δώση νὰ μπορέσωμε νὰ συμπληρώσωμε καὶ τὰ ἄλλα! ἔκανε ἡ λαίδη Ἕλενα. Γιὰ νὰ μπορέσωμε νὰ βοηθήσωμε κάπως πιὸ ἀποτελεσματικὰ αὐτοὺς τοὺς δυστυχισμένους ποὺ ναυάγησαν.

— Τώρα ἂς δοῦμε τὸ δεύτερο ἔγγραφο. Εἶπε ὁ λόρδος Γκλένερβαν. Εἶναι γραμμένο γερμανικά. Εὐτυχῶς ξέρω καλὰ αὐτὴ τὴν γλῶσσα καὶ θὰ σᾶς μεταφράσω σ' ἕνα κομμάτι χαρτὶ τί λέει, λέξη πρὸς λέξη.

Ὁ λόρδος Γκλένερβαν, ἔγραψε γοργὰ σὲ μιὰ σελίδα τοῦ σημειωματαρίου του αὐτὲς τὶς λέξεις:

7 Ἰουν Γλασ
δυὸ αὖτες
αρβ
προσπαθ νὰ 6

Ἦταν φανερὸ πὼς τὸ γερμανικὸ κείμενο ἦταν τὸ πιὸ κατεστραμμένο.

Ἀφοῦ κοίταξαν ὅλοι τὰ δυὸ κείμενα καὶ τὰ συνέκριναν μεταξύ τους, ὁ λόρδος Γκλένερβαν, εἶπε:

— Πρῶτα πρῶτα τώρα ξέρομε πότε συνέβηκε τὸ ναυάγιο: στὶς 7 Ἰουνίου τοῦ 1862.

— Ἐδῶ καὶ δυὸ χρόνια δηλαδή.

— Ναί... ἐδῶ καὶ δυὸ χρόνια δυστυχῶς. Δυὸ ὁλόκληρα χρόνια, αὐτὴ ἡ μπουκάλα ταξιδεύει στὸ πέλαγος.

— Πολὺ καλὰ Ἔντυ, ἂν θέλης ἐξακολούθησε! εἶπε ἡ λαίδη Ἕλενα.

— Συμπληρώνομε ἐπίσης τὴν λέξη «Γλασκώβη». Τὸ καράβι ποὺ ναυάγησε, ἦταν φαίνεται νηολογημένο στὴ Γλασκώβη.

— Πολὺ σωστά! ἔκανε ὁ ταγματάρχης.

— Ἡ δεύτερη γραμμὴ τοῦ γερμανικοῦ δὲν ὑπάρχει διόλου. Βρίσκομε ὅμως στὴν τρίτη τὶς λέξεις «δύο» καὶ «αὖτες». Μιλάει λοιπὸν γιὰ δυὸ ναῦτες.

— Εἶναι φανερὸ πὼς οἱ ναυαγοὶ ἦταν δυὸ ναῦτες κι' ὁ καπετάνιος.

— Αὐτὰ ὅμως τὰ ἄλλα γράμματα «αρβ» δὲ μοῦ λένε τίποτε! Ἴσως συμπληρώνοντάς τα μὲ τὰ ὅσα λέει τὸ τρίτο ἔγγραφο. Ὅσο γιὰ τὶς ἄλλες λέξεις ὅμως, σημαίνουν «προσπαθῆστε νὰ τοὺς βοηθήσετε».

— Νὰ τοὺς βοηθήσωμε! Ἀλλὰ ποῦ βρίσκονται; Τὰ δυὸ κείμενα δὲν μᾶς λένε ἀπολύτως τίποτε! φώναξε ἡ λαίδη Ἕλενα.

— Ἂς ἐλπίσωμε πὼς θὰ μᾶς φωτίσει τὸ γαλλικὸ ποὺ ἔχει πιὸ πολλὲς λέξεις! εἶπε ὁ πλοίαρχος.

— Ὅλοι ξέρομε καλὰ αὐτὴ τὴ γλῶσσα, καὶ δὲν θὰ δυσκολευθοῦμε καθόλου νὰ τὸ συμπληρώσωμε! εἶπε ὁ Δεύτερος πλοίαρχος.

Τὸ τρίτο κείμενο — τὸ γαλλικὸ — ἦταν ἔτσι:

τρι στιο ταννία
γωνία Νότιο
φτάσουν
αἰχμ αρων Ἰνδιά
ἔρριξαν ῆκος
καὶ 37ο 11 γε πλᾶτος

— Ἔχει ἀριθμούς! φώναξε ἡ λαίδη Ἕλενα! Κάτι μᾶς λένε εὐτυχῶς.

Ἂς προχωρήσωμε μὲ σύστημα, ἔκανε ὁ λόρδος Γκλένερβαν. Καὶ πρῶτα πρῶτα ἂς προσπαθήσωμε νὰ συμπληρώσωμε μερικὰ κενά. Πρόκειτα γιὰ πλοῖο τριΐστιο ποὺ τ' ὄνομά του μᾶς εἶναι πιὰ γνωστό: λέγεται «Βρεταννία». Τὸ... γωνία δὲν ξέρω τί θέλει νὰ πῆ, τὸ Νότιο ὅμως πρέπει νὰ σημαίνη Νότιο ἡμισφαίριο.

— Λιγάκι ἀόριστη πληροφορία, ἔκανε ὁ ταγματάρχης.

— Συνεχίζω! εἶπε ὁ λόρδος. Τὸ «φτάσουν» σημαίνει πὼς αὐτοὶ οἱ δυστυχισμένοι ἄνθρωποι κάπου ἤθελαν νὰ φτάσουν. Ποῦ; Σὲ κάποια ἤπειρο. Σὲ ποιὰ ἤπειρο ὅμως;

— Νὰ ἡ ἐξήγηση καὶ τοῦ «αρβ»! φώναξε ὁ Δεύτερος. Σὲ κάποια ἤπειρο ὅπου φοβόνταν τοὺς βάρβαρους Ἰνδιάνους.

— Τὸ «ῆκος» σημαίνει «γεωγραφικὸ μῆκος»! εἶπε ὁ ταγματάρχης.

— Δὲν ὑπάρχει ὅμως πουθενά! Τόσβυσε

Ἦταν ἡ Μαίρη καὶ ὁ Ροβέρτος Γκράντ.

ἡ θάλασσα.

— Ὑπάρχει τὸ γεωγραφικὸ πλάτος: 37 μοίρες καὶ 11. Ἔχομε τουλάχιστο μιὰ καλὴ πληροφορία.

— Ἀντὶ νὰ χάνωμε ἔτσι τὸν καιρό μας, τὸ καλύτερο εἶναι νὰ συνδυάσωμε καὶ τὰ τρία κείμενα σ' ἕνα κομμάτι χαρτί. Κι' ἔπειτα νὰ συμπληρώσωμε τὸ τελειωτικό.

— Θὰ τὸ κάνω ἀμέσως! εἶπε ὁ λόρδος.

Κάθησε σὲ μιὰν ἄκρη τοῦ τραπεζιοῦ, μὲ τὰ κείμενα μπροστά του, καὶ σὲ λίγο τοὺς παρουσίασε μιὰ κόλλα χαρτὶ ὅπου εἶχε γράψει:

7 Ἰουνίου 1862... τριΐστιο Βρεταννία... Γλασκώβη ναυάγ γωνία
Νότι ἡμισφαίριο στεριὰ
δυὸ ναῦτες πλοίαρχος Γκρ
φτάσουν... ἤπειρο αἰχμ.
βαρβάρων Ἰνδι... Ἔρριξαν αὐτὸ
τὸ ἔγγρ ῆκος καὶ 37ο 11′
γε... πλᾶτος Προσπαθ
νὰ βοηθήσ... χαμένοι

'Εκείνη τὴ στιγμὴ ἦρθε ἕνας ναύτης καὶ εἰδοποίησε ὅτι τὸ καράβι σὲ λίγο θἄμπαινε στὸν κόλπο τοῦ Κλάϊντ.

— Τί διαταγὲς δίνει ἡ 'Εντιμότης σας; ρώτησε τὸ λόρδο ὁ πλοίαρχος.

— Θὰ πᾶμε στὸ Ντιούμπαρτον τὸ γρηγορώτερο Τζών. 'Απὸ ἐκεῖ, ἐνῶ ἡ λαίδη Ἕλενα θὰ γυρίση στὸ Μάλκομ - Κάσλ ἐγὼ θὰ πάω στὸ Λονδῖνο νὰ δείξω αὐτὸ τὸ χαρτὶ στὸ ὑπουργεῖο τῶν Ναυτικῶν.

Καὶ τώρα φίλοι μου, συνέχισε ὁ λόρδος, ἂς ἐξακολουθήσωμε τὴ μελέτη μας. Δὲν πρέπει νὰ ξεχνᾶμε πὼς ἡ ζωὴ αὐτῶν τῶν δυστυχισμένων ἐξαρτᾶται ἐν μέρει κι' ἀπὸ αὐτό.

— Πολὺ σωστά! εἶπε ὁ ταγματάρχης. Εἶναι φανερὸ ὅτι ἡ «Βρετάννια» ναυάγησε. 'Αλλὰ ποῦ; .

— Στὴν Παταγωνία! εἶπε ὁ Δεύτερος. Τὸ πρᾶγμα εἶναι φανερό...

— Μπράβο! Πράγματι, ἀπὸ τὴν Παταγωνία περνάει ὁ 37ος παράλληλος — ποὺ χάνεται κατόπιν στὸν ὠκεανό.

— Θὰ ρίξω μιὰ ματιὰ στὴ «Ναυτεμπορικὴ ἐφημερίδα», εἶπε ὁ πλοίαρχος. 'Εκεῖ θὰ δοῦμε ποιὸ πλοῖο ναυάγησε τὸ 1862.

Ἔφυγε γιὰ τὴν καμπίνα του, καὶ σὲ λίγο γύρισε πολὺ εὐχαριστημένος:

— Τὶς 30 Μαΐου 1862 ἕνα πλοῖο, ποὺ λέγονταν «Βρετανnία» «ξεκίνησε ἀπὸ τὸ Καλλάο τοῦ Περοῦ γιὰ τὴν Γλασκώβη. Δὲν ἔφτασε ποτέ. Πλοίαρχος ἦταν ὁ Γκράντ.

— 'Ο πλοίαρχος Γκράντ! 'Ο γενναῖος Σκῶτος ποὺ θέλησε νὰ ἱδρύση τὴν μεγάλη σκωτσέζικη ἀποικία στὰ νησιὰ τοῦ Εἰρηνικοῦ! φώναξε ὁ λόρδος.

— Ναί... Αὐτὸς ὁ ἴδιος εἶναι... Ἔφυγε ἀπὸ τὸ Καλλάο στὶς 30 Μαΐου, καὶ στὶς 7 'Ιουνίου, ναυάγησε στὶς ἀκτὲς τῆς Παταγωνίας. Νὰ τώρα ποὺ ξέρομε πολλά. Τὸ πιὸ χρήσιμο ὅμως ἔχει χαθῆ: τὸ γεωγραφικὸ μῆκος.

— Μπά. Μὲ τὸ πλάτος θὰ τοὺς βροῦμε! φώναξε ὁ Δεύτερος μὲ νεανικὸ ἐνθουσιασμό.

— Τώρα θὰ συμπληρώσω εὔκολα τὸ ἔγγραφο, εἶπε ὁ λόρδος.

Πῆρε μιὰ ἄλλη κόλλα χαρτὶ καὶ ἔγραψε: «Τὴν 7 'Ιουνίου 1862, τὸ τρίστιο «Βρεταννία» ἀπὸ τὴν Γλασκώβη, ναυάγησε στὶς ἀκτὲς τῆς Παταγωνίας στὸ Νότιο ἡμισφαίριο. Κατευθυνόμενοι πρὸς τὴ στεριά, δυὸ ναῦτες καὶ ὁ πλοίαρχος Γκράντ θὰ ἐπιχειρήσουν νὰ φτάσουν στὴν ἤπειρο ὅπου θὰ αἰχμαλωτιστοῦν ἀπὸ τοὺς βαρβάρους 'Ινδιάνους. Ἔρριξαν αὐτὸ τὸ ἔγγραφο σὲ γεωγραφικὸ μῆκος καὶ 37ο 11' γεωγραφικὸ πλάτος. Προσπαθῆστε νὰ τοὺς βοηθήσετε, διαφορετικὰ εἶναι χαμένοι!»

— Μπράβο ἀγαπητέ μου Ἔντυ! Ἔξοχα! φώναξε ἡ λαίδη Ἕλενα. 'Ο Θεὸς νὰ δώση νὰ τοὺς βροῦν!

— Γι' αὐτὸ θὰ πάω στὸ Λονδῖνο! εἶπε ὁ λόρδος.

Πράγματι. Ἔφυγε ἀμέσως γιὰ τὸ Λονδῖνο, κι' ἔστειλε κιόλας τὴν ἴδια μέρα τὴν ἑξῆς σημείωση ποὺ δημοσιεύτηκε στὶς σπουδαιότερες ἀγγλικὲς ἐφημερίδες.

«Ὅποιος ἐνδιαφέρεται νὰ μάθη γιὰ τὴν τύχη τοῦ ἱστιοφόρου «Βρεταννία» ἀπὸ τὴν Γλασκώβη καθὼς καὶ γιὰ τὸν πλοίαρχο Γκράντ, ν' ἀπευθυνθῆ στὸν λόρδο Γκλένερβαν, στὸ Μάλκομ - Κάσλ, στὴν κομητεία τοῦ Ντιούμπαρτον, Σκωτία»

ΤΟ ΜΑΛΚΟΜ - ΚΑΣΛ

'Η προγονικὴ κατοικία τοῦ λόρδου Γκλένερβαν, ἦταν σ' ἕναν θαυμάσιο σκωτικὸ πύργο: τὸ Μάλκομ - Κάσλ. 'Εκεῖ πρωτοπῆγε νύφη τὴ νέα του γυναίκα τὴν Ἕλενα μόλις πρὸ δυὸ μηνῶν. Ἦταν μόλις εἴκοσι χρόνων, κόρη τοῦ διάσημου ἐξερευνητῆ Τάφφνελ ποὺ εἶχε πεθάνει στὸ τελευταῖο του ταξίδι στὴ Γῆ τοῦ Πυρός.

'Ο λόρδος Γκλένερβαν ἦταν ἕνας ὡραῖος σκῶτος τριάντα χρόνων, ἀπὸ παλιὰ ἀρχοντικὴ οἰκογένεια, καὶ ἀμύθητα πλούσιος.

Οἱ ἄνθρωποι ποὺ δούλευαν στὰ ἀπέραντα κτήματά του καθὼς καὶ οἱ ὑπηρέτες τοῦ πύργου του, τὸν λάτρευαν ὅμως γιατὶ ἦταν ἐξαιρετικὰ καλός, καταδεκτικὸς καὶ δίκαιος.

Γιὰ νὰ εὐχαριστήση τὴ νέα του γυναίκα ποὺ λάτρευε τὰ ταξίδια ὅπως κι' αὐτὸς ὁ ἴδιος παράγγειλε νὰ ναυπηγήσουν τὸ «Ντάνκαν» ποὺ ἦταν τὸ ὡραιότερο καὶ τὸ πιὸ γρήγορο βαπόρι τῆς ἐποχῆς. Σχεδίαζαν νὰ κάνουν μ' αὐτὸ τὸν γύρο τοῦ κόσμου — ὥσπου τοὺς συνέβηκε αὐτὴ ἡ ἱστορία μὲ τὴ μπουκάλα καὶ τὰ τρία κείμενα. Κι' ἔτσι ἡ λαίδη Ἕλενα, γύρισε μόνη της στὸ Μάλκομ - Κάσλ.

Τὴν δεύτερη μέρα τῆς ἐπιστροφῆς της, ζήτησαν νὰ τὴν δοῦν δυὸ παιδιά: ἦταν ἕνα κορίτσι δεκάξη χρόνων κι' ἕνα ἀγόρι δώδεκα. 'Εξήγησαν πὼς διάβασαν τὴν ἀγγελία στὴν ἐφημερίδα καὶ πὼς βιάστηκαν νάρθουν. Ἦταν ἡ Μαίρη κι' ὁ Ροβέρτος Γκράντ, τὰ παιδιὰ τοῦ πλοιάρχου Γκράντ.

— Μυλαίδη, φώναξε ἡ Μαίρη μόλις συστήθηκε στὴν λαίδη Ἕλενα, σᾶς ἐξορκίζω νὰ μᾶς πῆτε τὴν ἀλήθεια. Τί ξέρετε γιὰ τὸν πατέρα μου;

— Ἀλοίμονο φτωχό μου παιδί. Θὰ ἤθελα νὰ ἤξερα πολὺ περισσότερα, εἶπε ἡ λαίδη Ἕλενα ἀγκαλιάζοντας τὴ Μαίρη. Καὶ μὲ λίγα λόγια τῆς διηγήθηκε τὴν ἱστορία ἀπὸ τὰ τρία κείμενα.

— Ποῦ εἶναι τὰ χαρτιὰ αὐτά; ρώτησε ἡ Μαίρη.

— Τὰ ἔχει μαζί του ὁ ἄνδρας μου, στὸ Λονδῖνο! εἶπε ἡ λαίδη Ἕλενα.

— Πόσο θὰ ἤθελα νὰ ξανάβλεπα τὸν γραφικὸ χαρακτῆρα τοῦ πατέρα μου!

(Συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

Τί κι' ἂν γέρασε

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 407)

ναξε ὁ πατέρας μου ψηλὰ ἀπὸ τὴν κρεβάτα, ἀλλ' ἐγὼ εἶχα ἀγκαλιάσει τὸ λαιμὸ τοῦ Γκιώσου καὶ φώναζα κλαμμένα.

— Δὲν ἀφίνω κανέναν νὰ σφάξει τὸ Γκιώσο μουουουου!

Ἀφορμὴ ἤθελε ἡ μάνα μου νὰ μὴ σφαχτεῖ ὁ Γκιώσος κι' ἀφορμὴ βρῆκε. Ξαναβγῆκε στὴν κρεβάτα κι' εἶπε τοῦ πατέρα μου σοβαρά.

— Τὸ 'βαλες σήμερα χρονιάρα μέρα νὰ μοῦ σκαντιάσεις τὸ παιδὶ μὲ τὸ σφάξιμο τοῦ Γκιώσου;

Κάμφθηκε ὁ πατέρας μου ἀπὸ τὰ λόγια τῆς μάνας μου, ἴσως μάλιστα καὶ πρὶν τοῦ μιλήσει ἐκείνη νά 'χε ἀποφασίσει νὰ μὴ σφαχτεῖ ὁ Γκιώσος καὶ τῶδωκε χάρη λέγοντας:

— Ἀφ' σ' τὸν Γκιώσο! μὴν τὸν σφάζεις!...

Κι' ἔτσι σώθηκε ἀπὸ τὸ λεπίδι ὁ Γκιώσος κι' ὅλη τὴν ἡμέρα ἔπαιζα μαζί του καὶ τὸν καμάρωνα, ποὺ χρωστοῦσε τὴ ζωή του σ' ἐμένα, κι' αἰστάνθηκα τέτοια χαρὰ καὶ τέτοια εὐχαρίστηση, ὥστε ἀπὸ τότε, κάθε φορά, ποὺ μοῦ δίνεται ἀφορμὴ στὸ βιό μου νὰ χαρῶ γιὰ κάποιο καλὸ πῶχω κάνει σ' ἀνθρώπους ἀναγκασμένους πετάει ὁ νοῦς μου στὸ γλυτωμὸ τοῦ Γκιώσου μου.

Χ. ΧΡΙΣΤΟΒΑΣΙΛΗΣ

ΑΠΟ ΤΑ 'ΣΠΙΤΙΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

ΣΤΟ «ΣΠΙΤΙ» ΤΟΥ ΛΕΧΟΒΟΥ

Μᾶς γράφουν ἀπὸ τὸ Λέχοβο:

«Στὸ «Σπίτι τοῦ Παιδιοῦ» στὸ Λέχοβο ἔχει σημειωθῆ ἀξιόλογη δράση στὰ συνεργεῖα τοῦ μαραγκοῦ. Τὰ παιδιὰ ἔφτιασαν τὰ ἀπαραίτητα γιὰ τὴν τέχνη ἐργαλεῖα. Ἂν ἐπισκεφθοῦν τὰ σπίτια μας θὰ δοῦν ἕναν πάγκο μαραγκοῦ, τὸν πίνακα μὲ τὰ ἐργαλεῖα: πλάνες, ροκάνια τρυπάνια κτλ. Ἔτσι τὸ κάθε σπίτι ἀποκτᾶ τὴν στοιχειώδη ἐπίπλωσή του. Τραπέζια, ντουλάπες, σκαμνιὰ κτλ.

Στὴ ραπτικὴ καὶ τὴν ὑφαντικὴ οἱ κοπέλλες τοῦ χωριοῦ ἀποκτοῦν τὰ ἐφόδια γιὰ νὰ γίνουν καλὲς νοικοκυρές. Παράλληλα ἐργάζεται καὶ τὸ συνεργεῖο τοῦ σιδηρουργοῦ, χωρὶς ὅμως τὴν ἴδια ἀπόδοση. Κατασκευάζονται πάντως ἐκεῖ τὰ ἀπαραίτητα σύνεργα τοῦ γεωργοῦ (τσάπες, ἄροτρα κ.τ.λ.).

Μὲ ἐξαιρετικὴ ἐπιτυχία καλλιεργήθηκαν στοὺς κήπους πατάτες, πράσα, ποὺ ἡ καλλιέργειά τους ἦταν σχεδὸν ἄγνωστη στὸ χωριό. Ἐπίσης τὰ ἀμπέλια, τὰ δένδρα τοῦ φυτωρίου εἶχαν κηπουρικὴ ἀνάπτυξη καὶ οἱ ἐμβολιασμοὶ ἀρκετὴ ἐπιτυχία.

Ὅλη αὐτὴ ἡ ἐργασία πλαισιώνεται μὲ τὰ θεωρητικὰ γεωργικὰ μαθήματα τῶν ἀγοριῶν, τὰ ἐθνικὰ καὶ ἐγκυκλοπαιδικὰ θέματα ποὺ τακτικὰ ἀναπτύσσονται τόσο στὰ ἐξωσχολικὰ παιδιὰ ὅσο καὶ στὰ παιδιὰ τοῦ δημοτικοῦ, ποὺ μᾶς διδάσκει κάθε ἑβδομάδα ὁ Γεωπόνος κ. Βακαλόπουλος.

Σ. Π. ΤΖΩΤΖΗΣ

ΝΕΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΑΞΥΠΝΗΤΟΣ

Εἶπε:
Καπνίζει τὸ λυχνάρι — ἀποσταμένος
ὁ γέροντας στὸν ὕπνο ἀγκομαχᾶ
— Ποιὸς κρούει τὴ θύρα;
— Ἄνοιξε εἶμαι ξένος
νὰ ξενυχτήσω μοναχά.
Σηκώνεται τρεμάμενος κι' ἀνοίγει
κι' ἀποκοιμιέται πάλι. 'Αγαλινὰ
ξημερώνει. 'Ο ξένος εἶχε φύγει
μὰ ὁ γέρος δὲν ἐξύπνησε ξανά.

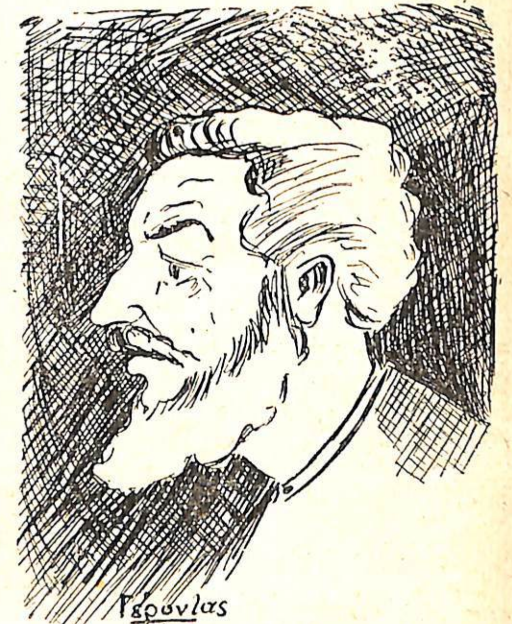
ΝΟΣΤΟΣ

'Απ' τὴν γαλήνη δυὸ φορὲς
τὴ μπόρα προτιμῶ.
Στερνή, γλυκειὰ ἀπολαβὴ
τῆς σαϊτιᾶς ὁ θρῆνος.
Μὲ τῆς χρυσόφτερης ἀνδρείας
τὴν κοσμογονικὴ χαρὰ
ἀνάβω τοῦ θριάμβου τὸ καντήλι.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΔΗΜ. ΗΛΙΑΣ
(Ναύπλιον)

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

'Ο «Ἑλικώνας» ἀρχίζοντας μιὰ μεγάλη δημιουργικὴ δράση προκηρύσσει σήμερα φιλολογικὸ διαγωνισμὸ πεζοῦ καὶ ποιήματος μὲ θέμα «ΚΟΥΒΕΝΤΑ ΜΕ Τ' ΑΣΤΕΡΙΑ». Προθεσμία μέχρι 31 Αὐγούστου. Βραβεῖα: τὸ «Αἰγαῖον» τοῦ Βενέζη καὶ ὁ «Ζητιᾶνος» τοῦ Καρκαβίτσα. Οἱ συμμετοχὲς στὴ διεύθυνση τοῦ περιοδικοῦ «Γιὰ ΕΛΙΚΩΝΑ».

ΓΕΡΟΝΤΑΣ
(Σκίτσο Ε. Μάϊπα)

ΕΣΥ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ

Ὁ Θάνος μαθαίνει γιὰ τὰ ἔντυπα

—Θάνο μου, εἶπε ὁ παπποὺς στὸν ἐγγονό του, συνεχίζοντας τὴ συζήτηση ποὺ εἶχαν ἀνοίξει γιὰ τὸ Σύνταγμα, σήμερα θὰ σοῦ μιλήσω γιὰ ἕνα ζήτημα ποὺ εἶναι ἀρκετὰ σημαντικό: γιὰ τὸ ζήτημα τοῦ «τυπωμένου χαρτιοῦ», τοῦ βιβλίου δηλαδὴ ποὺ τόσο καλὸ ἀλλὰ καὶ τόσο κακὸ ἔχει κάνει στοὺς ἀνθρώπους. Νὰ στοχαστῇς ὅτι τὰ παλιὰ τὰ χρόνια, οἱ ἄνθρωποι ἔγραφαν τὰ σπουδαῖα ἔργα τῶν μεγάλων ποιητῶν ἢ τῶν φιλοσόφων, ἢ τῶν ἄλλων λογοτεχνῶν, πάνω σὲ κατεργασμένα πετσιὰ ζώων — σὲ περγαμηνὲς ὅπως τὶς ἔλεγαν: ἀφαιροῦσαν τὶς τρίχες τοῦ πετσιοῦ, τὸ κατεργάζονταν μὲ ἀσβέστι, κυλοῦσαν ἀπάνω μιὰ βαρειὰ κυλινδρικὴ πέτρα γιὰ νὰ γίνῃ ὁμοιόμορφο, καὶ νάτην! Ἕτοιμη ἡ περγαμηνή.

—Γιατί λεγόταν περγαμηνή;

—Γιατὶ τὴν πρωτόφτιασαν στὴν πόλη Πέργαμμο τῆς Ἀσίας. Οἱ Αἰγύπτιοι ποὺ ἔφτιαναν παπύρους, μιὰ ἐποχὴ εἶχαν ἀπαγορέψει νὰ βγαίνουν πάπυροι στὴν Πέργαμο, καὶ οἱ κάτοικοί της ἔφτιασαν τὶς «περγαμηνὲς» γιὰ νὰ γράφουν.

—Καὶ οἱ πάπυροι τί εἶναι;

—Εἶναι τὸ πιὸ ἀρχαῖο χαρτὶ τοῦ κόσμου! Τὸ ἔφτιασαν οἱ ἀρχαῖοι Αἰγύπτιοι 4.000 χρόνια πρὸ Χριστοῦ! Καὶ ξέρεις ἀπὸ τί; Ἀπὸ τὶς ἶνες ἑνὸς φυτοῦ ποὺ λέγεται πάπυρος, καὶ ποὺ φυτρώνει στὰ βαλτοτόπια... Ἀπὸ τὸ κοτσάνι αὐτοῦ τοῦ φυτοῦ ἔβγαζαν τὴν ἐντεριόνη (τὸ μεδούλι τοῦ φυτοῦ) καὶ τὶς ἶνες του τὶς ἅπλωναν σὲ μιὰ πέτρα βρεμμένη μὲ νερὸ τοῦ Νείλου, τοῦ μεγάλου ποταμοῦ τῆς Αἰγύπτου. Τὶς ἅπλωναν ἴσια, κι' ἀπάνω τους ἅπλωναν ἄλλες, σταυρωτά. Ἔπειτα τὶς κολλοῦσαν μὲ μιὰ εἰδικὴ κόλλα μαζύ... κι' αὐτὸ ἦταν τὸ πρῶτο χαρτί... Μόνο ποὺ ἦταν λιγοστό, σπάνιο, κι' ἀπὸ τὴν μιὰ μεριὰ μποροῦσες μόνο νὰ γράψῃς... Οἱ Κινέζοι ὡστόσο ἔφτιαναν λέει περίφημο χαρτὶ ἀπὸ τὰ φύλλα τοῦ ριζιοῦ... Ἀλλὰ ποιὸς ἤξερε ἐκεῖνα τὰ χρόνια τὴν Κίνα! Τὰ ἀριστουργήματα τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς λογοτεχνίας καὶ τῆς φιλοσοφίας, εἶχαν γραφεῖ σὲ παπύρους καὶ σὲ περγαμηνές. Μὲ ὡραῖα, καλλιγραφικὰ γράμματα... καὶ σ' ἕνα μονάχα ἀντίτυπο! Ἔτσι ὅταν συνέβηκε ἐκείνη ἡ συμφορὰ ποὺ ἴσως νὰ σᾶς ἔχουν μιλήση στὸ σχολεῖο, νὰ καῇ ἡ μεγάλη βιβλιοθήκη τῆς Ἀλεξάνδρειας...

—Ναὶ ξέρω παπού! Χάθηκαν κι' ἕνα πλῆθος ἀριστουργήματα μαζί!...

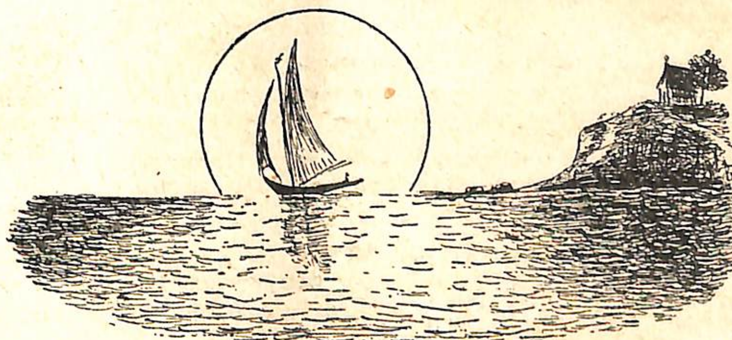
—Τί κρῖμα γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα παιδί μου. Γιὰ σκέψου! εἶπε ὁ παππούς... Ὅταν συλλογίζεται κανεὶς τί ἔχει χάσει ὁ κόσμος γιατὶ δὲν ὑπῆρχε τότε τυπογραφία, αἰσθάνεται μεγάλη λύπη... Πόσα καὶ πόσα ἀριστουργήματα ποὺ καταστράφηκαν καὶ δὲν ἔφτασαν ποτὲ ὡς ἐμᾶς! Ἀργότερα, τὴν Βυζαντινὴ ἐποχή, καὶ τὸν Μεσαίωνα στὰ μοναστήρια οἱ καλόγεροι κάθονταν καὶ ἀντέγραφαν μὲ τὸ χέρι διάφορα ἔργα... Καὶ πολλὲς φορές, γιὰ οἰκονομία, ἔσβυναν τὰ γράμματα ἀπὸ τοὺς παλιοὺς παπύρους — κι' ἔγραφαν τὰ δικά τους. Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο καταστράφηκαν ἄλλα τόσα ἀρχαῖα συγγράμματα. Ὡστόσο κατὰ τὸ 1440 ὁ Ὁλλανδὸς Κόστερ ἀπὸ τὸ Χάρλεμ, ἐφεῦρε τὰ χυτὰ στοιχεῖα: μικρὰ μετάλλινα γραμματάκια, ποὺ ἅμα τὰ ἔβαζες τὸ ἕνα κοντὰ στὸ ἄλλο καὶ τ' ἄλειβες μὲ μελάνι, ἔβγαζες ἀρκετὰ ἀντίτυπα ἀπὸ τὴν ἴδια σελίδα. Τὴν τυπογραφία ὅμως τὴν ἐφεῦρε καὶ τὴν τελειοποίησε ὁ γερμανὸς Γουτεμβέργιος. Αὐτὸς ἔφτιασε τὸ πρῶτο πιεστήριο — ἕνα μηχάνημα χειροκίνητο ὅπου ἡ σελίδα τοῦ χαρτιοῦ, σφίγκονταν πάνω στὰ μελλανωμένα μετάλλινα στοιχεῖα, καὶ τὰ γράμματα ἔβγαιναν στὸ χαρτὶ καθαρά. Ὁ ἴδιος τύπωσε ἔτσι μιὰ θαυμασία Ἁγία Γραφή, ποὺ καὶ σήμερα προκαλεῖ τὸν θαυμασμό, τόσο ἔξοχο καὶ καλαίσθητο ἔργο εἶναι... Ἀπὸ τότε ἡ τυπογραφία ἁπλώθηκε σὲ ὅλον τὸν κόσμο. Τὰ ἀριστουργήματα δὲν κινδύνευαν πιὰ νὰ χαθοῦν σὲ πυρκαγιὲς ἢ ἄλλες καταστροφές... Ἔβγαιναν σὲ πολλὲς ἑκατοντάδες, πολλὲς χιλιάδες ἀντίτυπα. Ὁ κόσμος ἔμαθε νὰ διαβάζῃ. Τὸ βιβλίο ἄρχισε νὰ γίνεται ἕνα εἶδος κοινό, πρώτης ἀνάγκης, φτηνό, ποὺ κι' ὁ φτωχὸς μποροῦσε νὰ τὸ προμηθευτῇ. Ἡ γνώση κι' ἡ μάθηση, διαδόθηκαν, ὁ καθένας πιὰ μπορεῖ νὰ ξέρῃ τοὺς στοχασμοὺς τοῦ πιὸ σπουδαίου φιλοσόφου, ἢ νὰ χαίρεται τὸ γράψιμο τοῦ πιὸ μεγάλου ποιητῆ...

Κοντὰ ὅμως στὰ καλὰ βιβλία ποὺ τυπώνονται Θάνο μου, πόσα εἶναι τὰ βλαβερά, τὰ ἄσχημα, τὰ ἀνόητα! Καὶ κοντὰ σὲ κείνους ποὺ ξέρουν νὰ διαλέξουν τὸ βιβλίο τους, πόσοι εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ διαβάζουν ὅτι τύχει! Τὸ βιβλίο, εἶναι γιὰ τὸν ἄνθρωπο ὅτι καὶ ὁ φίλος· ὅποιος διαλέξει φίλους καλούς, βρῆκε θησαυρό, λέει μιὰ παροιμία. Ὅποιος ἔχει συντροφιὲς κακὲς ὅμως, ἀλλοίμονό του! Καὶ σὲ τί δὲν μποροῦν νὰ τὸν παρασύρουν! Πόσοι ἄνθρωποι ποὺ κατέληξαν στὰ δικαστήρια σὰν κλέφτες, σὰν ἀπατεῶνες, σὰν δὲν ξέρω καὶ γὼ τί, δὲν ὁμολόγησαν μὲ συντριβὴ ὅτι τοὺς παρακίνησε νὰ πάρουν τὸν στραβὸ δρόμο κάποιος κακὸς φίλος; Τὸ ἴδιο καὶ τὸ βιβλίο Θάνο μου! Καλό, εἶναι ὁ καλύτερος φίλος μας, εἶναι θησαυρός! Κακό, εἶναι βλαβερό, βλάφτει τὴν ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ θολώνει τὸ μυαλό, τὸν κάνει νὰ μὴν ξέρῃ πιὰ νὰ ξεχωρίσῃ τὸ καλὸ ἀπὸ τὸ κακό.

—Καὶ ποῦ ξέρει κανεὶς νὰ τὰ ξεχωρίσῃ;

—Ἐδῶ εἶναι ὁ κόμπος! Γι' αὐτὸ τὸ παιδὶ ποὺ σὰν παιδὶ δὲν ἔχει κρίση πρέπει νάχῃ ἐμπιστοσύνη στὸν μεγαλύτερο καὶ νὰ τὸν ρωτᾷ πάντα τί εἶναι καλὸ νὰ διαβάζῃ. Ὅπως νάχῃ τὴν ἴδια ἐμπιστοσύνη καὶ ν' ἀκούει τοὺς γονιούς του καὶ γενικὰ τοὺς μεγαλυτέρους ὅταν τοῦ λένε πὼς κάποιος φίλος του δὲν εἶναι καλός, δὲν εἶναι γι' αὐτόν... Ὡστόσο τὸ κακὸ βιβλίο, τὸ κακὸ «τυπωμένο χαρτί», τὸ ἔντυπο γενικά, ἐφημερίδα, περιοδικὸ ἢ ὅτι ἄλλο δὲν εἶναι μόνο βλαβερὸ γιὰ τὰ παιδιά. Εἶναι καὶ γιὰ τοὺς μεγάλους. Γιὰ ὅσους μεγάλους προπαντὸς δὲν ἔχουν νοῦ καὶ κρίση. Ὡστόσο ἂν οἱ μεγαλύτεροι μποροῦν νὰ ὁρμηνέψουν τὸ παιδὶ καὶ νὰ τὸ κάνουν νὰ φυλάγεται ἀπὸ τὸ κακὸ ἀνάγνωσμα, κανένας δὲν μπορεῖ νὰ ἐπιβάλῃ στὸν μεγάλον νὰ διαβάζῃ τοῦτο ἢ ἐκεῖνο. Ὁ μεγάλος ἔχει μόνος του τὴν εὐθύνη γιὰ τὸ κακὸ ποὺ μπορεῖ νὰ κάνῃ στὸν ἑαυτό του. Καὶ οἱ περισσότεροι μεγάλοι ἐκεῖνο ποὺ διαβάζουν πιὸ πολύ, εἶναι οἱ ἐφημερίδες. Ἐγὼ Θάνο μου, διαβάζω πιὸ πολὺ βιβλία παρὰ ἐφημερίδες. Ὄχι βέβαια πολλά, δὲν εἶμαι δὰ κανένας «λόγιος»... Λίγα βιβλία διαβάζω κι' ἀγαπῶ, μόνο ποὺ ἐκεῖνα ποὺ ἀγαπῶ μοῦ ἀρέσει νὰ τὰ ξαναδιαβάζω... Ἔχουν γίνει πιὰ φίλοι μου παλιοὶ κι' ἀγαπημένοι... Κι' ὅταν ξαναδιαβάζεις ἕνα βιβλίο ποὺ ἔχει ἀξία, ὅλο καὶ θὰ καταλάβῃς καλύτερα τὸ νόημά του, ὅλο καὶ θὰ προσέξῃς κάτι ποὺ δὲν τὸ πρόσεξες τὴν πρώτη φορά. Ἂς εἶναι. Οἱ ἄνθρωποι δὲν ἔχουν ὅλοι τὰ δικά μου γοῦστα, προτιμοῦν τὶς ἐφημερίδες, ἢ καλύτερα μερικοὶ διαβάζουν μόνον ἐφημερίδες. Ἀλλὰ καὶ οἱ ἐφημερίδες εἶναι σὰν τὰ βιβλία. Εἶναι καλὲς καὶ κακές. Εἶναι ὠφέλιμες καὶ βλαβερές. Πῶς νὰ τὶς ξεχωρίσῃς; Τὸ Σύνταγμά μας, ποὺ εἶναι Σύνταγμα ἐλευθέρων ἀνθρώπων, δίνει στὸν κάθε πολίτη τὸ δικαίωμα νὰ ἐκφράσῃ ἐλεύθερα τὴ γνώμη του. Νὰ τὴν πῇ καὶ νὰ τὴν γράψῃ. Τί εἴδους ἐλεύθερο κράτος θὰ εἴμαστε διαφορετικά; Ἕνα ἄρθρο τοῦ Συντάγματος, γράφει: «Πάντες οἱ εὑρισκόμενοι ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἑλληνικῆς ἐπικρατείας ἀπολαύουσι ἀπολύτου προστασίας τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἐλευθερίας των, ἀδιακρίτως ἐθνικότητος, θρησκείας καὶ γλώσσης. Ἐξαιρέσεις ἐπιτρέπονται εἰς τὰς περιπτώσεις τὰς προβλεπομένας ὑπὸ τοῦ Διεθνοῦς Δικαίου». Δηλαδὴ τὸ ἑλληνικὸ κράτος προστατεύει τὴν ζωὴ καὶ τὴν ἐλευθερία τοῦ κάθε ἀνθρώπου ποὺ βρίσκεται στὴν Ἑλλάδα. Οἱ περιπτώσεις τοῦ Διεθνοῦς δικαίου ποὺ λέει, εἶναι γιὰ τοὺς ἐγκληματίες, τοὺς κατασκόπους καὶ τοὺς ἄλλους κακοποιούς, ποὺ βέβαια αὐτοὺς δὲν τοὺς προστατεύει. Συνήθως οἱ διάφορες πολιτεῖες μάλιστα, κάνουν καὶ συμφωνίες μεταξύ τους, ὥστε ὅταν ἕνας κακοποιὸς καταφεύγει σ' ἄλλη χώρα, νὰ μὴ γλυτώνῃ τὴν τιμωρία τῆς δικαιοσύνης. Ἔτσι λοιπὸν εἴδαμε ὅτι ἡ Ἑλλάδα προστατεύει τὴν ἐλευθερία ὅλων. Ἀμέσως παρακάτω, τὸ Σύνταγμά μας γράφει: «Ἕκαστος δύναται νὰ δημοσιεύῃ προφορικῶς, ἐγγράφως καὶ διὰ τοῦ τύπου τοὺς στοχασμούς του, τηρῶν τοὺς νόμους τοῦ Κράτους. Ὁ τύπος εἶναι ἐλεύθερος...». Τὸ Κράτος λοιπὸν δίνει στοὺς πολίτες του, τὴν πιὸ μεγάλη ἐλευθερία τοῦ ἀνθρώπου: Τὴν ἐλευθερία τοῦ λόγου. Τὴν ἐλευθερία νὰ ἐκφράσουν τὴν γνώμη τους, καὶ γενικὰ τοὺς στοχασμούς τους. Πῶς ὅμως προστατεύεται ἐναντίον ἐκείνων ποὺ μποροῦν νὰ κάνουν κατάχρηση αὐτῆς τῆς ἐλευθερίας καὶ νὰ βλάψουν ὄχι μόνον τοὺς συμπολίτες τους ἀλλὰ καὶ τὸ ἴδιο τὸ Κράτος; Αὐτὰ θὰ στὰ πῶ Θάνο μου καμμιὰ ἄλλη φορά, ὅταν ἀναλύσω ὁλόκληρο τὸ ἄρθρο τοῦ Συντάγματος ποὺ μιλάει γιὰ τὸν τύπο — δηλαδὴ γιὰ τὰ βιβλία, τὰ περιοδικὰ καὶ τὶς ἐφημερίδες. Κι' ἔτσι θὰ καταλάβῃς πῶς πρέπει νὰ φυλάγεται ὁ καλὸς πολίτης καὶ μόνος του, ἀπὸ τὸ βλαβερὸ ἔντυπο.

ΜΑΡΙΝΑ Κ.

ΔΥΣΙΣ (Σκίτσο τοῦ Ἀθαν. Γκαμέρα)

ΔΕΝΔΡΟΚΟΜΙΑ

Τὸ κλάδεμα (συνέχεια)

Ἐποχὲς ποὺ κλαδεύομε. Σᾶς μίλησα στὸ προηγούμενο γιὰ τὸ κλάδεμα γενικά, καὶ σᾶς ἐξήγησα τὸ πόσο χρήσιμο εἶναι καὶ τὸ πῶς πρέπει νὰ γίνεται.

Σήμερα θὰ μιλήσουμε γιὰ τὸ πότε πρέπει νὰ γίνεται.

Τὸ κλάδεμα λοιπὸν τῶν δέντρων γίνεται σὲ δυὸ ἐποχές.

α. Τὸν χειμῶνα ὅταν τὰ δέντρα ἀναπαύονται (ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ποὺ πέφτουν τὰ φύλλα ὡς τὴν ἄνοιξη).

β. Τὸ καλοκαίρι, ὅταν βρίσκονται στὴν τέλεια βλάστησή τους.

Τὸ σπουδαιότερο εἶναι τὸ χειμωνιάτικο. Αὐτὸ γίνεται ὅταν δὲν ὑπάρχῃ πιὰ κίνδυνος παγωνιᾶς γιὰ τὰ πιὸ εὐαίσθητα (ροδακινιά, βερυκοκιά, κλπ.). Τὰ ἀειθαλῆ, (τὰ ξυνόδεντρα καὶ ἡ ἐλιὰ) κλαδεύονται πάντα μετὰ τὰ μέσα Φεβρουαρίου, ἀνάλογα μὲ τὸ κλῖμα.

Τὸ καλοκαιριάτικο κλάδεμα, εἶναι συμπληρωματικὸ τοῦ χειμωνιάτικου, γίνεται δὲ σ' αὐτὲς τὶς περιστάσεις.

α. Ὅταν τὸ δέντρο δείχνῃ ἐξαιρετικὴ βλάστηση καὶ θέλομε νὰ τὸ ξεκουράσουμε.

β. Ὅταν θέλομε νὰ βάλουμε ἰσορροπία.

Ψαλίδες γιὰ κλάδεμα μὲ κατάλληλο σχῆμα.

Δηλαδὴ ὅταν βλέπομε ἕνα ἢ περισσότερα κλαριὰ νὰ δείχνουν πῶς πᾶνε νὰ μεγαλώσουν ὑπερβολικά, τὰ κλαδεύομε.

γ. Ὅταν θέλομε νὰ εὐκολύνουμε τὰ φροῦτα νὰ χυμώσουν καλά. Κόβωμε μερικὰ ἀπὸ τὰ ξυλοφόρα βλαστάρια, γιὰ ν' ἀναγκάσωμε τοὺς χυμοὺς νὰ πᾶνε πρὸς τὰ φροῦτα.

Ἐργαλεῖα τοῦ κλαδέματος

Τὰ ἐργαλεῖα τοῦ κλαδέματος εἶναι τέσσερα.

1. Ψαλίδα τοῦ χεριοῦ.
2. Ψαλίδα σὲ κοντό.
3. Πριόνι.
4. Κλαδευτήρι ἢ σερπέτο.

Ψαλίδα τοῦ χεριοῦ. Μ' αὐτὴ κόβουμε τὰ κλαράκια ποὺ δὲν εἶναι χοντρότερα ἀπὸ δυὸ πόντους (ὅταν δὲν εἶναι ξερά, γιατὶ τότε πρέπει νὰ εἶναι μικρότερα). Ἡ καλὴ ψαλίδα ἔχει λαβίδα μακριὰ σὲ σύγκριση μὲ τὴν λεπίδα. Ἡ κοχλία (βίδα, καρφὶ) πρέπει νὰ σφίγγη καλὰ ὥστε νὰ μὴ χαλαρώνεται στὸ κλάδεμα. Ἡ κοφτερὴ ἄκρη της πάλι, πρέπει νὰ εἶναι στρογγυλή. Ἔτσι τὸ ξύλο κόβεται πιὸ εὔκολα, καὶ κυρίως δὲν σκάζει.

2. Ψαλίδα σὲ κοντό.

Ὅταν τὸ δέντρο ἔχει κλαριὰ ποὺ δὲν τὰ φτάνει εὔκολα ὁ κλαδευτής, τότε εἶναι ἀπαραίτητη ἡ ψαλίδα πάνω σὲ κοντό. Ἡ ψαλίδα αὐτή, μοιάζει μὲ τὴν προηγούμενη μόνο ποὺ εἶναι στερεωμένη πάνω σ' ἕναν κοντὸ (χέρι) καὶ δουλεύει μὲ σκοινί.

3. Πριόνι. Ὅταν τὸ κλαρὶ ποὺ θέλομε νὰ κόψωμε εἶναι χοντρό, χρησιμοποιοῦμε τὸ πριόνι. Εἶναι ειδικὸ πριόνι γιὰ κλάδεμα, κι' ὄχι κοινὸ χεροπρίονο.

Τὸ πριόνι κόβει καλύτερα ἀπὸ τὸ πελέκι, πιὸ ἴσια, πιὸ στρωτά, καὶ πρέπει νὰ τὸ προτιμοῦμε. Μὲ τὸ σερπέτο, καθαρίζομε ὕστερα τὸ χνούδι ποὺ ἄφησε στὸ κομμένο κλαρὶ τὸ πριόνι.

Μὲ ἕνα καλὸ ειδικὸ πριόνι, ὁ κλαδευτὴς μπορεῖ νὰ κόβῃ τὸ κλωνάρι κι' ἀπὸ τὰ κάτω πρὸς τὰ ἐπάνω, κι' ἔτσι νὰ προλαβαίνεται τὸ σκίσιμο (τὸ ξεμασκάλισμα ὅπως τὸ λένε) ποὺ εἶναι ἀδύνατο νὰ μὴ γίνῃ ὅταν τὸ κλωνάρι κόβεται ἀπὸ τὰ ἐπάνω πρὸς τὰ κάτω.

4. Τὸ κλαδευτήρι (σερπέτο). Εἴπαμε πῶς τὸ χνούδι ποὺ ἀφήνει τὸ πριόνι πρέπει νὰ φεύγῃ καὶ νὰ μένῃ ἡ κοψιὰ ἴσια, στρωτή. Αὐτὸ γίνεται μὲ τὸ κλαδευτήρι (σερπέτο) εἶδος μεγάλου γυριστοῦ σουγιᾶ.

Ὑπάρχουν πολλῶν εἰδῶν κλαυδετήρια, ἀνάλογως τῆς δουλειᾶς ποὺ θέλουμε νὰ κάνουμε μὲ αὐτό.

Πῶς πρέπει νὰ γίνεται ἡ τομὴ (τὸ κόψιμο).

Ὁ ἔμπειρος κλαδευτής, αὐτὸς ποὺ κάνει τὴν τέχνη του καλά, φαίνεται ἀμέσως ἀπὸ τὴν τομὴ ποὺ κάνει. Δηλαδὴ ἀπὸ τὸν τρόπο ποὺ κόβει τὸ κλαρί, ἀπὸ τὴν κοψιά του.

Ἡ καλὴ τομὴ διακρίνεται.

Πρῶτον ἀπὸ τὴν κλίση ποὺ ἔχει. Ἡ τομὴ δὲν πρέπει νὰ εἶναι ἀνώμαλη καὶ ὁριζόντια. Πρέπει νὰ εἶναι ὁμαλὴ καὶ λοξὴ (μὲ κλίση τουλάχιστον 45°) γιὰ νὰ μὴ μένῃ τὸ νερὸ καὶ σαπίσῃ τὸ κλαρί, καὶ γιὰ νὰ θρέψῃ καλύτερα. Ὅταν βρεθοῦμε στὴν ἀνάγκη νὰ κάνουμε μεγάλες τομές, γιὰ νὰ μὴ σαπίσῃ τὸ ξύλο, γιὰ νὰ μὴν μποῦν ἀπὸ κεῖ ξυλοφάγα ἔντομα καὶ γιὰ νὰ μὴν πάθῃ τὸ ξύλο ἀρρώστειες (πολύπορο) πρέπει ν' ἀλείφουμε τὴν τομὴ μὲ κατράμι.

Δεύτερο γνώρισμα τῆς καλῆς τομῆς, εἶναι τὸ μέρος ποὺ ἔγινε. Κόβομε τὸ κλαρὶ σὲ μέρος πολὺ κοντὰ σὲ ξυλοφόρο «μάτι» ἢ πολὺ κοντὰ καὶ πάνω ἀπὸ τὴν διασταύρωση, ὥστε νὰ μὴν περισσεύῃ ἕνα ἄγονο κομμάτι ἀπὸ ξύλο, γιατὶ αὐτὸ μὲ τὸν καιρὸ θὰ ξεραθῇ καὶ θὰ σαπίσῃ. Ὅταν πιὰ σαπίσῃ, ἀφίνει μιὰ κακὴ ἀρρώστια ποὺ μπορεῖ νὰ καταστρέψῃ ὅλο τὸ δέντρο.

Στὸ ἐρχόμενο θὰ συνεχίσω.

ΤΟ ΣΤΑΡΙ

Ἕνας μικρὸς ἀναγνώστης τοῦ περιοδικοῦ (ὁ Β. Κωνσταντίνου, ἀπὸ τὰ Ἰωάννινα) μὲ ἐρωτάει: Τί εἶναι αὐτὸ ποὺ ὀνομάζουν «ντρᾶϊ φάρμιν;» Διάβασα γι' αὐτὸ σ' ἕνα περιοδικό, καὶ τὸ χρησιμοποιοῦνε λέει πολύ, στὴν καλλιέργεια τοῦ σταριοῦ». Ἡ ἔκφραση «Ντρᾶϊ φάρμιν» εἶναι πιὰ διεθνής, γι' αὐτὸ τὴν εἶδε ὁ φίλος μας καὶ σὲ ἑλληνικὸ περιοδικό. Εἶναι δὲ «μέθοδος καλλιεργείας ξηρῶν μερῶν» ὅπως λένε οἱ γεωπόνοι, ἢ γιὰ νὰ τὸ πῶ πιὸ ἁπλὰ ἕνας τρόπος νὰ ἑτοιμάζουμε ἔτσι ἕνα χωράφι ποὺ δὲν εἶναι ποτιστικὸ (μὲ τὴν κατάλληλη προπαρασκευὴ τοῦ χώματος) ὥστε νὰ μποροῦν νὰ συγκεντρωθοῦν μέσα στὸ χῶμα ἀποθέματα ἀπὸ νερό, καὶ νὰ ἐμποδιστοῦν ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ αὐτὰ τὰ ἀποθέματα ἀπὸ τὸ νερὸ νὰ χαθοῦν, νὰ ἐξατμισθοῦν.

Γιατὶ βέβαια δὲν καλλιεργοῦνται μόνο ἐκεῖνα τὰ χωράφια ποὺ ποτίζονται ταχτικὰ ἀπὸ ἄφθονο νερό, ἀλλὰ καὶ ὅσα περιμένουν τὸ νερὸ ποὺ τοὺς χρειάζεται ἀπὸ τὴν βροχούλα τοῦ Θεοῦ. Αὐτὴ ἡ μέθοδος, τὸ «ντρᾶϊ φάρμιν» βασίζεται σὲ τρία σημεῖα.

Πρῶτο: στὴν ἀγρανάπαυση (ἀλλαξοσποριά). Ἔτσι στὸ χωράφι σπέρνομε τὸν ἕνα χρόνο στάρι, καὶ τὸν ἄλλον ἕνα σκαλιστικὸ φυτό, κυρίως ὄσπρια, ἢ καὶ πατάτα, βαμβάκι, καπνό, σουσάμι ἢ ὅτι ἄλλο.

Δεύτερο καὶ σπουδαιότερο: Στὰ ἄφθονα καὶ κατάλληλα ὀργώματα, σβαρνίσματα κλπ. Αὐτὰ κάνουν τὸ ἔδαφος ν' ἀπορροφᾷ τὸ νερὸ καὶ νὰ τὸ κρατᾷ.

Τρίτο: Στὴν κατάλληλη καὶ καλὴ λίπανση.

Τέταρτο: Στὴν ἐκλογὴ καλοῦ σπόρου. «Ντρᾶϊ φάρμιν» κυριολεκτικὰ θὰ πῆ «στεγνὴ καλλιέργεια». Δηλαδὴ καλλιέργεια σὲ ξερὸ χωράφι.

Τὸ ζήτημα εἶναι σπουδαῖο, γιατὶ στὸν τόπο μας ποὺ τὰ περισσότερα χωράφια ἀπὸ τὴν βροχὴ περιμένουν νὰ ποτιστοῦν, εἶναι ἡ μόνη μέθοδος, ὁ μόνος τρόπος γιὰ ν' ἀποδώσουν κι' αὐτὰ τὸ ἀνώτερο ποὺ μποροῦν νὰ δώσουν. Γι' αὐτὸ θὰ εὐχαριστήσω τὸν φίλο μας τὸν Κωνσταντίνου ποὺ μὲ τὸ γράμμα του μοῦ θύμησε πῶς πρέπει νὰ σᾶς μιλήσω πλατύτερα γιὰ τὴν καλλιέργεια τοῦ σταριοῦ καὶ γιὰ τὴν σὲ ξερὰ μέρη καλλιέργειά του.

ΛΑΧΑΝΟΚΗΠΟΣ

Τὸ σινάπι.

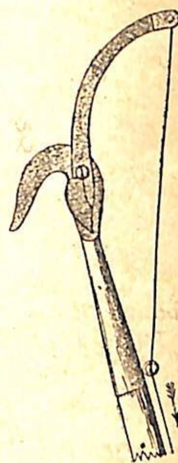
Ἄλλος ἀναγνώστης μας, ὁ Πέτρος Δημητριάδης ἀπὸ τὴν Καβάλλα μοῦ ζητάει νὰ γράψω γιὰ τὰ σινάπια. Πῶς καλλιεργοῦνται, πότε φυτεύονται, κλπ.

Σινάπια εἶναι δυὸ εἰδῶν. Τὸ ἄσπρο καὶ τὸ μαῦρο. Τὸ ἄσπρο εἶναι ἐγγλέζικο καὶ τὸ μαῦρο γαλλικό, καὶ μοιάζει μὲ τὸ δικό μας τὸ ἄγριο ποὺ τὸ μαζεύουν καὶ τὸ πουλᾶνε.

Ἡ λαψάνα ποὺ εἶναι ἀγριόχορτο στὰ χωράφια, εἶναι κι' αὐτὴ εἶδος ἄγριου σιναπιοῦ.

Ἀπὸ τὸ ἀλεύρι τοῦ σιναπιοῦ, γίνονται οἱ σιναπισμοὶ καὶ ἡ μουστάρδα. Πιὸ πολὺ ἀπὸ τὸ ἄσπρο.

Ἡ καλλιέργεια τοῦ σιναπιοῦ εἶναι πολὺ εὔκολη θέλει μονάχα χῶμα καλὰ ὀργωμένο καὶ κοπρισμένο ὅπως ἄλλωστε τὰ περισσότερα λαχανικά. Ὁ σπόρος του εἶναι πολὺ μικρός, στρογγυλός, καὶ μοιάζει μὲ τὸ χῶμα. Γι' αὐτὸ ὅταν σπέρνομε, πρέπει νὰ τὸν ἀνακατεύομε μὲ ψιλὴ ἄμμο, γιὰ νὰ διακρίνεται καὶ νὰ πέφτη ὁμοιόμορφα. Ὕστερα σκεπάζομε τὸν σπόρο μὲ τσουγκράνα.

Ψαλίδα γιὰ κλάδεμα πάνω σὲ κοντό.

Ἡ σπορὰ ἀρχίζει ἀπὸ τὸν Φεβρουάριο καὶ ἐξακολουθεῖ ὡς τὸ Μάϊο. Ἀφοῦ φυτρώσει τὸ σινάπι, βοτανίζομε κι' ἂν εἶναι δυνατὸν σκαλίζομε καὶ ἀραιώνομε τὰ φυτρωμένα, γιὰ ν' ἀποχτήσουν τὰ φυτὰ τρυφερὰ φύλλα καὶ μεγάλα βλαστάρια.

Τὸ σινάπι πρέπει νὰ κόβεται ὅταν βλαστήσῃ. Κυρίως κόβεται τὸ βλαστάρι καὶ χωρίζεται ἀπὸ τὸ φυτό. Ὕστερα μὲ τὰ ποτίσματα στὴ θέση του φυτρώνει ἄλλο ποὺ κι' αὐτὸ τὸ κόβωμε, κ.ο.κ.ε.

Ὁ μπάρμπα ΜΗΤΡΟΣ

❖❖

Προαιρετικὲς εἰσφορές

Ἐλάβαμε τὶς πάρα κάτω προαιρετικὲς εἰσφορές:

Ἀριστοτέλης Νικολαΐδης (21-1) . .	1.000
Λάμπρος Στ. Ντότσιος (25-22) . .	2.000
Κωστῆς Ρούσσος (25-26)	5.000
Νίκος Τσαμτσάκης	2.000

Ἔγκριση ψευδωνύμων

Ἐγκρίνονται τὰ ψευδώνυμα:

Ἀρτινοπούλα, Θάνος Ἀθάνατος, Σεζάμ, Χλωμὲς Ἀχτίδες, Ρὸζ Μαργαριτάρι.

Γιά νά γνωρίσωμε τήν ΕΛΛΑΔΑ

Ἡ πολιτεία μὲ τοὺς καταρράχτες

Ξεκινᾶμε πάλι ἀπ' τὴ Θεσσαλονίκη γιὰ τὴ συνέχεια τῆς ἐκδρομῆς μας στὴ Δυτικὴ Μακεδονία.

Ἔχουμε πάρει ἕνα αὐτοκίνητο ποὺ χωρεῖ μόλις τὴ μικρὴ συντροφιά μας. Θέλομε νὰ στεκόμαστε ὅπου μᾶς ἀρέσει, νὰ μένουμε ὅσο θέλουμε σὲ κάθε τοπεῖο. Ἐξ ἄλλου τὸ τραῖνο μᾶς ἔχει λιγάκι κουράσει καὶ προτιμοῦμε ν' ἀλλάξουμε μέσο συγκοινωνίας.

— Ποιὸς θἆναι ὁ πρῶτος σταθμός μας; ρωτᾶ ἡ Μυρτώ.

—Ἡ ἀρχαία Πέλλα, τῆς ἀποκρίνομαι καὶ τὰ μάτια τοῦ Φάνη ἀστράφτουν ἀπὸ χαρά. Ὁ ἀνηψιός μου λατρεύει τὸ Μέγα Ἀλέξανδρο κι' ἡ σκέψη πὼς θὰ περάσωμε ἀπ' τὴν πρωτεύουσά του τὸν συγκινεῖ.

—Ὤ, δὲ σώζεται τίποτε σπουδαῖο, τοῦ λέω.

— Πῶς! Σώζεται τὸ λουτρὸ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, λέει ὁ ὁδηγός. Θὰ σταθῶ νὰ τὸ δῆτε.

Κοντὰ στὰ Γιαννιτσά, μᾶς δείχνει κάποιο ἐρείπιο σκεπασμένο μὲ ἄγρια βλάστηση: Πλῆθος θαμνόδεντρα καὶ κισσοὶ κι' ἀγριοσυκιὲς ποὺ ἀνάμεσα τους ἀναπηδοῦν, σὲ κρουστάλλινους πίδακες, τ' ἀσημένια νερὰ τῶν λουτρῶν. Τὰ ἴδια ἐκεῖνα π' ἀνάβρυζαν στὸ παλάτι τοῦ βασιλιᾶ τῆς Μακεδονίας καὶ πότιζαν τοὺς βαθύσκιωτους κήπους τῆς Πέλλας... Τίποτε ἄλλο δὲν ἔμεινε. Ὅλα τ' ἀφάνισε ὁ χρόνος. Μονάχα αὐτὰ τὰ νερά, στὴν αἰώνια ροή τους, κρατοῦν τὴ ζωὴ μιᾶς τρισένδοξης ἐποχῆς.

Παραπέρα, νὰ καὶ μιὰ δόξα νεώτερη. Ἡ μικρὴ πολιτεία τῶν Γιαννιτσῶν στὴ μέση τοῦ κάμπου. Ἐδῶ ὁ ἑλληνικὸς στρατὸς κέρδισε μιὰ μεγάλη νίκη τὸ 1912 ὅταν ἐλευθερώθηκε κι' ἡ Θεσσαλονίκη.

Στεκόμαστε νὰ θαυμάσωμε τὸ ἡρῶο. Ἕνα σύμπλεγμα ἐξαιρετικῆς τέχνης. Τὸν ἄγνωστο ἥρωα, ποὺ πεθαίνει στὴν ἀγκαλιὰ τῆς Ἑλλάδας, τὸν στεφανώνει, πετώντας ψηλότερα ἡ Θεὰ Νίκη. Παραστατικώτατο, συγκινητικό, ἐπιβλητικὸ στὴν ἁπλότητά του.

Περνᾶμε τὸν κάμπο ποὺ ἦταν ἄλλοτε ὁ περίφημος Βάλτος,— ἡ λίμνη τῶν Γιαννιτσῶν,— ποὺ τὰ «Μυστικά» του μᾶς ἔδωκε τόσο περίφημα ἡ ἀσύγκριτη πέννα τῆς Πηνελόπης Δέλτα.

Σὲ τοῦτα τὰ βαλτοτόπια, ποὺ σήμερα μὲ τὴν ἀποξήρανση ἔγιναν κάμποι καὶ κῆποι κι' ἀγροὶ εὐφορώτατοι, παίχτηκε κάποτε τῆς Μακεδονίας ἡ τύχη. Ἐδῶ φώλιαζαν οἱ ἀετοὶ τοῦ ἀγώνα, ὁ Τέλος Ἄγρας, ὁ Νικηφόρος καὶ τόσοι ἄλλοι ἀνώνυμοι ἥρωες Μακεδονομάχοι.

Τὰ μεγάλα ποτάμια, ποὺ συναντᾶμε τὸ ἕνα μετὰ τὸ ἄλλο δίνουν στὴ φύση μιὰ χάρη παράξενη. Ἀλιάκμονας, Ἀξιός, Λουδίας καὶ Βόδας. Σφύζει ἡ βλάστηση γύρω τους, μηχανὲς ἀνασκάπτουν τὴν κοίτη τους νὰ χωρέσουν τὰ πλούσια νερά, ποὺ τοὺς στέλνουν ἀέναα οἱ καρδιὲς τῶν βουνῶν.

Βοδενά, πόλη τῶν νερῶν! Μὰ δὲ μᾶς χρειάζεται τὸ ξενόγλωσσο ὄνομά σου. Εἶσαι ἡ Ἔδεσσα, ἡ πανάρχαιη ἕδρα τῆς Μακεδονικῆς δυναστείας : «Αἰγαί», ἦταν τότε ἡ ὀνομασία σου, κι' ἦσουν ἡ πρωτεύουσα ὡς τὸν ἕκτο αἰῶνα ποὺ ὁ Ἀρχέλαος ἔκτισε τὴν Πέλλα.

— Νὰ οἱ καταρράχτες, λέει ὁ Φάνης, καὶ δείχνει κατάκορφα στὸ βουνό, ἀσημένιες κορδέλες, ποὺ χύνονται πρὸς τὸν κάμπο.

Τί θέαμα! Κι' ὅμως μοιάζει ἀκόμα μὲ ζωγραφιὰ γιατὶ δὲν ἀκοῦς τὴ βοή τους.

Ἡ πόλη, κτισμένη σὲ ὕψωμα, ἔχει θέα περίφημη. Πνίγεται ἀπ' τὴ βλάστηση, τὴ δροσιὰ καὶ τὴν πράσινη θάλασσα τοῦ κάμπου ποὺ τὴν κυκλώνει. Εἶναι τόση ἡ γοητεία τῆς καταπράσινης αὐτῆς γῆς, ποὺ δὲ βρίσκεις εἰκόνα γιὰ νὰ τὴν δώσης πιὸ παραστατικά. Ἡ Ἔδεσσα εἶναι ἀσύγκριτη, πολιτεία ἀλήθεια μοναδική!

Ἔχουμε σκαρφαλώσει στὸ λόφο, μπαίνομε στὶς πρῶτες γειτονιές.

Μιὰ μικρὴ Βενετία! Ποτάμια χωρίζουν τὰ σπίτια, μὲ γεφυράκια περνοῦν οἱ γειτόνοι καὶ πάνε στὰ σπίτια τ' ἀντικρυνά. Σκύβουν ἀπ' τὰ παράθυρα κεφαλάκια περίεργα, ποὺ τὰ καθρεφτίζουν τὰ κρουσταλλένια νερά. Λίγο ἀκόμη νὰ σουρουπώση κι' ἡ φαντασία θὰ δῆ τὶς γόνδολες ν' αὐλακώνουν τὰ γραφικὰ κανάλια τῆς πολιτείας ποὺ κλείνει τόσο μυστήριο.

— Πᾶμε στὸ πάρκο, μᾶς λέει ὁ Λεωνίδας. Εἶναι περίφημο, καθὼς λένε...

—Ὄχι ἀκόμα, ἐλᾶτε μαζί μου νὰ δῆτε ἀπὸ ψηλὰ τὴ σμαράγδινη θάλασσα τοῦ κάμπου.

Αὐτὸ τὸ θέαμα τὄχα ξαναδῆ, πρὶν ἀπὸ πολλὰ χρόνια, ποὺ εἶχα ἔρθει φοιτήτρια κι' ἔχει μείνει ἀξέχαστο ἀπὸ τότε στὴν μνήμη μου.

Τὸ ὕψος τῆς Ἔδεσσας δὲν εἶναι μεγάλο. Εἶναι ζήτημα ἂν ἔχει ἀπὸ τὸν κάμπο τὸ ὀροπέδιο ἑκατὸ μέτρα ὑψόμετρο. Κι' ὅμως στέκεται, σὰν καστρόπυργος, πάνω ἀπ' τὴν ἀπέραντη πεδιάδα, ποὺ ξεκουράζει τὸ μάτι στὴν ποικιλία τῆς βελουδένιας στολῆς της. Ἕνας κύκλος ὁλόγυρα, δίχως ὁρατὴ περιφέρεια, μιὰ παραδεισένια περιοχή, ἡ πιὸ ἥμερη ζούγκλα, γεμάτη φρουτόδεντρα καὶ τριανταφυλλιές καὶ περικοκλάδες, ποὺ τὶς τυλίγουν, στὸ διάφανο πέπλο τους, οἱ πυκνοὶ ὑδρατμοὶ ἀπ' τοὺς πλούσιους καταρράχτες.

— Τοὺς ἀκοῦς, ὅπου κι' ἂν σταθῆς, δίχως νὰ τοὺς βλέπης. Μόνο τ' ἀσημένια ποτάμια τους σβύνουν ἥμερα, σὰ θηρία τιθασευμένα, στὸ πράσινο δάσος.

— Πᾶμε στὸ πάρκο καὶ θὰ τοὺς δῆτε, μᾶς ξαναλέει ὁ Λεωνίδας.

Ποῦ ἦταν κρυμμένη ἡ εὐρωπαϊκὴ αὐτὴ γωνιά; Ποῦ βρισκόμαστε; Ἕνα κομμάτι ἀπὸ τοὺς κήπους τοῦ Παρισιοῦ, μὲ τὶς γραφικές τους πισίνες καὶ τὶς πτυχὲς τῶν νερῶν, μᾶς ξαφνιάζει. Δυὸ δεξαμενές, ὅπου λούζονται τὰ παιδιὰ τῆς Ἔδεσσας, σὰν ὑδρόχαροι κύκνοι. Ἀπ' τὰ χείλη κάθε πισίνας ξεφεύγουν, σὲ γραφικὲς πτυχές, τὰ νερά, σχηματίζουν κανάλια ὁρμητικὰ ὥσπου, ξάφνου, τὰ συνεπαίρνει ὁ γκρεμὸς καὶ ξεχύνονται σὲ πεντέξη μικροὺς καὶ μεγάλους καταρράχτες. Κατεβαίνομε κάτω στὸ γκρεμὸ νὰ χαροῦμε τὴ μανία τους, νὰ μᾶς λούσουν οἱ ἀφροί τους, ν' ἀφήσουμε τὴ βουή τους, νὰ μᾶς σκεπάση τὶς ἔγνιες καὶ τὶς φροντίδες, νὰ μᾶς χωρίση ἀπὸ τὸν κόσμο.

Δὲν ἔχομε τί νὰ ποῦμε, μὰ κι' ἂν μιλούσαμε δὲ θἄκουγε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο. Ἡ φύση ἐκμηδενίζει τὸν ἄνθρωπο τέτοιες ὧρες. Μυρμηκάκια ποὺ εἴμαστε μπροστὰ στὴν αἰώνια δύναμη τοῦ νεροῦ.

—Ὁ λευκὸς ἄνθραξ!, ἀκούω τὸ Λεωνίδα νὰ μουρμουρίζη. Ὅταν μακραίνουμε ἀπ' τὴ βουὴ τοῦ ζητῶ ἐξήγηση.

—Ἔτσι ὀνομάζουμε στὴ μηχανικὴ τὶς ὑδατοπτώσεις μοῦ λέει. Γιατὶ τὰ νερά, ὅταν πέφτουν μ' ὁρμή, δίνουν κίνηση σὲ πολλὰ ἐργοστάσια, ἀντικαθιστῶντας τὸ κάρβουνο. Θὰ δοῦμε πολλὰ ἐργοστάσια ποὺ κινοῦνται μὲ τὴν ὁρμὴ τῶν νερῶν, ὅπως στὸν τόπο μας μὲ τὰ λίγα ρυάκια δουλεύουν οἱ νεροπρίονες στοὺς νερόμυλους. Ἐδῶ, πιὸ ψηλά, σ' ἕνα ἄλλο χωριό, στὴν Ἄγρα, γίνουνται τώρα ἔργα σπουδαῖα ποὺ θὰ ἐξηλεκτρίσουν ὁλόκληρη τὴ Μακεδονία. Μιὰ ἑταιρία ἰταλικὴ ἔχει ἀναλάβει τὰ ἔργα. Μὰ δὲ φτάνουν οἱ καταρράχτες τῆς Ἔδεσσας καὶ τῆς Ἄγρας καὶ παίρνουν νερὸ κι' ἀπ' τὴ λίμνη τοῦ Ὀστροβοῦ.

— Μὰ τί εἶναι τὸ Ἕλος τῆς Ἄγρας ποὺ διάβαζα τόσες μέρες στὶς ἐφημερίδες; ρώτησε ὁ Φάνης.

—Ἄ, ναί. Κάτι εἶδα κι' ἐγώ. Φαίνεται πὼς τὰ πολλὰ νερὰ πλημμύρισαν μιὰ περιοχή, γιατὶ πρέπει ν' ἀνασκάπτωνται κάθε τόσο οἱ κοῖτες τους. Ἔτσι, ἀχρηστεύθηκαν ἕνα πλῆθος καλλιεργήσιμες γαῖες, κι' οἱ χωρικοὶ ἔκαναν διαβήματα στὴν Κυβέρνηση νὰ τοὺς βοηθήση νὰ λευτερώσουν τὰ κτήματά τους ἀπὸ τὸ ἕλος.

— Δὲν πᾶμε στὴν Ἄγρα; Λένε πὼς ἔχει τὸν μεγαλύτερο καταρράχτη, εἶπε ἡ Μυρτώ.

— Ναὶ πᾶμε, θεία, λέει κι' ὁ Φάνης. Ἔχουμε χρέος νὰ χαιρετίσουμε τ' ἅγια χώματα ὅπου μαρτύρησε ὁ Τέλος Ἄγρας. Ἐκεῖ δὲν τὸν κρέμασαν οἱ κομιτατζῆδες;

— Ναί, Φάνη, στὸ Βλάντοβο, ποὺ γιὰ χάρη τοῦ ἥρωα, πῆρε πιὰ τ' ὄνομα του κι' ἔγινε ἀθάνατο. Εἶναι ἕνα ὡραῖο χωριό, κάπου τρία χιλιόμετρα πέρα ἀπ' τὴν Ἔδεσσα. Ἀξίζει νὰ πᾶμε πρωὶ πρωὶ αὔριο ποδαρόδρομο. Θὰ μᾶς συνοδεύουν τ' ἀηδόνια καὶ τὰ νερά, τραγουδῶντας τὶς ὀμορφιὲς τῆς Μακεδονίας.

—Ὡραία ἰδέα! εἶπε ἡ Μυρτώ.

Συμφωνῶ μὲ τὴ θεία. Θὰ πᾶμε πρωὶ πρωὶ μὲ τὰ πόδια. Καὶ τώρα τί λέει τὸ πρόγραμμα;

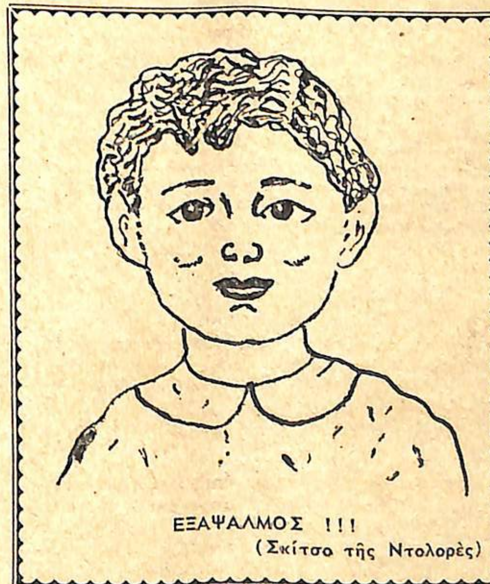
— Πετροκέρασα, ἀποκρίνεται ὁ Λεωνίδας. Εἶναι καιρὸς νομίζω νὰ δοκιμάσουμε καὶ τὰ ὡραῖα κεράσια τῆς Ἔδεσσας, ποὺ δὲν ἔχει τὰ ὅμοια τους ἡ Ἑλλάδα.

—Ἐσύ, παιδί μου, εἶσαι ἀδιόρθωτος, εἶπε ἡ Μυρτὼ ἀγανακτισμένη. Πῶς μπορεῖς καὶ σκέπτεσαι τὸ στομάχι σου τέτοιες ὧρες;

— Μὲ συγχωρεῖς, ἀδερφούλα, ἀπολογήθηκε ὁ Λεωνίδας. Κάθε ἄνθρωπος νοιώθει τὴν ὀμορφιὰ μὲ τὸν τρόπο του. Ἄλλος βουβαίνεται κι' ἄλλος γίνεται ἔξαλλος καὶ ξεσπᾶ σὲ φωνὲς καὶ πηδήματα. Σ' ἄλλον δίνει διάθεση γιὰ τραγούδι καὶ σ' ἄλλον χαρίζει τὴν ἔκσταση τῶν ἀγγέλων. Ἐμένα μ' ἀνοίγει τὴν ὄρεξη γιὰ φαΐ, τί νὰ γίνη; Πᾶμε λοιπὸν γιατὶ δὲ σᾶς βλέπω ἀπὸ τὴν πεῖνα.

Κανένας δὲν εἶχε ἀντίρρηση, γιατὶ εἶχε βραδυάσει κι' ἔπρεπε νὰ νοιαστοῦμε γιὰ δεῖπνο καὶ γιὰ κρεββάτι.

ΕΛΕΝΗ ΠΑΡΗ

ΕΞΑΨΑΛΜΟΣ !!!
(Σκίτσο τῆς Ντολορὲς)

Τί πρέπει νὰ κάνουμε
ΩΣΠΟΥ ΝΑΡΘΗ Ο ΓΙΑΤΡΟΣ

ΔΑΓΚΩΜΑΤΑ ΕΝΤΟΜΩΝ

Μέλισσες καὶ σφῆκες

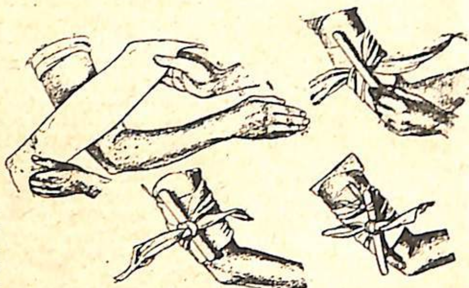
Ἂν σᾶς τσιμπήση μέλισσα ἢ σφῆκα, πρέπει νὰ φροντίσετε νὰ βγάλετε ἀμέσως τὸ κεντρὶ ποὺ συνήθως μένει στὴν ἐπιφάνεια τοῦ δέρματος.

Ἂν πιέσετε δυνατὰ κοντὰ στὴν τσιμπιὰ μὲ τὴν μύτη ἑνὸς σουγιὰ ἢ τὴν κόψη ἑνὸς μαχαιριοῦ, τὸ κεντρὶ βγαίνει. Ἂν ἔχετε πρόχειρη σόδα, ρῖξτε λίγο νερό, ἴσια ἴσια νὰ γίνη μιὰ ζύμη, κι' ἀφῆστε την ἐπάνω στὴν πληγή. Ἂν δὲν ἔχετε, βάλτε ἀμμωνία, ποὺ ἀνακουφίζει ἐπίσης πολὺ (ἡ ἀμμωνία ὀφελεῖ καὶ στὰ τσιμπήματα τῶν κουνουπιῶν).

Δαγκώματα ἀπὸ φαρμακερὰ ἔντομα

Τὰ πιὸ συνηθισμένα, εἶναι τὸ δάγκωμα τοῦ σκορπιοῦ καὶ τῆς σκολόπενδρας (εἶδος σαρανταποδαρούσας) γιατὶ εὐτυχῶς στὸν τόπο μας δὲν ἔχομε ἔντομα πραγματικὰ δηλητηριώδη ποὺ τὸ δάγκωμά τους νὰ προξενῆ θάνατο.

Ὡστόσο τὸ δάγκωμα τοῦ σκορπιοῦ καὶ τῆς σκολόπενδρας, προξενεῖ πρίξιμο τοπικό, κι' ἀκόμη λιποθυμίες, τάση γιὰ ἐμετὸ (ναυτία) τρεμοῦλα, κακοδιαθεσία κλπ.

Τουρνικὲ στὸ μπράτσο.

Τὸ πρῶτο ποὺ θὰ κάνωμε, εἶναι νὰ ἐφαρμώσωμε ἕνα τουρνικὲ πάνω ἀπὸ τὸ δάγκωμα. Θυμᾶστε τί εἶναι τὸ τουρνικέ; Σας ἔχω ξαναμιλήσει. Ἐπειδὴ ὅμως εἶναι κάτι πολὺ χρήσιμο γιὰ πολλὲς περιπτώσεις, σᾶς δίνω καὶ πάλι μιὰ σειρὰ εἰκόνες, γιὰ νὰ μάθετε καλὰ πῶς νὰ τὸ ἐφαρμόζετε. Θυμηθῆτε πῶς πρὶν βάλωμε τὸ τουρνικέ: α. Σκεπάζομε τὸ μέρος ποὺ ὑπάρχει ἀρτηρία μὲ διπλωμένο μαντήλι ἢ γάζα. β. Ἀφοῦ τὸ ἐφαρμόσωμε, προσέχομε νὰ μὴ τὸ σφίξωμε ὑπερβολικά, γιὰ νὰ μὴ σταματήση ἡ κυκλοφορία. (Μπορεῖ τότε νὰ πάθη μεγάλο κακὸ ὁ ἄρρωστος. Ἀκόμα καὶ γάγγραινα). γ. Πρέπει νὰ χαλαρώνομε τὸ τουρνικὲ κάθε τέταρτο τῆς ὥρας ἢ κάθε εἴκοσι λεπτὰ χωρὶς νὰ τὸ βγάζωμε ἀπὸ τὴ θέση του. Ἀφοῦ λοιπὸν ἐφαρμόσωμε τὸ τουρνικὲ πιὸ ψηλὰ ἀπὸ τὴν πληγὴ καὶ τὸ σφίξομε, ὁ ἄρρωστος πρέπει νὰ πιπιλίση τὴν πληγή του, φτύνοντας ἀμέσως. Ἂν αὐτὸ δὲν μπορεῖ νὰ τὸ κάνη ὁ ἴδιος, θὰ τὸ κάνη κάποιος ἄλλος, προσέχοντας ὅμως νὰ μὴν ἔχη σκασμένα χείλη ἢ πληγὴ στὸ στόμα. Θὰ πιπιλίση ἀρκετὲς φορές, φτύνοντας καλὰ κάθε φορά. Ὕστερα ἀλείφομε τὴν πληγὴ μὲ ἰώδιο (ἢ διάλυση ὑπερμαγγανικοῦ καλίου 1 σὲ 500). Τὸ τουρνικὲ τὸ σφίγγομε καὶ τὸ χαλαρόνομε κάθε δέκα λεπτά.

Ἂν ἡ δαγκωματιὰ εἶναι μεγάλη, μπορεῖ νὰ χρειαστῆ νὰ κάνωμε καὶ τομὴ πάνω στὴν πληγή. (Πῶς γίνεται ἡ τομή, θὰ σᾶς τὸ ἐξηγήσω στὸ ἐπόμενο ποὺ θὰ σᾶς μιλήσω γιὰ τὸ δάγκωμα τῶν φειδιῶν καὶ προπαντὸς τῆς ὀχιᾶς ποὺ εἶναι τὸ πιὸ συνηθισμένο στὸν τόπο μας).

Συνήθως αὐτὰ ποὺ εἴπαμε φτάνουν γιὰ νὰ συνέλθη ἐκεῖνος ποὺ τὸν δάγκωσε σκορπιὸς ἢ σαρανταποδαροῦσα. Ἂν ὅμως εἶναι εὔκολο, καλοῦμε τὸν γιατρό.

Ἐρεθισμὸς τοῦ δέρματος ἀπὸ θαλάσσια ζῶα.

Πολλὲς φορὲς ἂν στὴ θάλασσα ἀγγίξομε ὡρισμένα θαλάσσια ζῶα (μέδουσες, κλπ.) τὸ δέρμα μας κοκκινίζει, μᾶς τσούζει, καὶ κάποτε πονάει τόσο δυνατά, ποὺ μπορεῖ νὰ πάθωμε καὶ «σόκ».

Τί πρέπει νὰ κάνωμε;

Πρῶτα - πρῶτα νὰ τρίψωμε καλὰ τὸ μέρος ποὺ τσούζει μὲ ἄμμο, γιὰ νὰ φύγη τὸ γλοιῶδες μέρος μὲ τὶς ἴνες τοῦ ζώου ποὺ πιθανὸν νὰ ἔμειναν. Ἔπειτα νὰ τὸ πλύνωμε μὲ δυνατὴ διάλυση ἀμμωνίας. Κι' ὕστερα νὰ τὸ ἀλείψωμε μὲ σόδα καὶ νερό. (Πολλὴ σόδα, ἐλάχιστο νερὸ) ἢ πομάδα γιὰ τὰ ἐγκαύματα ἂν ἔχομε ἢ καὶ ἁπλὸ λάδι τοῦ φαγητοῦ.

Ὁ γιατρὸς Κ.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΠΡΟΣ ΜΙΜΗΣΗ
ΟΙ «ΣΠΟΡΙΑΔΕΣ» ΤΟΥ ΧΟΥΜΝΙΚΟΥ

Ἀπὸ βραδὺς ἡ ὁμάδα μας οἱ «Σποριάδες», ἀπεφάσισε νὰ ἀλωνίση τὰ λίγα σιταροδέματα μιᾶς συγχωριανῆς μας χήρας καὶ τυφλῆς γυναίκας.

Τὸ πρωῒ μὲ τὰ ζῶα μας καὶ δυὸ ἁμάξια ξεκινήσαμε γιὰ τὸ χωράφι. Στὸ δρόμο μὲ χαρά, τραγούδια, καὶ γέλια. Ἀφοῦ φθάσαμε στὸ χωράφι φορτώσαμε τὶς λίγες ἀλλὰ τίμια δουλεμένες μὲ τὰ ροζιασμένα χέρια της θυμωνιές. Τὸ παιδάκι της ποὺ ἦρθε μαζί μας δὲν ἠμποροῦσε νὰ κρύψη τὴν μεγάλη του χαρά. Σὲ λίγο μιὰ φάλαγγα ἀκολουθεῖ τὸ φειδωτὸ ἁμαξόδρομο. Θὰ μᾶς ἔβλεπε κανεὶς χωρὶς νὰ καταλάβη τί συμβαίνει. Ἐμεῖς προχωρούσαμε τραγουδώντας. Τὸν τόσο μεγάλο δρόμο τὸν βαδίσαμε χωρὶς νὰ τὸ καταλάβωμε, ἀφοῦ προηγουμένως διασχίσαμε ὁλόκληρο τὸν κάμπο τοῦ χωριοῦ μας. Καὶ νὰ σὲ λίγο φάνηκε ἡ ἀλωνιστικὴ μηχανή. Μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ φθάσαμε χωρὶς καθυστέρηση στὸν προορισμό μας. Εἴχαμε κατανείμη τὴ δουλειά. Καθένας καὶ κάτι ἔκανε. Ὅλοι μας ἐργατικοὶ σὰν μέλισσες καὶ βιαστικοὶ καὶ προσεκτικοὶ σὰν μηχανές. Οἱ ἐργάτες μᾶς ἔβλεπαν μὲ περιέργεια μὴ μπορώντας νὰ ἐξηγήσουν τὴν ξαφνικὴ ἐμφάνισή μας, καὶ τὸ σκοπό μας. Κανεὶς δὲν ἔμαθε τὴν ἱστορία μας ἐκτὸς ἀπὸ τὸ μηχανικὸ ὁ ὁποῖος μὲ προθυμία μᾶς διευκόλυνε. Ἦταν ὅλα ἕτοιμα καὶ ξεκινήσαμε γιὰ τὸ χωριό. Ἡ σκέψη μας τώρα πετοῦσε στὴ φτωχὴ γυναίκα ἡ ὁποία μᾶς περίμενε. Πόση χαρὰ θὰ αἰσθανόταν ὅταν μᾶς ἔβλεπε στὸ σπίτι της; Καὶ πόση θὰ ἦταν ἡ ἀνακούφησή της ἐξασφαλίζοντας τὸ στάρι τῆς χρονιᾶς. Μ' αὐτὲς τὶς συγκινητικὲς σκέψεις βαδίσαμε ὅλο σχεδὸν τὸ δρόμο. Πραγματικὰ σήμερα οἱ «Σποριάδες» ἔσπειραν τοὺς πρώτους σπόρους τῆς ἀλληλοβοήθειας, τῆς φιλανθρωπίας καὶ γενικὰ τῆς καλῆς πράξεως. Ὅταν πάντοτε μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ ἐκτελοῦμε παρόμοιες φιλανθρωπικὲς σκέψεις θὰ προοδεύσωμε καὶ θὰ ἀποτελέσωμε μιὰν αὐριανὴ δικαία ἐργατικὴ καὶ εἰρηνικὴ κοινωνία.

1η Ὁμὰς «Σποριάδες»

ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Τὸ περιοδικό μας ἀποφάσισε νὰ προκηρύξη δημοψήφισμα ψευδωνύμων γιὰ τὴν ἐκλογὴ τοῦ ψευδωνυμούχου ποὺ ἔχει τὴ μεγαλύτερη δράση καὶ τὸ ὡραιότερο ψευδώνυμο.

Ὅσοι θέλουν νὰ λάβουν μέρος στὸ δημοψήφισμα αὐτὸ πρέπει νὰ στείλουν μέχρι τὴν 31 Αὐγούστου ἐ.ἔ. μιὰ δήλωση ὅτι θέλουν νὰ εἶναι ὑποψήφιοι τοῦ δημοψηφίσματος. Οἱ ὑποψήφιοι πρέπει νὰ ἔχουν ἀνανεωμένο τὸ ψευδώνυμό τους γιὰ τὸ 1952. Ὑποψηφιότητα μποροῦν νὰ βάλουν ἀγόρια καὶ κορίτσια. Τὸν τρόπο ψηφοφορίας καὶ τὰ βραβεῖα τῶν νικητῶν θὰ τὸν δῆτε στὸ ἄλλο φύλλο.

ΤΟ «ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ»

ΝΕΑ ΤΑΛΕΝΤΑ

Θεῖο δεῖλι

Χιλιάδες ρόδα ἀνθίσανε στοῦ οὐρανοῦ τὰ πλάτια
μυριόχρωμα, φανταχτερὰ σὰν τῆς αὐγῆς τὰ μάτια.
Ἀγγέλοι μύριοι φτερουγοῦν τοῦτο τὸ θεῖο δεῖλι,
λευκόφτεροι, φωτόλαμπροι, μὲ μυρωμένα χείλη.
. . . .
Καὶ μένα ἡ ψυχὴ γλυκὰ σὰ μιὰ μικρὴ παιδούλα
ζητᾶ τῆς χάρης τὸ κρασί, μιὰ ὥρια προσευχούλα.

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΤΣΟΥΚΗΣ

Ἡ χελιδονοφωλιὰ

Κάτω ἀπ' τὸ φρύδι τοῦ σπιτιοῦ,
ποὺ λύγισε ἀπ' τὰ χρόνια,
μὲ τέχνη τὴ φωλίτσα τους
χτίσαν δυὸ χελιδόνια.

Νοιώθης χαρὰ νὰ τὰ κοιτᾶς
τ' ἀγέρι νὰ σπαθίζουν
καὶ τὰ μικρὰ παιδάκια τους
μ' ἀγάπη νὰ ταΐζουν.

—Τοῦ χρόνου χελιδόνια μου,
ποὺ πάλι θὲ νὰ ρθῆτε,
ἐδῶ μέσ' στὴν ψυχούλα μου
φωλιὰ χρυσῆ θὰ βρῆτε.

ΚΩΣΤΗΣ ΔΕΙΛΗΝΟΣ

ΝΕΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

Τ' ἀργαστῆρι

Χαρισμένο στὸ φίλο καὶ ζωγράφο Κωστῆ Καλαματιανὸ

Δὲν θ' ἀπαρνηθοῦμε ἐκεῖ τὴν Τέχνη μας.
Ταπεινὸ τοῦ Ὡραίου προσκυνητήρι,
σὲ μιὰ ἀπόμερη γωνιὰ θὰ στήσουμε
θαρρετὰ τῆς Τέχνης τ' ἀργαστῆρι.

Συνεργά μας ἡ Εὐτυχία, ἡ Πίστη μας
καὶ πηλὸς καὶ χρώματα ὅλη Πλάση
καὶ τῆς Τέχνης μας τὰ πλάσματα ὄνειρα
ποὺ κομμάτια Ἀλήθειας τἄχουν πλάση.

Πρὶν νὰ πάρουν τὴ ζωὴ ἀπ' τὰ χέρια μου
θὰ τοὺς δίνης κάτι ἀπ' τὴν ψυχή σου,
τοῦ Ὡραίου προσκύνημα ἡ Θρησκεία σου
τοῦ Ὡραίου ψαλμὸς ἡ προσευχή σου.

Εἶπε:

Βαδίζω μέσ' τὴν νύχτα στὸ σκοτάδι.
Τοῦ νοῦ μου ὁ λύχνος μὲ τὸ λίγο λάδι
τρεμόσβηστη μιὰ φλόγα συγκρατεῖ
καὶ ψηλαφώντας στ' ἄγνωστο στρατὶ τῆς ζήσης μου
τοῦ θείου φωτὸ Σου λαχταρῶ τὸ χάδι.

ΧΡΗΣΤΟΣ Δ. ΗΛΙΑΣ

«Πάντα θὰ ξεκινῶ»!...

Πάντα θὰ ξεκινῶ ταξιδευτής,
γιὰ στράτες, ἄλλων τόπων·
χαρά μου, νὰ σταθῶ ὁ στοχαστής,
λογιῶν - λογιῶν, ἀνθρώπων!...

Πάντα θὰ ξεκινῶ ταξιδευτής,
σὲ πέλαγα, σὲ χῶρες·
κι' ὡς θὲ νὰ βρίσκομαι μεσοστρατίς,
θὰ προσκυνῶ, τὶς ὧρες!...

Τὶς ὧρες, ποὺ θὰ στέκονται σταθμοί,
στὸ πρῶτο τὸ ξεκίνημά μου·
τὶς ὧρες, ποὺ θὰ γίνονται παλμοί,
ἀνάστασης, γιὰ τὴν καρδιά μου!...

ΙΑΚΩΒΟΣ ΕΜΜ. ΨΑΡΡΑΣ
(Νάξος)

Τά παιδιά γράφουν

Η ΓΙΑΓΙΑ ΜΟΥ

'Από τότε πού ἤμουνα πολὺ μικρὸ παιδάκι θυμᾶμαι ποὺ ἔβλεπα τὴ σεβάσμια μορφὴ τῆς γιαγιᾶς μου. Ἦταν κάπου 80 χρονῶν, τὸ κεφάλι της ἄσπριζε σὰν τὸ χιόνι, τὸ πρόσωπο καὶ τὰ χέρια της ἦταν καταζαρωμένα. Ἐπειδὴ τὰ γέρικα πόδια της δὲν μποροῦσε νὰ τὰ στηρίξη καλὰ - καλὰ ἐπάνω στὸ ἔδαφος, ἦταν καρφωμένη ὁλημερὶς στὸ κρεββάτι. Τὰ χειμωνιάτικα βράδυα ἐνῶ ἔξω τὸ χιόνι ἔπεφτε στὴ γῆ, ἡ γιαγιά μου μάζευε γύρω στὸ τζάκι τὰ τέσσερα ἐγγόνια της Σπῦρο, Μάριο, Πόπη καὶ Μίνα καὶ ἄρχιζε νὰ μᾶς λέῃ ὡραῖες ἱστορίες. Κι' ἐμᾶς πρὶν τελειώση ἡ ἱστορία μᾶς ἔπαιρνε ὁ ὕπνος.

Ὅταν σκόλαγα ἀπὸ τὸ σχολεῖο ἔτρεχα γρήγορα στὸ σπίτι, ἔπαιρνα ἀμέσως τὸ κανάτι τῆς γιαγιᾶς καὶ πήγαινα νὰ τῆς φέρω δροσερὸ νερό. Ἐνῶ τῆς τὸ ἔφερνα χίλιες εὐχὲς ἄκουγα νὰ μοῦ λέῃ μὲ τὰ τρεμάμενα χείλη της. Κάποια μέρα φτερούγισε ἡ ψυχή της κοντὰ στὸν Παντοδύναμο Πλάστη τῆς Αἰωνιότητος.

ΣΠΥΡΟΣ ΣΚΑΦΙΔΑΣ
(Παιδόπολη Βόλου)

ΝΟΣΤΑΛΓΙΕΣ

Ὦ γλυκὲς θύμισες! Ὦ ξαναφέρτε με πάλι στὸ παλάτι σας. Ξαναφέρτε με πάλι στὸ δαντελένιο ἀκρογιάλι τοῦ νησιοῦ μου. Νὰ δῶ τὸ γρανιτένιο ἀκρωτῆρι π' ἄτρωτο στέκει μύρια χρόνια, καὶ στεφανώνετ' ἀπὸ ἀφροὺς τῶν κυμάτων. Νὰ σκίσω τὸ παιχνιδιάρικο κῦμα καὶ νὰ χτίσω πύργους ἀπὸ ἄμμο. Νὰ πλάσω μὲ τὴ φαντασία μου ἱππότες κι' ὄμορφες πυργοδέσποινες, ἀτρόμητα βασιλόπουλα καὶ ξανθὲς πριγκηπέσσες.

Ὦ! Ἂς μποροῦσα νὰ δῶ πάλι τὰ γοργὰ τρεχαντήρια τοῦ νησιοῦ μου ποὺ γυρίζουν γιομάτα ἀσῆμι. Νὰ θαυμάσω τὰ πολύχρωμα πυροφάνια τῆς νύχτας π' ἀργοπλέουν στὸ γαλάζιο φόντο ἢ θαλασσοδέρνουν στὴ μανία τῶν θεριεμένων κυμάτων.

Νὰ θαυμάσω τὰ λιοψημένα παλληκάρια τῆς θάλασσας μὲ τ' Ἀπολλώνιο παράστημα καὶ τὸ φλογάτο βλέμμα.

Νὰ ζήσω ἀστρόφεγγες νύχτες κάτ' ἀπὸ τὸ διαμαντένιο καρφωτὸ οὐράνιο ἀτλάζι.
Καὶ νὰ μιλήσω μὲ τὸ βελούδινο Ζέφυρο.
Ὦ! Καὶ τί δὲ θἄδινα νὰ θαυμάσω πάλι τὴ γαλήνη τῆς θάλασσας ἢ τὴ θεϊκή της ὀργή.
Ὦ! Μικρό μου νησάκι πόσες ὀμορφιὲς ἔχεις!

ΧΡΙΣΤΟΣ ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΑΚΗΣ

ΜΙΑ ΕΚΔΡΟΜΗ

Ἕνας πυρόχρυσος ἥλιος φώτιζε τὴν Πλάση ὅταν ξεκινήσαμε — ἡ τρίτη καὶ τετάρτη τάξη τοῦ Γυμνασίου μας — γιὰ τὴ Βόνιτσα.
Τὸ γεγονὸς τῆς ἐκδρομῆς εἶχε συζητηθῆ, ξανασυζητηθῆ καὶ τέλος ἀποφασίστηκε.

Καὶ τώρα τὸ καΐκι ἀπαλοσχίζει τὰ κύματα ἀφήνοντας πίσω του χιονόλευκους ἀφρούς.
Καὶ τὸ καΐκι συνεχίζει τὸ ταξίδι του ποὺ μᾶς φέρνει ὅλο καὶ πιὸ κοντὰ στὴν εὐτυχία. Τὸ μάτι ἀνήσυχο ἀρχίζει νὰ ἐνδιαφέρεται γιὰ τὴν ἀχνὴ ὑποψία τῆς Βόνιτσας.

Πλησιάζουμε. Ἡ Βόνιτσα φαίνεται πλέον καθαρά. Τὰ μικρὰ κάτασπρα σπιτάκια της μὲ τὴ χαμηλὴ ξωκέλα καὶ τὴ σκιερὴ κληματαριά.
Ἡ ἀλυσσίδα τῶν τειχῶν τοῦ παληοῦ Βενετσάνικου κάστρου της ποὺ φαίνεται νὰ ἐποπτεύη σκουρόχρωμο καὶ αὐστηρό.

Φθάσαμε. Τὸ καΐκι ἀγκυροβολεῖ καὶ μεῖς διαλέγουμε μιὰ ὡραία τοποθεσία γιὰ κατάλυμα. Εἶναι ἕνα δαντελωτὸ ἀκρογιάλι, πλαισιωμένο ἀπὸ ψηλόκορμες λεῦκες ποὺ καθρεφτίζουνται φιλάρεσκα στὰ γαλανὰ νερά του.

Ἡ μέρα πέρασε εὔθυμη καὶ χαρούμενη. Τ' ἀπόγεμα κατεβαίνουμε στὴν πόλη. Πρώτη μας δουλειὰ νὰ ἐπισκεφθοῦμε τὸ πολυθρύλητο κάστρο της. Ἀνεβαίνουμε τὸν ἀνήφορο καὶ φθάνουμε. Κοιτάζοντας κάτω μένουμε μαγεμένοι ἀπ' τὸ γραφικὸ θέαμα. Κάτω, φαίνεται νοικοκυρεμένη ἡ Βόνιτσα μὲ τὸ μικρούλη κόμπο της. Στὸ βάθος ἐπιβλητικὲς οἱ κορφὲς τῶν Τζουμέρκων, καὶ στὰ πόδια τους ἀπαλόγραμμες οἱ ἀκρογιαλιὲς τοῦ Ἀμβρακικοῦ.

Αὐτὴ τὴν ὥρα ὁ ἥλιος ὁλόχρυσος καὶ φλογισμένος γέρνει νοσταλγικὰ στὴ δύση του στέλνοντας πορφυρόχρυσες ἀνταύγειες στὴ θάλασσα στ' ἄνθια, στὰ δέντρα....

... Ὥρα νὰ φύγουμε. Τὸ καΐκι σηκώνει τὴν ἄγκυρα καὶ γλυστρᾶ ἐλεύθερο στὸ γαλανὸ νερό...

Φύγαμε μὲ τὴ γλυκειὰ ἀνάμνηση τῆς ὡραίας Βόνιτσας μὲ τὸ παληὸ Βενετσάνικο κάστρο καὶ τὶς τόσες ὀμορφιές της...

ΣΤΕΓΟΣ ΑΣΤΕΓΟΣ

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΒΟΣΚΟΥ

— Σήκω ἀδερφέ μου Κωσταντὴ καὶ μὴν ἀνα-
[στενάζεις
Σήκω νὰ δῆς τὸ χάραμα, πάνου στὰ κορ-
[φοβούνια
τ'ἀστέρια τρεμοσβύσανε, ἡ μέρα ροδοφέγγει.
Σήκω σὲ κράζουν τὰ πουλιά, στὶς φυλλω-
(σιὲς τῶν δέντρων
Σήκω νὰ δῆς τὰ πρόβατα, στὶς στάνες ποὺ
[βελάζουν
Σήκω κι' ὁ Μαῦρος σὲ καλεῖ, στὸ σταῦλο
[καρτεράει.

* * *

Ὁ Κωνσταντὴς ἦτ' ἄρρωστος, βαρειὰ κρεβ-
[βατωμένος.
Δώδεκα μέρες βόγγαγε, σὰ λαβωμέν' ἐ-
[λάφι.
Τοὖφαγ' ἡ ἀρρώστεια τὸ κορμὶ κι' αὐτὴ
[τὴ λεβεντιά του
Τὴν ὄμορφη τὴ ζηλευτή. Ἀμίλητος, χα-
[μένος
περίμενε τὸ Χάροντα νὰ ἔλθη νὰ τὸν πάρη.
Οἱ δυὸ καλοί του ἀδερφοί, παράστεκαν
[σιμά του.
Κι' ὁ πιὸ στερνὸς ἀπὸ αὐτούς, ὁ Γιάννος
[ὁ λεβέντης
τὸν ἔκραζε νὰ σηκωθῆ, τὴ φύση ν' ἀγναν-
[τέψη
καὶ τ' ἄρρωστο κουφάρι του ἀέρα νὰ ρου-
[φήξη.

* * *

Ὁ Κωσταντὴς ἐμίλησε κι' ἀνάρια - ἀνάρια
[λέγει:
— Δὲ μπορῶ Γιάννο, δὲ μπορῶ τὰ πόδια μου
[σαπίσαν.
Ἐλᾶτε ὅμως πιάστε με καὶ βάλτε με νὰ
[κάτσω
δυὸ λόγια θέλω νὰ σᾶς πῶ καὶ θἄν' τὰ τε-
[λευταῖα.
Ὥρα, τὴν ὥρα ὁ θάνατος θὰ ἔρθη, θὰ σι-
[μώση
καὶ τότε πάρτε τὸ κορμὶ τὸ δόλιο τὸ κου-
[φάρι
στολίστε το μὲ λούλουδα, Μαγιάπριλα καὶ
[κρῖνα
καὶ θάφτε το πολὺ ψηλά, κατάκορφα στὴ
[ράχη
γιὰ ν' ἀγναντεύω τὰ βουνά, τοὺς κάμπους,
[τὶς ραχοῦλες
νὰ 'κῶ τὰ γάργαρα νερά, ποὺ σιγοτραγου-
[δοῦνε
νὰ βλέπω τοὺς συντρόφους μου κι' οὔλους
[τοὺς τσελιγκάδες,
νὰ 'κῶ φλογέρες νὰ λαλοῦν, τροκάνια νὰ
[χτυπᾶνε.
Μέσα στὸ μαῦρο μνῆμα μου, μέσα στὴ
[μαύρη πλάκα
βάλτε καὶ τὴ φλογέρα μου, τὴν ἀηδονολα-
[λίστρα,
τὴ γκλίτσα μου τὴν ἄμοιρη, τ' ἄρματα τ'
[ἀσημένια
λένε ὅτι στὸν Ἅδη βρὲ παιδιά, στὰ νε-
[κρικὰ βασίλεια
θἄβρω κοπάδια πρόβατα, στάνες καὶ βο-
[σκοτόπια.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Δ. ΚΟΥΒΕΛΑΣ
(Φοινικοῦς - Πυλίας)

ΓΙΑΤΙ ΑΓΑΠΩ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ ΜΟΥ

Μικρὴ εἶναι, ἀλλὰ γενναία ἡ Ἑλλάδα μας, ἡ πατρίδα μας. Ποτὲ δὲν δέχεται νὰ τὴν νικήσουν οἱ βάρβαροι ἐχθροί. Πάντα δαφνοστεφανωμένη ἔρχεται νικήτρια ἀπὸ τὸν πόλεμο, μὲ τὴ γαλανόλευκη σημαία μας μπροστά. Ἀπὸ τὰ πέρατα τῆς γῆς ἔρχονται ξένοι, ἀπὸ ἄλλα κράτη γιὰ νὰ ἰδοῦν καὶ νὰ θαυμάσουν τὴν ὡραία μας πατρίδα, μὲ τὰ γραφικὰ ἀκρογιάλια της τὰ ἀσπροβαμένα καὶ χαμηλὰ σπιτάκια της, ποὺ ὁ κάθε ἄνθρωπος ποὺ ζῆ σ' αὐτὴ εἶναι πολύ, πάρα πολὺ εὐτυχισμένος. Ἡ Ἑλλάδα μας, ἡ πατρίδα μας εἶναι μικρὴ καὶ φτωχή, ἀλλὰ ἡ φτώχεια της δὲν τὴν πειράζει νὰ εἶναι ἕνα καλό, ἥσυχο καὶ εὐτυχισμένο κράτος. Ὅπου πᾶς, θὰ ἀκούσης πάντα ἐπαίνους γιὰ τὴν πατρίδα μας, τὴν Ἑλλάδα μας. Ἐμεῖς, τὰ Ἑλληνόπουλα, εἴμαστε ὑπερήφανα γιὰ τὴν πατρίδα ποὺ ἔχουμε.

Μόλις ἔρθη ὁ ἐχθρός, οἱ γενναῖοι φαντάροι μας, τρέχουν νὰ ὑπερασπίσουν τὴν πατρίδα μας, γιὰ νὰ μὴν πατήση τὸ λερωμένο πόδι του ὁ ἐχθρὸς καὶ τὸ λερωμένο πόδι του μολύνει τὸ ἱερὸ χῶμα τῆς πατρίδας μας. Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος ἐδῶ γεννήθηκε, ὁ Πολυμήχανος Ὀδυσσέας, ὁ Ἀχιλλέας, ὁ Δημοσθένης, ὁ Ἀριστοτέλης, ὁ Πλάτων, ὁ Σόλων καὶ πολλοὶ ἄλλοι. Ἐδῶ κατοικοῦσαν οἱ Ὀλύμπιοι Θεοί. Ἐδῶ γεννήθηκε ὁ γενναῖος Λεωνίδας, ὁ Περικλῆς, ὁ Πελοπίδας, ὁ Κίμωνας, ὁ Ἀριστείδης, ὁ Ἡρακλῆς, ὁ Θησέας. Ἡ Ἑλλάδα μας, πολλὲς φορὲς ὅταν ἤθελαν οἱ ἐχθροὶ νὰ τὴν κατακτήσουν, αὐτὴ ἔχυνε ἄφθονο τὸ αἷμα της πάνω στὸ χιόνι, καὶ οἱ φαντάροι μας ἄλλοι γύριζαν καλά ἄλλοι τραυματισμένοι, ἄλλοι χωρὶς χέρι, ἄλλοι μὲ κομμένα πόδια. Ἀλλὰ ποτὲ δὲν παραπονέθηκαν, γιατὶ ὅλα αὐτὰ τὰ ἔδωκαν γιὰ τὴν Ἑλλάδα μας, τὴν πατρίδα μας. Ὦ! Πῶς νὰ μὴν ἀγαπῶ τέτοια πατρίδα σὰν τὴν Ἑλλάδα μας;

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΜΩ·Υ·ΣΙΑΔΟΥ
(Δημοτικὸ Σχολεῖο Ἀβένδρου, τάξη Δ΄)

Η ΛΕΥΤΕΡΙΑ

Σκλαβιά! Λέξη γεμάτη πόνο, λέξη γεμάτη φόβο, μὰ καὶ ἡρωϊσμό. Λέξη ποὺ κάνει τοὺς ἀνθρώπους νὰ παίρνουν τὰ ψηλὰ βουνὰ ζητώντας τὴν ἐλευθερία, ζητώντας ν' ἀναπνεύσουν τὸν καθαρὸ ἀέρα τῆς πατρίδας τους, ποὺ δὲν εἶναι μολυσμένος ἀπὸ τὸν κατακτητή.

Χιλιάδες ἄνθρωποι μπροστὰ στὸ εἰκονοστάσι τοῦ Σωτήρα μας ζητοῦν τὴ σωτηρία τους. Τὴν Ἐλευθερία. Χρόνια περιμέναμε νὰ ξημερώση αὐτὴ ἡ πολυπόθητη μέρα.

Καὶ νά. Μιὰ ἀναλαμπὴ ἔσχισε τὸ πυκνὸ σκοτάδι ποὺ μᾶς ἔπνιγε. Μέσα στὴν ἀναλαμπὴ φάνηκε ἡ λευτεριὰ ἀσπροφορεμένη μὲ δάφνες γιὰ νὰ ράνη τοὺς τάφους τῶν ἐθνομαρτύρων μας. Κρατοῦσε στὸ χέρι της ἕνα σπαθὶ γιὰ νὰ μᾶς κόψη τὶς βαρειὲς ἀλυσσίδες ποὺ μᾶς ἔδεναν. Τὶς ἀλυσσίδες αὐτὲς ποὺ τόσο μᾶς ἔσφιγγαν καὶ μᾶς ἔκαναν νὰ πονοῦμε.

Ἡ Λευτεριὰ σιγὰ - σιγὰ προχωροῦσε καὶ ἡ λάμψη ποὺ τὴν τριγύριζε μεγάλωνε. Περπατώντας πάνω στὰ ἐρείπια ποὺ ἄφησε ὁ κατακτητὴς στὸ χῶμα τῆς Ἑλλάδας μας, ποὺ τὸ πότισαν μὲ τὸ τιμημένο τους αἷμα τόσοι ἥρωες καὶ τόσοι μάρτυρες. Χτυποῦσε βιαστικὰ τὸ σπαθί της τριγύρω της καὶ ἀκουγόταν τὸ σπάσιμο τῶν ἀλυσσίδων τῆς σκλαβιᾶς, καὶ ἀπὸ τὰ στήθια τῶν σκλάβων ποὺ ἐλευθέρωσε ὑψωνόταν ἕνας ὕμνος, ποὺ τὰ τελευταῖα του λόγια ἀντηχοῦσαν σ' ὅλο τὸν κόσμο:

Χαῖρε, ὢ χαῖρε, ΛΕΥΤΕΡΙΑ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ε. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ
(Μαθητὴς Γυμνασίου Ἀπερείου Καρπάθου)

Η ΕΛΛΑΔΑ

Τὴ μικρή μας τὴν Πατρίδα
ποὺ φρουροῦν ἐκεῖ πιστὰ
τὰ πολλά της παλληκάρια
εἰς τὰ σύνορα μπροστά.

Ἡ Πατρίδα μας ἡ Ἑλλάδα
εἶν' ἡ πιὸ εὐτυχισμένη
προχωρώντας μὲ τὴ δᾶδα
Στοῦ Χριστοῦ τὸ φῶς λουσμένη.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ Α. ΓΑΛΟΥΣΗΣ
('Ανδραβίδα)

(Δικαίωμα καταθέσεως ψευδωνύμου: δραχμὲς 2.000. Δημοσιεύσεως ἀγγελιῶν 100 δραχμὲς ἡ λέξη).

1126) (23—16) Τὸν τίτλο Δύο Μαθηματικοὶ ἀπὸ τὴν Ἰουλιέττα τὸν διεκδικεῖ καὶ ἡ Ζελίνα. Ὡραῖο κορίτσι!; Ἰαβέρης

1127) (26—14)

Νομίζω ὅτι ὅλοι σας
φίλοι θὰ ἀπαρῆτε
ποὺ μπῆκα εἰς τὴν κίνηση
τὸν λόγον θὰ ἰδῆτε.

Ἐμπῆκα εἰς τὴν κίνηση
δῶρα νὰ σᾶς δωρίσω
μαζὶ μὲ τὸν Ἐξάψαλμο
ποὺ θὲ νὰ συμμαχήσω.

Γράψε λοιπὸν Ἐξάψαλμε
ἂν θὲς νὰ συμμαχήσωμε
στοὺς κάνοντας τὸν ἔξυπνον
δῶρα νὰ τοὺς δωρήσουμε.

Προκομμένος Τεμπέλης

1128) ΤΑ ΔΩΡΑ ΜΟΥ

Στὸν Πειρατὴ ἀσκορδαλιὰ
ποὺ ἄκουσα πῶς δυναμώνει τὰ μυαλά.
Στὴ Ζελίνα τὴ δασκάλα
χειρόσκαφο γεμάτο γάλα.

Προκομμένος Τεμπέλης

1129) Στὸν Σπαγγοραμμένο δίνω
ἕνα ζεῦγος γυαλιὰ
ἵνα διορθώνει λάθη
τυπογραφικὰ πολλά.

Προκομμένος Τεμπέλης

1130) Στὴν γλωσσοκοπάνα δίνω
ποὺν' παχειὰ ν' ἀδυνατίση
Στὸ Ἀηδόνι δυὸ φτεροῦγες
κι' ἕνα γκαζοντενεκὲ ἀτζοῦγες.

Προκομμένος Τεμπέλης

1131) Δίνω κι' ἕνα ντολμαδάκι
στοῦ Ὀλύμπου τὸ Γεράκι
Εἰς τὸν Ἔγκμοντ δυὸ κρεμμύδια
καὶ στὸν Ἔλατο δυὸ φίδια.

Προκομμένος Τεμπέλης

1132) Στὸν Σαλονικιὸ τὸ Νῖκο
ἕνα ψοφισμένο λύκο.
Στὴν Τσιγγάνα μιὰ κορδέλλα
νὰ τὴν δέση στὰ μαλλιά της
καὶ θὰ τῆς πηγαίνη τρέλλα.

(Ἕπεται συνέχεια) Προκομμένος Τεμπέλης

1133) (26—15) Τροβαδοῦρε δέχομαι. Γράψε πρῶτος μέσω περιοδικοῦ. Πονηρούλης Β'

1134) (26—16) Μαῦρε Πειρατὴ ξέρεις ὅτι ἐγὼ δὲν σηκώνω ἐκβιασμούς. Ἂν θέλης ἀλληλογραφοῦμε σὰν δυὸ καλοὶ φίλοι, ἐὰν δὲ νομίζεις ὅτι εἶσαι θεριὸ ἔχω τὸν τρόπο νὰ σὲ ... δαμάσω. Γουλιέλμος Τέλλος

1135) (26—17)

Στὴν κίνησή σας ἔρχομαι
ἔτσι γιὰ νὰ ξεσκάσω,
γειά σας παιδιά, σᾶς χαιρετῶ
μὲ ὅλο μου τὸ πάσσο.

Τρελλὸς Ἀεροπόρος

1136) Δὲν ἀλληλογραφῶ, δὲν συμμαχῶ, δὲν μπαίνω σὲ σύλλογο, δὲν χαιρετῶ κανέναν. Βζννν! Τρελλὸς Ἀεροπόρος

1137) (26—18) Μετὰ τὴν ἔγκριση τοῦ ψευδωνύμου μου, ἀρχίζω καὶ ἐγὼ μαζὶ μὲ τοὺς φίλους μου τὶς πεννομαχίες. Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση σᾶς χαιρετῶ ὅλους-ες. Ἰδιαιτέρως τοὺς Ἀαεκτζῆδες. Πιττακὸς ὁ Μυτιληναῖος (Ἀεκτζῆς)

1138) Συμφωνῶ γιὰ τὸ (1027) Ἐξαγριωμένε Γάτε, καὶ ἀκόμη ΑΕΚ — Ὀλυμπιακὸς 3 — 1 !! Ἄρα σωστό. Πιττακὸς ὁ Μυτιληναῖος (Ἀεκτζῆς)

1139) ΓΙΑ ΤΟΝ Β. ΡΟΔΟΛΙΝΟ

Χὸ χὸ χό, χὶ χὶ χὶ
γελᾶτε κόττες, χῆνες
νέος βασιλεὺς μᾶς ἦλθε!!
Μά... θ' ἀρχίσουν ἀβαρίες
καὶ θὰ φύγη ὅπως μπῆκε (!!!)

Ντορεμῆς

1140) (26—19) Γεράκι τοῦ Ὀλύμπου ἄνοιξε τὸ 42 τεῦχος νὰ δῆς. Καρμανιόλα ἀλληλογραφῆς; Μαῦρος Πειρατὴς

1141) Προσοχή! Ἐδραπέτευσε τρελλὸς ὀνόματι Ροδολῖνος. Ὑπάρχει μέγας κίνδυνος. Μαῦρος Πειρατὴς

1142) (20—20). Ξ. Μπουκλίτσα (1000). Πῶς τολμᾶς στὴν Α.Μ. Ἀρχιπεννομάχον. Οὐκ οἶδας ὅτι ἐξουσίαν ἔχω.... (835). Ἀρχιπεννομάχος

1143) Β. Ροδαλῖνε. Εἶμαι Βασιλεὺς Πεννομάχων καὶ ὅλοι εἶσθε ὑποπόδιον τῶν... Πασαλιμανιώτη, Σκακιστή, Ροζαρίτα συμμαχοῦμε; Ἀρχιπεννομάχος

1144) (20—21) ΣΤΟΝ ΠΟΝΗΡΟΥΛΗ

Τὶς πονηριὲς παράτα
δὲν περνοῦν ἐδῶ.
Σῦρε σὲ καμμιὰ στράτα
νὰ βρῆς κάναν κουτό.

Γενναιόψυχος

1145) (20—22) Ἁγία Μαῦρα σὲ γνωρίζω. Ἡ Κόρη τῆς Λευκάδος πρέπει . νὰ ἀλληλογραφήση μὲ... κάποιον. Καὶ στὶς πεννομαχίες θὰ γράψη σὲ βεβαιῶ. Βαρῶνος Χ

1146) Μαῦρε Πειρατή, λόγω μεγάλης μου ἀρρώστειας ἄργησα νὰ σοῦ ἀπαντήσω. Δέχομαι ἀλληλογραφία. Γράψε πρῶτος. Βαρῶνος Χ

1147) (23—26) Πράσινο Βέλος ὅλο ἐξυπνάδες πουλᾶς στὴ Ζελίνα. Τετραπέρατε γιατὶ ἐξηφανίσθης; Μαυρομμάτα Αἰγιώτισσα

1148) Ἥρωα Θρῦλε σ' εὐχαριστῶ. Γλυκοχαιρετῶ Ἰβανόη, Λουὶ Μανζέν, Ἐξάψαλμο, Μυρσίνη, καὶ Ξανθὴ Μπουκλίτσα. Μαυρομμάτα Αἰγιώτισσα

1149) (26—24)

ΣΤΗ ΖΕΛΙΝΑ

Ἡ καϋμένη ἡ Ζελίνα
ποὺ εἶναι ἄρρωστη βαρειὰ
θὰ μ' ἀφήση νὰ τῆς πάω
μία δόση πικραγγουριά.

Καρμανιόλας

1150) Ὁ Ὀλυμπιακὸς εἶναι ὁ γάϊδαρος
ὁ ΠΑΟ τὸ σαμάρι
ἀνέβηκε ἡ ΑΕΚ μας
νὰ πάη στὸ παζάρι.

Καρμανιόλας (δικέφαλος)

1151) (26—26) Χαιρετῶ Ἁγία Μαύρα, Δυὸ Ἀλητάκια καὶ ζητῶ ἀλληλογραφία των. Γιὸς τῆς Πίνδου

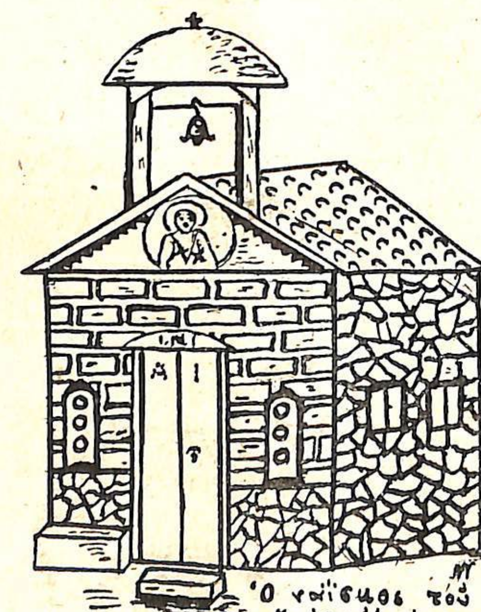
1152) Ἁγία Μαύρα σὲ γνωρίζω. Πρώην ...... κατάλαβες. Γιὸς τῆς Πίνδου

1153) (26—27)

Ὁ Σ διαλύθηκε
κι' ἔγινα ὅλος σκόνη
γιατὶ τῆς Κορέας ὁ ἥρωας
ἔβαλε μὲ κανόνι.

Πεννομάχε, εἶσαι κουτὸς
καὶ ὄχι σκληρός.
Ντόλυ θὰ πᾶς στὸ Κροκίλιο;
Ἂν ναί, γράψε μου.

Στὴν (870) Μισὲλ Ντετιὲν = φιγοῦρες στὸν κῦβο. Σκακιστὴς

Ο ΝΑΪΣΚΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ
(Σκίτσο Γιοῦ τῆς Λέσβου)

1154) Πεννομάχοι ὅλοι μαζὶ νὰ διαλύσουμε τὰ παράσιτα τῆς πεννομαχόστηλης. Σκακιστὴς

1155) (26—43). Πεννομάχοι, τί θὰ λέγατε γιὰ ἕνα «Πεννομαχικὸ Λεύκωμα», διὰ μέσου τῆς στήλης μας; Χαιρετῶ Μαχητή, Σπίθα, Φ. Ἱππότη, Α. Στρατιώτη, Ν. Σαλονικιό, Σκακιστή. Προκομένε Τεμπέλη, ὄνομα καὶ πρᾶγμα εἶσαι. Χρῆμα ἔχεις, μυαλὸ ὄχι... Δυὸ μάγκες σταθῆτε στὴν ἄκρη. Ἔγκμοντ τί ἔχεις νὰ πῆς γιὰ τὴν 898; Νῖκος Γερολάνδος

1156) Ὁρκιστῆτε καλὲ Α. τῆς Ἀνατολῆς καὶ Π. Τσιγγάνα ὅτι εἶστε Ρουμελιώτισσες; Κι' ἀπὸ ποιὸ μέρος μὲ τὸ συμπάθειο; Ἀηδονάκι τραγουδᾶς καλά; Τραγούδα νὰ σ' ἀκούσω. Πεννομάχε νὰ λύσω τὸ πρόβλημά σου; Μωρὲ σὺ εἶσαι Μαθηματικός! (ἀδικεῖσαι αὐτοῦ ποὺ εἶσαι. Νὰ μὴν ἀβασκαθῆς...). Νῖκος Γερολάνδος

1157) (26—46). Ἀντιχαιρετῶ Ἁγνὴ Λιοπεσιώτισσα. Κόκκινο Φίδι, δέχομαι τὴν ἀλληλογραφία σου, γράψε μέσω περιοδικοῦ. Περιμένω. Ἄγνωστη Ἑλληνίδα

1158) (Ο. Π.). Ἀτομικὴ Βόμβα, ἀντιχαιρετῶ· δέχομαι τὴν ἀλληλογραφία σου· γράψε μέσω περιοδικοῦ. Ἀόρατος

1159) (26—45).

Πεννομάχοι, γειὰ χαρά,
ἔφθασα ἀπὸ μακρυὰ
πρῶτα ἀπ' ὅλους χαιρετῶ
Τροβαδοῦρο τὸν Τρελλό.

Μελαψὴ Ἀφρικάνα

1160).

Μὰ τί εἴπατε καλέ;
Ἄχ' Ἐξάψαλμε τρελλὲ
ἕνα ὄνειρο θὰ πῶ
νὰ μοῦ λύσης στὸ λεπτό.

Μελαψὴ Ἀφρικάνα

1161).

Ἐξαγριωμένε γάτε,
πρόσεξε πολὺ καλὰ
μὴ τυχὸν καὶ νευριάσης
καὶ μᾶς κάνεις μιὰ μπουκιά.

Μελαψὴ Ἀφρικάνα

1162) (26—46). Ἄγγελε Χρυσάφη, Κόκκινο Φίδι, Τάκη Ἀμάραντε, Ἄγγελε μὲ χειροπέδες, ἀδυνατῶ. Θερμοαντιχαιρετῶ Ἀμφιτρύωνα, Φοίβη, Καλαματιανή, Γεράκι τοῦ Ὀλύμπου, Ἥρωα Θρῦλο, Τάκη Ἀμάραντο. Ζελίνα, κολακεῖες; Μυρσίνη

1163) (Ο. Π.).

ΣΤΟΝ ΕΞΑΨΑΛΜΟ (602):

Μάθε Ἐξάψαλμε χαζέ,
πὼς λόγια δὲ σαπίζουν
καὶ ὅτι οἱ Αἰγιώτισσες
κάστανα δὲ χαρίζουν.

Γιὰ τὸ Δρομοκαΐτειον
μὴ πολυανησυχῆς,
γιατὶ ὅπως πιστεύουμε
ἐσὺ πρῶτος θὰ μπῆς.

Μυρσίνη

1164) (26—48). Πασσαλιμανιώτη, μὲ ξέχασες. Στεῖλε κάνα γράμμα. Καρμανιόλας

1165).

Ὤ, Ἀσίνη πενεμένη,
μὲ λουλούδια στολισμένη
μὲ τοὺς πορτοκαλεῶνας
θὰ ζῆς πάντα στοὺς αἰῶνας.

Καρμανιόλας

1166) Χαιρετῶ τοὺς φίλους μου Κονίδα καὶ Ζέρβα. Γειὰ χαρὰ Γιώργηδες. Καρμανιόλας

1167).

Ὁ Παναθηναϊκὸς ἐνίκησε
γιατ' εἶναι ὁμοδάρα
καὶ στὸ Μινώταυρο Τολοῦ
ἐχάρισε πεντάρα.

Καρμανιόλας

1168) Παναθηναϊκὸς Μινώταυρος—Τολοῦ 5—2, 3—1, 1—0. Παναθηναϊκὸς—Λευκάκια 1—0. Καρμανιόλας

1169) Παναθηναϊκὸς—Ἀχιλλεὺς Ἄστρους 3—2. Καρμανιόλας

1170) Ζήτω ὁ ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ, τὸ καμάρι τῆς ΑΣΙΝΗΣ. Καρμανιόλας

1171) (26—49). Προσοχή! Ἕνα νέο ἀστέρι στραβοφωτᾶ στὸ στερέωμα τῆς ποιήσης: εἶναι ἡ μακρυμαλλοῦσα Ντολορές. Σαγήνεψε καὶ τ' ἄψυχα μὲ τὸ τίρι, λίρι κλπ.

Γιατί αὐτὴ ἡ σιωπή, Ζελίνα; Ξενιτέας

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ 'απαντᾶ:

⁂ ΑΤΥΧΗ ΧΑΒΑΝΕΖΑ: Ἡ ἀγγελία σου δὲν συνοδευότανε μὲ τὸ ἀντίτιμο. Ξαναστεῖλε την.

⁂ Διάβασα ἀγαπητέ μου Σ. ΛΑΜΠΡΙΝΕ μὲ πολλὴ ἱκανοποίηση τὸ τόσο ὡραῖο σου γράμμα. Γιὰ τὸ ζήτημα τῶν διευθύνσεων διαβίβασα τὸ γράμμα σου στὴ διεκπεραίωση.

⁂ Σ' εὐχαριστῶ ΠΟΤΗ ΗΛ. ΚΟΥΡΑΝΕ γιὰ τὰ καλά σου λόγια.

⁂ Εὔχομαι ὅλα νὰ πᾶνε καλά, ἀγαπητέ μου φίλε Π. ΓΕΡΟΠΑΠΑ. Μὴ λησμονῆς τὸ «καλὰ κόποις κτῶνται». Ἡ ζωὴ εἶναι μιὰ πάλη μὲ ἔπαθλο τὴν ἐπιτυχία.

⁂ Σ' εὐχαριστῶ ΕΙΡΗΝΗ ΚΟΚΚΙΝΟΥ γιὰ τὰ τόσο καλά σου λόγια. Γιὰ τὰ ἄλλα ζητήματα ποὺ ρωτᾶς θὰ πάρης ἰδιαίτερη ἀπάντηση.

⁂ Κατὰ λάθος ΖΗΛΙΑΡΑ γράφτηκε Ζηλιάρης. Μὲ συγχωρεῖς γιὰ τὸ τυπογραφικὸ λάθος.

⁂ Σ' εὐχαριστῶ ἄλλη μιὰ φορὰ ΡΟΖ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΡΙ γιὰ τὰ καλά σου λόγια.

⁂ Πῆρα τὶς συνεργασίες ποὺ μᾶς ἔστειλαν οἱ φίλοι μας: Θεόδ. Παπαδόπουλος, Ἀθ. Γραμματίκης, ΝΕΤ. Κων. Ἀβραμίδης, Λεωνίδας Τσουτσουλιάνης, Ι. Φωτιάδης, Νῖκος Ψημμένος, Ζήνων Σγουράκης. Ματθαῖος Ἰωσαφάτ, Νῖκος Γιαννούλης, Γεώργιος Ἰωάννου Μπουτόπουλος, Χρ. Μπουχλούλης, Α. Παναγιωτόπουλος, φίλος ἀπὸ τὸν Πύργο τῆς Βασιλίσσης ποὺ δὲν ὑπογράφει. Σιῶμος Α. Φουσέκης, Ἰωάννης Καραγιάννης, Ἐξαγριωμένος Γάτος, Ε. Φιλίνας, Ἡρακλῆς Βασᾶκος.

⁂ Ὁ φιλοτελιστὴς Ε. ΦΙΛΙΝΑ σοῦ στέλνει τὴν ἀκόλουθη ἀπάντηση: «Ἡ ἐπιγραφὴ «Παγκ. Ταχ. Ἕνωσις» διαβάζεται «Παγκόσμιος Ταχυδρομικὴ Ἕνωσις». Τὸ γραμματόσημο αὐτὸ ἐξεδόθη γιὰ τὰ 75 χρόνια ποὺ ἱδρύθηκε ἡ Παγκόσμιος Ταχυδρομικὴ Ἕνωσις τῆς ὁποίας μέλη εἶναι ὅλα τὰ κράτη τοῦ κόσμου. Τὰ γραμματόσημά σου μποροῦμε νὰ σᾶς τὰ πωλήσουμε, πρέπει ὅμως νὰ εἶναι τουλάχιστον 2.000 τεμάχια ὅλα γερά, μὲ ὅλα τὰ δόντια, νὰ μὴ εἶναι σχισμένα ἢ τρυπημένα».

⁂ Καὶ γιὰ σένα ΝΙΚΟ ΓΕΡΟΛΑΝΔΟ ὁ Φιλοτελιστὴς ἔγραψε τὴν ἀκόλουθη ἀπάντηση: «Τὸ ἀκριβώτερο γραμματόσημο ἀνήκει εἰς τὴν Νότιον Ἀμερικὴν καὶ βρίσκεται στὰ χέρια ἑνὸς συλλέκτου στὴν Αὐστραλία. Τὴν ἱστορία τοῦ γραμματοσήμου αὐτοῦ θὰ τὴν δημοσιεύσουμε μὲ τὴν ὥρα της στὸ περιοδικὸ καὶ τὴν διαβάσετε ὅλοι. Τὸ ἀκριβώτερο γραμματόσημο εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ πρῶτα ἐκδοθέντα ἑλληνικὰ γραμματόσημα μὲ μοναδικὸ σφάλμα. Εὑρίσκεται εἰς τὴν συλλογὴν τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ κ. Ν. Ἀλφιέρη».

⁂ Καὶ σὲ σένα ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΜΗΤΑΚΟ ὁ Φιλοτελιστὴς ἀπαντᾶ: «Ὅταν πρόκειται νὰ κάμης συλλογὴ ἀπὸ κάθε εἰκόνα γραμματοσήμου πρέπει νὰ ἔχης ἕνα γερὸ γραμματόσημο. Ἐὰν ἡ εἰκὼν αὐτὴ βγῆκε καὶ σὲ ἄλλους χρωματισμοὺς ἢ ἄλλην ἀξίαν τότε πρέπει νὰ ἔχης καὶ ἀπὸ αὐτήν. Ὅταν μαζεύης γραμματόσημα γιὰ πούλημα μπορεῖς νὰ ἔχης ὅσα θέλεις ἀπὸ τὸ ἴδιο. Ὅσο πιὸ πολλὰ τόσο τὸ καλλίτερο γιὰ σένα».

⁂ Εὐχαριστῶ ΔΡΟΣΟΠΗΓΗ γιὰ τὶς ὡραῖες σου συνεργασίες.

⁂ Διάβασα ἀγαπητοί μου φίλοι Γιῶργο Λευθεριώτη, Τάκη Φούτα, Γεράσιμε Μπισκίνη, Γιῶργο Τρίγκα Ἀλέξανδρε Φωτόπουλε καὶ Σπῦρο Βασιλείου τὸ γράμμα σας καὶ τὶς ὑποδείξεις σας. Δὲν τὶς βρίσκω πέρα ὡς πέρα ὀρθές. Πάντως θὰ τὶς μελετήσω. Σᾶς εὐχαριστῶ θερμὰ γιὰ τὰ καλά σας λόγια.

⁂ Καὶ τὸ νέο σου πεζογράφημα ΦΕΓΓΑΡΟΛΟΥΣΤΗ ΒΡΑΔΥΑ εἶναι καλὸ καὶ τὸ ἐγκρίνω. Ἔκαμα σύσταση στὸ γραμματέα τῆς συντάξεως γιὰ τὰ δικά σου κομμάτια.

⁂ Καλὴ ἡ συνεργασία σου ΣΩΤΗΡΗ ΓΚΑΝΑΤΣΟ.

⁂ Δὲν μπορῶ νὰ πῶ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ Κ. ΚΑΠΑΤΣΩΡΗ, πὼς τὸ πεζογράφημα ποὺ μοῦ ἔστειλες εἶναι κακό, ἀλλὰ δὲν ἔχει τὴ χάρη τοῦ λογογραφήματος μὲ αὐτὴ τὴν τρομερὴ καθαρεύουσα ποὺ μεταχειρίζεσαι: «Ἐναγωνίως ἐπεριμέναμεν τὴν ἡμέραν τῶν διακοπῶν, ἵνα μεταβῶμεν μετὰ ταύτας εἰς τὴν γενέτειράν μας». Δὲν τὸ βλέπεις καὶ μόνος σου πὼς αὐτὴ ἡ καθαρεουσιάνικη διατύπωση δὲν ἔχει καμμιὰ χάρη; Ἔπειτα λὲς «μετὰ ταύτας» τὰς διακοπὰς θὰ πηγαίνης εἰς τὴν «γενέτειραν». Ἀλλὰ αἱ «διακοπαὶ» δὲν εἶναι ἔννοια «στιγμιαία». Σημαίνει διάρκεια. Εἶναι οἱ θερινὲς διακοπὲς ποὺ ἀρχίζουν τὸν Ἰούλιο καὶ τελειώνουν τὸν Σεπτέμβριο. Λοιπὸν μετὰ τὰς διακοπάς, δηλαδὴ τὸν Ὀκτώβριο θὰ πᾶς στὸ χωριό σου; Ἀσφαλῶς θὰ ἤθελες νὰ πῆς: «Μὲ τὴν ἔναρξιν τῶν διακοπῶν, κλπ. κλπ.». Σᾶς τὰ λέω αὐτὰ γιὰ νὰ σᾶς ἐπιστήσω τὴν προσοχή σας στὴν ὀρθὴ διατύπωση. Καὶ πρὸ παντὸς φροντίζετε νὰ γράφετε ζωντανὴ γλῶσσα.

⁂ Μοῦ γράφεις ΓΙΩΡΓΟ ΦΙΛΙΟ (Γρεβενά): «Ἡ προσπάθειά σας νὰ δίδετε στὸ παιδὶ κατάλληλη πνευματικὴ τροφὴ καὶ νὰ καλλιεργεῖτε τὸ καλαισθητικό του συναίσθημα εἶναι ἀξία συγχαρητηρίων. Τὸ «Σπίτι τοῦ Παιδιοῦ» ἔχει συναρπάσει κυριολεκτικὰ τὸν μαθητόκοσμο». Σ' εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὰ καλά σου λόγια, ἀλλὰ ἡ χαρὰ ποὺ μοῦ ἔδωσες μ' αὐτὰ πῆγε περίπατο, ὅταν διάβασα τὰ ποιήματα ποὺ μοῦ στέλνεις γιὰ δικά σου. Μὰ πρὸς Θεοῦ· ὑπογράφεις κάτω ἀπὸ τὸ ποίημα:

Ἑλλάδα, Ἑλλάδα
τὰ μάτια μας κι' ἐσένα Ἑλλάδα
τίποτες ἄλλο δὲν φελᾶ...

Μὰ πρὸς Θεοῦ. Πάψετε πιὰ νὰ μοῦ στέλνετε ξένα ποιήματα γιὰ δικά σας!

⁂ Σ' εὐχαριστῶ θερμὰ ΝΙΚΟ ΕΥΘ. ΤΑΜΠΟΥΡΗ γιὰ τὸ ὡραῖο σου γράμμα. Καὶ τὰ δυό σου ποιήματα πολὺ καλά.

⁂ Διάβασα τὴν ὡραία σου ἐπιστολὴ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΕ ΦΟΥΣΕΚΗ. Καὶ σ' εὐχαριστῶ. Νὰ εἶσαι καλά.

⁂ Ὥστε ΝΙΚΟ ΤΣΑΜΤΣΑΚΗ, ἐσένα σοῦ ἀρέσουν τὰ ἐξώφυλλα καὶ δὲν θέλεις νὰ ἀλλάξουν! Καὶ σημειώνω μάλιστα ἰδιαίτερα τὴ σύστασή σου: «Βαδίστε ὅπως βαδίζετε καὶ μὴν ἀκοῦτε κανένα». Τὶς συστάσεις σου γιὰ τὰ ἀθλητικὰ τὶς διαβίβασα στὸν ἀθλητικό μας συνεργάτη, ὁ ὁποῖος καὶ θὰ σοῦ ἀπαντήση ἰδιαιτέρως. Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὴν πραιρετική σου εἰσφορά.

⁂ Ἀρκετὰ ἐνδιαφέρον τὸ ποίημά σου ΙΩΑΝΝΗ ΧΡ. ΡΗΓΟΠΟΥΛΕ.

⁂ Βρίσκω ἀρκετὰ καλὸ τὸ πεζογράφημά σου ἀγαπητέ μου ΚΩΝΣΤ. ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΙΟΥ.

⁂ Διάβασα μὲ πολλὴ συγκίνηση τὸ γράμμα σου ἀγαπητέ μου ΓΡΗΓΟΡΗ ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΒΑΣΣΟ. Καὶ περισσότερο τὴν εὐγνωμοσύνη ποὺ ἐκφράζεις ἔμμετρα καὶ πεζὰ πρὸς τὴν τεχνικὴ σχολὴ τοῦ Πύργου τῆς Βασιλίσσης.

⁂ Σ' εὐχαριστῶ πολὺ ΝΙΚΗΤΑ ΒΛΑΧΟ γιὰ τὰ καλά σου λόγια. Ἀλλὰ θὰ ἔκανες καλὰ γιὰ τὸ ψευδώνυμο νὰ μοῦ γράψης ποιὸ ἦταν τὸ ψευδώνυμο ποὺ μοῦ ἔστειλες.

⁂ Πολὺ ἐνδιαφέρον τὸ πεζογράφημά σου ΣΤΕΦΑΝΕ ΛΑΜΠΡΙΝΕ.

⁂ Καὶ τὸ δικό σου ΚΩΣΤΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ.

⁂ Δὲν μπορῶ νὰ πῶ πὼς μὲ ἐνθουσίασαν, ἀγαπητέ μου ΠΟΤΗ ΗΛ. ΚΟΥΡΑΝΟ τὰ ποιήματά σου. Πῶς νὰ στὸ πῶ; Δὲν λένε τίποτα. Γιὰ διάβασε καὶ σὺ ἐδῶ:

Μάνα ἐνδόξων μητέρων γυναῖκα,
Πλανεύτρα Ἑλλάδα μητέρα Ἐσὺ
Ἀλεξάνδρου τοῦ γίγαντος ὅλου τοῦ κόσμου.
Λεωνίδου τοῦ ἥρωος τῶν Θερμοπυλῶν.

Καὶ ἐλπίζω πὼς ἡ Ἑλλάδα θὰ σὲ εὐγνωμονῆ ποὺ στάθηκες μόνο στὸ «πλανεύτρα» καὶ δὲν τὴν εἶπες καὶ ξελογιάστρα!

⁂ Εὐχαριστῶ θερμὰ ΑΓΓΕΛΕ ΛΕΥΚΗ γιὰ τὸ τόσο ὡραῖο γράμμα σου. Τὸ πεζογράφημά σου μὲ ἀρκετὸ ἐνδιαφέρον.

⁂ Πολὺ καλὰ τὰ πεζά σου ΣΤΕΦ. ΑΝ. ΔΕΡΒΕΝΑΓΑ. Τὸ κακὸ εἶναι μόνο ποὺ τὰ ἔχεις γραμμένα καὶ στὶς δυὸ ὄψεις τοῦ χαρτιοῦ. Ὅπως βλέπεις κι' ἐσὺ δὲν ἐννοεῖ κανείς σας νὰ μὲ διευκολύνη.

⁂ Πολὺ καλὴ ἡ συνεργασία σου ΝΤΟΡΕΜΗ. Σ' εὐχαριστῶ γιὰ ὅλα.

⁂ Ἀρκετὰ καλὰ πεζογραφήματα καὶ ποιήματα μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Ζηλιάρα, Ἰωάννης Ἀθ. Βλάχος (τὸν εὐχαριστῶ θερμὰ γιὰ τὸ τόσο ὄμορφο γράμμα του), Ἐξαγριωμένος Γάτος, Ματθαῖος Ἰωσαφάτ, Νῖκος Γιαννούλης, Κυριάκος Λεσυτῆς, Μικρὸς Μακεδών, Μιχ. Παφίλης, Περικλῆς Λεύκας, Θωμᾶς Χήρας, ὁ φίλος μου ποὺ δὲν ὑπογράφει (τίτλος τὸ Ἐξωκκλῆσι), Γιῶργος Πανουσόπουλος, Ἠλίας Ὑφαντῆς, Στυλ. Ι. Λιονάκης, Γρηγ. Λάφας (σ' εὐχαριστῶγιὰ γιὰ τὰ καλά σου λόγια).

⁂ Μοῦ κάνουν ἐντύπωση ΓΕΩΡΓΙΕ ΕΥΑΓ. ΑΡΑΒΑΝΗ, τὰ παράπονά σου. Κατ' ἀρχὴν δὲν ἀφήνω ἐπιστολὴ ἀναπάντητη ἐκτὸς αὐτὲς τοῦ οἰκονομικοῦ περιεχομένου. Παραπονεῖσαι καὶ γιὰ τὰ φύλλα. Γιατὶ ἄφησες νὰ περάση τόσος καιρὸς χωρὶς νὰ μᾶς εἰδοποιήσης γιὰ τὴν ἀνωμαλία;

⁂ Ποιὸς μοῦ ἔστειλε τὴν «Νοσταλγία τοῦ χωριοῦ» μὲ τὴν ὑπογραφὴ ΙΑΚΩΒΟΣ ΨΑΡΡΑΣ; Δικό του ἀλήθεια εἶναι αὐτό; «Θυμᾶμαι ἀλήθεια ὅταν ἤμουνα παιδάκι, στὰ χώματά σου ἀγαπημένο μου χωριὸ κλπ.». Ρωτάω γιατὶ δὲν εἶναι γραμμένο μὲ τὸ δικό σου γραφικὸ χαρακτῆρα; Ἂν εἶναι δικό σου Ἰάκωβε Ψαρρᾶ νὰ μοῦ τὸ ξαναστείλης.

⁂ Καὶ βέβαια ΖΑΦ. ΜΕΚΚΕ· μποροῦν νὰ λάβουν μέρος καὶ οἱ Ὀθωμανοὶ συμπολῖτες σας.

⁂ Δὲν χρειάστηκα ΝΙΚΟ Α. ΤΕΝΤΑ οὔτε τὶς λεμονάδες, οὔτε τὰ διάφορα ἀναψυκτικὰ ποὺ μοῦ ἀραδιάζεις γιὰ νὰ διαβάσω τὸ γράμμα σου. Τὰ ποιήματά σου εἶναι καλά.

⁂ Πῆρα τὰ «Γιὰ νὰ γελᾶτε» τῶν φίλων μου: Νίκου Ταμπούρη, Κωνστ. Χατζηγεωργίου, Ἑλένης Τσιγλιφῆ, Στ. Τσιγλιφῆ Ἐξαγριωμένου Γάτου, Γεωργίου Ἰωάννου Μπουτοπούλου, Βασιλείου Παπαχρίστου, Νικ. Μιχαηλίδου, Α. Σιώμου, Κ. Φουσέκη καὶ Μ. Μυτιληναίου.

⁂ Πῆρα τὶς σπαζοκεφαλιὲς τῶν φίλων μου: Θεοδώρου Παπαδοπούλου, Παναγιώτη Χαραλαμπίδη, Στεφάνου Δερβέναγα, Ἐξαγριωμένου Γάτου, Παναφιώτου Χαραλαμπίδη, Νικ. Γ. Μιχαηλίδη καὶ Κων. Κανάτα.

⁂ Πῆρα τὰ σκίτσα ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Κ. Φουσέκης (καλά), Α. Βαρελᾶ (ἔτσι κι' ἔτσι), Κων. Χατζηγεωργίου (πολὺ καλά), Σπ. Τζώτζη (καλούτσικα), Ἀγρινιώτικου Λαουτζίκου (καλό Τὸ «τσάπολα» δὲν ἀνήκει σὲ σένα· στὸ Ἀγρινιώτικο Λαυοτζῖκος θὰ βάλης κόμμα). Πιττακοῦ Μυτιληναίου (καλό), Ἐξαγριωμένου Γάτου (καλὰ ἀλλὰ μὲ ἀκατάλληλη μελάνη), Ν. Γιαννούλη (καλό), Γ. Ι. Μπουτοπούλου (καλό), Δημητρίου Παπαναστασίου (πολὺ καλά. Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὸ ὡραῖο γραμματάκι σου). Διαμαντῆ Χριστοφόρου (μὲ μολύβι ὅπως εἶναι, ἀκατάλληλο γιὰ δημοσίευση), Κ. Φουσέκη (καλούτσικο), Γιάννη Καραγιάννη (ἔτσι κι' ἔτσι), Α. Χουλιάρα (καλό), Κων. Τσιρογιάννη (καλό), Ἀθ. Μυσιρλίδη (καλό), Ἰωάννου Μπαξεβάνη (ἄριστα).

⁂ Πῆρα τὶς ἀθλητικὲς συνεργασίες τῶν φίλων μας: Ε. Φίλινα, ποδοσφαιρικῆς ὁμάδας ἀτρομήτων παίδων, Ἡρακλῆ Βασάνου, τοῦ φίλου μας ἀπὸ τὴν Πολυκάρπη ποὺ δὲν ὑπογράφει, Μ. Ι., Χρυσοστόμου Δημητριάδη, Νίκου Μυρσίνη, Νίκου Γιαννούλη, Ἰωάννη Παπαδοπούλου, ὁ νέος ποὺ μοῦ γράφει ἀπὸ τὸ Ζηρὸ σὲ ἕνα χαρτὶ ἐρωτήσεις ἀθλητικές, «γιὰ νὰ γελᾶτε» κλπ. νὰ μοῦ τὰ ξαναστείλη ξεχωριστὰ καὶ πρὸ παντὸς νὰ μὴ ξεχάση νὰ ὑπογράψη (χωριστὰ τὶς ἀθλητικὲς ἐρωτήσεις, χωριστὰ τὰ «γιὰ νὰ γελᾶτε» καὶ χωριστὰ τὶς ἐρωτήσεις γιὰ τὴν στήλη «Μὲ ἐρωτοῦν καὶ ἀπαντῶ»).

⁂ Βρίσκω, ἀγαπητὲ Κωνστ. Χρίστου Μποσινάκη, πὼς τὸ ποίημά σου ἂν δὲν εἶχε κάτι μικρολαθάκια καὶ «ποιητικὲς ἄδειες» θὰ ἦταν περίφημο. Ἐκεῖνο, τὴ σκέψη σου «π λ α τ ώ ν ε ι ς» δὲν στέκει. Μὰ ἡ λέξη «ἄγνωρος» τί θὰ πῆ; Ξέρεις μήπως; Ἀσφαλῶς θὰ θέλης μὲ τὴ λέξη αὐτὴ νὰ πῆς «ἄγνωστος», ταπεινὸς ἀνάμεσα στὸν κόσμο. Ἄγνωρος, ἀνάγνωρος, ἀνέγνωρος, σημαίνει ὁ ἀγνοῶν, ὁ μὴ ἔχων πεῖραν, ὁ ἀμαθής. Ὑπάρχει ἡ παροιμία: «Ἄμαθος στὰ πανιὰ κι' ἄγνωρος στὸ τεμόνι». Ἐπίσης σημαίνει «ἐκεῖνος ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ γνωσθῆ». Λέμε «ἄγνωρος ὁ κάτου κόσμος». Ἀκόμα ἐκεῖνος ποὺ ἔγινε ἀγνώριστος. Ἐσὺ λοιπὸν τί τὸν θέλεις; Ἀμαθῆ; Ὄχι φυσικά. Ὅτι δὲν μπορεῖ νὰ γίνη γνωστός; Ἴσα - ἴσα. Θέλεις νὰ πῆς ἄγνωστος. Ἄγνωστος λοιπὸν καὶ ὄχι ἄγνωρος. Ἔπειτα ἐκεῖνο ἀπὸ τὰς «παρειὰς» τῶν μεγάλων εἶναι ἄνω ποταμῶν. «Ἡ αἰδὼς ἔλλειψε ἀπὸ τὰς παρειὰς τῶν μεγάλων». Ἀλλὰ καὶ τὸ «αἰδὼς» δὲν στέκει. Γιατὶ τὸ «αἰδὼς» δὲν σημαίνει αὐτὸ ἀκριβῶς ποὺ θέλεις νὰ πῆς στὴν περίπτωση αὐτή... Κατὰ τὰ ἄλλα νομίζω πὼς τὸ ποίημά σου εἶναι πρώτης τάξεως καὶ τὸ δημοσιεύω ἐδῶ ἀδιόρθωτο:

Τί!...

(Χαρισμένο στὸν γκαρδιακό μου φίλο καὶ ποιητὴ Τάση)

Τί! κι' ἂν διαβάζω στὸ κελί μου
μέρα - νύχτα.
Τί! κι' ἂν γυρνῶ στοὺς δρόμους σκεφτικὸς
Ὅλα
στὴ ζήση μου ἀργοσβένουν
ὄνειρα — ἰδέας — πολιτισμός.

Τί! κι' ἂν τὸ νοῦ σου γιγαντώσεις.
Τί! κι' ἂν τὴ σκέψη σου πλατώνεις
πάντα στὴ ζήση σου θὰ μείνης
ἄγνωρος, μικρός, φτωχός.
Γιατὶ... ἡ αἰδὼς ἔλειψε
ἀπὸ τὰς παρειὰς τῶν μεγάλων.

Ὁ σέντερ μπὰκ τῆς Ἐθνικῆς μας
ΚΩΣΤΑΣ ΛΥΝΟΞΥΛΑΚΗΣ
(Σκίτσο Νίκου Γιαννούλη)

❧ 'Αρκετὰ ἐνδιαφέρον τὸ ποίημά σου, φίλε μου ΦΙΛΙΠΠΕ ΚΩΝ. ΒΑΡΕΛΛΗ.

❧ 'Επειδὴ αὐτὸ μπορεῖ νὰ θεωρηθῆ ἕνα εἶδος ἑξαμήνου συνδρομῆς, γράψου γιὰ 12 τεύχη ἀντὶ γιὰ δέκα, Φ. ΒΑΡΕΛΛΗ καὶ στεῖλε μόνο 15.000 δραχμές. Μὴ μοῦ ξαναγράψης ὅμως μὲ τὶς σπαζοκεφαλιὲς καὶ ἐρωτήσεις οἰκονομικῆς φύσεως.

❧ Θὰ ἦταν ΙΒΑΝΟΗ περίφημα τὰ δυὸ ποιήματα ποὺ μοῦ ἔστειλες, ἐὰν δὲν ἔκανες μερικὰ λάθη, μπορῶ νὰ πῶ, ἀσυγχώρητα. Αὐτὸ μάλιστα τὸ... «γαύγισμα τοῦ γκιώνη» ποὺ τὸ βάνεις στὸ δεύτερο κι' ὅλας στίχο εἶναι τρομερό! Γιατὶ δὲν δουλεύετε τὸ στίχο σας, ὥστε καὶ σὺ καὶ οἱ ἄλλοι φίλοι μου νὰ μὴ πέφτετε σὲ τέτοια ἀσυγχώρητα σφάλματα;

❧ Αὐτὴ τὴ φορὰ Ν. ΣΑΙΝΗ δὲν μπορῶ νὰ πῶ πὼς ἔμεινα ἀπόλυτα ἱκανοποιημένος ἀπὸ τὰ δυὸ σου ποιήματα. Γράφεις:

'Ερχομαι, Χριστούλη μου
γονατιστὸς μπροστά σου,
παρακαλῶ δόσε μου
τὴ θεία πρόνοιά σου.

Δὲν σοῦ λέει τ' αὐτί σου πὼς κάτι λείπει ἀπὸ τὸν τρίτο στίχο; Θὰ πήγαινε καλλίτερα «παρακαλῶ σε δόσε μου». Ὅπως βλέπεις θέλει μιὰ συλλαβὴ ἀκόμη. Ἀφήνω ποὺ εἶναι πολὺ πεζὰ ὅλα αὐτὰ εἰπωμένα. Θὰ ἔλεγα:

Χριστέ, προσπέφτω εὐλαβικὰ
γονατιστὸς μπροστά σου» κλπ.

Τὸ πεζὸ καλό.

❧ Δὲν εἶναι μεγάλο τὸ κακὸ ἀγαπητέ μου «ΜΑΕΣΤΡΟ ΛΙΑΚΟΠΟΥΛΕ». Θὰ μποροῦσες κάνοντας μικρὲς οἰκονομίες νὰ ἀποκτήσης καὶ τοὺς δύο πρώτους τόμους τοῦ περιοδικοῦ.

❧ Δὲν ἔχεις δίκηο νὰ παραπονῆσαι ΣΠΥΡΟ Γ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΕ ὅτι δὲν σοῦ ἀπαντῶ στὰ γράμματά σου. Σοῦ ἔχω ἀπαντήσει σ' ὅλα ὅσα μοῦ ἔγραψες. Καὶ ἀπορῶ πῶς δὲν τὸ πρόσεξες. Γιὰ τὰ οἰκονομικὰ θέματα θὰ σοῦ ἀπαντήση ὁ προϊστάμενος τῆς διεκπεραιώσεως. Ἀνάμεσα στὰ ἄλλα μοῦ γράφεις: «Στὸ τεῦχος 61 σὲ ἐρώτηση τοῦ Παναγιώτη Ἀγγελάκη, γράφετε πὼς κανεὶς δὲν ξέρει τὴ σύνθεση τοῦ ὑγροῦ πυρὸς τῶν ἀρχαίων Βυζαντινῶν. Ἦτο ἕνα «στρατιωτικὸ μυστικὸ» Ἑλληνικὸ ποὺ χάθηκε;» Ἡ Βυζαντινὴ ἱστορία λέγει διὰ τοῦτο τὰ ἑξῆς: (Δὲν μοῦ τὸ γράφεις ἀλλὰ σημειώνω ἐγὼ ἐδῶ πὼς αὐτὰ γράφει ἡ σχολικὴ Βυζαντινὴ ἱστορία σας) «Ὁ Ἑλληνικὸς στόλος ἀπέκτησε κατὰ τὸ 673 - 679 ὅπλον ἰσχυρότατον, τὸ ὑγρὸν πῦρ. Τὸ ὑγρὸν πῦρ ἦτο παλαιὰ ἐφεύρεσις τὴν ὁποίαν ἀπέδιδον εἰς τὸν φυσικὸν τοῦ 2ου μ. Χ. αἰῶνος Πρόκλον, τὴν χρῆσιν ὅμως αὐτοῦ ἐτελειοποίησεν ὁ ἐκ Συρίας μηχανικὸς Καλλίνικος. Ἀπετελεῖτο ἀπὸ θεῖον, νίτρον, πίσσαν καὶ πετρέλαιον, ἦτο ρευστὸν καὶ τὸ ἐξεσφενδόνιζον κατὰ τῶν ἐχθρικῶν πλοίων μὲ ἰδιαίτερα μηχανήματα ἢ μὲ χειροβομβίδας».

Ὁ συγγραφεὺς τοῦ σχολικοῦ σας βιβλίου δυστυχῶς δὲν εἶναι ἀκριβὴς εἰς τὴν διατύπωσιν. Ἐκτὸς ἂν ἐσὺ δὲν ἀντιγράφεις σωστὰ τὸ κείμενό του. Ἔπρεπε πάντως νὰ γράφη μὲ περισσότερη ἐπιφύλαξη πράγματα ποὺ δὲν εἶναι ἱστορικῶς ὀρθά.

Πραγματικὰ εἰς τὸν Ἀθηναῖον χημικὸν Πρόκλον ἀποδίδεται ἡ ἐφεύρεση τοῦ λεγομένου πυρὸς ἐκ «θείου ἀπύρου» λεπτότατης δηλαδὴ σκόνης ἀπὸ τὴν ὁποίαν κατὰ τὴν παράδοση (δὲν ὑπάρχουν γραπτὰ μνημεῖα) καταστράφηκε ὁ στόλος τοῦ Βιταλιανοῦ. Ὁ μηχανικὸς Καλλίνικος ἀπὸ τὴν Ἡλιούπολη τῆς Συρίας ἔφερε στὴν Κων)πολη τὸ ὑγρὸν ἢ Ἑλληνικὸν πῦρ. Βεβαιοῦται, κατὰ τὸν πατέρα τῶν νεωτέρων ἱστορικῶν, τὸν Κων. Παπαρρηγόπουλον, ὅτι τὸ ὑγρὸν πῦρ ἔκαιε μέσα στὸ νερὸ καὶ ὅτι ἡ φλόγα του πήγαινε πρὸς τὰ κάτω, καὶ ὄχι πρὸς τὰ ἐπάνω, ὅπως ἡ φλόγα ὅλων τῶν καιομένων σωμάτων. Ἐπίσης ἡ φλόγα μποροῦσε νὰ πάρη ὁποια κατεύθυνση τῆς δίναμε. Τὸ ὑγρὸ αὐτὸ πῦρ ἔκαιε τὰ πάντα. Καὶ λιθάρια ἀκόμα καὶ σίδερα. Δὲν μποροῦσε νὰ σβυστῆ παρὰ μόνον μὲ ξύδι ἢ μὲ ἄμμο. Τὸ χρησιμοποιοῦσαν μὲ πολλοὺς τρόπους. Στὶς ναυμαχίες γέμιζαν μὲ τὸ ὑγρὸ πῦρ πυρπολικά, τὰ ὁποῖα, ἀφοῦ ἄναβαν τὰ ἐξώθουσαν κατὰ τῶν ἐχθρικῶν πλοίων. Ἐπίσης στὶς πρῶρες τῶν δρομώνων πλοίων ἔβαζαν σιφώνια καὶ μ' αὐτὰ

ΑΥΤΟΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ
(Σκίτσο Χρ. Σιμανίδη)

ΕΞΟΧΙΚΗ ΕΠΑΥΛΗ ΝΑΞΟΥ
(Σκίτσο Δ. Παπαναστασίου)

ἐξεσφενδόνιζαν τὸ «ὑγρὸν πῦρ» κατὰ τῶν ἐχθρῶν. Στὸν πόλεμο τῆς ξηρᾶς χρησιμοποιοῦσαν σωλῆνες ἢ ἕνα εἶδος ἐμπρηστικῶν χειροβομβίδων. Καὶ ἀντιγράφω ἀπὸ τὸν Παπαρρηγόπουλο: «Ἀλλὰ φοβερώτατον ἀπέβαινε τὸ ἑλληνικὸν πῦρ ὅταν ἐτινάσσετο διὰ βαλλιστρίδων (Σημ. Ἀρχ.: Βαλλιστρὶς εἶναι ἕνα εἶδος μηχανικοῦ τόξου) εἰς δόσιν ὑπερβάλλουσαν, ἥτις διασχίζουσα τὸν ἀέρα ὡς ἀστραπὴ καὶ κεραυνός, κατέφλεγε, ἐὰν πιστεύσωμεν τὰ λεγόμενα, ὁλόκληρα τάγματα καὶ πλοῖα καὶ οἰκοδομήματα»... Καὶ παρακάτω: «Ἡ Κυβέρνησις αὐτὴ ἠγωνίσθη καὶ ἐπέτυχε νὰ διατηρήση ἐπὶ αἰῶνας πολλοὺς ἀπόρρητον τὴν παρασκευὴν αὐτοῦ, ἥτις ἐνεργεῖτο διαδοχικῶς ὑπὸ τῶν ἀπογόνων τοῦ Καλλινίκου. Τοῦτο τοὐλάχιστον λέγει ἐν τῇ 11 ἑκατονταετηρίδι ὁ Γεώργιος Κεδρηνός, ὅστις ὁμιλῶν περὶ τοῦ Καλλινίκου ἐπιφέρει: «ἐκ τούτου κατάγεται ἡ γενεὰ τοῦ Λαμπροῦ τοῦ νυνὶ τὸ πῦρ ἐντέχνως κατασκευάζοντος». Καὶ φαίνεται μὲν ὅτι ἐπὶ τέλους οἱ Ἄραβες ἐγνώρισαν τὸ μυστήριον, ἀλλὰ περὶ τὰ τέλη τοῦ μέσου αἰῶνος ἐξέλιπεν ἄδηλον πῶς καὶ διατί ἡ χρῆσις τοῦ ὑγροῦ πυρός. Ἐνvοεῖται ὅτι εἰς τοὺς νεωτέρους χρόνους πολλαὶ ἐγένοντο ἀπόπειραι πρὸς ἀνεύρεσιν τοῦ χημικοῦ τούτου κράματος· ἐκ διαλειμμάτων μάλιστα ἐρρέθη ὅτι ἀνεκαλύφθη τὸ μυστήριον, ἀλλὰ πρακτικὴ αὐτοῦ χρῆσις οὐδεμία ἀνεφάνη».

Δὲν θέλω νὰ ἐπιμείνω περισσότερο. Ἐκεῖνο ποὺ εἶναι βέβαιο εἶναι ὅτι κανεὶς δὲν ξέρει τὴν πραγματικὴ χημικὴ σύνθεση τοῦ ὑγροῦ πυρός. Ἦταν στρατιωτικὸ μυστικὸ καὶ χάθηκε.

❧ Δικό σου, ΒΟΥΛΑ ΚΡΙΝΟΥ, εἶναι τὸ «Τραγοῦδι τῆς ζωῆς»; Ἂν ναί, νὰ μοῦ τὸ ξαναστείλης. Γιατὶ ξέχασες νὰ τὸ ὑπογράψης;

❧ Πολὺ καλὸ ΣΤΡΑΤΗ Ν. ΜΙΣΓΙΡΗ τὸ διήγημά σου. Θὰ προσπαθήσω νὰ τὸ δημοσιεύσω. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν ξέρω μουσικὴ θὰ φροντίσω νὰ ρωτήσω καὶ νὰ σοῦ πῶ τὴ γνώμη εἰδικοῦ γιὰ τὴ σύνθεσή σου.

❧ Καλούτσικες οἱ συνεργασίες σου, ΝΙΚΟ ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟ. Ἀλλὰ δὲν μοῦ λὲς γιατὶ μέσα στὸ ποίημα καὶ στὸ πεζὸ μοῦ ἔβαλες καὶ τὴν σπαζοκεφαλιά.

❧ Καλὲς ὅλες οἱ συνεργασίες σου ΓΙΑΝΝΗ Χ. ΓΟΥΣΕΤΗ. Μπράβο.

❧ Σ' εὐχαριστῶ πολὺ ΒΑΣΙΛΕΙΕ ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΝΙΚΟΛΑΚΗ γιὰ τὰ καλά σου λόγια. Σωστὰ εἶναι ὅσα μοῦ γράφεις. Ἀπὸ τὶς συνεργασίες σου εἶμαι πολὺ ἱκανοποιημένος.

❧ Καὶ μὲ τὶς δικές σου συνεργασίες εἶμαι ἱκανοποιημένος ΙΩΑΝΝΗ ΣΕΛΛΟΥΝΤΟ.

❧ Γράφει Ν. Τ. κι' ἄσε τοὺς πεσσιμισμούς. Δὲν εἶναι γιὰ τοὺς ζωντανοὺς ἀνθρώπους. Τὸ πρῶτο δημοσιεύτηκε. Τὸ ἄλλο θὰ δημοσιευτῆ κανονικὰ στὸ σημερινὸ ἐκτὸς ἂν ἐκτοπισθῆ λόγῳ ἀδιαχωρήτου. Πῶς τὰ περνᾷς; Στηρίζω πάντα τὶς πιὸ καλές μου ἐλπίδες σὲ σένα.

❧ Μπράβο ΓΡΗΓΟΡΗ Κ. ΛΑΦΑ. Γράφεις περίφημα.

❧ Ἔχεις, ΠΟΤΗ ΚΟΥΡΑΝΟ σατυρικὸ πνεῦμα. Ἀλλὰ δὲν μπορῶ νὰ πῶ πὼς τεχνικὰ τὰ καταφέρνεις περίφημα.

❧ Μοῦ γράφεις, ΝΙΚΟ ΜΥΡΣΙΝΗ: «Εἶσαι ἕνα περιοδικὸ μεγίστης ἀξίας. Αὐτὸ τὸ διεπίστωσα μόλις ἄνοιξα τὶς πολύτιμες σελίδες σου καὶ σὲ μελέτησα μὲ προσοχή. Ἀπὸ τότε φλογερὸς πόθος μὲ προσέβαλε καὶ στήνω καρτέρι στὸ πρακτορεῖο γιὰ τὴν ἀφιξίν σου. Δὲν πρέπει κανένα παιδὶ νὰ στερηθῆ τὴν καλλιτεχνικὴ μὰ καὶ τὴν βαθύτερη πνευματικὴ ἀπόλαυσιν ποὺ δωρίζεις ἀπλόχερα σὲ κάθε σου ἀναγνώστη. Σὲ κείνους δὲ ποὺ ἔχουν ἀναλάβει καὶ ἐκτελοῦν μετὰ πίστης προσηλώσεως τὸ ὕψιστον τοῦτο καθῆκον, ἀξίζει ἕνα μεγάλο μπράβο διότι εἶναι οἱ πραγματικοὶ σκαπανεῖς τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς Ἐπιστήμης. Ἡ ἀμοιβὴ των πρέπει νὰ εἶναι μεγάλη, κι ἂν δὲν πληρωθῆ ἐδῶ στὴν ἐπίγειο ζωή, πιστεύω νὰ ἀνταμειφθοῦν κάπου ἀλλοῦ».

Σ' εὐχαριστῶ θερμὰ γιὰ τὰ καλά σου λόγια. Δημοσιεύω ἐδῶ καὶ τὸ ποίημά σου:

«Κοίταξε! Ἡ Φύση γύρω,
πόσο χαρωπὴ προβάλλει,
ποὺ τὴν στόλισε ὁ Πλάστης
μὲ τ' αἰθέρια του τὰ κάλλη.

Τὰ πουλάκια ποὺ στὰ δένδρα,
ἔχουν κτίσει τὴ φωλιά τους,
τὸν ὑμνολογοῦν τὸν Πλάστη
μ' ὅλη τὴ γλυκειὰ λαλιά τους.

Σὲ λειβάδια ἀνθοσπαρμένα
βόσκουν πρόβατα κι' ἀρνιὰ
καὶ τρελλὰ πολὺ παιχνίδια
κάνουν κεῖ στὴ χλωρασιά.

Πῶς θαμπώνεσαι, στ' ἀλήθεια,
μὲ τὴ Φύση ποὺ κοιτᾶς
κι ὅπου πᾶς, κι ὅπου διαβαίνεις
προσευχὴ γλυκειὰ ἀγροικᾶς».

❧ Σ' εὐχαριστῶ θερμά, ΝΙΚΟ ΓΕΡΟΛΑΝΔΟ, γιὰ τὸ ποίημά σου καὶ τὸ ἔργον τοῦ «Σπιτιοῦ τοῦ παιδιοῦ».

❧ Ἔχεις δίκιο, ΝΙΚΟ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΕ γιὰ ὅσα μοῦ γράφεις περὶ ψευδωνύμων καὶ ἀγγελιῶν. Ἔγραψα πρὸ ἡμερῶν στὴ στήλη αὐτὴ γιὰ τὸ ἴδιο ζήτημα καὶ μπορεῖς νὰ τὸ διαβάσης ἂν δὲν τὸ διάβασες κι' ὅλας. Δίκιο ἔχεις καὶ γιὰ τοὺς ἀντιγραφεῖς. Ἐλπίζω ὅμως πὼς μὲ τὸ «ξεμπροστιασμα» ποὺ γίνεται τῶν ἀντιγραφέων θὰ σταματήση τὸ κακὸ πολὺ γρήγορα.

❧ Καλὲς οἱ συνεργασίες σου ΔΙΟΝΥΣΙΕ Δ. ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΕ. Εὐχαριστῶ.

❧ Σ' εὐχαριστῶ ἀγαπητὲ ΚΩΝ. ΜΠΟΣΙΝΑΚΗ γιὰ τὰ καλά σου λόγια. Τὰ παράπονά σου γιὰ τὸ ζήτημα τῶν χρημάτων τὰ διαβίβασα στὸν προϊστάμενο τῆς διεκπεραιώσεως γιὰ νὰ σοῦ ἀπαντήση.

❧ ΓΙΩΡΓΟ Ν. ΚΟΛΙΑΔΗΜΑ, νὰ μοῦ ξαναστείλης τὶς ἐρωτήσεις σου, γιατὶ αὐτὲς ποὺ μοῦ ἔστειλες ὅπως ἦταν γραμμένες δὲν μποροῦν νὰ χρησιμοποιηθοῦν ἀφοῦ ἦταν στὸ ἴδιο χαρτὶ μὲ γράμμα οἰκονομικοῦ περιεχομένου.

❧ Θὰ πάρης γράμμα μας ΑΛΕΞ. ΚΩΝ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ.

❧ Καὶ ὅμως ΜΑΚΡΙΔΗ ΠΟΛΥΧΡΟΝΙΕ, σοῦ ἀπάντησα σ' ὅλα τὰ γράμματα ποὺ μοῦ ἔστειλες ἐκτὸς ἀπὸ κεῖνα ποὺ ἦταν καθαρῶς οἰκονομικοῦ περιεχομένου.

❧ Μπράβο ΓΙΩΡΓΟ ΚΑΤΑΚΑΛΙΔΗ· αὐτὸ ποὺ ἔκαμες μὲ τοὺς φίλους σου εἶναι μία εὐγενικὴ πράξη καὶ σὲ συγχαίρω μ' ὅλη μου τὴν καρδιά.

❧ Μὲ μεγάλη χαρὰ σὲ ξαναβλέπουμε κοντά μας ΧΑΡΙΣΗ ΒΑΓΕΝΑ.

❧ Θὰ πάρης ἰδιαίτερη ἀπάντηση φίλε ΕΥΑΓΓΕΛΕ ΣΚΟΥΡΑ.

❧ ΧΑΡΙΛΑΕ ΓΚΟΥΤΟ τὰ χρήματά σου ἐλήφθησαν. Καὶ θὰ πρέπει νὰ ἔχης τακτοποιηθῆ.

❧ Σ' εὐχαριστῶ θερμὰ ΚΑΡΜΑΝΙΟΛΑ γιὰ τὴν προαιρετική σου εἰσφορά.

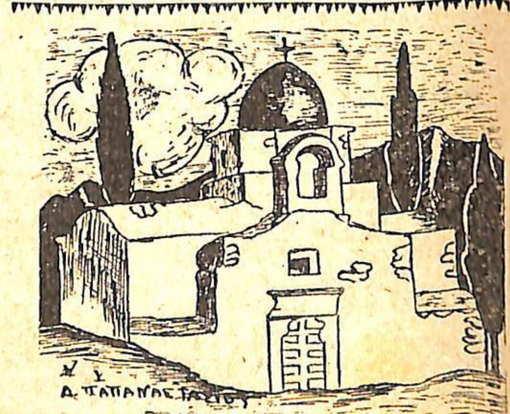
❧ Πήραμε τὰ «Γιὰ νὰ γελᾶτε» τῶν φίλων μας: Κων. Μποσινάκη, Θησέα Ποζάνη, Νίκου Μυρσίνη, Διονυσίου Δ. Μαρκοπούλου.

❧ Πήραμε τὶς σπαζοκεφαλιὲς τῶν φίλων μας: Φιλ. Κων. Βάρελη, Διον. Δ. Μαρκοπούλου, Ν. Ἠρ. Μαφούνη, Ἀντ. Δ. Κορακῆ, Θεοδ. Κασσιμάτη, Γρ. Χριστοπούλου, Κ. Μεταξᾶ (μ' εὐχαρίστηση κάνω τὴ γνωριμία σου καλό μου παιδί, καὶ μὲ ἰδιαίτερη μάλιστα χαρὰ γιατὶ ἔχουμε καὶ τὸ ἴδιο ἐπώνυμο) Χρ. Ι. Κουτσομύτη.

❧ Πῆρα τὰ σκίτσα τῶν φίλων μας Ν. Σαΐνη (πολὺ καλά), Δημ. Χαματζῆ (καλά). Ἡ αὐτοπροσωπογραφία σου πὼς νὰ βγῆ κλισὲ ἔτσι μὲ μολύβι σχεδιασμένη. Ρυλαμὸρ (πολὺ καλά). Δ. Μαρκοπούλου (ἀκατάλληλο ὅπως εἶναι σχεδιασμένον μὲ μολύβι).

❧ Ὁ «Φιλοτελιστής» μοῦ ἔστειλε τὴν ἀκόλουθη ἀπάντηση γιὰ τὸ φίλο μου ἀπὸ τὸ Ἀχλαδόκαστρο, ποὺ τοῦ ἔστειλα γραμματόσημα ἀλλὰ δὲν σημείωσε ποθενὰ τὸ ὄνομά του: «Τὰ γραμματόσημά σας ἔχουν κάποιαν ἀξίαν, πάντως σχετικῶς μικράν. Ἐὰν ὅμως μαζέψετε τοὐλάχιστον 2-3.000 τεμάχια τότε ἡ ἀξία των θὰ εἶναι μεγαλυτέρα. Διὰ μικρὲς ποσότητες 300 ἢ 500 γραμματοσήμων σὰν αὐτὰ μὲ τὸ δεῖγμα τὸ ἐνδιαφέρον ἀγορᾶς εἶναι μικρόν. Πάντως ὅλα πρέπει νὰ εἶναι γερά. Γράψε μας γρήγορα τὸ ὄνομά σου γιὰ νὰ σοῦ ἐπιστρέψουμε τὰ γραμματόσημα».

❧ Ἀπάντησα σὲ ὅλα τὰ γράμματα ποὺ εἶχα στὰ χέρια μου μέχρι τῆς 27ης Ἰουλίου.

ΕΚΚΛΗΣΑΚΙ
(Σκίτσο Δ. Παπαναστασίου)

Περνᾶτε εὐχάριστα τὴν ὥρα σας

1) ΠΥΡΑΜΙΔΑ

```
        +
      * + *
    * * + * *
  * * * + * * *
* * * * + * * * *
```

Οἱ σταυροὶ καθέτως: Ἐκεῖ ἔκανε τὸ πρῶτο του πατόρθωμα ὁ Ἡρακλῆς. Ὁριζοντίως: 1) Ἀρνητικόν. 2) Στρατηγὸς τῶν ἀρχαίων Ἀθηνῶν. 3) Πόλη τῆς Ἰταλίας. 4) Εὐρωπαϊκὸ Κράτος.

Παναγ. Διαμαντῆς, Ζηρό.

2) ΑΣΤΕΡΙ

```
*        *        *
   *     *     *
      *  *  *
*  *  *  Α  *  *  *
      *  *  *
   *     *     *
*        *        *
```

Ὁριζόντια: Πόλη τῆς Ἰταλίας. Κάθετα: Κράτος τῆς Εὐρώπης. Διαγώνια: Πόλη τῆς Ἑλλάδος καὶ πόλη τῆς Γερμανίας.

Παναγ. Διαμαντῆς, Ζηρό.

3) ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΙΚΟ

1) 1, 2, 3, 4, 1, 5, 6, 7, 8, 9
2) 7, 8, 6, 8, 9
3) 5, 1, 5, 8, 9
4) 2, 3, 7, 8, 9
5) 5, 1, 9, 8, 9
6) 9, 1, 5, 8, 9
7) 8, 5, 8, 9
8) 6, 8, 2, 1
9) 1, 5, 5, 1
10) 9, 1, 2, 1

1 Βασιλιὰς τῆς Μακεδονίας.
2 Νησὶ τῆς Δωδεκανήσου.
3 Πολὺ κοντός.
4 Καὶ ἄλλο νησὶ τῆς Δωδεκανήσου.
5 Ἀνδρικὸ χαϊδευτικὸ ὄνομα.
6 Τροφὴ ζώων.
7 Φορτηγὸ ζῶο
8 Στεφανώνει τοὺς ἥρωας.
9 Γυναικεῖο ὄνομα.
10 Διαμέρισμα τοῦ σπιτιοῦ.

Σωτήριος Φασούλης, Βόλος.

4) ΔΙΑΓΩΝΙΑ ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

Μὲ τὸ πρῶτο γράμμα τῆς πρώτης λέξεως, τὸ δεύτερο τῆς δευτέρας κ.ο.κ. σχηματίζεται πόλη τῆς Πελοποννήσου:

1) Μιὰ ἱστορικὴ πρωτεύουσα. 1) Νησὶ τοῦ Αἰγαίου. 3) Ἑλληνικὸ Πέλαγος. 4) Πόλη τῆς Κρήτης. 5) Βουνὸ τῆς Πελοποννήσου. 6) Βουνὸ τῆς Θεσσαλίας.

Γ. Χαρετάτος, Αἴγιον.

5) ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ

					5
			5		

Συμπληρῶστε τὰ κενὰ τετράγωνα μὲ ἀριθμούς, ὥστε ὁριζόντια καὶ κάθετα νὰ ἔχετε ἄθροισμα 21.

Διονύσιος Κανελλῖδης, Κυπαρισσία

6) ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Μὲ τέσσερα 9 μπορεῖτε νὰ σχηματίσετε τὸν ἀριθμὸ 100;

Ἀνδρ. Θεοδωρίδης, Παρανέστιον

7) ΛΕΞΙΓΡΙΦΟΣ

Σὲ πρόθεση δισύλλαβη
θεότητα προσθέτω
κι' ἀμέσως, ὤ, μιὰ φοβερὴ
λέξη σᾶς παραθέτω.

Δημ. Παναγιωτίδης

8) ΚΛΙΜΑΚΩΤΕΣ ΛΕΞΕΙΣ

1	Α					
2		Α				
3			Α			
4				Α		
5					Α	
6						Α

1) Τὸ παίρνουν οἱ ἐπιμελεῖς μαθηταί. 2) Μέρος τοῦ ναοῦ. 3) Δένδρο. 4) Γενάρχης τῶν Ἑβραίων. 5) Ὄνομα ποὺ συμβολίζει τὴν προδοσία. 6) Σημεῖον στίξεως.

«Ἐλεύθερο πουλί».

9) ΑΝΑΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

Ὅλη τὴν ἔκταση τῆς γῆς
τὴν ἄνοιξη σκεπάζω
τὴν τάξη τῶν γραμμάτων μου
λιγάκι τώρα ἀλλάζω
καὶ κάνω εὐθὺς ἕνα ὑγρὸ
πρασινοκίτρινο πικρό.

Χρ. Παντούρης, Σιμόπουλον Ἠλείας.

10) ΤΟΝΟΓΡΙΦΟΣ

Εἶμαι πόλις τῆς Ἑλλάδος
ἂν σ' ἀρέσ' ἡ τεμπελιὰ
τόνισέ με παρακάτω
καὶ δὲν θἄχης πιὰ δουλειά.

Ἰωάν. Γ. Ρήγας, Κορώνη.

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ ΑΡΙΘ. 63

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	■						■						■
2		■										■	
3			■				■				■		
4				■		■		■		■			
5					■				■				
6				■		■		■		■			
7	■		■				■				■		■
8				■		■		■		■			
9					■				■				
10				■		■		■		■			
11			■				■				■		
12		■										■	
13	■						■						■

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) Προστατεύει τοὺς ναυτικούς.— Οἱ ἔξυπνοι δὲν... τρῶνε τέτοια. 2) Ἥρωας τοῦ 1821. 3) Ἀναφορικὴ ἀντωνυμία στὴ γενική.— Καὶ μιὰ προσωπικὴ ἀντωνυμία.— Χρονικὸ διάστημα.— Ἀπαγορευτικό. 4) Ζῶο ποὺ δὲν φημίζεται γιὰ τὴν καθαριότητά του (ἀρχ.)— Ὑποθετικόν. 5) Ὑπομονετικὸ ζῶο.—Πρόθεσις. — Τὸ ξέρουν οἱ μπεκοῦδες. 6) Ἀρχηγὸς ἑλληνικῆς φυλῆς. — Καὶ ἕνας φύλαρχος. 7) Ὅρος τοῦ σκακιοῦ. — Αὐλάρχης τοῦ Γεωργίου τοῦ Α΄. 8) Τρωκτικό. — Συμπεραίνει. 9) Ὅμιλος. — Τὰ ζητοῦν οἱ ἄπληστοι. — Βασιλῆας τῆς Σπάρτης (αἰτ.). 10) Λουλοῦδι.— Ἔχει σκληρὸ κέλυφος. 11) Δύο συνεχόμενα σύμφωνα.— Ἐτιμωρήθη ὁ Προμηθέας γιατὶ τὸ ἔδωσε στοὺς ἀνθρώπους. — Νορβηγικὴ νομισματικὴ μονάδα. — Δικά σου. 12) Θὰ βρῆτε πολλοὺς στὰ νοσοκομεῖα. 13) Στὴν καθαρεύουσα λέγεται πυράγρα (ἀνάπ.).— (ἀνάπ.). — Διὰ παντός, αἰωνίως.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) Ἀπὸ παντοῦ περιβάλλονται μὲ θάλασσα.— Ἡ τύχη, τὸ πεπρωμένον. 2) Ἔχει τὸ ἴδιο ὄνομα. 3) Ὑποθετικό.— Δικό σου.— Μόριο.— Ἄρθρ. στὸν πληθυντικό. 4) Θὰ τὴν βρῆτε στὸ πρόσωπο.— Τρία συνεχόμενα σύμφωνα. 5) Μονάδα βάρους στὴ γενική.— Σύνδεσμος.— Ἡ ἀχλάδα τὴν ἔχει πίσω. 6) Καταστρέφει τὰ ροῦχα.— Μ' ἕνα φωνῆεν στὸ τέλος γίνεται Εὐρωπαϊκὴ πρωτεύουσα. 7) Ἀρχαῖο νόμισμα.— Παράγγελμα. 8) Βιβλικὸ πρόσωπο.— Σύνδεσμος χρονικός. 9) Ἀρχαῖος θεός.— Μιὰ τῶν Δωδεκανήσων.— Θεὸς τῶν ἀρχαίων Αἰγυπτίων. 10) Ὁλόκληρο.— Ἡ πρώτη γυναῖκα. 11) Εἶναι λεπτοτάτη.— Μιὰ ὡραία ἐποχή.— Ὁδηγῶ.— Αἰτιατικὴ προσ. ἀντωνυμία. 12) Ἐμπνέει τὴν φρίκη τοῦ θανάτου. 13) Σφοδρὴ ὀργή.— Αὐτοκρατορία τῆς Ἀσίας στὴν Ἰνδοκίνα.

Φ. Φωτιάδης, Ξάνθη.

◇

ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 62ου ΤΕΥΧΟΥΣ

1) ΚΛΙΜΑΚΟΛΕΞΟ

Ν Η Π Ι Α Γ Ω Γ Ο Σ
Ε Ν Η Μ Ε Ρ Ο Τ Η Σ
Π Α Ν Η Γ Υ Ρ Ι Ζ Ω
Μ Α Γ Ν Η Τ Ι Κ Ο Σ
Α Ν Α Μ Ν Η Σ Ε Ι Σ
Π Ε Ρ Ι Κ Ν Η Μ Ι Σ
Α Κ Ο Ι Ν Ω Ν Η Τ Α
Π Ρ Ω Τ Ο Φ Α Ν Η Σ
Ε Λ Ε Η Μ Ο Σ Υ Ν Η

2) ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

1) Τ—σχεράνη, 2) Ἄ—μφισσα, 3) Ὑπεριορδανία, 4) Γ—αρμπῆς 5) Ἐ—λέφας, 6) Τ—ρίκκαλα, 7) Ὁ—λλανδία, 8) Σ—ελήνη = ΤΑΫΓΕΤΟΣ.

3) ΔΙΚΤΥΩΤΟ

```
      Α Α Α
Α Ν Ο Ι Ξ Ι Σ
      Ο Δ Θ
Α Ι Δ Η Ψ Ο Σ
      Ξ Ψ Υ
Α Ι Θ Ο Υ Σ Α
      Σ Σ Α
```

4) ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΙΚΟ

1) ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ, 2) Λουτρά, 3) Πόρος, 4) Ἄρτος, 5) Πάχος, 6) Χάρος, 7) Ἅλας, 8) Πᾶς.

5) ΠΥΡΑΜΙΔΑ

```
     Α
    Ρ Ε
   Σ Ο Ι
  Γ Α Τ Α
 Π Α Τ Ρ Α Ι
Σ Α Λ Α Μ Ι Σ
```

6) ΑΦΑΙΡΕΣΗ ΑΡΙΘΜΩΝ

Θ' ἀφαιρεθῆ τὸ 6 ἀπὸ τὴν δευτέρα σειρὰ καὶ τὸ 4 ἀπὸ τὴν τρίτη.

7) ΠΟΙΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ;

Ὁ ζητούμενος ἀριθμὸς εἶναι 24, (2+4=6 καὶ 42 — 24 = 18).

8) ΜΠΟΡΕΙΣ;

1) ΦΑΛΑΙΝΑ (φα — λα — ἴνα), 2) ΦΑΛΑΚΡΑ (φα — λα — κρα).

9) ΕΛΛΙΠΟΣΥΜΦΩΝΟ

1) Καναζάβα, 2) Δολοφόνος, 3) Κατάρα, 4) Σολομός, 5) Γάλα, 6) Βόλος.

10) ΛΕΞΙΓΡΙΦΟΣ

ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ — ΑΣΣΟΣ.

ΛΥΣΗ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ ΑΡΙΘ. 62

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) ΕΛΛΑΣ, 2) ΚΟΝΤΑΚ, 3) ΤΕΡΜΑ, 4) ΤΣΙΡΚΟ, 5) ΣΩΣΤΑ 6) ΠΑΤΣΙ, 7) ΚΙΕΒΟΝ, 8) ΠΡΩΙΑ, 9) ΝΤΟΡΟΣ, 10) ΣΤΑΝΗ.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) ΠΑΠΑΣ, 2) ΣΟΥΣΤΑ, 3) ΤΡΩΤΑ, 4) ΝΤΟΡΗΣ, 5) ΙΚΑΝΗ, 6) ΕΚΤΟΣ, 7) ΩΔΕΙΟΝ, 8) ΛΩΡΙΣ, 9) ΤΡΟΜΟΣ, 10) ΣΠΑΤΑ.

ΚΕΛΤΑΙ
ΜΑΣΣΑΛΙΑ
ΕΤΡΟΥΣΚΟΙ
ΙΛΛΥΡΙΑ
ΑΔΡΙΑΤΙΚΟΝ ΠΕΛ.
Ν. ΚΥΡΝΟΣ
ΡΩΜΗ
Νοι ΒΑΛΕΑΡΑΙ
Η ΕΝΤΟΣ ΤΩΝ
Ν. ΣΑΡΔΩ
ΗΡΑΚΛΕΙΩΝ
ΣΤΗΛΩΝ ΘΑΛΑΣΣΑ
(ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ)
ΣΙΚΕΛΙΑ
ΙΟΝΙΟΝ ΠΕΛ.
ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΠΟΝΤΟΣ
ΘΡΑΚΗ
ΑΒΔΗΡΑ
ΚΥΖΙΚΟΣ
ΦΡΥΓΙΑ
ο ΣΑΡΔΕΙΣ
ΤΑΡΜΗΣΣΟΣ
Ν. ΚΥΠΡΟΣ
Ν. ΡΟΔΟΣ
Ν. ΚΡΗΤΗ
ΟΡΟΣ ΑΤΛΑΣ
ΛΩΤΟΦΑΓΟΙ
ΚΥΡΗΝΑΪΚΗ
ΛΙΒΥΗ
ΑΙΓΥΠΤΟΣ
Π. ΝΕΙΛΟΣ
ΕΡΥΘΡΑ ΘΑΛ.
ΑΦΡΙΚΗ